

KOUVOLA
KYMIJOEN KAUPUNKI

Tilinpäätös 2009

Kaupunginjohtajan katsaus

Uuden Kouvolan ensimmäinen toimintavuosi on takana. Kolme kaupunkia, kolme maalaiskuntaa ja kolme kuntayhtymää yhdistyi vuoden 2009 alussa muodostaen uuden Kouvolan kaupungin. Muutos on mittava, yksi suurimmista suomalaisessa kuntahistoriassa. Työssä ollaan vasta alkumetreillä. Erilaisten kulttuurien, toimintatapojen ja tavoitteiden yhteensovittaminen tulee viemään useita vuosia. Johtamisjärjestelmän rakentaminen, tieto- ja raportointijärjestelmien käyttöönotto sekä palvelurakenteiden uudistaminen ovat vasta alkuvaiheessa. Kaupungin henkilöstö on suoriutunut muutoksen ristipaineissa kiitettävästi. Asiakaspalaute on ollut valtaosaltaan kannustavaa.

Ensimmäinen toimintavuosi käynnistyi erittäin haastavissa olosuhteissa. Talouden pitkään jatkunut nousu kääntyi nopeaan pudotukseen ja epävarmuus heijastui monin tavoin alueen talouteen. Viestimarkkinoiden kysynnän heikkeneminen näkyi mm. metsäteollisuuden ja logistiikkayritysten lomautuksina ja henkilöstövähennyksinä. Taantuma on vaikuttanut myös palveluyritysten työllisyyteen. Kaupungin väestökehitys on ollut negatiivinen. Väestön ikärakenteen vanheneminen tuo jatkossa kasvavia paineita sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen.

Kouvolan ensimmäisen toimintavuoden taloudellinen tulos oli kuntatalouden yleiseen kehitykseen nähden tyydyttävä. Talouden taantuma huomioitiin jo talousarvion valmistelussa. Verotuloja kertyi arvioitua enemmän. Toiminnallinen tulos oli kuitenkin 11 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuosikate kattoi poistoista neljäsosan. Sisäisten energiayhtiöjärjestelyjen ansiosta tilikauden tulos muodostui 34 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Kaupungin asukaskohtainen lainamäärä on keskimääräistä alhaisempi ja tämä antaa liikkumavaraa vaikeassa suhdannetilanteessa.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana käynnistettiin useita kuntaliitoksen mahdollistamia rakenteellisia uudistuksia. Kaupungin omistuksessa olevien energia-, asunto- ja elinkeinoyhtiöiden rakennejärjestelyillä, teknisen tuotannon ja tilahallinnon liikelaitostamisella, tukipalveluiden uudelleenjärjestelyillä sekä opetustoimen palveluverkoston tiivistämisellä parannetaan tuottavuutta ja tehostetaan henkilöresurssien käyttöä. Sopimusohjausjärjestelmän käyttöönotto luo edellytyksiä palvelutuotannon suunnitelmalliselle kehittämiselle ja kustannustietoisuuden parantamiselle.

Terveyspalvelujen uudistus etenee vauhdilla. Kouvolan kaupunki on edelläkävijän roolissa hankkeellaan, jonka tavoitteena on poistaa raja-aitoja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon väliltä. Prosessien yhdistämisestä hyötyvät aikaa myöten sekä asiakkaat että veronmaksajat.

Määrätietoinen uudistustyö jatkuu myös tulevana vuosina. Kaupunkilaisten kannalta on olennaista, että palvelut toimivat joustavasti ja asiakaslähtöisesti. Kaupungin kehittäminen ja elinvoimaisuuden lisääminen ovat tulevaisuuden keskeisimpiä tehtäviä. Tarvittaessa on tehtävä rohkeitakin uusia avauksia. Perustan on kuitenkin oltava kunnossa ja kuntatalouden kiristymiseen on varauduttava. Palvelujen kehittäminen kulkee käsi kädessä taloudellisten resurssien vahvistamisen kanssa.

Lauri Lammimäki
kaupunginjohtaja

Sisällys

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	5
1.1 Kehitys ja olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1 Kouvolan kaupungin hallinto	5
1.1.2 Yleinen taloudellinen kehitys	7
1.1.3 Kouvolan toiminnan ja talouden kehitys	9
1.1.4 Henkilöstö	15
1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	17
1.1.6 Ympäristötekijät.....	19
1.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen	21
1.3 Tilikauden tulos	24
1.4 Toiminnan rahoitus	27
1.5 Tasetarkastelu	30
1.6 Kokonaistuotot ja – kulut	33
1.7 Konsernin toiminta ja talous.....	34
1.7.1 Konsernin toiminta	34
1.7.2 Konsernitilinpäätös	37
1.8 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	43
2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT	44
2.1 Strategian toteutuminen	44
2.2 Tilaajan toteutusvertailut	46
2.2.1 Konsernihallinto (ti)	46
2.2.2 Elinkeinotoimi (ti).....	61
2.2.3 Sivistys (ti)	67
2.2.4 Perusturva (ti)	79
2.2.5 Tekninen ja ympäristö (ti).....	88
2.3 Tuottajan toteutusvertailut	96
2.3.1 Konsernihallinto (tu)	96
2.3.2 Sivistys (tu).....	101
2.3.3 Perusturva (tu).....	109
2.3.4 Tekninen ja ympäristö (tu).....	122
2.4 Tuloslaskelman toteutuminen	131
2.5 Rahoitusosan toteutuminen	133
2.6 Investointien toteutuminen	135
2.7 Erillistilinpäätökset	139
2.7.1 Kouvolan Vesi Liikelaitos.....	139
2.8 Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tulokseen ja rahoitukseen	147
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	149
3.1 Kaupungin tuloslaskelma.....	149
3.2 Kaupungin rahoituslaskelma	150
3.3 Kaupungin tase	151
3.4 Konsernin tuloslaskelma.....	152
3.5 Konsernin rahoituslaskelma	153
3.6 Konsernin tase	154
3.7 Kaupungin ja konsernin tunnusluvut	155
4. LIITETIEDOT.....	156
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	156
4.2 Tuloslaskelman liitetiedot	158
4.3 Taseen liitetiedot.....	160
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	167
4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	169
5. LUETTELOT JA SELVITYKSET	170

5.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista.....	170
5.2 Luettelo käytetyistä tositelajeista	171
6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	172
6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	172
6.2 Tilinpäätösmerkintä.....	173

Kuvat

Kuva 1. Organisaatio 2009.....	6
Kuva 2. Manner-Suomen kuntien verotulot, valtionosuudet, lainakanta ja vuosikate 2002–2009	8
Kuva 3. Kuntasektorin muutostekijät	9
Kuva 4. Väestö 2001-2009.....	10
Kuva 5. Väestörakenne 2009-2005.....	10
Kuva 6. Työttömyys 2001–2009	11
Kuva 7. Rakentaminen 2003 – 2009, valmistuneet asunnot	11
Kuva 8. Henkilöstön määrä 31.12.2009.....	15
Kuva 9. Tuottojen muodostuminen v. 2009	25
Kuva 10. Kulujen muodostuminen v. 2009.....	25
Kuva 11. Siirtymäkauden kaupunkistrategian päämäärien syy – seuraussuhteet.	45

Taulukot

Taulukko 1. Kunta ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2009.....	8
Taulukko 2. Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon.....	13
Taulukko 3. Henkilöstömäärä 31.12.2009	15
Taulukko 4. Sairauspoissaolot 2009	16
Taulukko 5. Kouvolan kaupungin ympäristötoiminnan suhteutetut taloudelliset tunnusluvut vuonna 2009	20
Taulukko 6. Kouvolakonserni.....	34
Taulukko 7. Konsernitilinpäätöksen yhdisteltyjen määrä.....	35
Taulukko 8. Kaupungin ja konsernin tunnusluvut	155

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kehitys ja olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kouvolan kaupungin hallinto

Kuntajaon muutos

Valtioneuvosto päätti 8.5.2008, että Anjalankosken kaupunki, Elimäen kunta, Jaalan kunta, Kouvolan kaupunki, Kuusankosken kaupunki ja Valkealan kunta lakkautetaan ja tilalle perustetaan niiden nykyiset alueet käsittävä uusi kunta, joka ottaa käyttöönsä Kouvola-nimen ja kaupunki-nimityksen. Päätös tuli voimaan 1.1.2009.

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 75 jäsentä valtuustokaudella 2009 - 2012. Kuntalain mukainen määrä on 59, mutta kuntajakolaki mahdollistaa liitoskuntien kohdalla tätä suuremman jäsenmäärän. Uusi valtuusto aloitti työskentelynsä, johtuen 1.1.2009 toteutuneesta kuntaliitoksesta, jo marraskuussa 2008. Valtuusto kokoontui vuoden 2008 puolella kolme kertaa ja vuonna 2009 10 kertaa.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on vuonna 2009 toiminut Valto Koski (SDP), I varapuheenjohtajana Janne Wall (KESK), II varapuheenjohtajana Ilpo Kontula (KOK), III varapuheenjohtajana Hannele Viljakainen (SDP) ja IV varapuheenjohtajana Sakari Viinikainen (SIT).

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut (puoluekanta suluissa):

Airaksinen Katja (SDP)	Eloranta Maria (SDP)	Gärdröm Keijo (KOK)	Harjula Mauri (SDP)
Hasu Tuomo (KESK)	Helkala Maarit (KOK)	Helminen Harri (SDP)	Himanen Petri (KD)
Hirvonen Eino (SIT)	Hyttinen Jyrki (KOK)	Immanen Eva (KESK)	Jokinen Pekka (KOK)
Jokiranta Kimmo (KESK)	Kaarlampi Vesa (SIT)	Kaikko Aslak (KOK)	Kaskiaho Keijo (SIT)
Kasurinen Outi (SDP)	Katainen Juha (KESK)	Koivisto Antti (SDP)	Konka Reino (KESK)
Koponen Juha-Pekka (PS)	Koskela Birgit (KOK)	Kossila Päivi (SDP)	Kulmala Tarmo (KESK)
Laine Raimo (SDP)	Lakka Marjo (SDP)	Lankinen Sari (KESK)	Larikka Jari (KOK)
Laukkanen Markku (KESK)	Leinonen Kari (SDP)	Lindeman Ari (SDP)	Lindström Jari (PS)
Liukkonen Jorma (VAS)	Lonka Mirja (KESK)	Norppa Matti (SIT)	Nyberg Jukka (SDP)
Nykänen Marjatta (KOK)	Pahkala Kalevi (SDP)	Pakkanen Markku (KESK)	Palm Sari (KD)
Paloranta Pertti (SIT)	Peltola Pulla (SIT)	Pesu Jaakko (SDP)	Pousi Juhani (KOK)
Puolakka Ilpo (KOK)	Purho Heikki (SIT)	Pänkäläinen Pertti (VIHR)	Pönni Anne (PS)
Raukko Jussi (KOK)	Rautiainen Aimo (SIT)	Rouvari Sinikka (KOK)	Saarela Kirsti (SDP)
Saavalainen Tiina (VAS)	Sahamies Arto (KD)	Salonen Ville (SDP)	Sburatura Liisa (VIHR)
Simola Risto (KOK)	Sipiläinen Kirke (KOK)	Smeds Sakari (KD)	Soininen Kari (SIT)
Sorsa Matti (KOK)	Suolanen Risto (VAS)	Suomela Jari (KOK)	Timonen Eliisa (PS)
Tuukkanen-Peussa Minna (SDP)	Tähtinen Anssi (PS)	Töttö Ensio (SDP)	Ukkola Timo (KESK)
Vainio Vesa (KD)	Valkeapää Reijo (KESK)		

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallitukseen kuuluu yhteensä 15 jäsentä. Myös kaupunginhallitus aloitti työskentelynsä kuntajakolain perusteella jo marraskuussa 2008. Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2008 puolella kolme kertaa ja vuonna 2009 30 kertaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2009 toiminut Juhani Pousi (KOK), I varapuheenjohtajana Antti Koivisto (SDP) ja II varapuheenjohtajana Tuomo Hasu (KESK).

Kaupunginhallitukseen ovat lisäksi kuuluneet seuraavat jäsenet:

Eloranta Maria (SDP)	Harjula Mauri (SDP)	Helkala Maarit (KOK)	Kasurinen Outi (SDP)
Lonka Mirja (KESK)	Saavalainen Tiina (VAS)	Soininen Kari SIT	Suomela Jari (KOK)
Tiitinen Sari (SIT)	Tähtinen Anssi (PS)	Vainio Vesa (KD)	Valkeapää Reijo (KESK)

Kaupunginhallituksella on vuonna 2009 ollut kaksi jaostoa, elinkeinojaosto ja konsernijaosto.

Lautakunnat ja johtokunnat

Kouvolan kaupungin hallinnon järjestäminen sekä toiminnan ja talouden ohjaaminen perustuu tilaaja-tuottaja -toimintatavan mukaiseen sopimusohjausjärjestelmään. Organisaatio jaetaan tilaajaorganisaatioon (lautakunnat ja toimialat) ja tuottajaorganisaatioon (johtokunnat ja palvelusektorit), joiden kesken tehtävillä palvelusopimuksilla toimintaa ohjataan. Tilaajaorganisaatio vastaa palvelujen järjestämisestä ja tuottajaorganisaatio palvelujen tuottamisesta.

Tilaajalautakunnat

- Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
- Liikunta- ja nuorisolautakunta
- Opetus- ja kasvatustalautakunta
- Perusturvalautakunta (jonka alaisuudessa yksilöjaosto)
- Rakennus- ja ympäristölautakunta
- Tekninen lautakunta

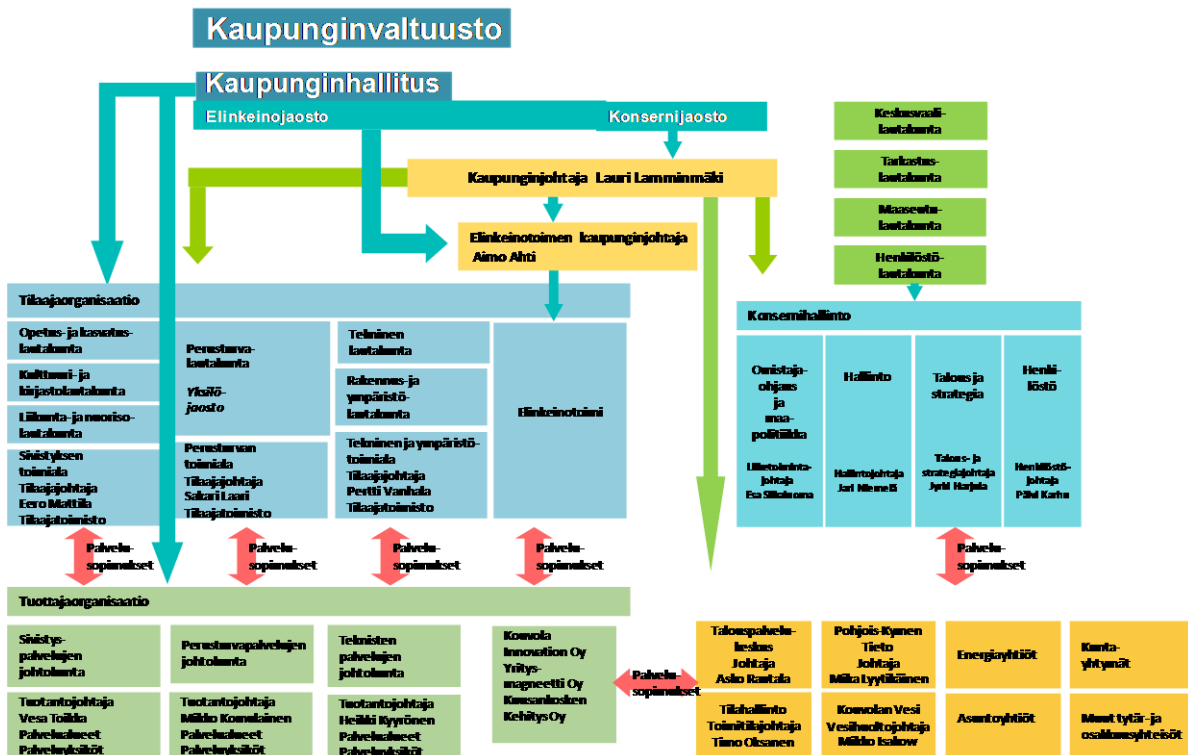
Muut lautakunnat

- Henkilöstölautakunta
- Keskusvaalilautakunta (jonka alaisuudessa vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta)
- Maaseutulautakunta (jonka alaisuudessa yksityistiejaosto)
- Tarkastuslautakunta

Johtokunnat

- Perusturvapalvelujen johtokunta
- Sivistyspalvelujen johtokunta (jonka alaisuudessa Nuorisokeskus Anjalan johtokunta)
- Teknisten palvelujen johtokunta
- Liikelaitos Kouvolan Veden johtokunta

Organisaatio

Kuva 1. Organisaatio 2009

1.1.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden ennakoidaan supistuneen runsaan prosentin vuonna 2009. Supistuminen oli ensimmäinen vuosikymmeniin. Globaalin talouskriisin syvin vaihe ohitettiin kesällä 2009. Syksyllä niin kehittyvät kuin kehittyneetkin taloudet kääntyivät kasvuun. Nyt maailmantalouden elpymisen odotetaan jatkuvan. Kasvu on vahvaa etenkin Aasiassa. Nousun nähdään silti olevan edelleen hauraalla pohjalla. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF nosti tammikuussa 2010 maailmantalouden vuoden 2010 kasvuennusteen 3,9 prosenttiin. Vuoden 2011 maailman BKT:n kasvuksi IMF ennustaa yli 4 prosenttia.

Euroalueen kokonaistuotanto supistui vuonna 2009 noin neljä prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Suurimmassa osassa euroalueen maita kokonaistuotanto kääntyi kasvuun heinä-syyskuussa. Kasvu oli peräisin julkisesta kysynnästä, varastojen lisäyksestä ja viennin hienoisesta lisääntymisestä. Eräissä maissa BKT:n supistuminen on kuitenkin jatkunut pidempään, esimerkiksi Espanjassa ja Kreikassa.

Suomen kansantalous syöksyi globaalin talouskriisin myötä poikkeuksellisen jyrkkään taantumaan vuoden 2008 lopulla. Taantuma jättää pitkäkestoisen jäljen julkisen talouden rahoitustasapainoon ja velkasuhteeseen. Aiemmin vahva julkinen talous kääntyi taantuman seurauksena yhdessä vuodessa alijäämään. Suomen bruttokansantuote laski 7,8 prosenttia vuonna 2009 eli enemmän kuin yhtenäkin vuonna 1990-luvun alun laman aikana. Suomen vienti supistui lähes neljänneksen. Talonrakentaminen notkahti reippaasti ja kaupan myyntimäärät alenivat selvästi. Bruttokansantuotteen viimevuotinen lasku on suurin vuositasen pudotus nykyisissä vuodesta 1975 alkavissa aikasarjoissa. 1990-luvun alun lamassa eniten bruttokansantuote supistui vuonna 1991, jolloin volyyymi pieneni 6,0 prosenttia. Vuonna 2010 Suomen talouden arvioidaan kasvavan noin prosentin ja vuonna 2011 noin kaksi ja puoli prosenttia. (lähde: VM)

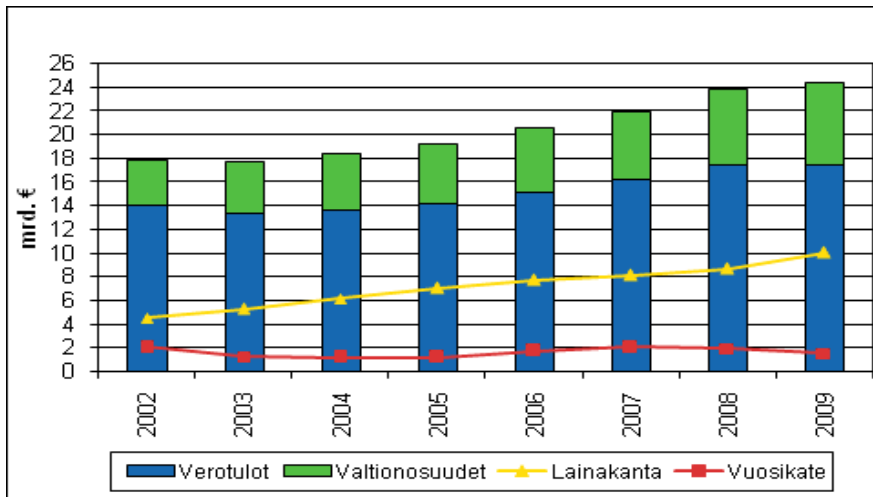
Työllisyys heikkeni Suomessa edelleen ja koko vuonna 2009 työllisten määrä väheni 3 prosenttia ja työtuntien määrä 5,9 prosenttia. Työllisten määrän hitaampi laskuvauhti viittaa siihen, että yritykset ovat pyrkineet lomautuksilla pienentämään irtisanomisten määrää. Työttömyysaste oli vuoden 2009 loka-joulukuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 8,3 prosenttia. Edellisen vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 6,0 prosenttia. Vuoden 2009 joulukuussa työllisiä oli 86 000 vähemmän kuin edellisvuoden joulukuussa. Työttömien määrä lisääntyi 44 000:lla ja työttömyysaste kasvoi 1,8 prosenttiyksikköä vuodentakaisesta. Työvoiman ulkopuolella oli joulukuussa 62 000 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2009 työttömyysasteen vuosikeskiarvo oli 8,2 prosenttia, lähes kaksi prosenttiyksikköä suurempi kuin vuoden 2008 työttömyysaste, joka oli 6,4 prosenttiyksikköä.

Inflaation ennustetaan pysyvän maltillisena seuraavien kahden vuoden ajan. Valtion rahoitusasema vuonna 2010 heikentyy ja julkisen talouden alijäämä lisääntyy. Kuntatalous heikkenee ja pysyy kunnallisverotuksen kiristymisestä huolimatta heikkona myös vuonna 2011. (lähde: VM)

Kuntien toimintamenot (ilman kunnan liikelaitoksia) kasvoivat 5 prosenttia vuonna 2009 edellisestä vuodesta. Toimintamenojen suurin yksittäinen erä, palkat ja palkkiot lisääntyivät 2 prosenttia. Toimintamenoista palvelujen ostot olivat 10 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot vähenivät 10 prosenttia ja maksetut avustukset kasvoivat 8 prosenttia. (lähde: Tilastokeskus)

Kuntien toimintatulot lisääntyivät 4 prosenttia 2009 edellisvuodesta. Myyntitulot kasvoivat 5 prosenttia ja maksutulot 4 prosenttia. Kuntien verotulot kasvoivat 2 prosenttia. Valtionosuudet kasvoivat 5 prosenttia. Toimintakate heikkeni 5 prosenttia ja kuntien yhteenlaskettujen vuosituottojen ja -kulujen erotus, vuosikate, heikkeni 33 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. (lähde: Tilastokeskus)

Menojen nopea kasvu yhdessä verotulojen heikon kehityksen kanssa johti tilikaudella vuosikatteiden tuntuvaan alenemiseen ja lainakannan voimakkaaseen kasvuun. Kuntien talousarvioiden mukaan kehitys jatkuu vastaavana vuonna 2010. Kuntien ja kuntien liikelaitosten yhteenlasketun vuosikatteen arvioidaan pienenevän yli kolmanneksella ja pitkäaikaisen velan lisääntyvän 1,9 miljardilla eurolla.

Kuva 2. Manner-Suomen kuntien verotulot, valtionosuudet, lainakanta ja vuosikate 2002–2009 (lähde Tilastokeskus Kunta ja kuntayhtymien tilinpäätösarvot 2009)

Kunta ja kuntayhtymien tilinpäätösarvot 2009, milj. euroa (ilman Ahvenanmaan kuntia ja kuntayhtymiä)

	Kunnat		Kuntayhtymät		Yhteensä	
	2009	Muutos, %	2009	Muutos, %	2009	Muutos, %
Tuloslaskelma:						
Toimintakate	-23 051	5,6	506	-0,6	-22 545	5,7
+ Verotulot	17 516	0,4			17 516	0,4
+ Valtionosuudet	6 861	7,4			6 861	7,4
+ Korkotuotot	210	-19,3	14	-52,4	224	-22,6
+ Muut rahoitustulot	288	12,2	4	-42,6	292	10,9
- Korkokulut	295	-23,2	31	-22,9	326	-23,2
- Muut rahoituskulut	66	-69,5	33	-14,1	99	-61,1
= Vuosikate	1 463	-23,7	458	-1,5	1 921	-19,3
Poistot ja arvonalentumiset	1 629	3,8	365	0,0	1 994	3,1
Investoinnit:						
Investointimenot yhteensä	3 310	-7,5	652	9,1	3 962	-5,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	198	0,1	15	24,7	213	1,5
Investointihyödykkeiden myyntitulot	533	-41,9	32	-25,3	565	-41,2
Rahavarat, lainat ja antolainat:						
Antolainasaamisten lisäykset	233	-36,1	4	-77,7	237	-38,1
Antolainasaamisten vähennykset	80	-28,4	4	-77,2	84	-34,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 106	57,4	245	38,4	2 351	55,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 178	22,5	97	30,7	1 275	23,1
Rahavarat 31.12.	2 984	-11,9	684	8,4	3 668	-8,7
Lainakanta 31.12.	9 982	15,7	1 047	13,0	11 029	15,4
Lainasaamiset 31.12.	3 088	14,4	51	-8,6	3 140	14,0

Taulukko 1. Kunta ja kuntayhtymien tilinpäätösarvot 2009 (lähde Tilastokeskus)

1.1.3 Kouvolan toiminnan ja talouden kehitys

YLEINEN KEHITYS

Maailmantalouden lama ja kasvun epävarmuus näkyvät edelleen merkittävästi Kaakkois-Suomen tuotannossa ja työmarkkinoilla. Vientikysyntä ei ole vilkastunut ja tilausten vähäisyys pitää monien yritysten lähiajan näkymät epävarmoina. Työvoiman määrää on vähennetty ja työssä olevien työaika supistettu mm. lomautuksin. Työttömyys on lähes neljänneksen korkeammalla kuin vuosi sitten. Työttömyyden kasvun arvioidaan jatkuvan myös vuonna 2010 mutta hidastuen. Nuorten tilanne pysyy vaikeana. Avoimien työpaikkojen määrä on pudonnut yli neljänneksen edellisvuodesta.

Kouvola on selviytynyt tuotannon rakenteen viimeaikaisessa muutoksessa kohtalaisesti - parhaimmin kaupan toimiala ja eräät muut palvelut. Sitä vastoin moni teollisuudenala sekä kuljetus ja varastointi ovat joutuneet vähentämään työvoimaansa joko irtisanomisilla tai lomautuksilla. Metsäteollisuudessa tilanne on hieman tasoittunut Voikkaan tehtaan lopetuksen ja Stora Enso-konsernin supistustoimien jälkeen. Supistukset koskivat Kouvolaossa Anjalankoskella sijaitsevia yksiköitä. UPM on vähentänyt työvoimaansa Kalson viilutehtaalta noin 50 hengen verran ja supistaa myös Kuusankoskella sijaitsevan sellu- ja paperitehtaansa henkilöstöä. Myllykoski Oy on käyttänyt lomautuksia, jotka on ulotettu myös tehtaiden kunnossapitoon. ABB on ilmoittanut suunnitelmasta lopettaa Voikkaalla sijaitseva noin 40 hengen yksikkö.

Koriolla sijaitseva tiilitehdas on käynnistänyt toimintansa uudelleen. Vaahtomuovituotantoa on keskitetty muualta Suomesta Kouvolaan. Vähittäiskauppa on avannut uusia myymälöitä Kouvolan ja Kuusankosken keskustoihin ja uusia investointeja on suunnitteilla Kouvolan ja Kuusankosken väliselle market-alueelle. Rakennusyrityksissä on jossain määrin jouduttu lomautuksiin ja irtisanomisiin. Lahti – Vainikkala -radan parannustyöt jatkuvat vuoden 2010 loppupuolelle. (lähde: TEM:n ja ELY-keskusten julkaisu, alueelliset talousnäköymät 1/2010)

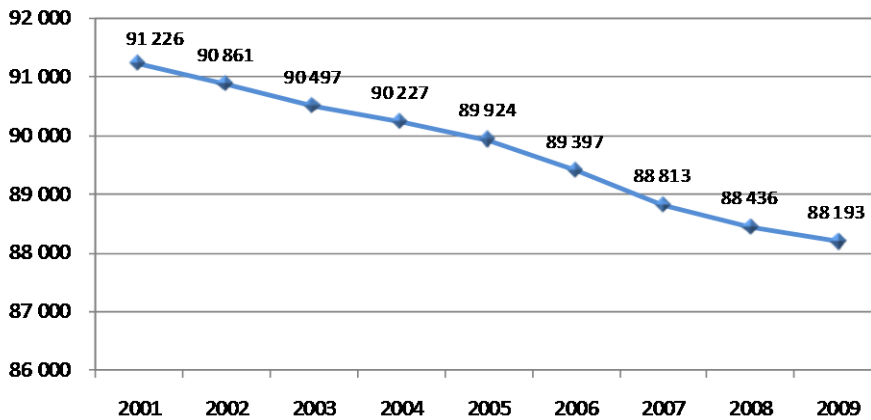
Sitra on kuvannut spiraalimaisesti kuntasektorin muutostekijöitä, joista monet ovat tunnusomaisia myös Kouvollalle.

Kuva 3. Kuntasektorin muutostekijät
(lähde: Sitra)

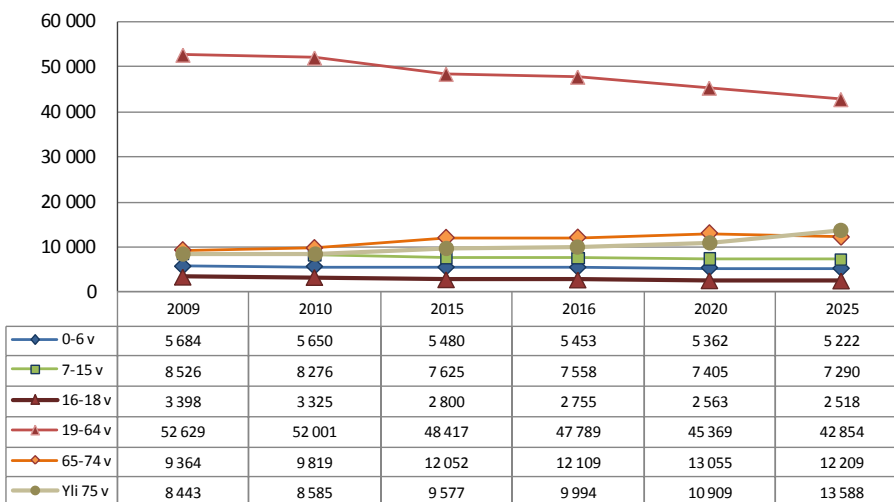
Väestökehitys ja rakenne

Kouvolan väestön muutos jatkui negatiivisena. Vuoden lopussa asukkaita oli 243 vähemmän kuin edellisellä vuonna vastaavana ajankohtana. Vuoden 2009 lopussa asukkaita oli 88 193, josta naisia oli 44 979 ja miehiä 43 214.

Kuva 4. Väestö 2001-2009
(lähde: Väestörekisterikeskus)

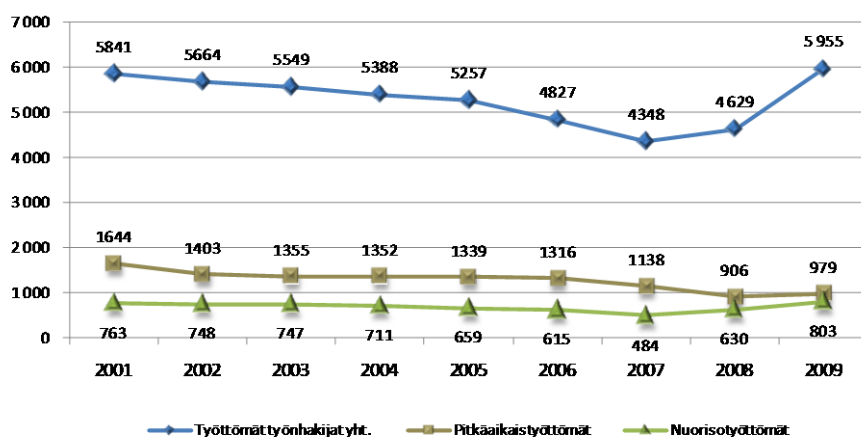
Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden osuus kaupungin väestöstä nousee ja työikäisten eli 15–64-vuotiaiden osuus laskee, joten kaupungin väestöllinen huoltosuhde heikkenee huomattavasti tulevina vuosina. Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 20 prosentista 25 prosenttiin vuoteen 2015 ja 28 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Työikäisten (15–64-vuotiaiden) osuus väestöstä pienenee nykyisestä 60 prosentista 56 prosenttiin vuoteen 2015 ja 54 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Työikäisten määrä alkaa vähentyä vuonna 2010, jolloin sotien jälkeiset suuret ikäluokat siirtyvät eläkeikään.

Kuva 5. Väestörakenne 2009-2025
(lähde: Tilastokeskus)

Työttömyys

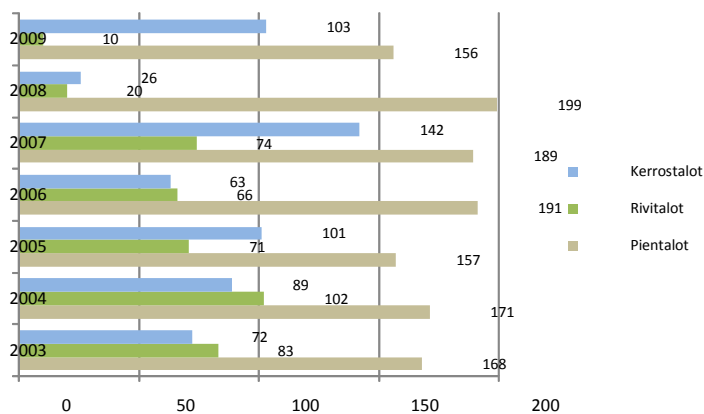
Kouvolan seudun työttömyys oli vuoden lopussa 13,3 prosenttia. Työttömien määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Vuoden lopussa työttömiä työnhakijoita oli 5 955, mikä on 1 326 työtöntä enemmän kuin edellisellä vuonna. Työttömyys on edelleen miesvaltaista (61,8 % työnhakijoista). Huolestuttavaa on nuorisotyöttömyyden kasvu sekä vastavalmistuneiden työllistymisvaikeudet.

Kuva 6. Työttömyys 2001–2009
(lähde: ELY –keskus)

Rakentaminen

Koko maassa asuinrakennusluvut pysyivät viime vuonna vuoden 2008 tasolla. Kerrostaloasuntojen määrä kasvoi edellisvuotisesta, mutta omakotitaloasuntojen luvat vähenivät vajaan viidenneksen ja rivitaloasuntojen neljänneksen vuotta aiemmasta. Kouvolassa valmistui 156 pientaloa, kerrostaloasuntoja 103 ja rivitaloasuntoja 10, yhteensä 269 asuntoa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 245. Asuntojen neliöhinnat olivat 1 203 e/m². Muun Suomen - pois lukien pääkaupunkiseutu - neliöhinnat olivat 1 542 euroa asuinneliötä kohden.

Kuva 7. Rakentaminen 2003 – 2009, valmistuneet asunnot

OLENNAISET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset

Tilivuoden toiminnassa näkyi uuden kaupungin toiminnan käynnistäminen. Kouvolan seudun kuntayhtymä purettiin 30.6.2009 ja fuusioitiin uuteen Kouvolaan. Kouvolan seudun kansanterveystyön sekä kasvatus- ja perheneuvolan kuntayhtymät lakkasivat ja niiden toiminnat siirtyivät kaupungin toiminnaksi. Uuden Kouvolan rakenteiden ja palveluprosessien kehittämiseksi otettiin käyttöön sopimusohjausjärjestelmä (tilaaja-tuottaja -malli). Sopimusohjauksella tuetaan kaupungin strategista johtamista.

Kunnallisia palveluja, palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja asukkaiden osallistumista kehitettiin mm. perustamalla yhteispalvelutoimistot vanhoihin kuntakeskuksiin. Terveydenhuollon järjestämismallivaihtoehdoista käynnistettiin erillinen

selvitys (KoTePa -hanke). Kymenlaakson erityishuoltoapiirin kuntayhtymän liittymistä Kymenlaakson sairaanhoitopiiriin kuntayhtymään valmisteltiin.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan tilikauden aikana toteutettiin energiayhtiöiden rakennejärjestelyt. Anjalankosken Energia Oy, Korian aluelämpö Oy, Kuusankosken Aluelämmitys Oy ja Valkeakaasu Oy sulautuivat Vari Oy yhtiöön lokakuun lopussa. Kaupunki myi 31.12.2009 Vari Oy:n osakekannan KSS Energia Oy:lle.

Kaupungin toimialojen ja palvelusektoreiden toiminnan muutoksista on tarkemmat esittelyt talousarvion toteutumisvertailuissa. Kouvola konsernista ja konserninrakenteen muutoksista on selostus toimintakertomuksen sivuilla 33-35.

Olellaiset taloudessa tapahtuneet muutokset

Verotulo- ja valtionosuusarviot (julkinen rahoitus) toteutuivat hyvin. Vaikka tuloarviot osuivat kohdalleen, tapahtui niissä oleellinen muutos talouden taantumana. Verotuloarviot putosivat dramaattisesti ennen kuntaliitosta voimassa olleista kuntien verotulokehitysnäkemyksistä. Ero vastaa lähes kolmea veroprosenttiyksikköä vuoden 2010 veroarvioita vertailtaessa.

Yhdistymisavustusta uusi kunta (Kouvola) saa kuntajakolain perusteella yhteensä 13,24 miljoonaa euroa, mikä maksetaan kolmena vuotena siten, että ensimmäisenä vuonna (2009) siitä maksetaan 40 prosenttia, toisena (2010) 30 prosenttia ja kolmantena (2011) 30 prosenttia. Vuonna 2009 Kouvola sai yhdistymisavustusta 5,3 miljoonaa euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien ylijäämäksi oli arvioitu 5,6 milj. euroa vuodelta 2008. Vuoden 2009 tilinpäätöksen yhteydessä edellisten tilikausien ylijäämiä jouduttiin oikaisemaan edelliselle tilikaudelle kuuluvan lomapalkkavelan jaksotuksen ja taseen pysyvissä vastaavissa olevan omaisuuserän arvon alentumisen johdosta yhteensä 4,7 milj. euroa.

Alkuperäiseen vuoden 2009 talousarvioon tehtiin lisäyksiä 13,3 milj. euroa. Kokonaisuudessaan ensimmäisestä toimintavuodesta on todettavissa, että menojen hallinta osoittautui ennakoitua vaikeammaksi.

Investoinnit

Kaupungin nettoinvestoinnit olivat 27,2 milj. euroa vuonna 2009. Ilman energiayhtiöjärjestelyjen luovutusvoittoa, kaupungin investoinnit olivat 25,1 milj. euroa ja Kouvolan Veden investoinnit 2,1 milj. euroa, joka on 7,8 prosenttia kokonaisinvestoinneista.

Suurimmat investoinnit Kouvolassa tehtiin rakennuksiin ja rakennelmiin (9,1 milj. euroa), kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin (9,7 milj. euroa) sekä pysyvien vastaavien sijoituksiin. Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet kasvoivat 5,5 milj. eurolla, josta Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusioinnin vaikutus oli 1,8 milj. euroa. Kaupunki hankki koneita ja kalustoa yhteensä 2,7 milj. eurolla. Liikelaitoksella ei ollut kalustoinvestointeja tilikaudella.

Investointien toteutumisesta sekä merkittävimmistä poikkeamista toteutuneiden investointien ja talousarvion välillä on selostettu tarkemmin talousarvion toteutumisvertailuosassa.

POIKKEAMAT TILINPÄÄTÖSVUODEN TALOUSARVIOON

Vuoden 2009 talousarvio valmisteltiin ns. teknisenä talousarviona, johon kerättiin yhdeksästä eri organisaatiosta uuden organisaation mukaisesti arvioidut tulo- ja menoarviot. Alkuperäisessä talousarviossa ei ollut ns. sisäisiä eriä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.12.2009 § 205 talousarvioon sisäiset erät ja muutokset, joilla korjattiin pääasiassa menoarvioita. Tilikauden talousarviomuutokset olivat yhteensä 13,3 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät tehdyt korjatutkin arviot, vastaavasti toimintakulut toteutuivat yli muutettujen arvioiden. Peruskunnan toimintakatteen toteutumaprosentti oli 99,9 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Tuloarvioiden alitukset ja menoarvioiden sekä toimintakatteiden ylitykset on taulukossa korostettu punaisella.

TILAAJA	Alkuper. Ta 2009 *	Talousarvio- muutos	Muutettu Ta 2009	Toteutuma 2009	Alkup. ta tot-%	Muutt. ta tot-%	Poikkeama
Konsernihallinto							
Toimintatuotot	8 253 800	-972 900	7 280 900	7 484 369	90,7	102,8	203 469
Toimintakulut	-22 088 535	2 752 828	-19 335 707	-18 937 349	85,7	97,9	398 358
Toimintakate	-13 834 735	1 779 928	-12 054 807	-11 452 980	82,8	95,0	601 827
Elinkeinotoimi							
Toimintatuotot	2 358 166	41 593	2 399 759	2 410 930	102,2	100,5	11 171
Toimintakulut	-10 404 424	38 138	-10 366 286	-8 913 873	85,7	86,0	1 452 413
Toimintakate	-8 046 258	79 731	-7 966 527	-6 502 943	80,8	81,6	1 463 584
Sivistys							
Toimintatuotot	3 446 600		3 446 600	3 418 533	99,2	99,2	-28 067
Toimintakulut	-15 205 071	-3 488 237	-18 693 308	-18 640 897	122,6	99,7	52 411
Toimintakate	-11 758 471	-3 488 237	-15 246 708	-15 222 364	129,5	99,8	24 344
Perusturva							
Toimintatuotot	16 922 600	1 150 000	18 072 600	18 670 490	110,3	103,3	597 890
Toimintakulut	-85 946 041	-156 855	-86 102 896	-86 363 050	100,5	100,3	-260 154
Toimintakate	-69 023 441	993 145	-68 030 296	-67 692 559	98,1	99,5	337 736
Tekninen ja ympäristö-toimiala							
Toimintatuotot	6 784 262	-43 300	6 740 962	7 736 008	114,0	114,8	995 046
Toimintakulut	-15 910 357	-9 772 596	-25 682 953	-25 329 024	159,2	98,6	353 929
Toimintakate	-9 126 095	-9 815 896	-18 941 991	-17 593 016	192,8	92,9	1 348 975
Tilaaja yhteensä							
Toimintatuotot	37 765 428	175 393	37 940 821	39 720 330	105,2	104,7	1 779 509
Toimintakulut	-149 554 428	-10 626 722	-160 181 150	-158 184 193	105,8	98,8	1 996 957
Toimintakate	-111 789 000	-10 451 329	-122 240 329	-118 463 862	106,0	96,9	3 776 467
TUOTTAJA							
Konsernihallinto							
Toimintatuotot	4 862 491	56 159 000	61 021 491	62 738 231	1290,2	102,8	1 716 740
Toimintakulut	-16 662 587	-22 140 460	-38 803 047	-41 163 466	247,0	106,1	-2 360 419
Toimintakate	-11 800 096	34 018 540	22 218 444	21 574 765	-182,8	97,1	-643 679
Sivistys							
Toimintatuotot	6 172 350	343 100	6 515 450	7 451 214	120,7	114,4	935 764
Toimintakulut	-108 136 908	-48 013 493	-156 150 401	-155 954 906	144,2	99,9	195 495
Toimintakate	-101 964 558	-47 670 393	-149 634 951	-148 503 692	145,6	99,2	1 131 259
Perusturva							
Toimintatuotot	5 998 500	1 485 200	7 483 700	9 066 704	151,1	121,2	1 583 004
Toimintakulut	-150 587 590	-24 333 111	-174 920 701	-177 970 869	118,2	101,7	-3 050 168
Toimintakate	-144 589 090	-22 847 911	-167 437 001	-168 904 166	116,8	100,9	-1 467 164
Tekninen ja ympäristö-toimiala							
Toimintatuotot	4 372 800	46 124 000	50 496 800	48 813 004	1116,3	96,7	-1 683 796
Toimintakulut	-39 810 223	-12 502 416	-52 312 639	-53 051 340	133,3	101,4	-738 701
Toimintakate	-35 437 423	33 621 584	-1 815 839	-4 238 336	12,0	233,4	-2 422 497
Tuottaja yhteensä							
Toimintatuotot	21 406 141	104 111 300	125 517 441	128 069 153	598,3	102,0	2 551 712
Toimintakulut	-315 197 308	-106 989 480	-422 186 788	-428 140 581	135,8	101,4	-5 953 793
Toimintakate	-293 791 167	-2 878 180	-296 669 347	-300 071 429	102,1	101,1	-3 402 082
Kaupunki yhteensä (ilman liikelaitosta)							
Toimintatuotot	59 171 569	104 286 693	163 458 262	167 789 483	283,6	102,6	4 331 221
Toimintakulut	-464 751 736	-117 616 202	-582 367 938	-586 324 774	126,2	100,7	-3 956 836
Toimintakate	-405 580 167	-13 329 509	-418 909 676	-418 535 291	103,2	99,9	374 385
<i>Toimintatuotot sis. valmistus omaan käyttöön</i>							
<i>* alkuperäinen talousarvio ei sisällä sisäisiä eriä</i>							
<i>Sitovuus taso on merkitty harmaalla.</i>							

Taulukko 2. Poikkeamat tilinpäätösvouden talousarvioon

Tilaajien toimintakatteissa ei tullut ylityksiä muutettuun talousarvioon verrattuna. Muutettu talousarvion toimintakatteen toteutuma oli 96,9 prosenttia; toimintatuottojen toteutuma oli 104,7 prosenttia ja toimintakulujen toteutuma 98,8 prosenttia.

Tuottajien toimintatuotot ylittivät muutetun arvion (102 %). Korjatuista menoarvioista huolimatta palvelutuotannossa syntyi toimintakulujen ylityksiä (101,4 %), joten tuottajien toimintakateprosentiksi muodostui 101,1.

Henkilöstökuluihin liittyvät tilinpäätösjaksotukset olivat yhteensä 3,4 milj. euroa jakautuen seuraavasti toimialoille ja palvelusektoreille:

	milj. €		milj. €
Konserni (ti)	0,12	Konserni (tu)	0,14
Sivi (ti)	0,11	Sivistys (tu)	0,79
Petu (ti)	0,02	Perusturva (tu)	1,46
Tekninen (ti)	0,22	Tekninen (tu)	0,54

TILINPÄÄTÖKSEN VAIKUTUS KULUVAN VUODEN TALOUSARVIOON JA ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kaupunginhallitus päätti 1.2.2010 lomautuksia koskevan yhteistoimintamenettelyn käynnistämisestä henkilöstömenoihin kohdistuen säästötarpeiden vuoksi. Samassa yhteydessä päätettiin, että vapaaehtoiset palkattomat virka-/työvapaat eli ns. talkoovapaat korvaavat mahdollisen lomautuksen. Vuoden 2010 talousarvion mukainen arvioitu alijäämä noin 4,4 milj. euroa tulee tämän hetkisten ennusteiden mukaan kasvamaan noin 9,1 miljoonaan euroon. Tähän summaan sisältyy henkilöstömenosäästöjä noin 7 milj. euroa. Summa vastaa koko henkilöstön noin kahden viikon palkatonta vapaata/lomautusta.

Vuoden 2009 toiminnan ja taloustietojen pohjalta arvioidaan palvelutuotannon todellisia määrärahatarpeita. Vuoden 2010 talousarviota laadittaessa on määrärahoista vähennetty yhteensä 10,8 milj. euroa, jonka saavuttaminen edellyttää muitakin kuin henkilöstömenosäästöjä.

Vuoden 2010 talousarviossa verotuloja on arvioitu kertyvän 275 milj. euroa, mikä on 7,3 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2009 toteutuma. Talouden taantuma näkyy työttömyyden lisääntymisenä ja verotulojen vähenemisenä kuntataloudessa hieman muuta taloutta myöhempänä. Siten taloudellinen epävakaisuus jatkuu kuntataloudessa vielä ainakin 2011. Alkuvuodesta 2010 tarkentuneen ennusteen mukaan verotulojen ja valtionosuuksien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Talousarvion tuloslaskelma on epäedullisen talouskehityksen ja talousarvion todennäköisen toteutumisen johdosta jäämässä noin 13–16 milj. euroa alijäämäiseksi.

Vuoden 2010 talousennusteita tarkasteltaessa on laadittu sopeuttamistarveanalyysi. Ohjelmalla tavoitellaan reilun 10 milj. euron säästöjä palveluverkkoratkaisuja tekemällä ja muita tuotantotapoja uudistamalla ja tuottavuutta kasvattamalla.

Kaupungin lainamäärä on kasvamassa nopeasti. Kuluvana vuonna kaupungin lainamäärän arvioidaan kohoavan 144 milj. euroon, jolloin lainaa on 1 631 euroa/asukas. Epäedullisen talouskehityksen vaikutus heijastuu myös lainamäärään, joka voi olla tehtyä arviota suurempikin vuoden 2010 osalta.

1.1.4 Henkilöstö

Päättyneeltä tilikaudelta laaditaan erillinen henkilöstökertomus, jossa käsitellään laajemmin henkilöstöä koskevia tunnuslukuja.

Henkilöstö toimialoittain

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2009 lopussa yhteensä 6173 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 4707, määräaikaisia 1302, tukitoimenpitein työllistettyjä 146 ja oppisopimussuhteisia 16. Henkilöstömäärää on seurattu myös osavuosisikatsauksissa.

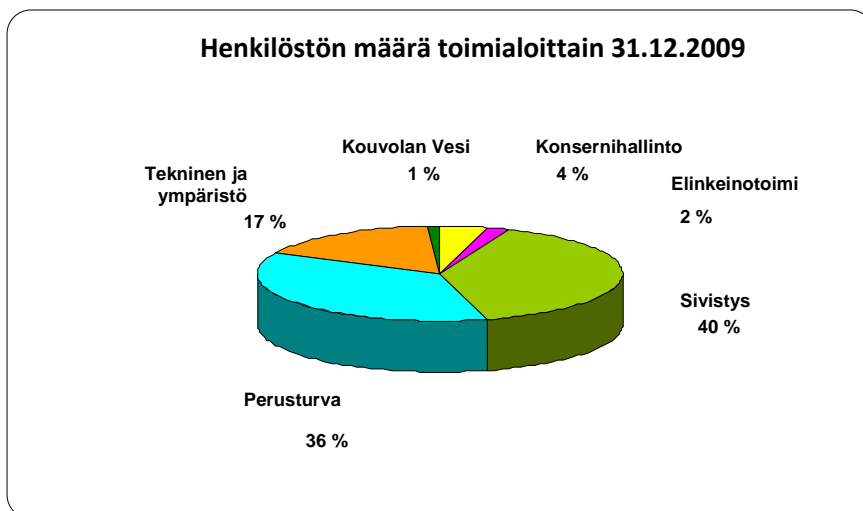
Henkilöstömäärän osalta ei ole saatavilla täysin luotettavia vertailutietoja aiempiin vuosiin verrattuna, koska eri kunnat ja kuntayhtymät ovat laskeneet henkilöstömääriään tilinpäätöksissään hieman eri tavalla. Vuoden 2008 lopussa uudeksi Kouvolan kaupungiksi yhdistyneiden kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oli vakinaista henkilöstöä tilinpäätösten mukaan yhteensä 4 529. Vakinaisen henkilöstön määrän kasvu johtuu siitä, että yhdistyneissä kunnissa/kuntayhtymissä määräaikaisesti hoidettuja tehtäviä on vakinaistettu, mikäli työvoiman tarve on todettu pysyväksi. Vuonna 2008 virkoja ja toimia täytettiin suhteellisen paljon määräaikaisesti, koska kuntaliitoksen vaikutusta henkilöstötarpeeseen ei pystytty täysin ennakoimaan.

31.12.2009

Henkilöstömäärä	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Oppisop.	Yhteensä
Konsernihallinto (ti)	115	7	1		123
Elinkeinotoimi (ti)	73	39			112
Sivistys (ti)	17				17
Perusturva (ti)	7	5			12
Tekninen ja ympäristötoimiala (ti)	94	7			101
Konsernihallinto (tu)	118	14	3		135
Sivistys (tu)	1825	540	69	9	2443
Perusturva (tu)	1599	577	46	8	2230
Tekninen ja ympäristötoimiala (tu)	797	107	27	1	932
Kouvolan Vesi	62	6			68
Yhteensä	4707	1302	146	18	6173
Henkilöstömäärä 31.8.2009	4648	1329	148	16	6141
Henkilöstömäärä 30.4.2009	4629	1472	120	20	6241

Taulukko 3. Henkilöstömäärä 31.12.2009

Koko henkilöstö jakautui seuraavasti: tilaajat 367, tuottajat 5 738, liikelaitos 68.

Kuva 8. Henkilöstön määrä 31.12.2009

Palkat ja palkkiot

Kaupungin henkilöstökulut tilikaudelta olivat 240,4 milj. euroa, josta liikelaitoksen henkilöstökulut olivat 3,3 milj. euroa. Palkkoja korotettiin 1.5.2009 alkaen 0,3 prosentin suuruisella paikallisella järjestelyerällä sekä 0,5 prosentin suuruisella samapalkkaisuuserällä. Syyskuun alusta palkkoja tarkistettiin 2,4 prosentin yleiskorotuksella.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2009 keskimäärin 16,3 kalenteripäivää viranhaltijaa/työntekijää kohden. Eri toimialojen väliset erot sairauspoissaoloissa ovat huomattavia. Sairauspoissaolot jakautuivat toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Sairauspoissaolot		
	Henkilöstö- määrä	Kalpv yhteensä	Kalpv/ henkilö
Konsernihallinto (ti)	123	802	6,5
Elinkeinotoimi (ti)	112	3 106	27,7
Sivistys (ti)	17	191	11,2
Perusturva (ti)	12	46	3,8
Tekninen ja ympäristötoimiala (ti)	101	785	7,8
Konsernihallinto (tu)	135	1 177	8,7
Sivistys (tu)	2 443	30 671	12,6
Perusturva (tu)	2 230	41 085	18,4
Tekninen ja ympäristötoimiala (tu)	932	22 018	23,6
Kouvolan Vesi	68	965	14,2
Yhteensä	6 173	100 846	16,3

Taulukko 4. Sairauspoissaolot 2009

Sairauspoissaolojen osalta ei ole saatavilla luotettavia vertailulukuja aiempiin vuosiin nähden, koska kunnat ja kuntayhtymät ovat laskeneet tunnuslukujaan hieman eri tavoin.

Työilmapiiri

Uuden kunnan toiminnan aloitusta voidaan pitää syvällisenä muutosprosessina, joka vaikuttaa sekä organisaatioon että henkilöstöön. Kouvolan osalta muutoksen laajuuteen vaikuttivat myös yhdistyneiden kuntien suuri määrä ja kuntayhtymien purkautumiset. Kuntien yhdistyessä rakentui samalla monia täysin uusia työyhteisöjä. Kuntaliitoksella on aina vaikutuksia sekä toimintakulttuuriin että työilmapiiriin. Muutosvaiheen johtamista tuettiin syksyllä 2008 alkaneella esimiesten muutosvalmennuksella, joka jatkui keväällä 2009 koulutus- ja coaching-päivillä.

1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämän ohjeen mukaan kaupunginhallitus esittää arvionsa merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.

TALouden TAANTUMAN VAIKUTUKSET KAUPUNKIKONSERNIIN

Kansainvälinen rahoituskriisi ja sen vaikutukset talouskehitykseen ovat lisänneet epävarmuutta. Kouvolan kaupungin vuoden 2010 talousarvio laadittiin oletuksella, että verotulot laskevat. Kun samaan aikaan menojen kasvuvauhti on edelleen liian nopeaa, on talouden tasapainottamiseksi löydettävä säästötoimenpiteitä koko kaupunkikonsernissa. Valtuusto hyväksyi vuoden talousarvion 2010 ja taloussuunnitelman 2010-2012 yhteydessä tuottavuusohjelman. Toimenpidekokonaisuuksien potentiaaliset kustannusvaikutusarviot suunnitelmakaudella 2010–2014 ovat yhteensä 33,6 milj. euroa.

Kaupungin lainasalkkua on vuoden aikana analysoitu useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Korkosuojauksen osalta on haettu näkemystä ja korkosuojausohjelma on vireillä. Ohjelmalla pyritään korkosuojausinstrumenttien hyödyntämiseen lainasalkun korkoriskin hallitsemiseksi ja korkotason pitämiseksi kohtuullisella tasolla. Samalla tulevien korkokustannusten ennustettavuus paranee. Markkinoita seurataan ja suojausastetta tullaan nostamaan vähitellen, hajauttaen suojauksia alkaviksi eri aikaan ja erimittaisiksi. Historiallisen alhaista korkotasoa on hyödynnetty ja lainanhoitokuluissa on saatu huomattavaa säästöä. Korkoriskiä on hallittu lähinnä lainasalkun rakenteella ja lainojen maturiteeteilla (juoksu aika).

Talouden taantuman pitkittyessä on oletettavaa, että perusturvan palvelujen kysyntä kasvaa, joten resurssien kohdentamis paineet muualta kaupunkikonsernista tällä sektorille lisääntyvät.

PALVELUTUOTANTO JA TOIMINNAN JATKUVUUS

Kaupunkiorganisaation perustehtävänä on palvelujen järjestäminen kaupunkilaisille. Kaupungin järjestämisvastuu edellyttää laadun, saatavuuden ja määrän varmistamista sekä oman tuotannon että ostopalvelujen osalta. Tavoitteet kaupungin henkilöstömäärän ja -kustannusten vähentämiseksi ovat merkittävät, joten palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen erityisesti kasvavien palvelutarpeiden alueilla on haaste. Onnistuminen edellyttää palveluihin kohdistuvia selkeitä linjauksia, hyvää yhteistyötä ja sitoutumista niin kaupungin sisällä kuin ulkoisten sidosryhmien kanssa sekä hyvää henkilöstöjohtamista ja esimiestyötä.

Palvelutuotantoon saattaa vaikuttaa tai jopa katkaista kriittisiin tietojärjestelmiin liittyvät riskit, kuten laiterikko tai merkittävä toimintahäiriö. Yleisen taloudellisen taantuman vaikutukset saattavat heijastua tuotantovaikeuksina, joka vaarantaa toimitusvarmuuden ja laadun. Häiriöt saattavat aiheuttaa suurta vahinkoa palvelunsaajalle varsinkin niiden kohdistuessa elintärkeisiin toimintoihin, kuten sähköön tai veteen.

Kouvolan kaupungin riskienhallintapolitiikan mukaan riskienhallinnan käytännön toteutus tapahtuu toimialoilla ja palvelutuotannossa, jotka vastaavat yksikköjensä ja prosessiensa riskienhallinnasta ja sen ohjeistamisesta. Toimialat / palvelutuotannosta vastaavat kartoittavat toimintaansa liittyvät riskit ja kartoituksen pohjalta laativat omat riskienhallintasuunnitelmansa. Suunnitelmissa keskeistä on oman toiminnan jatkuvuuden turvaaminen normaaliajan häiriötilanteissa sekä mahdollisissa poikkeusoloissa. Edelleen tärkeätä on suunnitella toimenpiteet häiriöistä ja vahingoista toipumiseksi.

Sopimusohjaus

Vuosi 2009 oli uuden toimintamallin käynnistämisen ja toimintatapojen suunnittelun vuosi. Sopimusohjausjärjestelmän käyttöönotto perustuu järjestelytoimikunnassa 12.6.2008 hyväksytyyn puitesuunnitelmaan. Käyttöönottoa koordinoi talous ja strategia -yksikön perustama sopimusohjauskeskus, jossa on konsernihallinnon edustuksen lisäksi sekä tilaajien että tuottajien edustus. Sopimusohjausjärjestelmä kytkeytyy konsernin suunnitteluprosesseihin sekä strategiaohjaukseen.

Sopimusohjausjärjestelmän käyttöönottoa on toteutettu siihen liittyvien osa-alueiden käyttööntamisella ja mallintamisella. Palvelusopimusprosessia on mallinnettu käymällä ensimmäiset palvelusopimusneuvottelut tilaajien ja tuottajien välillä, joiden tuloksena on laadittu noin 14 palvelusopimusta. Palvelusopimusneuvotteluissa ja palvelusopimuksissa tarkennettiin hallintosäännön kautta määriteltyjä tilaajan ja tuottajan rooleja. Rooleja pyrittiin vuoden aikana selkiyttämään muun muassa yhteisistä käytännöistä ja toimintatavoista sopimalla, mutta roolit kaipaavat edelleen tarkennuksia ja selkiyttämistä. Lisäksi sitoutumisen tasoa ja laajuutta sekä sektorirajat ylittävää yhteistyötä tulee jatkossa kehittää.

Vuonna 2009 ei vielä toimittu laajassa mielessä sopimusohjausjärjestelmän mukaisesti. Palvelusopimuksia laadittiin kaikilla toimialoilla ja palvelusektoreilla, mutta ei kuitenkaan kattavasti eikä laajasti tukipalveluiden kanssa. Kun lisäksi resurssit oli ohjattu suoraan tuotantoon, ei sopimusohjausjärjestelmän mukainen toiminta eikä palvelusopimusten ohjaava vaikutus tältä osin toteutunut. Tulevaisuudessa sopimusohjaus linkittyy taloussuunnitteluun ja valmistelu toteutetaan siten, että talousarvion laatiminen perustuu tilaajien kautta tapahtuvaan resurssien ohjaamiseen. Sopimusprosessi on siten keskeinen osa talousarvioprosessia.

Tuotteistaminen

Tuotteistaminen on käynnistetty kaikilta toimialakokonaisuuksilta olevien pilottikohteiden avulla. Pilottivaihe saatiin lähes kokonaan valmiiksi vuoden 2009 aikana ja valmiina on useita laskentamalleja mm. puhtauspalvelut, sairaalahoito, turvapalvelut, varhaiskasvatus ja kansalaisopisto. Tuotteistamisen tulosten käytännön hyödyntäminen ei laajassa mielessä vielä toteutunut, koska talousarvion laadinta ei ollut suoriteperustainen. Tuotteistamisen yhteydessä saatua tietoa hyödynnettiin johtamisessa muun muassa kustannustietoisuuden lisääntymisen ja henkilöstön ajankäyttötietojen muodossa. Lisäksi tuotteistaminen oli tärkeä keino toimintatapojen yhtenäistämässä. Yhtenä esimerkkinä hyödyntämisestä voidaan mainita puhtauspalvelujen tuote- ja hintatietojen sisällyttäminen Tilalaitoksen korvaukseen tilojen käytöstä. Tuotteistamisen yhteydessä laskettuja yksikköhintoja voidaan käyttää taloussuunnittelussa heti, kun kirjanpidon toteutumatiiedot tarkentuvat ja vaiheittain siirrytään suoriteperusteiseen budjetointiin.

Vuoden 2009 kokemusten perusteella on laadittu prosessikuvaus tuotteistamisen laajentamisen tueksi ja systematisoimiseksi. Tuotteistamiseen liittyvän kustannuslaskennan menetelmäksi valittiin toimintolaskenta. Tavoitteena on toimintojen avulla selvittää, mitä organisaatiossa tehdään ja mihin työaikaa käytetään – tehdäänkö oikeita asioita oikeissa paikoissa. Tuotteistamisen tukena on käytetty laskentajärjestelmätoimittajan asiantuntemusta nostaten samalla oman organisaation osaamisen tasoa siten, että tuotteistaminen voidaan tulevaisuudessa toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti oman organisaation toimesta. Osaamisen lisäksi onnistunut tuotteistaminen edellyttää riittävää resurssointia.

Tuottavuus

Valtioneuvoston 24.2.2009 kannanoton mukaan kaksikymmentä suurinta kaupunkia velvoitettiin laatimaan palveluiden kehittämiseksi tuottavuusohjelmat. Kouvolassa tuottavuusohjelman laatiminen toteutettiin talousarvioprosessiin yhdistettynä ja toimialojen, palvelusektoreiden ja konsernihallinnon yhteistyönä. Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja tavoitteiden tarkoituksena on tehostaa toimintaa pysyvin ratkaisuin, joten sitä ei tule yhdistää tietyn vuoden tuloksen parantamiseen tähtäävään sopeuttamisohjelmaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi tuottavuusohjelman vuoden 2010 talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Kouvolan tuottavuusohjelman valmistelussa otettiin huomioon valtakunnallinen tuottavuusohjelmatyö. Kuntaliiton kaupunkipoliittinen työryhmä päätti koota tuottavuusyhteyshenkilöverkoston koordinoimaan kaupunkien yhteisiä toimia liittyen 20 suurimmalle kaupungille asetettuun veloitteeseen laatia tuottavuusohjelmat. Kouvolan oli mukana tuottavuusyhteyshenkilöverkostossa, jossa valmisteltiin kaupunkien näkemyksiä tuottavuutta kohottavista toimista. Verkosto kokoontui viisi kertaa ja laati näkemyspaperin ”Kaupunkien näkemys tuottavuutta kohottavista toimista”.

TIETOJÄRJESTELMÄT JA – TURVA

Tietojärjestelmä on kokonaisuus, joka koostuu tiedoista, niitä käsittelevistä sovelluksista ja laitteista sekä tietoverkoista, käyttöä määrittävistä ja ohjaavista ohjeista, tehtäviensä tasalla olevista käyttäjistä sekä liittymistä toisiin tietojärjestelmiin. Tietojärjestelmään kuuluu myös siinä käsiteltävien tietojen turvallisuus sekä yleinen tietoturvallisuuden hallinta ja valvonta. Poikkeama missä tahansa kokonaisuuden osassa merkitsee häiriötä järjestelmän toiminnassa. (lähde: VAHTI 3/2005)

Tietoturvallisuus edistää palvelujen laatua, tehokkuutta sekä tuottavuutta. Tietoturvallisuuden riittävä taso on välttämätön edellytys kaupungin toiminnan jatkuvuudelle ja toimintakyvyn varmistamiselle. Tietoturvallisuuden avulla taataan kaupungissa käsiteltävän tiedon eheys, käytettävyys ja luottamuksellisuus. Tietoturvallisuuden osa-alueita ovat hallinnollinen turvallisuus, henkilöstöturvallisuus, fyysinen turvallisuus, tietoliikenneturvallisuus, laitteistoturvallisuus, ohjelmistoturvallisuus, tietoaineistoturvallisuus, käyttöturvallisuus. Tietoturvallisuus korostuu sähköisen palvelujen kehittämisessä ja ulkoistettaessa toimintoja.

Microsoftin toimesta käynnistettiin 8.3. - 14.5.2010 kestävä Microsoftin tuotteiden käyttömäärien kartoitus. Kartoituksen laajuus on kaikki Kouvolan kaupungin yksiköt ja osastot. Kartoituksen kohteena ovat kaikki Microsoftin tuotteiden käyttömäärät ja kartoituksessa otetaan huomioon käyttäjä-/asennusmäärät 28.2.2010. Tästä kartoituksesta laaditaan raportti, joka lähetetään Microsoftille. Seurauksena on mahdollisesti lisenssien (käyttöoikeuksien) hankkiminen.

RISKIENHALLINTA - TURVALLISUUS JA VAHINGOT

Kouvolan kaupungin turvallisuudenhallinnan kokonaisuus muodostuu seuraavista osista:

- Valmiussuunnittelu; suunnitelmakokonaisuus normaali- ja poikkeusolojen häiriötilanteisiin varautumiseksi
- Turvallisuussuunnittelu; jatkuvaa työtä, joka linkittää toisiinsa valmiussuunnittelun ja arjen turvallisuuden
- Toiminnan ja talouden riskien hallinta; prosessi, jolla varmistetaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista

Turvallisuudenhallintaan liittyvää tietoisuutta ja osaamista tulee kehittää koko kaupungin organisaatiossa. Tavoitteena on tila, jossa turvallisuuteen ja riskienhallintaan liittyvät asiat ovat osa normaalia päivittäistä toimintaa. Onnistunut riskienhallinta vaatii jokaisen Kouvolan kaupungin työntekijän panosta.

Ympäristöön, omaisuuteen, palveluprosesseihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvat vahinkoriskit voivat toteutuessaan haitata toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja aiheuttaa vakavaa haittaa henkilöstön ja kaupungin asukkaiden terveydelle ja turvallisuudelle.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kouvolan kaupunki on laatinut erillisen ympäristötilinpäätöksen, jossa esitetään kirjanpitolautakunnan ohjetta noudattaen taloudelliset tunnusluvut ja lyhyt raportti ympäristöasioiden taloudellisista vaikutuksista. Tilinpäätös kattaa pääosin Kouvolan kaupunkiorganisaation toimintayksiköitä ja liikelaitoksia koskevat ympäristötuotot, -kulut ja – investoinnit.

Tilivuosi 2009 on uuden Kouvolan ensimmäinen, joten tunnuslukujen vertailua ei ole voitu tehdä eikä Kouvola ole toistaiseksi asettanut myöskään tavoitteita ympäristötalouden tunnusluville. Vuoden 2010 talousarvioon on sen sijaan hyväksytty viittaus kaupunkistrategiakäsittelyn esitykseen, jossa ilmastonmuutoksen ehkäisy ja hillintä huomioidaan kaupunkistrategian jatkotyössä. Lisäksi todetaan, että ympäristön kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi kootaan olemassa olevat linjaukset, suunnitelmat ja toiminta yhteiseen tarkasteluun, jonka perusteella päätetään tarkoituksenmukaisimmasta tavasta edistää ympäristöystävällisyyttä koko kaupungissa ja sen toimintoissa. Tavoitteellista on kehittää ympäristötaloustietojen keräysmenetelmää ja raportointia osana ympäristöjohtamisjärjestelmän kehittämistä.

Tunnusluvut	2009
Ympäristötuottojen osuus kunnan kaikista toimintatuotoista, %	3,9
Ympäristötuotot suhteessa asukasluukuun, €/asukas	74
Ympäristökulujen + poistojen osuus kunnan kaikista toimintakuluista ja poistoista, %	1,3
Ympäristökulut + poistot suhteessa asukasluukuun, €/asukas	87
Ympäristöinvestointien osuus kunnan kokonaisinvestoinneista, %	4,9
Ympäristöinvestoinnit suhteessa asukasluukuun, €/asukas	16
Ympäristötoimintatuotot %:na ympäristötoimintokuluista, %	103
Kunnan maksamat jätevesimaksut, €	309 918
Jätevesilaitoksen nettotulot/menot	704 147
Kunnan maksamat jätehuoltomaksut, €	654 320
Jätehuollon nettotulot/menot, €	-24 968

Taulukko 5. Kouvolan kaupungin ympäristötoiminnan suhteutetut taloudelliset tunnusluvut vuonna 2009

1.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen

SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on saada kohtuullinen varmuus toiminnan lainmukaisuudesta, varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Kouvolan kaupungin sisäisen valvonnan järjestämistä ohjaavat hallintosääntö, taloussääntö ja kaupunginhallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan ohje.

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja ja kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Valvontatietoisuuden vahvistamiseksi kaupunginhallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan ohje on käsitelty lauta- ja johtokunnissa sekä johtoryhmissä. Sisäisen valvonnan ohjeesta on informoitu henkilöstöä.

Selonteko perustuu tarkastustoimen suorittamiin tarkastuksiin sekä toimialojen ja liikelaitosten suorittamaan arviointiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Arvioinnin kohteena olivat johtamisen ja hallinnon järjestäminen, tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta, riskienhallinta ja sen valvontakeinot, tieto ja tiedonvälitys sekä seurantamenettelyt.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakien ja säännösten eikä hyvän hallintotavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tms. vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty muualla toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisosassa.

Merkittävä ensimmäisen toimintavuoden ongelma oli toimintaa ja taloutta koskevien vertailu- ja seurantatietojen luotettavuus ja ajantasaisuus. Ostolaskujen käsittelyssä ilmeni alkuvuodesta ongelmia eikä kaikkia laskuja saatu eräpäivään mennessä maksetuksi. Ongelmia oli myös laskutusjärjestelmissä, joista aiheutui laskutusten viivästymisiä ja ylikuormitusta asiakaspalvelussa. Ongelmat saatiin korjatuksi vuoden 2009 aikana eikä niistä aiheutunut merkittäviä taloudellisia menetyksiä.

Kehittämiskohteita ovat toimintaa ja taloutta koskevan raportoinnin oikeellisuuden, riittävyyden ja ajantasaisuuden varmistaminen sekä projektien ja erillishankkeiden johtamisen, hallinnan ja tavoitteiden mukaisuuden valvonnan kehittäminen.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kouvolan kaupungin ensimmäisestä toimintavuodesta johtuen sisäisessä valvonnan ja riskienhallinnan painopiste on ollut perusasioiden järjestämisessä. Toiminta on keskittynyt uusien säännösten ja ohjeiden täytäntöönpanoon sekä vastuujärjestelmän rakentamiseen. Riskienhallinnan kohteita olivat mm. turvallisuus- ja valmiussuunnitelmien päivittäminen sekä vakuutusturvan järjestäminen.

Suoritetun arvioinnin perusteella kaupunkitasoiseksi kehittämiskohteeksi nousi riskienhallinnan integrointi osaksi päivittäistä johtamista ja päätöksentekoa. Toimenpiteitä ovat riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan menetelmien sekä konsernitason ohjauksen ja koordinoinnin kehittäminen.

Omaisuu den hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvoissa toteutuneet menetykset on ilmoitettu muualla toimintakertomuksessa.

Sopimustoiminta

Sopimustoiminnan vastuut on määritelty hallintosäännössä. Sopimustoiminnan osalta ongelmana oli entisiltä kunnilta ja kuntayhtymiltä siirtyneiden sopimusten hallinta. Kaikkia sopimuksia ei saatu kertomusvuonna kartoitettua. Kaupungilla ei ole myöskään käytössä yhtenäistä sopimusrekisteriä, vaan sopimuksia on valvottu ja vanhentumisaikoja seurattu sopimuskohtaisilla erillisjärjestelmillä.

Sopimustoiminnan kehittämiskohteena on luoda johtamista palveleva, ajantasainen ja sopimusehtojen toteutuksen valvonnan mahdollistava sopimusrekisteri.

Selvitys sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen tarkastuksen yksikkö avustaa kaupungin ylintä johtoa tarkastamalla ja arvioimalla toimialojen ja liikelaitosten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta kaupunginjohtajan hyväksymän vuosisuunnitelman ja kaupungin johdolta saamiensa toimeksiantojen perusteella. Ensimmäisenä toimintavuonna painopiste oli sisäisen tarkastuksen tarkastus- ja arviointijärjestelmän rakentamisessa sekä organisaatioiden valvontatietoisuuden vahvistamisessa. Sisäinen tarkastus järjesti sisäisen valvonnan koulutusta toimialojen ja liikelaitoksen johtoryhmille.

Tarkastukset kohdistettiin kriittisiin taloushallinnon järjestelmiin, päätöksentekoprosessiin sekä sääntöjen ja ohjeiden noudattamiseen. Tarkastuskohteina olivat palkanmaksatus, oman auton käyttö, ostolaskut, kassanhallinta, first card maksukorttijärjestelmä sekä toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksenteko. Sisäinen tarkastus antoi raporteissaan tarkastuksen kohteena olleille yksiköille suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Lisäksi sisäinen tarkastus osallistui erilaisiin kehittämishankkeisiin valvonta-alan asiantuntijana.

SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupungin konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, asetetut tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Konsernivalvonnasta määrätään kuntalaissa ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä asiakirjassa ”Kouvolan kaupungin konserniohjeet ja hyvä hallinto- ja johtamistapa Kouvolakonsernissa”. Konserniohjeen mukaan konsernivalvonnasta vastaa kaupunginhallitus ja konsernivalvonnan käytännön toteuttamisesta huolehtii konsernijaosto. Omistajaohjaus vastaa valmistelusta muiden kuin kaupungin elinkeinoyhtiöiden osalta. Elinkeino-yhtiöiden osalta valmisteluvastuu on elinkeinojaostolla. Konserniohjeen asianmukaisuutta ja riittävyttä arvioidaan vähintään kerran vuodessa. Ensimmäiset tarkistukset ohjeeseen on tehty päättyneen vuoden kokemusten perusteella. Organisaatiouudistuksen yhteydessä on selkiytettävä konserniyksikön (talouspalvelukeskus) ja liikelaitosten ohjaus ja päätöksentekovastuut.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Konsernijaoston ja elinkeinojaoston tehtävänä on osaltaan nimetä kaupungin ehdokkaat yhtiöiden toimielimiin ja tilintarkastajiksi sekä nimetä yhtiökokousedustajat. Tarvittaessa jaostot antavat toimiohjeita kaupungin yhtiökokousedustajille. Yhtiökokous valitsee toimielinten jäsenet ja tilintarkastajat. Omistajaohjauksen tavoitteena on järjestää koulutusta hallitustyöskentelystä kaupunkia konserniyhtiöissä edustaville henkilöille. Merkittävämpien tytäryhteisöjä koskevien rakennejärjestelyjen linjaukset ja periaatteet on hyväksytetty valtuustossa.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteiden asettaminen päättyneeltä tilikaudelta arvioidaan toimintakertomuksen konserniyhteisöjen analysointia koskevassa osiossa.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Konserniyhteisöjen toimintaa on seurattu kaupungin osavuosikatsausten yhteydessä. Tavoitteiden asettaminen ja seuranta sekä raportointi ovat kaupunkistrategian mukaisesti keskeisiä kehittämisalueita. Kaupungin elinkeinoyhtiöiden osalta toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi kehitetään vastaamaan elinkeinostrategian ja elinkeino-ohjelman asettamia tavoitteita. Konserniyhteisöjen johtajia on kuultu konsernijaostossa kuluneen vuoden aikana. Elinkeino-yhtiöiden osalta sisäistä valvontaa on toteutettu elinkeinotoimen kaupunginjohtajan ja toimitusjohtajien säännöllisillä keskusteluilla. Elinkeinotoimen kaupunginjohtaja on myös osallistunut yhtiöiden hallitusten kokouksiin. Konserniohjeessa konsernijohto on edellyttänyt merkittävien taloudellisten ratkaisujen hyväksyttämistä etukäteen.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhteisöjä noudattamaan kaupungin sijoitustoiminnan periaatteita ja keskittämään rahaliikenne kaupungin konsernitilille. Konserniohje mahdollistaa kaupungin keskitettyjen konsernipalvelujen käyttöä myös konserniyhteisöissä. Käyttö on toistaiseksi ollut kaupungin niukkojen resurssien vuoksi vähäistä. Konsernin tukipalveluja koskevat selvitykset ovat käynnistyneet.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytär- ja osakkuusyhteisöissä

Konserniyhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä riskienhallintalinjauksia. Tytär- ja osakkuusyhteisöjen riskienhallinnan tila ja seurantamenetelmät on tarkoitus kartoittaa vuoden 2010 ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä.

1.3 Tilikauden tulos

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	Ta 2009*	Muutettu ta 2009*	Tp 2009
	1000 e	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	55 810	57 335	71 262
Valmistus omaan käyttöön	3 362	842	1 189
Toimintakulut	-464 752	-477 087	-487 980
Toimintakate	-405 580	-418 910	-415 530
Verotulot	280 555	279 000	282 280
Valtionosuudet	138 000	139 555	139 986
Rahoitustuotot ja -kulut	2 132	2 132	3 167
Korkotuotot	892	892	508
Muut rahoitustuotot	6 980	6 980	6 178
Korkokulut	-5 497	-5 497	-3 015
Muut rahoituskulut	-243	-243	-504
Vuosikate	15 107	1 777	9 903
Poistot ja arvonalentumiset	-17 710	-15 000	-21 205
Satunnaiset erät			45 447
Tilikauden tulos	-2 603	-13 223	34 145
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	160	160	15
Varausten lisäys (-)/vähennys (+)			404
Rahastojen lisäys (-)/vähennys (+)	2 500	2 500	-33 864
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	57	-10 563	700

Tuloslaskelman tunnusluvut	2009*	2009*	2009
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12	12	15
Vuosikate/Poistot, %	85	12	47
Vuosikate, e/asukas	171	20	112
Tilikauden tulos e/asukas	-30	-150	387
Asukasmäärä	88 193	88 193	88 193

*) luvut eivät sisällä liikelaitosta

pääomarahoituksella

Tuloslaskelman analysointi

Tuloslaskelman sisältö

Tuloslaskelma osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmassa esitetään ne tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta. Tuloslaskelmassa on yhdistetty peruskunnan tuloslaskelmaan Kouvolan Veden (liikelaitos) tuloslaskelman erät eliminoituna sisäiset erät.

Tuotot

Kouvolan kaupungin tuottojen kokonaismäärä tilikaudella oli 545,7 milj. euroa. Toimintatuottoja kertyi 71,3 milj. euroa, joka on 13,1 % kokonaistuotoista. Maksutuottojen vastaavat luvut olivat 23,3 milj. euroa ja 4,3 %. Tukia ja avustuksia kertyi 14,9 milj. euroa (2,7 %) ja muita toimintatuottoja 13,7 milj. euroa (2,5 %). Verorahoitus toteutui

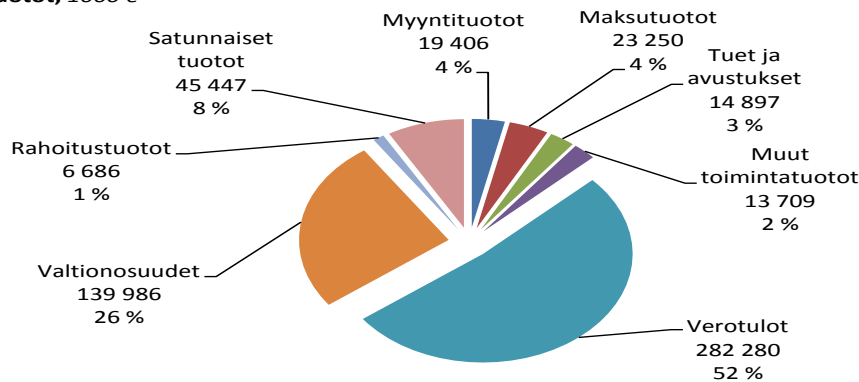
lähies muutetun talousarvion mukaisesti, toteumaprosentti oli 100,9. Kuntien antamien vuoden 2009 tilinpäätösarvioiden mukaan verotulojen kasvuksi muodostuiksi 0,4 prosenttia ja valtionosuuksien kasvuksi 7,4 prosenttia. Kouvolan kaupungin verotulot olivat yhteensä 282,3 milj. euroa (tot-% 101,2):

- kunnallisvero 252,4 milj. euroa,
- yhteisövero 15,0 milj. euroa ja
- kiinteistövero 14,9 milj. euroa.

Valtionosuuksien toteuma oli 140,0 milj. euroa (tot-% 100,3) jakaantuen seuraavasti:

- yleinen valtionosuus 4,7 milj. euroa,
- sosiaali- ja terveystoimen valtionosuus 106,1 milj. euroa,
- opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus 29,3 milj. euroa.

2009 Tuotot, 1000 e

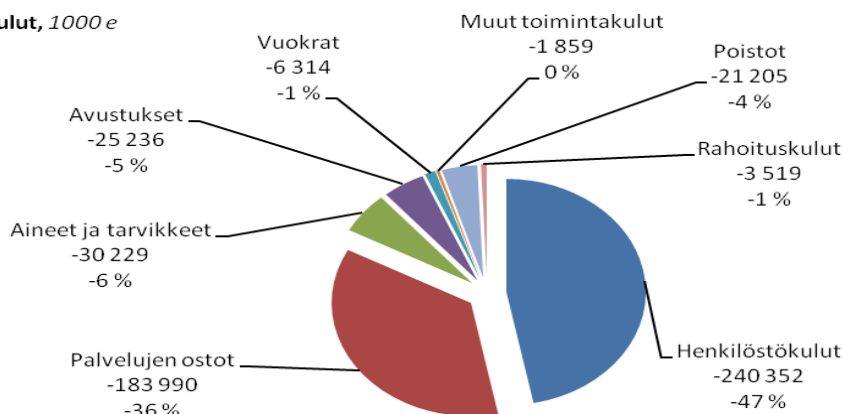
Kuva 9. Tuottojen muodostuminen v. 2009

Kulut

Kulujen kokonaismääräksi muodostui 511,5 milj. euroa. Henkilöstökulut olivat yhteensä 240,4 milj. euroa (47 %), josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli 182,3 milj. euroa. Palveluja ostettiin 184,0 milj. eurolla (36 %), josta asiakaspalvelujen osuus oli 134,7 milj. euroa.

Omaan rakentamiseen ja muuhun omaan valmistamiseen liittyvät palkkamenot, palvelujen ostot sekä aineet ja tarvikkeet, yhteensä 1,2 milj. euroa, sisältyvät tuloslaskelman toimintamenoihin, joista ne on oikaistu investointimenoiksi rivillä Valmistus omaan käyttöön.

2009 Kulut, 1000 e

Kuva 10. Kulujen muodostuminen v. 2009

Tuloslaskelman välitulos toimintakate kertoo jaksotettujen toimintatuottojen ja – kulujen erotuksen, joka on katettava verorahoituksella. Kaupungin toimintakatteeksi muodostui – 415,5 milj. euroa. Toimintatuotot kattoivat 15 prosenttia toimintakuluista.

Vuosikate kuvaa kokonaisrahoituksen riittävyttä. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Kaupungin ensimmäisen tilivuoden vuosikate oli positiivinen 9,9 milj. euroa. Vuosikate kattaa poistoista 47 prosenttia. Asukasta kohden laskettuna vuosikatetta oli 112 euroa.

Tulos ja yli-/ alijäämä

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen tilinpäätössiirtoeriä. Tilikauden tulos on negatiivinen 11,3 milj. euroa ilman satunnaisia eriä, jotka olivat yhteensä 45,4 milj. euroa. Satunnaisiin eriin kirjattujen pysyvien vastaavien myyntivoittojen ja Kouvolan seudun kuntayhtymän yhdistelystä johtuvan fuusioerotuksen jälkeen tilikauden tulos muodostui positiiviseksi 34,1 milj. euroa.

Pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavien poistoeron vähennystä on kirjattu 0,02 milj. euroa. Poistokirjaukset on tehty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Aikaisemmin toteutettuihin investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä tehtiin 0,26 milj. euroa poistosuunnitelman mukaisesti. Kotkan siirtoviemärin investointivarausten poistoeron lisäystä kirjattiin 0,24 milj. euroa.

Vapaaehtoisia varauksia tuloutettiin seuraavasti: investointivaraus 243 070,53 euroa ja henkilökunnan koulutus ja kehittämisvaraus 161 235,15 euroa, yhteensä 404 305,68 euroa. Kaupungin energiayhtiöjärjestelyjen vaikutus rahastokirjauksiin on 33,9 milj. euroa. Tilinpäätössiirtoerien jälkeinen ylijäämä on 0,7 milj. euroa.

1.4 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2009
	<i>1000 e</i>
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	9 903
Satunnaiset erät	45 447
Tulorahoituksen korjaukset	-46 719
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-40 029
Rahoitusosuudet investointimenoihin	693
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58 548
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>27 843</u>
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	-22 919
Antolainasaamisten vähennykset	1 815
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 408
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 000
Oman pääoman muutokset	5 311
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	48
Vaihto-omaisuuden muutos	-116
Saamisten muutos	-1 776
Korottomien velkojen muutos	4 195
Rahoituksen rahavirta	<u>-15 850</u>
Rahavarojen muutos	11 993
Rahavarat 31.12.	30 945
Rahavarat 1.1.	<u>18 952</u>
Rahavarojen muutos	11 993
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2009
Investointien tulorahoitus, %	25,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	12,4
Lainanhoitokate	0,6
Kassan riittävyys, pv	20
Asukasmäärä	88 193

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki kaupungin rahan lähteet ja käytöt. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet kaupungin kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta, tulo-rahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin eli kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja. Toiminnan rahavirta oli 8,6 milj. euroa.

Rahoituslaskelman investoinnit muodostuvat pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä luovutustuloista. Investointimenojen määrä oli vuonna 2009 yhteensä 40,0 milj. euroa. Pysyvien vastaavien luovutustuloja kertyi 58,6 milj. euroa. Luovutustuloihin sisältyy energiayhtiöiden yhtiöittämissä liittyviä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja 41,5 milj. euroa, Kouvolan seudun kuntayhtymäosuuden poisto 9,4 milj. euroa ja maa-alueiden luovutustuloja 1,10 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirran erotuksena laskettu rahavirta oli tilikaudella 27,8 milj. euroa positiivinen. Investointien omahankintamenoista 25,2 prosenttia on katettu varsinaisen toiminnan tulo-rahoituksella ja pääomamenoista 12,4 prosenttia on katettu varsinaisen toiminnan tulo-rahoituksella.

Rahoituksen rahavirta

Rahoitustoiminnan nettoraahavirta oli vuonna 2009 yhteensä 15,9 milj. euroa negatiivinen. Tähän vaikutti oleellisesti antolainasaamisten 22,9 milj. euron lisäys. Eumääräisesti suurimmat antolainat on myönnetty KSS Energialle 25,4 milj. euroa ja Kymenlaakson ammattikorkeakoululle 4,7 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin yhteensä 25,0 milj. euroa ja lyhennettiin 19,3 milj. euroa. Talousarviolainan nosto tapahtui yhdessä erässä 20.11. Siihen asti toiminta rahoitettiin konsernitilillä 10 milj. euron luottolimiitillä sekä kuntatodistusohjelmalla. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli -8,0 milj. euroa, eikä tilapäisluottoa ollut vuoden vaihteessa.

Lainasalkun keskiporkko oli vuodenvaihteessa 1,94 % ja duraatio (korkoriski) 0,96 % ts. kaupungin lainat hinnoitellaan uudelleen keskimäärin vajaan vuoden kuluttua. Tällä hetkellä kiinteän/vaihtuvakorkoisen suhde salkussa on n. 27 % kiinteäkorkoista ja 73 % vaihtuvakorkoista. Vuoden lopussa kaupungilla oli talousarviolainoja yhteensä 116,9 milj. euroa. Asukasta kohti tämä tekee 1 325 euroa, joka on valtakunnallisesti vielä kohtuullisella tasolla (keskiarvo 1 875 euroa/asukas). Kaupungin lainataakan oletetaan kuitenkin kasvavan lähivuosina merkittävästi. Tilannetta vaikeuttaa se, että korkotason arvioidaan nousevan tulevaisuudessa.

Saamisten muutokseen vaikuttavat konsernitilillä käsitellyt luottolimiittien liittyvät tytäryhteisöjen velkasaldot kaupungille 0,730 milj. euroa. Konsernitilillä osalta vastaavasti rahoituksen rahavirtaan vaikuttaa kaupungin velka tytäryhteisöille 3,781 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahoituslaskelman tunnusluvut kuvaavat maksuvalmiutta ja kassavarojen riittävyyttä.

Investointien tulo-rahoitus = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno} = \text{Kouvola } 25,2 \%$

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet (mutta ei luovutusvoitoilla). Kouvolaassa rahoitettiin 74,8 prosenttia investoinneista pääomarahoituksella.

Pääomamenojen tulo-rahoitus = $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset}) = \text{Kouvola } 12,4 \%$

Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosi-kate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset}) = \text{Kouvola } 0,6$

Lainanhoitokate kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden lainojen hoitoon. Kun tunnusluvun arvo on yli yhden, tulo-rahoituksen katsotaan riittävän lainojen hoitoon. Kouvolan ensimmäisen tilikauden lainanhoitokate jäi 0,6:teen.

Kassan riittävyys, pv = $365 * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella} = \text{Kouvola } 20 \text{ päivää}$

Kassavarat 31.12.2009 olivat 30,9 miljoonaa euroa. Huomioitavaa on, että luvussa on mukana energiayhtiöjärjestelyjen yhteydessä vuoden lopussa saatu 17,5 miljoonan euron kertatuloutus, joka liittyy

perustettuun pääomarahastoon. Ilman edellä mainittua erää kaupungin kassavarat tilikauden lopussa olivat 13,4 milj. euroa, jolloin kassavarojen muutos oli negatiivinen 5,5 milj. euroa.

Poikkeuksellisen runsaaseen vuoden vaihteen kassaan oli vaikutusta myös loppuvuodesta tehdyllä talousarviolainanostolla. Kassan riittävyys 31.12.2009 oli em. kertatuloutus mukaan lukien 20 päivää (ilman pääomarahastokirjausta 8 päivää). Vuoden aikana kassan riittävyys on ollut keskimäärin 1 päivää ja kassavarat (sisältää rahoitusarvopaperit) keskimäärin 1,5 milj. euroa. Volatiliteetti (arvonmuutos) on ollut erittäin suuri ja tilapäislainojen käyttö runsasta. Kuntatodistusohjelman lisäksi jatkuvassa käytössä on ollut konsernitilipalveluun liitetty 10 milj. euron limiitti.

Sijoitustoiminta

Tämän hetken markkinatilanteessa voimassa olevia, peruskuntien aikanaan tekemiä sijoituskohteita ei ole muutettu tilivuoden aikana. Rahoitusarvopapereiden markkina-arvo on noussut vuoden takaisesta noin 25 % ja koska arvo on vielä alle hankintahinnan, pystyttiin tasearvoon tekemään 0,2 milj. euron arvonkorotus. Konsernitilipalvelun kautta vähäisille kassavaroille saatiin hieman lyhyitä markkinakorkoja korkeampi tuotto.

1.5 Tasetarkastelu

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	avaava tase		VASTATTAVAA	avaava tase	
	2009	1.1.09		2009	1.1.09
	1000 e	1000 e		1000 e	1000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	324 873	284 998
Aineettomat hyödykkeet	1 978	2 476	Peruspääoma	285 681	285 681
Aineettomat oikeudet	1 268	673	Muut omat rahastot	39 193	18
Muut pitkävaikutteiset menot	643	1 803	Edellisten tilikausien alijäämä	-700	4 978
Ennakkomaksut ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	67		Tilikauden yli-/alijäämä	700	-5 678
Aineelliset hyödykkeet	325 860	313 017	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 954	6 373
Maa- ja vesialueet	57 888	55 349	Poistoero	5 954	5 969
Rakennukset	146 156	140 531	Vapaaehtoiset varaukset		404
Kiinteät rakenteet ja laitteet	101 137	99 886	PAKOLLISET VARAUKSET	158	439
Koneet ja kalusto	7 193	6 561	Eläkevaraukset	158	70
Muut aineelliset hyödykkeet	1 280	1 255	Muut pakolliset varaukset		369
Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	12 205	9 435	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 920	2 886
Sijoitukset	130 829	116 039	Valtion toimeksiannot	695	825
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	41 980	40 162	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 488	976
Kuntayhtymäosuudet	40 425	50 068	Muut toimeksiantojen pääomat	737	1 084
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	13 822	12 775	VIERAS PÄÄOMA		
Muut osakkeet ja osuudet	6 961	6 507	Pitkäaikainen	98 034	93 049
Muut lainasaamiset	27 641	6 527	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	95 245	90 025
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 282	1 296	Lainat julkisyhteisöiltä	1 657	1 873
Valtion toimeksiannot	502	804	Lainat muut luotonantajat		19
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	751	468	Muut velat	1 132	1 132
Muut toimeksiantojen varat	29	24	Lyhytaikainen	89 048	92 247
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 780	27 089
Vaihto-omaisuus	991	874	Lainat julkisyhteisöiltä	188	191
Aineet ja tarvikkeet	843	780	Lainat muilta luotonantajilta	19	101
Keskeneräiset tuotteet	123	0	Saadut ennakot	1 597	357
Valmiit tuotteet/Tavarat	25		Ostovelat	23 225	26 507
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta		94	Muut velat	8 229	6 081
Saamiset	29 103	27 338	Siirtovelat	36 010	31 921
Pitkäaikaiset saamiset	13 427	6 094			
Myyntisaamiset	3 905	3 949			
Lainasaamiset	8 656	488			
Muut saamiset	865	1 658			
Lyhytaikaiset saamiset	15 676	21 243			
Myyntisaamiset	6 761	12 521			
Lainasaamiset	756	673			
Muut saamiset	5 537	5 655			
Siirtosaamiset	2 623	2 394			
Rahoitusarvopaperit	1 389	4 288			
Muut arvopaperit	1 389	4 288			
Rahat ja pankkisaamiset	29 555	14 664			
	520 987	479 992			
			TASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste, %	64	61
			Rahoitusvarallisuus, e/asukas	-1 422	-1 568
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38 %	41 %
			Kertynyt ylijäämä, 1000 e	0	-700
			Kertynyt ylijäämä, e/as	0	-8
			Lainat, e/as	1 325	1 349
			Lainakanta 31.12., 1000 e	116 889	119 297
			Lainasaamiset 31.12., 1000 e	27 641	6 527
			Asukasmäärä	88 193	88 436

Taseen analysointi

Taseen sisältö

Tase sisältää kaupungin omaisuus ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Taseessa on otettu huomioon myös liikelaitoksen omaisuus ja pääomaerät, mutta kuten tulos- ja rahoituslaskelmassakin erät eivät sisällä kaupungin eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä.

Taseen kokonaisuus

Taseen loppusumma 31.12.2009 oli 521,0 milj. euroa. Avaavan taseen loppusumma oli 480,0 milj. euroa.

Taseen erät

Taseen vastaavaa puolella merkittävin erä on pysyviin vastaaviin kuuluva aineelliset hyödykkeet, jonka suuruus on 325,9 milj. euroa (62,3 prosenttia taseen loppusummasta). Avaavan taseen 313,0 milj. euron erä suureni 12,9 milj. euroa. Aineettomien hyödykkeiden määrä oli 2,0 milj. euroa (0,4 prosenttia), pysyvien vastaavien sijoituksia 130,8 milj. euroa. Vaihtuvissa vastaavissa suurin erä on saamiset. Pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset saamiset yhteensä olivat 29,1 milj. euroa. Vaihto-omaisuuteen kuuluvia aineita ja tarvikkeita sekä valmiita ja keskeneräisiä tuotteita kaupungilla oli 1,0 milj. euron verran.

Taseen vastattavaa puolella suurimman ryhmän muodostaa oma pääoma, jonka suuruus on 324,9 milj. euroa (62,4 prosenttia taseen loppusummasta). Oman pääoman eriin kuuluvaan muihin omiin rahastoihin merkittävimmät rahastot ovat Kouvolan kaupungin kehittämisrahasto 33,9 milj. euroa ja Kehittämisrahasto 5,3 milj. euroa, yhteensä 39,2 milj. euroa. Taseessa on aiemmilta vuosilta kertynyttä alijäämää 0,7 milj. euroa. Vuoden 2009 tilinpäätöksen yhteydessä edellisen tilikauden ylijäämiä oikaistiin - 4,6 milj. eurolla. Edellisten tilikausien ja päättyneen tilikauden kertynyt yli-/alijäämä on yhteensä 0 euroa.

Pakollisten varausten muutosten nettovähennys oli 0,28 milj. euroa. Kaatopaikkojen viimeistelyihin tehtyjä varauksia purettiin 0,37 milj. eurolla. Eläkevastuuvarkausia lisättiin 0,09 milj. eurolla. Pakolliset varaukset 31.12.2009 olivat 0,158 milj. euroa.

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

*Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot) = Kouvola 64 %*

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsevät kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Vuonna 2008 se oli kunnissa keskimäärin 66 % ja asukasluvultaan 40 001-100 000 kokoisissa kaupungeissa 62 %. Omavaraisuutta kuvaavaa tunnuslukua laskettaessa omaan pääomaan rinnastetaan myös poistoero sekä vapaaehtoiset varaukset. Kouvolan omavaraisuusasteeksi muodostui 64 prosenttia, joka alittaa kuntatalouden hyvän tavoitetason kuudella prosenttiyksiköllä.

Rahoitusvarallisuus e/asukas = ((Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) – (Vieras pääoma – Saadut ennakot)) / Asukasmäärä = Kouvola 1 422 euroa/asukas

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman positiivien erotus osoittaa määrän, mikä rahoitusomaisuudesta jää jäljelle, kun vieras pääoma on maksettu. Negatiivinen erotus osoittaa määrän, joka vieraasta pääomasta jää rahoitusomaisuudella kattamatta. Saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset otetaan tunnuslukuun taseen vaihtuvista vastaavista. Vieras pääoma otetaan taseen mukaisessa arvossa vähennettynä saaduilla ennakoilla.

*Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot = Kouvola 37,6 %*

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Kouvolan suhteellinen velkaantuneisuus nousi 37,6 %:tiin. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin ollut viime vuosina noin 42 %.

Lainakanta = Kouvola 116 889 te

Kaupungin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Kouvolan kaupungin lainakanta edellä kerrotulla tavalla laskettuna oli 116,9 miljoonaa euroa eli 1 325 euroa asukasta kohden. Vuonna 2009 kuntien lainamäärä oli 1 875 euroa/asukas tilastokeskuksen tilinpäätösennakkotietojen mukaan (ed. vuonna 1 629 e/as).

1.6 Kokonaistuotot ja – kulut

Rahoituslaskelman tavoin kokonaistuotot ja kulut laskelmassa on esitetty varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytöt. Rahan lähteet (tuotot) ja rahan käytöt (kulut) on esitetty kuitenkin omia ryhminään ja varsinaisen toiminnan erät on jaoteltu rahoituslaskelmassa tarkemmin.

Kaupungin kokonaistuotot vuonna 2009 olivat 590,3 milj. euroa ja kokonaiskulut 580,7 milj. euroa. Kokonaistuotot ylittävät kokonaiskulut 9,6 milj. eurolla.

	2 009	
TULOT	1 000	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	71 263	12,1
Verotulot	282 280	47,8
Valtionosuudet	139 986	23,7
Korkotuotot	508	0,1
Muut rahoitustuotot	6 178	1,0
Satunnaiset tuotot	45 447	7,7
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vast. hyödykkeiden myyntivoitot	-46 719	-7,9
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	693	0,1
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	58 548	9,9
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	1 815	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	4,2
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	5 311	0,9
Kokonaistulot yhteensä	590 310	100,0
MENOT	1 000	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	487 980	84,0
- Valmistus omaan käyttöön	-1 189	-0,2
Korkokulut	3 015	0,5
Muut rahoituskulut	504	0,1
Satunnaiset kulut	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vast. hyödykkeiden myyntitappiot		0,0
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	40 029	6,9
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	22 919	3,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	19 408	3,3
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	8 000	1,4
Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaismenot yhteensä	580 667	100,0
Erotus	9 643	

1.7 Konsernin toiminta ja talous

1.7.1 Konsernin toiminta

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kouvolan kaupunki ja sen liikelaitokset		
TYTÄRYHTEISÖT	OSAKKUUSYHTEISÖT	KUNTAYHTYMÄT
Energiayhtiöt	Muut osakkuusyhtiöt	Itä-Suomen päihdehuollon
KSS Energia Oy (al konserni)	100,00 % Kaakkois-Suomen Osaamiskeskus	Kuntayhtymä 6,20 %
	Kymen Vesi Oy (äänivalta 18%)	22,16 %
Elinkeino- ja kehitysyhtiöt	Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy (al konserni)	Kymenlaakson erityishuollon
European Business Innovation Center Kymi Oy	80,00 %	kuntayhtymä 53,02 %
Kouvola Innovation Oy	100,00 % Kymenlaakson Jäte Oy	46,70 %
Kouvolan Yritysmagneetti Oy (al konserni)	100,00 % Kymenlaakson Orkesteri Oy	33,33 % Kymenlaakson liitto 48,73 %
Kuusankosken Kehitys Oy	100,00 % Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy	46,15 %
	Venehamina Oy	20,90 % Kymenlaakson
Muut tytäryhtiöt	Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Anjalankosken Jäähalli Oy	94,25 % Anjalankosken Painotalo Oy	(äänivalta 48,9%) (konserni) 50,76 %
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 65,7)	37,84 % Asunto Oy Anjalantie 2 (päiväkotitilat)	31,26 % Uudenmaan päihdehuollon
Kouvolan Teatteri Oy	100,00 % Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (hoitokoti)	30,57 % kuntayhtymä 5,75 %
Kuusankosken Tennishalli Oy	86,99 % Asunto Oy Eväkujankaari	34,67 %
	Asunto Oy Jaalan Hokkarinharju	21,68 %
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	(Asunto Oy Kasakkakara 7,7%)	
Ankkapurhan Kiinteistöt Oy	100,00 % Asunto Oy Kuntalantie 9	26,31 %
Asunto Oy Elimäen Peippolanvatro	100,00 % Asunto Oy Kuusankosken Koulurinne	22,31 %
Asunto Oy Elimäen Suviojantie	100,00 % Asunto Oy Kuusankosken Voikkaantie 3	21,44 %
Elimäen Vuokrakiinteistöt Oy	100,00 % Asunto Oy Lohitie 5	33,27 %
Jaalan Vuokratilat Oy	100,00 % Asunto Oy Siltapuisto 1	30,57 %
Kiinteistö Oy Elimäen Kartanontie 3	100,00 % Kiinteistö Oy Jaalanharju	39,01 %
Kiinteistö Oy Kouvolan Vuokratilat	100,00 % (Kiinteistö Oy Katajaharjun Yritystalo 14,7%)	
Kiinteistö Oy Okanrinne	100,00 % Kiinteistö Oy Korian Portti	39,92 %
Kiinteistö Oy Valkealan Kotola	100,00 % Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	32,80 %
Kiinteistö Oy Vaskinotko	90,00 % Kiinteistö Oy Tarmonlehto	34,00 %
Kouvolan-Valkealan Terveyskeskuksen		
Vuokratilat Oy	100,00 % Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	21,57 %
Kuusankosken Kiinteistöalustus Oy	100,00 % (Voikkaan Linjatalo Oy 6%)	
Asunto Oy Elimäen Napansäde	66,62 %	
Asunto Oy Elopuisto	84,10 %	
Kiinteistö Oy Kallenkuja	80,00 %	
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	58,95 %	
Kiinteistö Oy Korianjousi	58,30 %	
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	100,00 %	
Kiinteistö Oy Leinikintie 2	52,38 %	
Kiinteistö Oy Madekuja 1	68,09 %	
Kiinteistö Oy Pihlajakara	79,00 %	
Kiinteistö Oy Päätie 19	100,00 %	
Kiinteistö Oy Tasankotie 6	100,00 %	
Kuusankosken Asunnonhankinta Oy	100,00 %	
Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy	95,06 %	
Valkealan Asunnonhankinta Oy	100,00 %	
Säätiöt		
Jaalan, Elimäen ja Valkealan kehittämissäätiö	100,00 %	

Taulukko 6. Kouvolakonserni

Kouvolan kaupungin konserniin kuului vuoden 2009 lopussa 35 tytäryhteisöä, jotka kaikki yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin 5 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä sekä 1 säätiö, jossa kaupungilla on määräysvalta. Kouvolakonserniin kuului myös 22 osakkuusyhteisöä, joista konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin konsernin kannalta olennaiset 6 yhteisöä.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistely (kpl)	Ei yhdistelyä (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Energia-yhtiöt	1	-
Elinkeino- ja kehitys-yhtiöt	4	-
Kiinteistö- ja asunto-yhtiöt	26	-
Muut yhtiöt	4	-
Osuuskunnat	-	-
Yhdistykset	-	-
Säätiöt	1	-
Kuntayhtymät	5	-
Osakkuusyhteisöt	6	16
Muut omistusyhteisyydet	-	-
Yhteensä	47	16

Taulukko 7. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen määrä

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan tilikauden aikana toteutettiin energia-yhtiöiden rakennejärjestelyt. Anjalankosken Energia Oy, Korian aluelämpö Oy, Kuusankosken Aluelämmitys Oy ja Valkeakaasu Oy sulautuivat Vari Oy yhtiöön lokakuun lopussa. 31.12.2009 kaupunki myi Vari Oy:n osakekannan KSS Energia Oy:lle.

Kaupunginhallitus päätti 9.3.2009 perustaa yhteistyöyhtiönsä yhdessä Kymen Bioenergia Oy:n ja KSS Energia Oy:n kanssa. Yhtiö tulee rakentamaan vuoden 2010 aikana Kouvolan jätevedenpuhdistamon yhteyteen biokaasuvoimalan. Kaupungin omistusosuus on 30 prosenttia. Yhtiön osakepääomaa korotettiin joulukuussa 2009 ja yhtiön osakkaaksi tuli 10 prosentin osuudella Kymenlaakson Jäte Oy. Osakepääoman korotuksella ei ollut vaikutusta kaupungin omistusosuusprosenttiin.

Kaupungin sataprosenttisesti omistamien elinkeinoyhtiöiden Kouvolan Innovation Oy:n, Kouvolan Yritysmagneetti Oy:n ja Kuusankosken Kehitys Oy:n yritysjärjestelyjen valmistelu aloitettiin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Kuusankosken Kehitys Oy:n nimi muutettiin Kouvolan Yritystilat Oy:ksi.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kaupungin omistamien vuokraloyhtiöiden, Ankkapurhan Kiinteistöt Oy, Asunto Oy Elimäen Peippolanvatro, Asunto Oy Suviojantie, Elimäen Vuokrakiinteistöt Oy, Jaalan Vuokralot Oy, Kiinteistö Oy Elimäen Kartanotie 3, Kiinteistö Oy Okanrinne, Kiinteistö Oy Valkealan Kotola, Kiinteistö Oy Vaskinotko, Kouvola-Valkealan Terveyskeskuksen Vuokralot Oy ja Kuusankosken Kiinteistöalustus Oy, sulautuminen Kiinteistö Oy Kouvolan Vuokraloihin rekisteröitiin 31.12.2009.

Kouvolan seudun kuntayhtymän toiminnot siirtyivät jo 1.1.2009 Kouvolan kaupungille. Kuntayhtymän purkamiseen liittyvä lopputilinpäätös tehtiin 30.6.2009.

Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeista kaksi kappaletta luovutettiin Iitin kunnalle kuntayhtymän purkamiseen liittyvän loppuselvityksen yhteydessä. Kaupungin omistusosuudeksi jäi 47,0 prosenttia.

Eskolanmäen Palvelutalot Oy:n osakekannan myyntiä valmisteltiin ja omistusoikeus siirtyi uudelle omistajalle 31.12.2009.

Kymenlaakson erityishuoltopiirin kuntayhtymän liittymistä Kymenlaakson sairaanhoitopiirin kuntayhtymään valmisteltiin. Yhdistymisen jälkeen 1.1.2010 alkaen kuntayhtymän nimi on Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. Tilikauden aikana on käyty neuvotteluja Kuusankosken aluesairaalaan siirtämisestä kuntayhtymältä Kouvolan kaupungille. Valmistelu liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen myötä käynnistyneeseen Kouvolan terveyspalvelut (KoTePa) hankkeeseen.

Kymenlaakson Jäte Oy ryhtyi solmitun palvelusopimuksen mukaisesti hoitamaan kaupungin vastuulla olevia jätehuoltopalveluja. Järjestelyn yhteydessä Kymenlaakson Jäte Oy:lle siirtyi Kouvolan seudun kuntayhtymältä 8 työntekijää, 6 jäteasemaa, 100 hyötyjätepistettä ja 12 000 laskutusasiakasta.

Kymenlaakson liiton asema aluekehitysviranomaisena vahvistuu tilikauden aikana tehdyn aluehallintouudistuksen myötä.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kouvolakonserniin kuuluu peruskaupungin ja siihen kuuluvan liikelaitoksen lisäksi yhtiöitä ja yhteisöjä. Kuntalain mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kaupunginjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijaosto huolehtii käytännön konsernivalvonnan toteuttamisesta Kouvolakonsernissa. Omistajaohjausyksikkö huolehtii valmistelusta muiden kuin kaupungin elinkeino-yhtiöiden osalta. Tältä osin valmisteluvastuu on elinkeinotoimella.

Tilikausi oli konsernin ensimmäinen. Tästä johtuen kaupungin tytäryhtiöiden tavoitteiden asettaminen on poikkeuksellista. Konserniin kuuluvat yhteisöt jatkoivat toimintaansa aiempina tilikausina asetettujen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Yhteisöjen taloudellista kehitystä ja tunnuslukuja seurattiin kaupungin osavuositarkastusten yhteydessä. Tavoitteiden asettamiseen ja niiden seuraamiseen kehitetään tulevan vuoden aikana selkeä raportointikäytäntö.

Konsernijaosto nimesi kaupungin edustajat yhtiöiden hallituksiin ja tilintarkastajiksi sekä yhtiöiden yhtiökokousedustajan. Elinkeino-yhtiöiden osalta vastaava tehtävä oli elinkeinojaostolla. Jaostot antoivat myös toimintaohjeita tarpeen mukaan yhtiökokousedustajille.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi konsernin toimintaa ohjaavan asiakirjan ”Kouvolan kaupungin konserniohjeet ja hyvä hallinto- ja johtamistapa Kouvola – konsernissa” noudatettavaksi konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös niissä osakkuusyhteisöissä, joissa kaupunki on osakkaana.

1.7.2 Konsernitilinpäätös

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2009
	1 000 €
Toimintatuotot	264 485
Toimintakulut	-657 075
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 779
TOIMINTAKATE	-390 811
Verotulot	281 775
Valtionosuudet	139 986
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	1 012
Muut rahoitustuotot	2 381
Korkokulut	-7 945
Muut rahoituskulut	-859
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 411
VUOSIKATE	25 539
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-36 677
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-15
Arvonalentumiset	
Poistot ja arvonalentumiset	-36 691
Satunnaiset erät	75
TILIKAUDEN TULOS	-11 077
Tilinpäätössiirrot	-35 165
Vähemmistöosuus	-150
Osuus kuntayhtymien tuloksesta	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-46 392

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2009
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,3 %
Vuosikate/Poistot, %	69,6 %
Vuosikate, € / asukas	290
Asukasmäärä	88 193

Konsernituloslaskelman analysointi

Kuntalakiin vuonna 2007 tehty muutos laajensi konsernitilinpäätöksen laadintaa. Konsernitaseen lisäksi tulee laatia konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tuloksen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosuudet. Konserniin yhdisteltyjen tytäryhteisöjen liike-, järjestö- tai kiinteistökaavojen mukaiset tuloslaskelmat on yhdistelty niihin ryhmiin, joihin ne luonteensa mukaisesti kuuluvat. Konsernituloslaskelmakaava on Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston esittämän yleisohjeen tuloslaskelmakaavan mukainen.

Konsernin toimintatuotot

Konsernin toimintatuotot olivat 264,5 milj. euroa ja toimintakulut 657,1 milj. euroa. Konsernin toimintakatteeksi muodostui -390,8 milj. euroa. Toimintatuotot kattoivat 40,3 prosenttia toimintakuluista.

Konsernin toimintakulut

Toimintakulut sisältävät Valmistus omaan käyttöön, valmisteverastojen muutos erät sekä välittömät verot. Toimintakuluihin sisältyvän henkilöstökulujen määrä 314,5 milj. euroa, on 74,2 milj. euroa suurempi kuin kaupungin henkilöstökulut. Konsernin palvelujen ostojen määrä oli 160,8 milj. euroa.

Konsernin rahoituserät

Korkokulut olivat 7,9 milj. euroa, joka on 4,9 milj. euroa enemmän kuin kaupungin korkokulut.

Konsernin vuosikate

Tilikauden vuosikate oli 25,5 milj. euroa, joka on 290 euroa asukasta kohden. Konsernin vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyttä investointeihin, sijoituksiin sekä lainojen lyhennyksiin.

Konsernin tulos ja yli-/alijäämä

Tilikauden tulos oli 11,1 milj. euroa alijäämäinen, joka on asukasta kohden - 126 euroa. Konsernituloslaskelman poistojen määrä oli 36,7 milj. euroa, joka on 15,5 milj. euroa kaupungin poistoja enemmän.

Tilinpäätössiirtoina poistoeron vähennystä on kirjattu 1,7 milj. euroa. Varausten lisäystä 0,1 milj. euroa ja vähennystä 0,5 milj. euroa, joten muutosta yhteensä 0,4 milj. euroa. Kouvolan kaupungin pääomarahaston lisäys oli 33,9 milj. euroa. Tilinpäätössiirtoerien jälkeen alijäämäksi muodostuu 46,4 milj. euroa, ilman edellä mainittua rahaston lisäyskirjausta, konserni oli alijäämäinen 12,5 milj. euroa.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2009
	<i>1000 e</i>
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	25 539 326
Satunnaiset erät	74 513
Tulorahoituksen korjauserät	-3 259 853
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-62 508 672
Rahoitusosuudet investointimenoihin	691 729
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 132 970
Toiminnan ja investointien rahavirta	-33 329 988
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	-3 642 207
Antolainasaamisten vähennykset	130 495
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	59 813 785
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 922 789
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12 742 860
Oman pääoman muutokset	4 031 171
Muutokset vähemmistön osuudessa	25 359
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14 127
Vaihto-omaisuuden muutos	28 730
Saamisten muutos	9 476 023
Korottomien velkojen muutos	1 670 817
Rahoituksen rahavirta	31 882 652
Rahavarojen muutos	-1 447 336
Rahavarat 31.12.	53 894 948
Rahavarat 1.1.	55 342 283
Rahavarojen muutos	-1 447 336
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2009
Investointien tulorahoitus, %	41,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	27,7
Lainanhoitokate	1,0
Kassan riittävyys, pv	26
Asukasmäärä	88 193

Konsernin rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelma laaditaan samoilla periaatteilla kuin kaupungin rahoituslaskelma ja se osoittaa kuinka paljon investointeihin ja lainanlyhennyksiin tarvitaan ulkoista pääomarahoitusta konsernin tulorahoituksen lisäksi. Konsernin rahoituslaskelma laaditaan konsernituloslaskelman ja taseen sekä niitä täydentävien liitetietojen perusteella. Ennen konsernin rahoituslaskelman laadintaa, edellä mainituista laskelmista on tehty sisäisten erien eliminointi ja yhdistelykirjaukset. Konsernin rahoituslaskelmassa esitetään, kuten konsernituloslaskelmassa ja taseessa, ainoastaan ne erät, jotka ovat syntyneet konsernin ulkopuolisten kanssa.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa paljonko varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja. Konsernin toiminnan rahavirta oli 22,4 milj. euroa, joka on 13,8 milj. euro kaupungin toiminnan rahavirtaa isompi.

Konsernin rahoituslaskelman investoinnit muodostuvat pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä luovutustuloista. Konsernin investointimenojen määrä oli 62,5 milj. euroa, joka on 22,5 milj. euroa suurempi kuin kaupungin rahoituslaskelman investointimenot. Pysyvien vastaavien luovutustuloja kertyi 6,1 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran erotuksena laskettu rahavirta oli tilikaudella 33,3 milj. euroa negatiivinen. Investointien omahankintamenoista 41,3 prosenttia on katettu varsinaisen toiminnan tulorahoituksella ja pääomamenoista 27,7 prosenttia on katettu varsinaisen toiminnan tulorahoituksella.

Rahoitustoiminta

Rahoitustoiminnan nettorahavirta oli 31,9 milj. euroa positiivinen. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 59,8 milj. euroa ja niitä lyhennettiin 26,9 milj. euroa. Kaupungin osuus pitkäaikaisten lainojen lisäyksestä oli 41,8 prosenttia ja lyhennyksistä 72,1 prosenttia. Pitkäaikaisten lainojen muutos oli 32,9 milj. euroa negatiivinen, joten lainoja nostettiin enemmän kuin lyhennettiin. Kaupungin lyhytaikaisten lainojen muutos oli 12,7 milj. euroa negatiivinen.

Konsernin lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman velvoitteiden hoitoon. Konsernin lainanhoitokatteen tunnusluku on liki määritellyn hyvän tavoitearvon eli 1.

Rahavarojen muutos

Toiminnan, investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirroista muodostuva kokonaisrahavarojen muutos jäi 1,4 milj. euroa negatiiviseksi kun kaupungin kokonaisrahavarojen muutos oli lähes 12 milj. euroa positiivinen tilikauden viimeisenä päivänä. Konsernin rahavaroilla katettiin 26 päivän kassasta maksut.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2009	VASTATTAVAA	2009
	1000 e		1000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT	623 230	OMA PÄÄOMA	297 441
Aineettomat hyödykkeet	4 938	Peruspääoma	285 681
Aineettomat oikeudet	3 351	Ylikurssirahasto	3 916
Konserniliikearvo	234		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 011	Arvonkorotusrahasto	396
Ennakkomaksut ja keskenkäiset aineettomat hyödykkeet	342	Muut omat rahastot	46 428
		Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 412
		Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-46 392
Aineelliset hyödykkeet	559 092	VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 440
Maa- ja vesialueet	66 980	KONSERNIRESERVI	474
Rakennukset	301 325		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	143 547	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	31 593
Koneet ja kalusto	21 376	Poistoero	29 963
Muut aineelliset hyödykkeet	2 288	Vapaaehtoiset varaukset	1 630
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	23 576		
Sijoitukset	59 200	PAKOLLISET VARAUKSET	2 833
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	66	Eläkevaraukset	158
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	26 055	Muut pakolliset varaukset	2 675
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	26 726		
Muut lainasaamiset	6 314	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 144
Muut saamiset	39	Valtion toimeksiannot	2 834
		Lahjoitusrahastojen pääomat	1 573
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 543	Muut toimeksiantojen pääomat	737
Valtion toimeksiannot	2656		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	858	VIERAS PÄÄOMA	396 986
Muut toimeksiantojen varat	29	Pitkäaikainen	270 921
		Joukkovelkakirjalainat	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	111 138	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	170 928
Vaihto-omaisuus	3 618	Lainat julkisyhteisöiltä	24 211
Aineet ja tarvikkeet	2 826	Lainat muilta luotonantajilta	43 322
Keskenkäiset tuotteet	126	Saadut ennakot	195
Valmiit tuotteet/Tavarat	27	Ostovelat	
Muu vaihto-omaisuus	637	Muut velat	32 265
Ennakkomaksut	2	Siirtovelat	
Saamiset	53 625	Lyhytaikainen	126 065
Pitkäaikaiset saamiset	7 531	Joukkovelkakirjalainat	
Myyntisaamiset	3 776	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 748
Lainasaamiset	2 340	Lainat julkisyhteisöiltä	1 364
Muut saamiset	1 415	Lainat muilta luotonantajilta	1 983
Siirtosaamiset		Saadut ennakot	2 718
Lyhytaikaiset saamiset	46 094	Ostovelat	31 043
Myyntisaamiset	28 996	Muut velat	9 837
Lainasaamiset	3 747	Siirtovelat	51 372
Muut saamiset	6 884		
Siirtosaamiset	6 467		
Rahoitusarvopaperit	9 349	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2008
Osakkeet ja osuudet	7 371	Omavaraisuusaste, %	45
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		Rahoitusvarallisuus, e/asukas	-3 249
Joukkovelkakirjalainasaamiset		Konsernin kertynyt ylijäämä, 1000 e	-38 980
Muut arvopaperit	1 978	Konsernin kertynyt ylijäämä, e/as	-442
		Konsernin lainat, e/as	3 056
Rahat ja pankkisaamiset	44 546	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 e	269 556
		Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 e	6 353
	737 911	Asukasmäärä	88 193

Konsernitaseen analysointi

Konsernitase sisältää konsernin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Konsernitase osoittaa konsernin varat ja velat sekä vastuut ulkopuolisille. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset keskinäiset saamiset ja velat, konserniyhteisöjen sisäiset katteet ja keskinäinen osakeomistus, erotettu ulkopuolisten omistus vähemmistöosuudeksi, ja osakkuusyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konsernitaseeseen.

Konsernitaseen loppusumma on 737,9 milj. euroa, joka on 216,9 milj. euroa suurempi kuin kaupungin taseen loppusumma.

Taseen erät

Taseen vastaavaa puolella keskeisin erä on pysyviin vastaaviin kuuluva aineelliset hyödykkeet, jonka suuruus on 559,1 milj. euroa (75,8 prosenttia taseen loppusummasta). Kaupungin taseen vastaavaan erään verrattuna konsernitaseen aineelliset hyödykkeet ovat 233,2 milj. euroa suuremmat. Aineellisten hyödykkeiden määrää kuvaa konsernirakenteen painottumista kiinteistö- ja asuntoyhtiöihin. Sijoituksia konsernilla oli 59,2 milj. euroa.

Taseen vastattavaa puolella suurimman ryhmän muodostaa oma pääoma, jonka suuruus on 297,4 milj. euroa (40,3 prosenttia taseen loppusummasta). Kaupungin taseen vastaavaan erään verrattuna oma pääoma on 27,4 milj. euroa pienempi. Edellisiltä tilikausilta kertyneitä ylijäämiä oli 7,4 milj. euroa. Konsernin tilikauden alijäämäksi muodostui 46,4 milj. euroa.

Konsernin omavaraisuusastetta kuvaava tunnusluku oli 45,3 prosenttia. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Pitkäaikaista vierasta pääomaa oli 269,6 milj. euroa, joka oli 36,5 % taseen loppusummasta. Konsernin lainat asukasta kohden olivat 3 056 euroa, kun kaupungin vastaava luku oli 1 325 euroa.

1.8 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 70 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Kaupungin tilikauden tulos on 34 145 069,57 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tehdään aikaisemmin toteutettuihin investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä 258 004,57 euroa poistosuunnitelman mukaisesti sekä Kotkan siirtoviemärin investointivarausten poistoeron lisäys 243 070,53 euroa, yhteensä 14 934,04 euroa
- tuloutetaan vapaaehtoiset varaukset, investointivarausta 243 070,53 euroa ja henkilökunnan koulutus ja kehittämisvaraus 161 235,15 euroa, yhteensä 404 305,68 euroa
- kartutetaan Kouvolan kaupungin pääomarahastoa 33 864 000 eurolla
- siirretään tilikauden ylijäämä 700 309,29 euroa taseen yli-/alijäämätilille.

Kaupungin tilikauden ylijäämä on edellä mainittujen siirtojen jälkeen 700 309,29 euroa. Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT

Talousarvion toteutumisvertailuosa muodostuu seuraavista osista: strategia, tilaajan ja tuottajan toteutumisvertailut sekä tuloslaskelma ja rahoituslaskelman toteutumisvertailut. Lisäksi esitetään Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti liikelaitoksen vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen ja toiminnan rahoitukseen sekä erillistilinpäätös. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä on vain Kouvolan Vesi liikelaitoksesta laadittu erillispäätös.

Talousarvion toteumavertailuissa on selitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden ja toiminnallisten vuositavoitteiden olennaiset poikkeamat talousarvioon. Toisin kuin toimintakertomusosassa talousarvion toteumavertailuissa laskelmat sisältävät myös sisäiset erät. Valtuuston hyväksymät sitovuustasot on merkitty harmaalla.

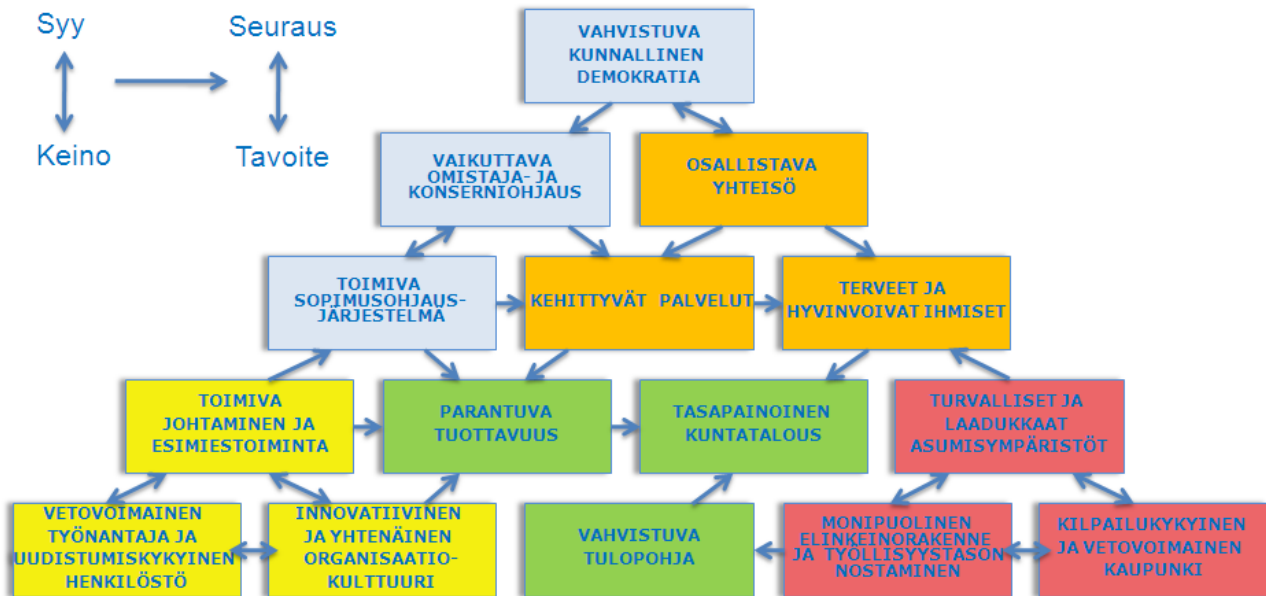
2.1 Strategian toteutuminen

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto päättää mm. kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kuntien vuonna 2007 hyväksymä hallinnon ja palveluiden järjestämissopimus sekä siinä määritellyt kuntaliitoksen strategiset tavoitteet ovat olleet keskeinen lähtökohta valtuuston 17.11.2008 hyväksymälle siirtymäkauden kaupunkistrategialle. Sen tehtävänä on ollut suunnata uuden kaupunkiorganisaation rakennetta ja toimintaa siirtymäkaudella ja se on v. 2009 toiminut kaupungin strategisen johtamisen lähtökohtana. Kaupunkistrategian toteuttaminen on käytännön johtamista, jonka keinoina vuonna 2009 ovat olleet **tarkennettujen strategisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelu, päätöksenteko, hankkeet** sekä talousarvioon asetettujen **vuositavoitteiden mukaiset toiminnot**.

Strategian toteutuminen tarkennettujen strategisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa. Koska valtuusto ei ollut laatimassa siirtymäkauden kaupunkistrategiaa, niin siitä johdettavan tarkennetun strategisen suunnittelun tueksi suoritettiin valtuutetuille kyselyt strategisista painopisteistä (1-2/09 ja 5-6/09) sekä pidettiin seminaari 22.4.2009. Kyselyjen tulokset on toimitettu valtuustoryhmien käyttöön ja niitä on myös käyty strategiatiimin toimesta esittelemässä osalle ryhmistä. Seminaarityöskentelyn ja kyselyjen tuloksia on huomioitu strategisessa suunnittelussa. Kaupunkistrategiasta on johdettu tarkennetut konsernia ja toimialoja koskevat strategiset suunnitelmat (ohjelmakokonaisuudet, palveluiden järjestämis- ja tuottamissuunnitelmat). Lisäksi kaupunkistrategiassa määriteltyä tahtotilaa toteutetaan elinkeinoa (kts. toimiala) ja terveydenhuoltoa (KoTePa-hanke) koskevilla erillisstrategioilla sekä konsernin kokonaihallintaa tai poikkihallinnollisia erityisalueita edistävillä ohjelmilla (tuottavuusohjelma, haja-asutusalueiden vesihuollon toimintaohjelma, joukkoliikenteen kehittämisohjelma jne.) ja ohjeilla (esim. konserniohje).

Kaupunkistrategian toteuttamiseen vaikuttaa merkittävästi se, millaiset painopisteet siihen on valittu, miten ne on kuvattu päämäärinä sekä millaisen kokonaisuuden ne muodostavat. Siirtymäkauden kaupunkistrategiaan määritellyistä 15 strategisesta päämäärästä ovat kaupungin eri toimijat muodostaneet toiminnastaan yhteistä tahtotilaa kuvaavat menestystekijät, tavoitteet sekä mittarit tavoitekortteihinsa (9/09). Johtamisen ja viestinnän tueksi on tavoitekorttien tietojen pohjalta laadittu erilliset toteutussuunnitelmat valtuustokaudelle (12/09). Useimmat toimialat ja palvelusektorit ovat vahvistaneet strategiset suunnitelmansa marras-joulukuun aikana toimielimissään. Ohjelmakokonaisuuksia on käsitelty kaupunginhallituksen iltakouluissa 10.11. ja 1.12.2009.

Jalkautettaessa kaupunkistrategiaa eri toimijoiden konkreettisemmiksi suunnitelmiksi on haasteeksi muodostunut lähtökohdan moniulotteisuus, joka ilmenee mm. todellisten strategisten valintojen puuttumisena. Päämäärät painottuvat kuvaamaan näkökulmansa ihannetilaa ja niiden muodostama strategiakokonaisuus jää hataraksi. Päämäärien keskinäiset riippuvuussuhteet muodostuvat hierarkkiseksi syy-seuraussuhteiksi, jossa vaikutusketjun seuraava taso muodostuu tavoitteeksi jota edellinen taso keinona palvelee (kts. kuva 11). Korkeimmaksi päämääräksi muodostuu lopulta "tasapainoinen kuntatalous", joka kuvastaa enemmän lakisääteistä velvoitetta ja kunnan toiminnan perusedellytystä kuin varsinaista strategista valintaa. Myös valtuutettujen vastaukset päämääristä laadittuihin kyselyihin osoittivat hämmennystä painopisteiden merkityksestä, joka heijastuu mm. vaikeutena määritellä päätöksenteon strategiakytköksiä. Suunnitelmat kaupunkistrategian uudistamiseksi on esitelty valtuustoseminaarissa 11. - 12.9.2009.

Kuva 11. Siirtymäkauden kaupunkistrategian päämäärien syy – seuraussuhteet.

Päämäärät eivät ole keskenään tasa-arvoisia, vaan osa päämääristä painottuu keinollisiksi tavoitteellisuuden sijasta.

Strategian toteutuminen päätöksenteossa. Valtuuston ja toimielinten päätöksenteossa olevien asioiden valmistelussa ja ratkaisussa strategiapohja toteutuu eri tavoin. Useimmiten valmistelun lähtökohtana huomioidaan strategiset perusteet (esim. 2. asteen palveluverkkoselvitys), mutta päätöksentekovaiheessa strategiakytkös ilmaistaan usein väljemmin esim. ”omistajapolitiikan tulee tukea uuden kunnan strategian toteuttamista” (energiayhtiöiden rakennejärjestelyt). Lautakunta ja johtokuntatasoisen päätöksenteon strategiakytkösten esittelyä on vaikeuttanut omien kaupunkistrategiaa tarkentaneiden suunnitelmien keskeneräisyys. Myös valtuustoaloitteiden käsittelyyn liittyvässä valmistelussa ja päätöksenteossa on vaihtelevasti tuotu esille asiaa koskevat strategiset lähtökohdat ja ne on pääosin kytketty vuoden 2010 talousarviovalmisteluun (esim. lasten kotihoidon tuen Kouvola-lisä).

Strategian toteutuminen hankkeissa. Strategisesti merkittävimmät hankkeet perustuvat yleensä valtuustotason päätöksentekoon. Tästä on esimerkkinä Kouvolan Terveyspalvelut (KoPeTa-hanke), jonka lähtökohdaksi valtuusto hyväksyi 15.6.2009 Kouvolan kaupungin terveydenhuollon strategian sekä jatkovalmistelun periaatteet. Samalla periaatteella valtuusto hyväksyi kaupungin organisaation uudistamisen peruslinjaukset 16.11.2009. Molemmat kokonaisuudet edistävät useita kaupunkistrategisia päämääriä. Lisäksi toimialakohtaiset hankekokonaisuudet (esim. Kaakon Sote-into) kytkeytyvät kaupunkistrategiassa esitettyjen päämäärien toteuttamiseen. Elinkeinoimella hankkeet ovat yksi keskeinen tapa toteuttaa toimintaansa, jota ohjaava elinkeinostrategian toinen päävaihe ja sen kehysuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 16.11.2009.

Strategian toteutuminen vuositavoitteiden mukaisessa toiminnassa. Talousarvion laadintavaiheessa syksyllä 2008 toimijat johtivat vuositavoitteensa siirtymäkauden kaupunkistrategian pohjalta. Vuositavoitteet ovat olleet hyvin erilaisia ja osa niistä liittyy uuden organisaation ja sen toiminnan käynnistysvaiheeseen. Myös siirtymäkauden kaupunkistrategiassa on tiedostettu kyseinen asia ja sen valmistelumateriaalissa onkin todettu sen sisältävän eritasoisia ja eri aikavälin tavoitteita. Vuositavoitteet ja niiden saavuttaminen esitellään talousarvion toteutumisvertailuosiossa toimielimittäin ja toimintoittain.

2.2 Tilaajan toteutumisvertailut

Tilaajan toteutumisvertailussa on esitetty toimialojen – konsernihallinnon, elinkeinotoimen, sivistyksen, perusturvan ja tekninen ja ympäristötoimialan - vuositavoitteiden, tuloarvioiden ja sitovien määrärahojen toteumat. Toimialojen osalta on sitovien tuloarvioiden ja määrärahojen toteumat on merkitty harmaalla.

2.2.1 Konsernihallinto (ti)

TOIMIELIN	Kaupunginvaltuusto/kaupunginhallitus
	Keskusvaalilautakunta
	Henkilöstölautakunta
	Tarkastuslautakunta
Vastuuhenkilö	kaupunginjohtaja Lauri Lamminmäki

Toimialan talous

Toimialan toimintatuotot ylittivät arvioidun 0,2 milj. eurolla, joten toteutumaprosentti oli 102,8 %. Toimintakulut alittivat muutetun arvion 0,4 milj. eurolla, toteutumaprosentti 97,9. Toimintakatteen toteutumaksi muodostui 95 prosenttia.

Konsernihallinto (ti)	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
1 000 e	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Myyntitulot	29	492	478	97,2	-14
Maksutulot	9	9	10	111,1	1
Tuet ja avustukset	7 550	6 240	6 383	102,3	143
Vuokratulot	0	0	7		7
Muut toimintatulot	666	540	606	112,2	66
Tulot yhteensä	8 254	7 281	7 484	102,8	203
<i>joista sisäiset tulot</i>	0	463	341	73,7	-122
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-13 245	-8 040	-8 338	103,7	-298
Palkat ja palkkiot	-6 893	-5 039	-5 249	104,2	-210
Henkilösivukulut	-6 352	-3 001	-3 089	102,9	-88
Eläkekulut	-5 919	-2 692	-2 803	104,1	-111
Muut henkilösivukulut	-433	-309	-286	92,6	23
Palveluiden ostot	-8 138	-10 041	-9 223	91,9	818
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-218	-318	-263	82,7	55
Avustukset	0	-3	-122	4 066,7	-119
Vuokramenot	-52	-495	-511	103,2	-16
Muut toimintamenot	-435	-439	-480	109,3	-41
Menot yhteensä	-22 088	-19 336	-18 937	97,9	399
<i>joista sisäiset menot</i>	0	-2 324	-2 447	105,3	-123
Toimintakate	-13 834	-12 055	-11 453	95,0	602

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Kaupunginvaltuusto

kaupunginsihteeri Heikki Spoof

Toiminta-ajatus

Valtuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Kokousten määrä	10-12		10
Strategiaprosessi	kaupunkistrategien hyväksyminen		työ käynnissä

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto vastaa uuden kaupungin yhteisestä tahdon muodostuksesta kuntalain 13 §:n mukaisesti.

Palvelualueen talous

Kaupunginvaltuusto	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
1 000 e	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Tuet ja avustukset			-1		-1
Tulot yhteensä	0	0	-1		-1
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-158	-158	-207	131,0	-49
Palkat ja palkkiot	-153	-153	-205	134,0	-52
Henkilösivukulut	-5	-5	-2	40,0	3
Eläkekulut	-4	-4	-2	50,0	2
Muut henkilösivukulut	-2	-2		0,0	2
Palveluiden ostot	-134	-220	-143	65,0	77
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-11	-11	-5	45,5	6
Muut toimintamenot			-2		-2
Menot yhteensä	-303	-389	-357	91,8	32
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-86	-75	87,2	11
Toimintakate	-303	-389	-358	92,0	31

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Kaupunginhallitus

II kaupunginsihteeri Pirjo Kuittinen

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. valtuuston käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelu, kaupunginhallituksen alaisen toiminnan koordinointi ja käytännön hallintotoiminta. Talouden osalta vastuu käsittää taloudenhoidon ja strategisen kehittämistyön, talouspalvelukeskuksen toiminnan ja sisäisen tarkastustoiminnan. Hallitus ohjaa ja valvoo kaupungin muiden toimielinten toimintaa, seuraa kaupungin kehitystä ja valvoo kaupungin etua.

Palvelualueen talous

Kaupunginhallitus 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0			0
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-456	-456	-439	96,3	17
Palkat ja palkkiot	-405	-405	-397	98,0	8
Henkilösivukulut	-50	-50	-42	84,0	8
Eläkekulut	-35	-35	-31	88,6	4
Muut henkilösivukulut	-15	-15	-10	66,7	5
Palveluiden ostot	-3 274	-3 387	-3 404	100,5	-17
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6	-6	-2	33,3	4
Avustukset			-98		-98
Vuokramenot		-16	-25	156,3	-9
Muut toimintamenot	-100	-100	-25	25,0	75
Menot yhteensä	-3 836	-3 965	-3 993	100,7	-28
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-50	-69	138,0	-19
Toimintakate	-3 836	-3 965	-3 993	100,7	-28

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Keskusvaalilautakunta

kaupunginsihteeri Heikki Spoofo

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä vaalilain mukaisesti.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Äänestysprosentti	Europarlamenttivaalit > 45 % Eduskuntavaalit > 66 %	2004: 35,8 % 2007: 65,2 %	34,4 % 67,2 %
Vaalien järjestäminen vaalilain mukaisesti	100 %	valitusten määrä	100 %
Äänestysten / äänten hyväksyminen	99 %	hylättyjen äänestystapah- tumien määrä > 50	eurovaalit 0,6 % (134 kpl)

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Vaalit

kaupunginsihteeri Heikki Spoofo

Toiminta-ajatus

Vaalien palvelualue järjestää keskusvaalilautakunnan johdolla ja ohjauksessa europarlamentti-, presidentin-, eduskunta- ja kunnallisvaalit vaalilain säännösten mukaisesti.

Palvelualueen talous

Vaalit 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tuet ja avustukset	130	130	134	103,1	4
Tulot yhteensä	130	130	134	103,1	4
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-149	-149	-146	98,0	3
Palkat ja palkkiot	-133	-133	-134	100,8	-1
Henkilösivukulut	-16	-16	-12	75,0	4
Eläkekulut	-11	-11	-9	81,8	2
Muut henkilösivukulut	-5	-5	-3	60,0	2
Palveluiden ostot	-20	-24	-20	83,3	4
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1	-1			1
Muut toimintamenot			-1		
Menot yhteensä	-170	-174	-167	96,0	7
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-4	-3	75,0	1
Toimintakate	-40	-44	-33	75,0	11

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Sisäinen tarkastus

Tarkastuspäällikkö Anita Seppänen

Toiminta-ajatus

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta ja riskienhallintaa sekä johtamis- ja hallintoprosesseja.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut sisäiseen tarkastukseen vaikuttavia muutoksia.

Vuositavoitteiden toteumat (sitovat)

TA 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Vaikuttavuus Valvontatietoisuuden vahvistuminen	Sisäinen valvontajärjestelmä luotu ja valvontatietoisuutta lisätty.	Sisäisen valvonnan ohje hyväksytty. Sisäisen valvonnan koulutus järjestetty 70 %:lle esimiehistä	Kh hyväksyi sisäisen valvonnan ohjeen 14.9.09. Sisäisen valvonnan koulutus järjestettiin kaikille tilaaja- ja tuottajaorganisaatioiden sekä liikelaitosten johtoryhmille. Osallistumis-% oli noin 95.
Rakenteet ja prosessit Sisäisen tarkastusjärjestelmän rakentaminen	Toimintamallin rakentaminen aloitettu. Toimintaohje ja toimintasuunnitelma hyväksytty ja täytäntöön pantu.	Hyväksymispäätökset.	Kh hyväksyi toimintaohjeen 3.8.09. Kj hyväksyi toimintasuunnitelman 8.6.09.
Henkilöstö ja johtaminen Osaava henkilöstö	Osaamiskartoitus tehty ja kehityskeskustelut käyty	Koulutustilaisuudet Työtyytyväisyyskysely	Henkilöstö on osallistunut koulutukseen osaamiskartoituksen ja kehityskesk. mukaisesti. Työtyytyväisyyskyselyä ei tehty.

Palvelualueen talous

Talousarvioylitys johtui palkkojen harmonisoinnista. Palkkojen yleiskorotusprosentti oli tältä osin liian alhainen.

Sisäinen tarkastus 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0	0		
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-198	-198	-210	106,1	-12
Palkat ja palkkiot	-162	-162	-173	106,8	-11
Henkilösivukulut	-36	-36	-37	102,8	-1
Eläkekulut	-25	-25	-27	108,0	-2
Muut henkilösivukulut	-11	-11	-11	100,0	0
Palveluiden ostot	-8	-15	-16	106,7	-1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3	-3	-1	33,3	2
Vuokramenot	0	-13	-14	107,7	-1
Menot yhteensä	-209	-229	-241	105,2	-12
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-21	-21	100,0	0
Toimintakate	-209	-229	-241	105,2	-12

**TOIMIELIN
PALVELUALUE**
Vastuuhenkilö

Tarkastuslautakunta
Ulkoisen tarkastus
Ulkoisen tarkastuspäällikkö Antero Peräkasari

Toiminta-ajatus

Ulkoisen tarkastus huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen asianmukaisesta järjestämisestä ja valmistelee tarkastusta koskevat asiat valtuustolle sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kuntalain mukaiset hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastuksen suorittaa tilintarkastaja. Kaupungin tilintarkastusyhteisönä tilikaudella on toiminut Oy Auditor Ab.

Toimintaympäristön muutokset

Kuntaliitoksen johdosta toimintaympäristö oli muutosprosessissa. Ulkoisen tarkastustoimen toiminnan käynnistämiseen liittyvien arviointisuunnitelmien, työohjelmien ja arviointimenetelmien kehittäminen oli painopisteenä. Arviointijärjestelmän rakentamisen tukena käytettiin osaamisen kehittämistä.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Arvioinnin ja tarkastuksen painopisteet määritelty	Kaupunkistrategiasta johdetut menestystekijät ja arviointikriteerit täsmennetty	Hyväksymispäätökset	Kaupunkistrategia ja sen kehittämisohjelma, tala 18.2.09 ptk. 2 § 18, työ jatkuu v.2010.
Arviointijärjestelmän rakentaminen	Arviointijärjestelmän runko ja työsuunnitelmat laadittu	Hyväksymispäätökset	Työsuunnitelma ja työohjelma, tala 9.6.09 ptk. 5 § 43 ja § 44 Arviointilomake, tala 23.9.09 ptk. 7 § 63
Tehtäviin perehtynyt henkilöstö	Koulutuksiin osallistuminen, osaamiskartoitus tehty	Raportti	Koulutukset: Auditio 2009 Tampere Tarkastuslautakuntien koulutuspäivä LPR Valmistelijan ja esittelijän koulutuspäivä Jyväskylä Tarton koulutusmatka Osaamiskartoitus tehty 18.12.09 (kooste)

Palvelualueen talous

Ulkoinen tarkastus <i>1 000 e</i>	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0	0		
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-134	-138	-136	98,6	2
Palkat ja palkkiot	-116	-117	-116	99,1	1
Henkilösivukulut	-18	-20	-20	100,0	0
Eläkekulut	-13	-14	-14	100,0	0
Muut henkilösivukulut	-5	-6	-5	83,3	1
Palveluiden ostot	-65	-93	-85	91,4	8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3	-3	-2	66,7	1
Vuokramenot		-5	-5	100,0	0
Muut menot			-1		-1
Menot yhteensä	-202	-239	-229	95,8	10
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-9	-10	111,1	-1
Toimintakate	-202	-239	-229	95,8	10

TOIMIELIN

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

PALVELUALUE

Omistajaohjaus ja maapolitiikka

Vastuuhenkilö

vt. liiketoimintajohtaja Esa Siikaluoma

Toiminta-ajatus

Omistajaohjaus ja maapolitiikka yksikkö vastaa konsernihallinnossa kaupungin omistajapolitiikkaan ja konserniohjaukseen liittyvistä valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä, strategisista maankäytön ja kaupunkirakenteen suunnittelu- ja ohjaustehtävistä sekä asumisen viranomais- ja kehittämistehtävistä.

Toimintaympäristön muutokset

Yhdeksän organisaation yhteensovittaminen konsernirakenteessa aloitettiin. Konsernirakenne alkuvaiheessa oli hyvin sirpaleinen johtuen erityisesti pienistä tytä- ja osakkuusyhteisöistä erityisesti asuntopuolella. Sulautumispäätökset sekä niiden toimeenpano saatiin aikaan energiayhtiöissä (6 yhtiötä) sekä kaupungin 100 % omistamissa asunto- ja kiinteistöyhtiöissä (12 yhtiötä). Valmistelu ja päätökset tehtiin kolmen uuden liikelaitoksen eli Tekninen Tuotanto liikelaitos, Pohjois-Kymen Tieto liikelaitos ja Tilaliikelaitos perustamisesta vuoden 2010 alusta lukien. Kouvolan kaupungin uusi konserniohje hyväksyttiin toimintavuoden aikana.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Omistajapoliittinen ohjelma	Ohjelma laadittu ja hyväksytty	Valtuuston päätös luottamushenk. arvio	Ohjelman valmistelu lykättiin toteutettavaksi kaupungin strategiatyön (palvelustrategia) yhteyteen.
Konserniohjeet	Ohjeet laadittu ja hyväksytty sekä toimeenpantu	Päätös sekä konserniyhteisöjen palaute	Ohje hyväksyttiin kesäkuun valtuustossa ja tiedotettiin konserniyhteisöille. Palaute saatiin tarkennettavista kohteista.
Omistajajärjestelyt konserniyhtiöissä	Rakennepäätökset tehty vuotta 2010 varten	Selvitysraportit, toimielin-päätökset	Asunto-, energia- ja elinkeinoyhtiöiden osalta rakennepäätökset toteutuneet valtuuston päätösten mukaisesti.

Liikennejärjestelmäsuunnitelma	Ohjelma päivitetty ja toimintaohjelmiin jalkautettu	Palaute toimialoilta kaupunkistrategiamittarit	Päivitys on tehty ja käsitelty kaupunginhallituksessa.
Maapoliittinen ohjelma	Ohjelma laadittu ja hyväksytty, jalkautettu kaavotusohjelmaan	Toimielinpäätökset, kaupunkistrategiamittarit	Ohjelma laadittu ja käsitelty ensimmäisen kerran kaupunginhallituksessa joulukuussa. Uusi käsittely 2010 alkuvuonna.
Asuntopoliittinen ohjelma	Ohjelma laadittu ja hyväksytty	Palaute ja arviointikeskustelut sidosryhmät sekä toimialat	Kartoitustyö perusaineiston osalta aloitettu vuokratulofuusion ja maapoliittisen ohjelman yhteydessä.
Vuokratuloselvitys	Yhtiöselvitys tehty ja rakennepäätökset tehty	Yhtiöissä päätöksenteko, arviointi ja muu palaute	Sulautuminen toteutettu (ks.edellä). Suorassa omistuksessa olevien asuntojen ja kiinteistöjen hallinnointiratkaisuista päätettiin. Toimeenpano jatkuu vuonna 2010.

Palvelualueen talous

Moottorirata- ja joukkoliikennehankkeille haettiin jatkoaikaa vuodelle 2010 ja näin sekä menojen että tulojen toteuma jäi odotettua pienemmäksi.

Omistajaohjaus ja maapolitiikka 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot			17		17
Tuet ja avustukset			38		38
Muut tulot	226	100	22	22,0	-78
Tulot yhteensä	226	100	77	77,0	-23
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-409	-428	-438	102,3	-10
Palkat ja palkkiot	-305	-330	-339	102,7	-9
Henkilösivukulut	-104	-98	-99	101,0	-1
Eläkekulut	-83	-76	-78	102,6	-2
Muut henkilösivukulut	-20	-22	-21	95,5	1
Palveluiden ostot	-477	-393	-307	78,1	86
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-5	-5	-4	80,0	1
Avustukset		-3	-3	100,0	0
Vuokramenot		-21	-22	104,8	-1
Muut menot		-4	-5	125,0	-1
Menot yhteensä	-891	-854	-779	91,2	75
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-39	-42	107,7	-3
Toimintakate	-665	-754	-702	93,1	52

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Konsernihallinto

hallintojohtaja Jari Niemelä

Toiminta-ajatus

Konsernihallinto hallintoyksikkö tuottaa hallinto- ja muita tukipalveluja niin luottamushenkilöelimille (kaupunginhallitus, kaupunginvaltuusto, vaaliviranomaiset), kaupungin toimialoille kuin kuntalaisillekin.

Hallintoyksikkö koostuu kansliapalveluista ja päätöksenteon valmistelusta (hallinto, kanslia ja kirjaamo, arkisto, yhteispalvelu, tulostuspalvelu), lakiasioista ja pysäköinninvalvonnasta, viestinnästä ja markkinoinnista, kansainvälisistä asioista sekä riskienhallinnasta.

Uutena, kuntaliitoksen myötä syntyneenä toimintana on yhteispalvelu, joka tuottaa kuudessa yhteispalvelutoimistossa kuntalaisille, yrityksille, matkailijoille ym. heidän tarvitsemaansa tietoa kunnan palveluista ja ohjaa tarvittaessa tarkempaan asiantuntijapalveluun.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma	Tot %
Hallituksen kokousten määrä	30–40		30	
Tulostusyksikön kapasiteetin tehokas käyttö	30 000 tulostetta/päivä		25.000 tulostetta/päivä	83,3 %
Sisäinen viestintä	Organisoitu ja toimiva		4 henkilöstölehden nroa ilmestynyt. Uusi intranet valmis	
Ulkoisen viestintä	Viestintästrategian toimeenpano käynnissä		Uudet tunnukset otettu käyttöön. Sidosryhmäyhteistyötä	

			tehty. 4 asukas- ja 2 tapahtumalehteä ilmestynyt. Messuille osallistuttu. Ulkomainostaulut toteutettu.	
Pysäköinninvalvonnan bruttotulot	440 000 euroa		557 114 eur	126,6 %
Hallituksen ja valtuuston päätökset	Ei kumota muutoksenhaun johdosta		Toteutunut	

Palvelualueen talous

Talous toteutui muuten suunnitellusti, mutta pysäköinninvalvonnan tulot ylittivät arvion noin 117 000 eurolla.

Konsernihallinto 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	25	488	459	94,1	-29
Maksutulot	9	9	10	111,1	1
Tuet ja avustukset		10	13	130,0	3
Muut tulot	440	440	570	129,5	130
Tulot yhteensä	474	947	1 052	111,1	105
<i>joista sisäiset tulot</i>		463	341	73,7	-122
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-2 222	-2 261	-2 363	104,5	-102
Palkat ja palkkiot	-1 587	-1 606	-1 695	105,5	-89
Henkilösivukulut	-635	-654	-667	102,0	-13
Eläkekulut	-529	-546	-563	103,1	-17
Muut henkilösivukulut	-106	-107	-104	97,2	3
Palveluiden ostot	-445	-631	-537	85,1	94
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-66	-165	-172	104,2	-7
Avustukset			-19		-19
Vuokramenot	-52	-274	-274	100,0	0
Muut menot	-335	-335	-241	71,9	94
Menot yhteensä	-3 120	-3 666	-3 606	98,4	60
<i>joista sisäiset menot</i>		-389	-384	98,7	5
Toimintakate	-2 646	-2 719	-2 554	93,9	165

PALVELUALUE

Vastuhenkilö

Talous ja strategia

talous- ja strategiajohtaja Jyrki Harjula

Toiminta-ajatus

Konsernihallinnon talous- ja strategiayksikkö vastaa strategia- ja kehittämisprosessista sekä tietohallintoprosessista ja niiden kehittämisestä. Lisäksi yksikkö vastaa sopimusohjausjärjestelmän ja tuottavuutta sekä tuloksellisuutta tukevien menettelytapojen kehittämisestä. Talousarvio- ja taloussuunnitteluprosessi sekä rahoitus- ja sijoitusprosessi ja laskentaprosessi, kustannuslaskennan ja tuotteistamisen kehittäminen kuuluvat yksikön tehtäviin. Talous- ja strategiayksikkö vastaa myös konserniraportoinnista ja tilinpäätösvalmistelusta sekä hankintojen kilpailutuksesta ja hankintaprosessin kehittämisestä.

Toimintaympäristön muutokset

Kansainvälisen rahoituskriisin heijastukset alkoivat vuoden mittaan näkyä Suomessa. Kriisin reaalityökalu- ja vaikutusten takia myös kaupungin taloustilannetta täytyi uudelleen arvioida. Kouvola-konsernin osalta maksuvalmiuden hallintaa tehostettiin konsernitiilin avulla. Talous- ja strategiayksikön toimintaympäristön ja koko kaupungin toiminnan ennustettavuutta lisättiin seuranta- ja raportointikäytännöillä (mm. kuukausi- ja osavuosi- ja vuosikatsaukset) sekä säännöillä ja ohjeistuksilla (mm. taloussääntö, hankintaohje). Tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmien tavoitemäärittelyä jatkettiin mutta järjestelmähankintoja jouduttiin siirtämään. Konsernihallinnon ja toimialojen, palvelusektoreiden sekä liikelaitosten rajapintatoimintoja täsmennettiin ja toimintatapoja saatiin määritetyksi (sopimusohjaus-klinikka, strategian kehittämisryhmä, tietohallinnon ohjausryhmä, tietohallintokoordinaattori-, talousanalyttikotoiminnat).

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Strategia ja ohjelmajohtaminen	Strategiset linjaukset määritelty	Strategiat ja ohjelmat Vuosikello	Konsernia koskevat linjaukset on määritelty ohjelmakokonaisuuksissa ja esitelty kh:lle 11/09. Toimialojen ja palvelusektoreiden suunnitelmat laadittu ja pääosin esitelty toimielimille 11–12/09. Strategisen suunnittelun vuosikellosta laadittu 1. versio.
Taseanalyysit, vieraspääoma	Perusselvitys ja johtopäätökset tehty.	Omavaraisuus (60 %)	64 %
Tietohallinnon johtamismallin kehittäminen	Roolit ja vastuut määritelty.	Asiakaskysely	Asiakaskysely toteutettiin 12/09 sähköpostikyselyä esimiehille ja satunnaisesti valitulle henkilöstölle. Tuloksia analysoitiin kahdessa työpajassa. Tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Roolien ja vastuuden selkeyttämistä jatketaan.
Sopimusohjausjärjestelmän käyttöönotto	Roolit määritelty ja kuvattu. Palvelusopimukset käyttöönotettu. Tuotteistamisprosessi käynnistetty.	Käyttöönoton eteneminen hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti	Käyttöönotto on edennyt pääosin suunnitelman mukaisesti. Roolit on määritelty hallintosäännössä, joita on soveltuvin osin tarkennettu palvelusopimuksissa. Palvelusopimuksia on laadittu kaikilla toimialoilla ja tuotteista-

			minen on käynnistetty pilottikohteiden kautta.
Tuottavuuden kehittäminen	Ohjelman laadinta ja kehittämiskohteiden tunnistaminen.	Sitoutuminen Tuottava kuntaliitos – hankkeeseen	Tuottavuusohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuutuksessa talousarvion 2010 hyväksymisen yhteydessä.
Hankintaprosessien kehittäminen	Kustannustehokkaat hankintapalvelut.	Hankintojen keskittämisaste	Kansallisen kynnysarvon ylittävistä hankinnoista 40 % kilpailutetaan talous- ja strategiayksikön hankintatiimissä.

Palvelualueen talous

Palvelualueen toimintatuottojen tukiin ja avustuksiin on kirjattu koko kaupungin 5,3 milj. euron yhdistymisavustus. Toimintakulut sisältävät keskitetyt tietohallinnon ja tietoteknisten palveluiden ulkoiset kustannukset koko kaupungin osalta.

Talous ja strategia 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	4	4	2	50,0	-2
Tuet ja avustukset	5 296	5 296	5 296	100,0	0
Muut tulot			1		
Tulot yhteensä	5 300	5 300	5 299	100,0	-1
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 434	-1 288	-1 415	109,9	-127
Palkat ja palkkiot	-1052	-1 052	-1 161	110,4	-109
Henkilösivukulut	-382	-236	-254	107,6	-18
Eläkekulut	-311	-165	-183	110,9	-18
Muut henkilösivukulut	-70	-70	-71	101,4	-1
Palveluiden ostot	-2 287	-2 968	-2 539	85,5	429
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-12	-12	-11	91,7	1
Vuokramenot		-80	-82	102,5	-2
Muut menot			-202		-202
Menot yhteensä	-3 733	-4 348	-4 249	97,7	99
<i>joista sisäiset menot</i>		-761	-752	98,8	9
Toimintakate	1 567	952	1 050	110,3	98

Yhdistymisavustuksen käyttö 2009

milj. euroa	2009	2010	2011	Yht.
Uuden kunnan talouden vahvistaminen	1,36	1,02	1,02	3,40
Yhteisesti sovittaviin investointeihin	1,00	0,75	0,75	2,50
Kuntaosuuksiin EU-rahoitushankkeisiin	0,80	0,60	0,60	2,00
Henkilöstöhallintoon ja koulutukseen	0,80	0,60	0,60	2,00
Palveluiden kehittämiseen	0,60	0,45	0,45	1,50
Alueiden ja kylien kehittämiseen, mistä osa kylien vesihuoltoinvestointeihin	0,40	0,30	0,30	1,00
Muutosjohtamiseen ja hallinnon järjestämiseen	0,34	0,25	0,25	0,84
YHTEENSÄ	5,30	3,97	3,97	13,24

Yhdistymisavustus vahvistaa kaupungin taloutta ja uuden organisaatiokulttuurin luomista. Yhteenvedon voidaan todeta, että avustusta käytetään palvelutuotannon ja kunnan elinvoimaisuuden edistämiseen. Se auttaa koko suunnittelukaudella uuden kaupungin organisoitumisesta syntyneiden kulujen kattamista, mutta ei kokonaisuutena kata niitä. Kuntalaisten palvelutarpeita katsottaessa pitemmällä jaksolla, voidaan todeta, että palvelujen tuottamistapoja tulee uudistaa ja tehokkuutta lisätä.

Yhdistymissopimuksen mukaisten käyttökohteiden toteutuma vuonna 2009:

1. Talouden vahvistaminen (3,4 milj. euroa). Vuoden 2009 osalta voidaan todeta, että talous lainamäärällä mitattuna jäi edellisen vuoden tasoon ja siten kunnan talusasema taantumasta ja verotulojen heikosta kehityksestä huolimatta ei oleellisesti muuttunut.

2. Investoinnit (2,5 milj. euroa). Tietojärjestelmien uusimiseen ja yhtenäistämiseen joudutaan käyttämään huomattava määrä rahaa. Käytössä olevat järjestelmät selvitettiin ja luotiin suunnitelma niiden yhtenäistämiseksi. Vuoden 2009 tietojärjestelmäinvestoinnit olivat 0,7 milj. euroa. Suurimpia ohjelmapäivityksiä ja uudistuksia olivat mm. talousohjelmat, sähköposti- ja viestintäjärjestelmä, kartta- ja opasjärjestelmät, logistiikan ulottaminen koko kunnan alueella jne. Myös monien käytössä olevien ohjelmien lisenssioikeuksien ostaminen kaikille käyttäjille aiheuttaa kustannuksia. KoTePa hankkeen johdosta tietojärjestelmien uusiminen kohdistuu vuosiin 2010–2011.

3. Kuntaosuuksiin Eu-rahoitushankkeet (2 milj. euroa). Hankkeita on koko kunnan eri organisaatioissa lukuisa määrä. Perusturvan kehittämishankkeet tähtäävät palveluiden turvaamiseen tuottavuutta edistämällä vanhusväestön ja muun palvelutarpeen lisääntyessä. Merkittävimmät kehittämishankkeet ovat olleet: Kaakon SOTE-Into, Vammaispalvelujen kehittämysyksikkö, Lapsen Ääni-kehittämisverkoston Kouvolan osahanke ja Kouvola 2009-vanhuspalvelut-hanke. Vuoden lopulla käynnistyneitä hankkeita ovat Vopa-hanke ja Kotepa-hanke. Em. hankkeiden kuntaosuuksia ja laskennallisia työpanoksia (Kotepa) kertyi yhteensä n. 0,5 milj. euroa.

Elinkeinotoimi on tilikaudella käyttänyt kokonaisarvoltaan 10.356.504,49 euron suuruisen EU-hankkeiden kuntarahaosuuksiin 1.215.659,49 euroa. Hallinnon ja palveluiden järjestelysopimuksen mukaan yhdistymisavustuksesta tähän tarkoitukseen on ollut käytettävissä 800 000 euroa (0,4*2 M€). Näin kaupungin nettorahoitus on ollut 415.659,49 euroa eli 4 %.

4. Henkilöstöhallinto ja koulutus (2 milj. euroa). Konsernihallintoon sisältyvään henkilöstöhallinnon menot ovat yhteensä 4,5 milj. euroa. Koko kaupungin henkilökunnan ulkoiseen koulutukseen on käytetty 2,5 milj. euroa vuonna 2009. Toiminta- ja henkilöstökulttuurin yhtenäistämiseksi on pidetty sisäisiä, uusiin henkilöstöohjelmiin liittyviä koulutuksia ja muita esimies- ja henkilöstökoulutuksia.

5. Palveluiden kehittäminen (1,5 milj. euroa). Sopimusohjauksellisen käyttöönotto, erilaiset hankkeet ja tietojärjestelmien uusiminen tähtäävät palveluiden kehittämiseen.

6. Alueiden ja kylien kehittäminen (1,0 milj. euroa).

Hallinnon ja palvelujen järjestämissopimuksen kohdan 5. (s. 10) mukaan alueiden ja kylien kehittämiseen käytetään yhdistymisavustuksesta 1 000 000 euroa. Lisäksi ”*yksityisteiden avustamiseen* osoitettava määräraha pidetään samalla tasolla, jolla ne ovat nykyisin yhdistyvien kuntien talousarvioissa”. Sopimus on hyväksytty liittyvien kuntien valtuustoissa marraskuussa 2007.

Maaseutupalvelujen talousarvioon otettiin yksityisteiden avustamiseen 825 000 euron määräraha, josta käytettiin 829 633 euroa. Vesihuoltoavustuksiin varattiin yhteensä 717 765 euroa, josta käytettiin 712 061 euroa kaupunginhallituksen 1.6.2009 hyväksymän ohjelman mukaisesti.

Kohdan 5. mukaan maaseutukunnat (Jaala, Valkeala ja Elimäki) perustavat säätiön, jonka peruspääoma ja käyttörahasto ovat yhteensä 5,5 milj. euroa. Säätiön varoja ei saa käyttää toiminta- ja taloussuunnitelmien mukaisten investointiohjelmien tai lakisääteisten menojen kattamiseen. Talousarvioon sovittiin v. 2009–2012 otettavaksi vuotuinen määräraha (vähintään 0,250 milj. euroa) muiden kuin säätiön perustajakuntien maaseudun ja muiden haasteellisten alueiden elinvoimaisuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Jaalan, Elimäen ja Valkealan kehittämissäätiö perustettiin ja rekisteröitiin v. 2008. Kunnat maksoivat sovittuun pääoman ja säätiö on tämän jälkeen käyttänyt pääoman tuottoa sopimuksen mukaiseen tarkoitukseen. Maaseudun ja muiden haasteellisten alueiden määräraha otettiin elinkeinotoimen talousarvioon.

7. Muutosjohtamisen ja hallinnon järjestäminen (0,84 milj. euroa). Organisaatiouudistukseen ja hallinnon muutokseen mm. KoTePa hankkeen johdosta on palkattu konsultteja edistämään muutostyötä. Muutosjohtaja nimettiin kaupunginjohtajaksi ja muutostyötä on siten ostettu konsulttisopimuksilla.

**TOIMIELIN
PALVELUALUE**
Vastuuhenkilö

**Henkilöstölautakunta
Henkilöstö**
henkilöstöjohtaja Päivi Karhu

Toiminta-ajatus

Henkilöstöyksikkö vastaa strategisesta henkilöstöjohtamisesta, henkilöstöjohtamisen kehittämisestä, henkilöstösuunnittelusta, palvelussuhdeasioiden soveltamisesta, palkkausjärjestelmien kehittämisestä, yhteistoiminnan ja työsuojelun organisoinnista sekä henkilöstön kehittämis-, koulutus- ja työhyvinvointipalveluiden suunnittelusta ja koordinoinnista yhteistyössä toimialojen kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2009 lopussa noin 6.170 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli noin 4.700. Taloussuunnitelmakaudella 2009 – 2011 henkilöstöstä eläköityy vuosittain noin 3,5 prosenttia. Tämä tarkoittaa noin 600 viranhaltijan/työntekijän siirtymistä eläkkeelle. Eläkepoistuma kasvaa entisestään lähivuosina ollen suurimmillaan vuosina 2012 – 2017. Kouvolan kaupungilla eläkepoistuma on kaikkina näinä vuosina kunta-alan keskimääräistä eläkepoistumaa suurempi.

Kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy eri sektoreiden välillä lähivuosina. Hyvä työnantajakuva, vakaa henkilöstöpolitiikka ja hyvät henkilöstöjohtamisen käytännöt auttavat rekrytoimaan uutta henkilöstöä eläköityvien tilalle. Tehokkaimpia keinoja varautua suureen eläkepoistumaan on tuottavuuden parantaminen. Palvelutuotannon vaikuttavuutta ja tuottavuutta parantamalla sekä toimintaprosesseja kehittämällä pyritään tehostamaan henkilöstöressurssien käyttöä. Työvoimavajeen korvaamisessa nousevat tärkeiksi keinoiksi myös työhyvinvoinnin, osaamisen ja teknologian kehittäminen. Työhyvinvointia kehittämällä voidaan parantaa merkittävästi tuottavuutta ja pidentää työuria.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Henkilöstöstrategian ja -suunnitelman laatiminen	Henkilöstöstrategia ja -suunnitelma valmistuvat vuoden 2009 aikana	Suunnitelmat valmiit	Henkilöstöstrategia /-ohjelma laadittu ja toteutussuunnitelmat valmisteilla. Henkilöstösuunnitelma toimialojen valmistelussa.
Innovatiivinen ja yhtenäinen organisaatiokulttuuri	Innovatiivisen organisaatiokulttuurin edistämistä tukeva hanke	Hanke käynnistetään	Hankkeen käynnistysseminaari pidettiin 29.10.2009.
Henkilöstöressurssien tehokas käyttö	Ura- ja tehtäväkiertojärjestelmän luominen	Henkilöstömäärän kehittyminen	Henkilöstön vapaaehtoinen urapalvelu on otettu käyttöön huhtikuussa.
Kannustavien ja kilpailukykyisten palkkausjärjestelmien luominen	Tehdään työn vaatavuuden arviointi ja palkkojen harmonisointisuunnitelma	Arviointi ja suunnitelma valmiit	Työn vaatavuuden arviointi tehty syksyllä 2009. Palkkojen harmonisointisuunnitelma valmistelussa.
Muutosvaiheen johtamisen tukeminen	Kaikki esimiehet osallistuvat esimiesten muutosvalmennukseen	Esimiesten osallistumis-%	Esimiesten osallistuminen muutosvalmennukseen: 1. kouluspäivä 70 % 2. kouluspäivä 60 % 3. coaching 50 %. Yhteinen esimiespäivä ”Muutoksen johtamisen jatkot” pidetty 29.10.2009.
Henkilöstön terveyden ja työhyvinvoinnin edistäminen	Työhyvinvointia tukeva hanke käynnistyy vuoden 2009 aikana	Sairauspoissaolot henkilötöyvuosina, Varhe-maksut/vuosi	Osallistuminen henkilöstön arvoa kuvaavien tunnuslukujen kehittämishankkeeseen

			(HAKU-hanke). Hanke kestää kevääseen 2011. Henkilöstön kuntoutuspalvelut kilpailutettu syksyllä 2009.
Henkilöstön terveyden ja työhyvinvoinnin edistäminen	Suunnitelma työterveyshuollon järjestämiseksi vuodesta 2010 alkaen	Suunnitelma valmis	Yhteistoimintasopimus työterveyshuollon järjestämisestä Kotkan kaupungin kanssa (Kymijoen työ-terveys) 1.1.2010 alkaen hyväksyttiin 16.11.2009. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma vuodelle 2010 laadittu.

Palvelualueen talous

Henkilöstö 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tuet ja avustukset	2 124	804	903	112,3	99
Vuokratulot			7		
Muut toimintatulot			13		13
Tulot yhteensä	2 124	804	923	114,8	119
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-8 084	-2 964	-2 985	100,7	-21
Palkat ja palkkiot	-2979	-1079	-1029	95,4	50
Henkilösivukulut	-5 105	-1 885	-1 956	103,8	-71
Eläkekulut	-4907	-1 814	-1 895	104,5	-81
Muut henkilösivukulut	-198	-71	-61	85,9	10
Palveluiden ostot	-1 429	-2 310	-2 172	94,0	138
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-112	-112	-65	58,0	47
Vuokramenot		-83	-89	107,2	-6
Muut toimintamenot			-4		-4
Menot yhteensä	-9 625	-5 469	-5 315	97,2	154
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-965	-1 091	113,1	-126
Toimintakate	-7 501	-4 665	-4 392	94,1	273

2.2.2 Elinkeinotoimi (ti)

TOIMIELIN

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto
Maaseutulauslautakunta

Vastuuhenkilö

elinkeinotoimen kaupunginjohtaja Aimo Ahti

Toimialan talous

Elinkeinotoimi 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 777	1 834	1 801	98,2	-33
Maksutulot	298	298	252	84,6	-46
Tuet ja avustukset	283	268	259	96,6	-9
Muut toimintatulot	0	0	99		99
Tulot yhteensä	2 358	2 400	2 411	100,5	11
<i>joista sisäiset tulot</i>			1		1
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-3 372	-3 167	-2 953	93,2	214
Palkat ja palkkiot	-2 678	-2 521	-2 353	93,3	168
Henkilösivukulut	-695	-646	-599	92,7	47
Eläkekulut	-516	-478	-454	95,0	24
Muut henkilösivukulut	-178	-168	-145	86,3	23
Palveluiden ostot	-5 406	-5 287	-4 099	77,5	1 188
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-57	-50	-40	80,0	10
Avustukset	-1 555	-1 645	-1 649	100,2	-4
Vuokramenot	-7	-178	-147	82,6	31
Muut toimintamenot	-7	-39	-26	66,7	13
Menot yhteensä	-10 404	-10 366	-8 914	86,0	1 452
<i>joista sisäiset menot</i>		-256	-350	136,7	-94
Toimintakate	-8 046	-7 966	-6 503	81,6	1 463

Toiminta-ajatus

Muutoshakuinen ja tuloksiltaan vaikuttava kehittämis- ja elinkeinotoimi panostaa kansainvälisesti ja alueellisesti valittujen kasvualojen toimintaedellytysten ja yritysten monipuoliseen toimintaympäristön kehittämiseen sekä synnyttää kaupungin kaikille alueille uutta elinvoimaa, osaamista, yritystoimintaa ja työmahdollisuuksia.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Taloudelliset edellytykset kehitysyhtiön toiminnalle ja elinkeinopolitiikan toteuttamiselle	Resurssien yhteenkokoaminen suoritettu, volyyymi v. 2008 tasolla		Operatiivisesti lähes toteutettu.
Toiminnalliset rakenteet ja palveluprosessit	Hanketoiminta kohdistettu painopisteklustereille. Yrityspalvelut organisoitu ja toiminnassa. Kaupungin ja kehitysyhtiön yhteensovitettavat strategiat		Toteuttamisesta päätetty (Kaupunginvaltuusto 16.11.2009). Toimenpiteet käynnistetty elinkeinostrategian mukaisesti.
Henkilöstö ja johtaminen	Alkuvaiheen henkilöstö-		Perusjärjestelyjen osalta valmis.

	resurssi koottu ja organisoitu. Johtamista tukevat tiimit ja verkostot muodostettu. Osaamisen ja toimintakulttuurin kehittämistyö käynnistetty.		Tilaaaja-tuottaja mallin jäsentäminen käynnissä.
Yritykset, yhteistyöverkostot ja vaikuttavuus	Hankkeet painopisteklustereilla varmistettu/ käynnistetty ja yhteistyöverkostot muodostettu. Yrittäjien edustus/ näkemykset mukana elinkeinostrategiatyössä.		Painopistealueiden toimenpideohjelmat hyväksytyt elinkeinostrategian yhteydessä. Hanketasoinen valmistelu ja toteuttaminen käynnissä. Elinkeinopolitiikan vaikuttavuuden arviointi/mittarit valmisteilla.

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen kaupunginjohtaja Aimo Ahti

Elinkeinostrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.11.2009.

Kehittämisasiain ja hanketoiminnan suuntaamisessa on noudatettu kaupunginhallituksen elinkeinojaoston hyväksymiä hankearviointikriteereitä, joissa merkittävä paino on em. strategialinjauksilla. Seudun (Kouvola ja Iitti) ohjelmaehdotus kansalliseen koheesio- ja kilpailukykyohjelmaan (KOKO) vuosiksi 2010-2013 on hyväksytty valtioneuvostossa 19.11.2009.

Uusia hankerahoituspäätöksiä on tehty 0,6 milj. eurolla. Kaikkiaan hankkeiden kuntarahoitusosuuksiin varatuista määrärahoista on rahoituspäätöksillä sidottu n. 1,6 milj. euroa ja käytetty 1,2 milj. euroa. Kouvola seudun kuntayhtymän kehittämisasiain rahastosta on tuloutunut kehittämisasiain 2,5 milj. euroa, osakeomistusta 1,8 milj. euroa sekä ulkona olevia pääoma- ja sijoituslainoja 1,2 milj. euroa. Näiden varojen yhteisistä käyttöperiaatteista on sovittu Iitin kunnan kanssa.

Kansainvälinen toiminta. Toiminta eurooppalaisessa yhteistyössä on suuntautunut tiedon ja puitteiden ylläpitämiseen hankeyhteistyötä silmällä pitäen, Venäjällä yritysten markkinoille pääsyä tukevan toiminnan järjestämiseen julkisen tahon kanssa ja Kiinassa uuden yhteistyösopimuksen valmisteluun kulttuurin, matkailun ja energian aloilla.

Tutkimus ja korkeakoulu-yhteistyö. Hankeyhteistyön ohella on tarkasteltu Kymenlaakson Ammattikorkeakoulun, Lappeenrannan teknillisen yliopiston ja Helsingin yliopiston Palmenian Kouvola yksikön kanssa tehtävän yhteistyön kohdistamista palvelemaan valtuuston hyväksymän elinkeinostrategian toteuttamista. Yhteistyö Helsingin yliopiston käännöstieteen laitoksen kanssa päättyi toiminnan loppuessa Kouvola.

Kaupunginvaltuuston 15.6.2009 päätöksen mukaisesti käynnistettiin Kouvola elinkeinoyhtiöiden rakennejärjestelyt siten, että Kouvola Innovation Oy:n, Kouvola Yritystilat Oy:n ja Kouvola Yritysmagneetti Oy:n hallituksissa on 1.9.2009 alkaen samat henkilöt.

- **Kouvola Innovation Oy:llä** oli ensimmäinen vuosi. Yhtiön toimintaedellytyksiä vahvistettiin, kun kaupunki antoi sille lisää pääomaa 800.000 euroa. Yritysneuvonta on ensineuvonnan osalta kohdistunut 278 henkilöön. Matkailuneuvonnassa on palveltu n. 6 000 kävijää. Yrityksellä on ollut hoidettavanaan 20 kehityshanketta ja hankesalkun arvo on 6,2 milj. euroa. Yrityksen liikevaihto ja muut tuotot olivat vuonna 2009 n. 3,6 milj. euroa ja tulos 12 400 euroa.
- **Kouvola Yritysmagneetti Oy** on keskittynyt Innorail-yrityspiiston laajentamiseen konseptoituja kokonaisratkaisuja kehittämällä. Laman vaikutus näkyy myös logistiikkayrityksissä erityisesti lomautuksina. Korvaavia työpaikkoja on syntynyt n. 30 kahteen yritykseen. Yrityksellä on ollut hoidettavanaan kolme kehityshanketta. Vahvistamattoman tilinpäätöksen mukaan liikevaihto ja muut tuotot olivat vuonna 2009 n. 5,2 milj. euroa ja tulos -1,7 milj. euroa.
- **Kouvola Yritystilat Oy:n** liiketoiminta sisältää yritystilojen vuokrausta ja järjestelyjä. Yhtiö osti UPM-Kymmeneeltä Katajajarjun jalostustehtaan ja vuokrasi sen edelleen Ekovilla Oy:lle, joka tulee käyttämään kiinteistöä puukuitupohjaisten lämmöneristelevyjen valmistukseen. Toiminnan työllistävä vaikutus on n. 10–15 henkeä. Yhtiön

vuokrattavat tilat ovat 24.400 m² ja vuokrausaste 98,4 %. Vuokrayrityksiä on 48. Yrityksen liikevaihto oli vuonna 2009 n. 1,4 milj. euroa ja tulos n. 137 000 euroa.

- **EBICK Oy:n** osakekannasta Kouvolan kaupunki omistaa yrityksen 82 %. Yrityksen toiminta on painottunut metsäteollisuuden rakennemuutoksen hankkeisiin ja korvaaviin investointeihin Inkeröissä, Voikkaalla ja Iitissä. Yrityksen liikevaihto oli vuonna 2009 n. 375 000 euroa ja tulos n. 34 5000 euroa.

Palvelualueen talous

Elinkeinotoimi	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
<i>1 000 e</i>	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Myyntitulot	20	10			-10
Tuet ja avustukset	280	265	256	96,6	-9
Muut toimintatulot			3		3
Tulot yhteensä	300	275	259	94,2	-16
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-822	-580	-537	92,6	43
Palkat ja palkkiot	-661	-463	-428	92,4	35
Henkilösivukulut	-160	-117	-109	93,2	8
Eläkekulut	-116	-86	-82	95,3	4
Muut henkilösivukulut	-44	-31	-26	83,9	5
Palveluiden ostot	-4 686	-4 583	-3 473	75,8	1 110
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-24	-12	-17	141,7	-5
Avustukset		-45	-88	195,6	-43
Vuokramenot		-37	-36	97,3	1
Muut toimintamenot			-18		-18
Menot yhteensä	-5 532	-5 257	-4 169	79,3	1 088
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-50	-53	106,0	-3
Toimintakate	-5 232	-4 982	-3 910	78,5	1 072

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Maaseutulauslautakunta

yksikönjohtaja Sirkka Kettunen

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Maataloustoimi: sukupolvenvaihdokset ja tilakoon kasvattaminen. Elinvoimaisten maaseutuyritysten luominen			Tavoitteen mittaaminen ei ole ollut mahdollista yhden vuoden aikajaksolla.
Lomituspalvelut: Anjalankosken, litin ja Haminan lomituspalveluyksiköiden integrointi uudeksi Kouvolan lomituspalveluksi siten, että lomittajien määrä vastaa tilaajan tarvetta ja lomitus toiminnan hinta määräytyy MELA:n maksaman korvauksen mukaisesti myös hallinnon osalta	Lomittajien määrä arvioidun myytävän palvelu-tuotannon määrän mukainen Toimintakate 0 koko lomitus toiminnassa vuoden 2010 talousarvioon	Lomituspäivät Henkilöstön määrä	Tavoitteet on saavutettu. Lomituspalvelujen uuden yksikön organisaatiosta tehtiin päätös elokuussa ja toimipaikaksi valittiin Eli-mäen kunnantalo. Talousarviossa vuodelle 2010 lomituspalvelujen ja hallinnon nettomenot ovat 0, eli MELA:n korvaus kattaa kaikki menot.
Lisäksi valtuustotason taloudelliset tavoitteet (liittyvät hallinnon ja palvelujen järjestämispäätöksiin):			
Haja-asutusalueiden vesihuolto	Haja-asutusalueiden vesihuollon toimintaohjelman laatiminen. Maaseudun vesiosuuskuntien avustuksiin varattiin yhteensä 717 765 euroa.	Vesihuolto-ohjelman hyväksyminen. Päätökset vesihuoltoavustuksista.	Tavoitteet on saavutettu. Haja-asutusalueiden vesihuolto-ohjelma hyväksyttiin kh 1.6.2009, § 300. Vesihuoltoavustuspäätökset ja maksatukset tehtiin hyväksytyt ohjelman mukaisesti, yht. 712 061 euroa
Yksityistieasiat	Yksityistieavustuksiin varattiin 825 000 euroa	Jaettujen avustusten määrä.	Yksityistieavustukset vuodelle 2009 jaettiin maaseutulauslautakunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti. Maksatukset olivat yhteensä 829 633 euroa, jossa ylitystä 4 633 euroa. Tulosta voidaan pitää onnistuneena avustus-järjestelmän 1. käyttöönottovuonna.

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Maaseutuyksikkö

Maaseutupalvelujen johtaja Sirkka Kettunen

Toiminta-ajatus

Maaseutuyksikön toiminta-ajatuksena on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetty maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät ja maaseudun ja kylien elinvoimaisuuteen ja asukkaiden osallistumiseen liittyvät tehtävät sekä tuottaa MELA:lle maatalousyrittäjien lomituspalvelut.

Toimintaympäristön muutokset

Maaseututoimessa valmistauduttiin aikana v. 2010 alusta tapahtuvaan lomituspalvelujen yhdistämiseen. Kouvolan lomituspalvelut laajenivat käsittämään koko Kymenlaakson sekä Lahden, Orimattilan, Nastolan ja Artjärven kunnat. Lomituspalvelujen hallinto sijoitettiin lakkautetun Elimäen kunnan kunnantalolle.

Maaseutupalvelut toimii alueellisesti siten että viljelijätukipalvelut sijoitettiin aikaisempien kuntien toimipaikkoihin ja muut palvelut (maaseudun vesihuolto ja yksityistieasiat) Kouvolan keskusta.

Palvelualueen tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
Lomatoimi			
Lomituspäiviä	10 800	10 498	97,2 %
Maataloustoimi			
Välitetty EU-viljelijätuki	32 milj. eur	30,7 milj. eur	95,9 %
Tehokkuus/Taloudellisuus			
Toiminnan laajuustiedot			
Maataloustoimi			
Tiloja tukihaun piirissä	1 250	1205	96,4 %
Lomatoimi			
Lomitettavia tiloja	174	158	90,8 %
Henkilöstö			
Vakinaiset	67	68	101,5 %
Määräaikaiset	10	7	70,0 %
Lomitustoimen tilapäiset	40	42	105,0 %
Lisäksi valtuustotason taloudelliset tavoitteet (liittyvät hallinnon ja palvelujen järjestämissopimukseen):			
Yksityistiet			
Kunnossapitoavustuksia myönnetty		428 (sis. 1452 km)	
Perusparannusavustuksia myönnetty		57 (sis. 249 km)	

Palvelualueen talous

Maaseutuyksikkö 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 757	1 824	1 801	98,7	-23
Maksutulot	298	298	252	84,6	-46
Tuet ja avustukset	3	3	3	100,0	
Muut toimintatulot			96		96
Tulot yhteensä	2 058	2 125	2 152	101,3	27
<i>joista sisäiset tulot</i>			1		1
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-2 551	-2 586	-2 416	93,4	170
Palkat ja palkkiot	-2 016	-2 058	-1 925	93,5	133
Henkilösivukulut	-534	-529	-490	92,6	39
Eläkekulut	-401	-392	-372	94,9	20
Muut henkilösivukulut	-134	-137	-118	86,1	19
Palveluiden ostot	-719	-705	-626	88,8	79
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-33	-38	-23	60,5	15
Avustukset	-1 555	-1 600	-1 560	97,5	40
Vuokramenot	-7	-141	-111	78,7	30
Muut toimintamenot	-7	-39	-8	20,5	31
Menot yhteensä	-4 872	-5 109	-4 744	92,9	365
<i>joista sisäiset menot</i>		-206	-296	143,7	-90
Toimintakate	-2 814	-2 984	-2 592	86,9	392

2.2.3 Sivistys (ti)

TOIMIELIN

**Opetus- ja kasvatustaloutakunta,
Kulttuuri- ja kirjastotaloutakunta,
Liikunta- ja nuorisotaloutakunta**
tilaajaohjaja Eero Mattila

Vastuuhenkilö

Toimialan talous

Vuoden 2009 talousarvio rakentui useisiin epävarmuustekijöihin. Sivistystoimen tilaajalle hallintosäännön edellyttämällä tavalla siirrettiin tehtäviä, jotka entisissä peruskunnissa olivat olleet joko kunnanhallituksen tai teknisen toimen tehtävien piirissä. Tästä talouden rakentamisesta ja ennakkoinnin vaikeudesta huolimatta tilinpäätös toteutui toimintatuottojen (99,2 %) ja toimintakulujen (99,7 %) osalta erinomaisella tarkkuudella. Luonnollisesti tämä on vaatinut myös tarkkaa, taloudellista ja säästäväistä taloudenhoitoa.

Sivistys (ti) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Maksutulot	3 447	3 447	3 418	99,2	-29
Tulot yhteensä	3 447	3 447	3 418	99,2	-29
<i>joista sisäiset tulot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>		
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-3 703	-3 679	-3 758	102,1	-79
Palkat ja palkkiot	-740	-740	-804	108,6	-64
Henkilösivukulut	-2 963	-2 939	-2 955	100,5	-16
Eläkekulut	-2 917	-2 893	-2 908	100,5	-15
Muut henkilösivukulut	-46	-46	-46	100,0	0
Palveluiden ostot	-3 281	-6 716	-8 461	126,0	-1 745
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-12	-12	-10	83,3	2
Avustukset	-8 199	-8 215	-6 333	77,1	1 882
Vuokramenot	-9	-69	-71	102,9	-2
Muut menot	-1	-1	-7	700,0	-6
Menot yhteensä	-15 205	-18 692	-18 640	99,7	52
<i>joista sisäiset menot</i>	<i>0</i>	<i>-2 452</i>	<i>-2 594</i>	<i>105,8</i>	<i>-142</i>
Toimintakate	-11 758	-15 245	-15 222	99,8	23

Toiminta-ajatus

Kouvolan sivistystoimen kunta- ja palvelurakenne kehittyy. Sivistystoimen hallinnon ja palvelujen tuottavuus paranee. Kouvolan kilpailukyky, vetovoima ja elinvoima vahvistuvat. Sivistystoimi osaltaan luo tähän edellytykset koulutustarjontaa kehittämällä. Palvelujen asiakaslähtöisyyttä vahvistetaan.

Toimintaympäristön muutokset

Kouvolan sivistystoimen kunta- ja palvelurakenne saatiin käyntiin sujuvasti jo tammikuun 2009 aikana. Sivistystoimen hallinnon ja palvelujen tuottavuus parani entisten kuuden kunnan ja Kouvolan seudun kuntayhtymän ylläpitämiin vastaaviin toimintoihin verrattaessa. Kouvolan kilpailukyky, vetovoima ja elinvoima vahvistuivat, vaikka talouden alavire oli päällä. Sivistystoimi loi osaltaan tähän edellytykset koulutustarjontaa kehittämällä. Palvelujen asiakaslähtöisyyttä vahvistettiin.

Tilaajan ja tuottajan roolit sekä toimintamallit etsivät ensimmäisen toimintavuoden aikana vielä yhteistä näkemystä. Sitoutuminen ja yhteistyö taloussuunnittelun kanssa ovat vaatineet useita neuvonpitoja. Resurssit ohjattiin tuotantoon ja vuoden 2011 talousarviossa päästäneen ensimmäisen kerran aitoon sopimusohjauksmalliin. Tilaajan

tehtävä on vastata strategisista linjauksista ja kuntalaispalveluiden järjestämisestä. Työnjaon selkeyttäminen on ollut keskeisin toimintaympäristöön liittyvä muutos, kun kuusi kuntaa ja kolme kuntayhtymää aloitti toimintansa yhtenä kaupunkina. Palvelusopimusten, yhteistyösopimusten ja kumppanuuksien kautta on kyettävä löytämään asiakkaan ja viime vaiheessa kouvolaalaisen ihmisen palvelun tarve. Johtaminen on sopimuksilla tapahtuvaa toimintaa.

Sivistystoimessa on tehty 9 kaupungin sisäistä palvelusopimusta. Lisäksi on tehty lukuisia muita yhteistoiminta- ja ostopalvelusopimuksia.

Avustushakemuksia vuoden aikana käsiteltiin yli 500 (kohde-, toiminta-, tilavuokra-, koulutus-, tapahtuma- ja muut avustukset). Yhteistyökumppaneina on noin 500 järjestöä.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Operatiivinen johtaminen ja yhteydenpito ulkopuolisiin sidosryhmiin	Häiriötön toiminta ja kirjattujen yhteistyötapaamisten määrä	Tyytyväisyys sekä tapaamiset	Kaikki yhteistyökumppanit on tavattu ja sopimukset on laadittu tai päivitetty.
Sopimusohjausjärjestelmän kehittäminen	Sopimukset kunnossa	Toimivuus	Sopimusohjausklinikan ohjeistusta on noudatettu. Linjauksilla on kehitetty Kouvolan mallia.
Omistajaohjauksen kehittäminen - teatterit - ammattikorkeakoulu - Kymi Sinfonietta - musiikkiopisto	Sopimukset laadittu	Tyytyväisyys	Sopimusneuvottelut on käyty. Sopimukset on allekirjoitettu Kouvolan Teatteri Oy:n, Kymenlaakson Orkesteri Oy:n ja Pohjois-Kymen Musiikkiopiston kanssa.
Avustusten jakamisen periaatteet	Periaatteet laadittu ja hyväksytty	Toimivuus	Laadittu ja lautakunnissa on hyväksytty.
Koulutusverkoston kehittäminen	Johtajasopimuksen mukaiset tehtävät hoidettu	Arviointineuvottelut	Toimenkuussa oleva verkostonselvitys sekä perus-opetuksen että II-asteen opetuksen osalta on laadittu.
Sivistystoimen investointipolitiikan valmistelu	Investointiohjelman käsitely lautakunnissa	Laadittu ja käsitelty	Laadittu ja käsitelty lautakunnissa.
Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja Kouvolan seudun ammattiopiston toiminnan järjestäminen yhden ylläpitäjäorganisaation alaisuudessa.	Selvitystehtävän valmistelu ja käsittely uudessa valtuustossa.	Hyväksytyt päätökset	Selvitys on laadittu. Neuvottelijat totesivat selvityksen perusteella tarvittavan jatkoajan, jonka kuluessa kuullaan rahoittajatahoja.
Kansalaisopiston ja Kymenlaakson opiston yhteistyö ja uudet yhteistyömuodot.	Selvitystyö laaditaan ja käsitellään lautakunnissa.	Käsitelty	Linjaukset yhteistyömuodoiksi on tehty.

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Opetus- ja kasvatustalouden lautakunta

tilaajaohjaaja Eero Mattila

Toiminta-ajatus

Opetus- ja kasvatustalouden lautakunta järjestää kaupungin opetus- ja kasvatustalouden palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä. Lisäksi lautakunta järjestää sosiaalihuoltolain 17 §:n 2 momentin tarkoitetut lasten päivähoitoon palvelut ja lastensuojelulain 9 §:n 1 momentin tarkoitetut koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut.

Vuosittavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma	Tot %
Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen toimivuuden ja riittävyyden kartoittaminen Uusien toimintamuotojen suunnittelu Oppilashuollollinen yhteistyö perusopetuksen kanssa	Asiakaspalaute Toimivuus Seuranta	Palveluverkkoselvitys valmis. Palveluiden nykyinen riittävyys kartoitettu. Lasten kotihoidon tuen kuntalaisen lisäselvitys tehty. Asiakaskysely kuntalaisille toteutettu. Päätös käyttöönotosta tehty. Perusopetuksen kanssa yhtenäisten käytänteiden kehittämistä jatkettu.	
Perusopetus	Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen oppilashuollossa Erityisen tuen kohdentuminen ja resurssointi Peruskoulun tasapuolinen saavutettavuus	Oppilashuoltopalveluiden seuranta Tunnusluvut seuranta Tuntikehys	Oppilashuollon nykytilanne kartoitettu. Hankkeiden kautta tuettu erityisen tuen strategian jalkautumista. Erityisen tuen palvelumallit ja palveluiden kohdentuminen on kartoitettu. Palveluverkkoselvitys valmis. Optimaalinen palveluverkko ennakoitavien väestöennusteita ja huomioiden perusopetuksen tasapuolisen saavutettavuuden.	

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma	Tot %
Päivälukiot	Aloituspaikat säilytetään nykytasolla Ylioppilastutkintojen tulokset ovat valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella	Tilastopäivien opiskelijamäärä Yo-kirjoitukset	1462 opiskelijaa (20.9.2009) Ylioppilastutkintojen tulokset olivat valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella.	
Ammatillinen koulutus	Aloituspaikat säilytetään nykytasolla Ammatilliset opinnot keskeyttäneiden määrä on enintään 8 % opiskelijamäärästä	Tilastopäivien opiskelijamäärä Keskeyttäneiden määrä/opiskelijamäärä	Vuoden 2009 painotettu opiskelijamäärä 2392 opiskelijaa (tilastopäivänä 20.9.2009 2457 opisk.). 215 opintonsa keskeyttänyttä opiskelijaa, 9 % opiskelijamäärästä.	
Oppisopimus-koulutus	Tutkintoon johtava ammatillinen peruskoulutus aikuiset > 220 opisk. alle 25 v > 50 opisk. Ammattitutkintoon valmistava ammatill. lisäkoulutus 220 opisk. Erikoisammattitutkintoon valmistava ammatillinen lisäkoulutus 110 opisk. Muu ammatillinen lisäkoulutus 60 opisk.	Tilastopäivien opiskelijamäärä	207 opiskelijaa 63 opiskelijaa 122 opiskelijaa 74 opiskelijaa	110,9 % 123,3 %

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Sivistystoimen yhteiset hallintopalvelut

Hallintopäällikkö Mervi Palmu

Toiminta-ajatus

Sivistystoimessa hallinnoidaan kolmea lautakuntaa, joiden vuoden 2009 sisäiset ja ulkoiset tilinpäätösluvut ovat suluissa: opetus- ja kasvatustalokunta (7.556.264 eur), liikunta- ja nuorisolautakunta (3.689.025 eur) sekä kulttuuri- ja kirjastolautakunta (3.978.491 eur). Vuonna 2009 lautakunnat kokoontuivat yhteensä 30 kertaa. Asioita niihin valmisteltiin 445.

Palvelualueen talous

Sivistystoimen yhteiset hallintopalv. 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0	0		
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-332	-432	-510	118,1	-78
Palkat ja palkkiot	-271	-271	-347	128,0	-76
Henkilösivukulut	-60	-160	-164	102,5	-4
Eläkekulut	-42	-142	-146	102,8	-4
Muut henkilösivukulut	-18	-18	-18	100,0	0
Palveluiden ostot	-162	-186	-58	31,2	128
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-12	-12	-9	75,0	3
Vuokramenot	-9	-31	-26	83,9	5
Muut menot	-1	-1	-3	300,0	-2
Menot yhteensä	-516	-662	-606	91,5	56
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-46	-46	100,0	0
Toimintakate	-516	-662	-606	91,5	56

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Lasten ja nuorten palvelut

Tilajaapäällikkö Kim Strömmer

Toiminta-ajatus

Lasten ja nuorten palvelut käsittävät varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalvelut. Kouvolan lasten ja nuorten palveluiden palvelurakenne sisältää varhaiskasvatuksen 63 toimintayksikköä, perusopetuksen 48 koulua ja nuorisopalveluiden 20 nuorisotilaa. Päivähoidon palveluista osa ostetaan ostopalveluna kuudelta eri toimijalta. Lisäksi osa aamu- ja iltapäivätoiminnasta on ostopalvelua. Kasvun ja oppimisen tukipalveluiden kautta palvelualue saa erityisen tuen palvelut.

Palvelurakenteella luodaan kuntalaisille päivähoito-, esiopetuksen-, perusopetuksen- ja nuorisopalveluiden palvelut opetus- ja kasvatustalouden määrittelemien linjausten mukaisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Lasten ja nuorten palvelut on toiminut vuoden 2009 liittyvien kuntien palvelurakenteella. Suurin muutos lasten ja nuorten palveluissa on ollut organisaatorakenteessa ja tilaaja-tuottaja – malliin siirtymisessä. Palvelukentän resurssointi- ja palvelumalleja on harmonisoitu vastaamaan koko kaupungin linjauksia.

Perusopetuksessa oppilasmäärät ovat vähentyneet, mutta varhaiskasvatuksen tarve on ollut nouseva.

Palvelualueen talous

Lasten ja nuorten palvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Maksutulot	3 447	3 447	3 418	99,2	-29
Tulot yhteensä	3 447	3 447	3 418	99,2	-29
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 382	-1 909	-1 919	100,5	-10
Palkat ja palkkiot	-131	-131	-133	101,5	-2
Henkilösivukulut	-1250	-1 777	-1 785	100,5	-8
Eläkekulut	-1 242	-1 770	-1 777	100,4	-7
Muut henkilösivukulut	-8	-8	-8	100,0	0
Palveluiden ostot	-2 580	-2 674	-2 767	103,5	-93
Avustukset	-5 046	-5 046	-5 011	99,3	35
Vuokramenot		-10	-11	110,0	-1
Muut menot			-2		-2
Menot yhteensä	-9 008	-9 639	-9 710	100,7	-71
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-34	-47	138,2	-13
Toimintakate	-5 561	-6 192	-6 292	101,6	-100

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Toisen asteen koulutuspalvelut

Tilaaajapäällikkö Veikko Niemi

Toiminta-ajatus

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista tasapainoisiksi ja sivistyneiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa heille valmiudet jatko-opintoihin, työelämään ja itsensä kehittämiseen. Ammatillinen koulutus on ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta, jonka tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää, vastata työelämän osaamistarpeisiin sekä edistää työllisyyttä. Kouvola on merkittävä teollisuuspaikkakunta ja kaupunkiin on syntynyt merkittäviä toimialaklustereita kuten logistiikka.

Kouvolan kaupunki järjestää lukio-opetusta kuudessa päivälukiossa ja yhdessä aikuislukiossa. Ammatillista koulutusta järjestetään Kouvolan seudun ammattiopistossa (KSAO) seitsemällä koulutusosalalla ja seitsemässä eri toimipisteessä. Toisen asteen koulutuspaikka tarjotaan koko peruskoulun päättävälle ikäluokalle.

Toimintaympäristön muutokset

Lukioon hakeutuneiden määrä on laskenut edelleen niin, että 43 % ikäluokasta haki lukioon ja 57 % ammatilliseen koulutukseen. Kaikki hakijat eivät päässeet hakemaansa ensisijaiseen koulutuspaikkaan. Toiselle asteelle tulevien nuorten ikäluokkien määrä laskee edelleen tulevina vuosina. Toisaalta aikuiskoulutuksen tarve on kasvanut, mihin ammattiopistossa on panostettu toimintavuoden aikana. KSAO:n opiskelijoista yli 90 % tulee Kouvolan seudulta. Toisen asteen palveluverkkoselvitys valmistui kesällä 2009, ja siinä keskeisenä strategisena linjauksena oli laadukkaan toisen asteen koulutuksen turvaaminen Kouvolassa. Uudet perustutkintojen opetussuunnitelmien perusteet on otettu käyttöön osassa koulutusohjelmia. Keskeistä uudessa opetussuunnitelmassa on opintojen henkilökohtaistaminen ja osaamisen tunnistaminen, mikä lisää opistojen ohjauksen ja neuvonnan tarvetta.

Opiskelijahuollon ja erityisopetuksen resurssit eivät toisella asteella riitä vastaamaan tarpeisiin, mutta talousarvio ei mahdollistanut lisäresurssointia tuottajalle.

Uudet koulutusohjelmat käynnistyivät pintakäsittelyalalla, talonrakennustekniikassa, luonto- ja ympäristöalalla sekä matkailualalla.

Palvelualueen talous

Palvelualueen talousarvio toteutui suunnitellusti (99,1 %).

Toisen asteen koulutuspalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 096	-631	-622	98,6	9
Palkat ja palkkiot	-110	-110	-100	90,9	10
Henkilösivukulut	-986	-521	-522	100,2	-1
Eläkekulut	-980	-515	-516	100,2	-1
Muut henkilösivukulut	-6	-6	-6	100,0	0
Palveluiden ostot		-9	-11	122,2	-2
Avustukset	-15	-15	-16	106,7	-1
Vuokramenot		-8	-8	100,0	0
Menot yhteensä	-1 111	-663	-657	99,1	6
<i>joista sisäiset menot</i>		-17	-15	88,2	2
Toimintakate	-1 111	-663	-657	99,1	6

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta

tilaajajohtaja Eero Mattila

Toiminta-ajatus

Lautakunta järjestää kaupungin kansalaisopisto-, kirjasto- ja kulttuuripalvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. kuntien kulttuuritoimesta annetun lain, vapaasta sivistystyöstä annetun lain, kirjastolain, teatteri- ja orkesterilain, museolain ja taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä.

Toimintaympäristön muutokset

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan alueen toimintayksiköissä ei asiakkaan näkökulmasta tapahtunut oleellisia muutoksia. Järjestöyhteistyö käynnistyi hyvin. Vuonna 2009 pidettiin kaksi järjestöinfoa ajankohtaisista asioista. Organisaatiomuutokset, uusien toimintatapojen ja – mallien omaksuminen teki vuodesta henkilöstölle erityisen haastavan.

Vuosittavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Kansalaisopisto	Vähintään nykytasoinen aine- ja aluekohtaisen opetustarjonnan turvaaminen eri väestöryhmien tarpeet huomioiden	Suunniteltujen kurssien toteutuminen	Toteutuneiden kurssien määrä 1297
	Mahdollisimman laajan opetuksen järjestäminen tarjoamalla mahdollisuus opiskella eri ajankohtiin sijoittuvina opiskelijoiden vapaa-aikoina	Opiskelutunnit Säännölliset opiskelijat	Toteutunut 30.888 tuntia opiskelutuntia, 92,7 % suunnitellusta 18 415 opiskelijaa
	Opetusjärjestelyissä pyritään huomioimaan kulkuyhteydet ja kuntalaisten liikkumismahdollisuudet	Asiakaskysely	Syksyn aikana toteutettiin yhdessä tuottajan kanssa kansalaisopiston Opistoparlamentti – illat vanhoissa kuntakeskukissa. Tilaaja toteutti myös kyselyn opiston opiskelijoille. N.25 % vastaajista koki liikkumismahdollisuuden vaikuttavan opetukseen osallistumiseen
Kirjasto	Kirjastojen yhdistäminen mahdollisimman hyvin eri asiakasryhmien palvelutarpeet toteuttaen	Asiakaspalaute/-kyselyt	Asiakaskysely toteutettiin joulukuussa 2009. Saatujen vastausten perusteella kuntalaiset kokevat kunnan kirjastojen yhdistämisen toteutuneen hyvin ja pienin muutoksin.

	Uuden organisaatorakenteen sisäänajo työprosessien tehostamiseen pyrkien	Keskitetyn hankinnan ja hallinnon sujuvuuden selvittäminen Työtyytyväisyyskysely	Kirjaston henkilöstökysely toteutettiin marraskuussa 2009. Henkilöstökyselyyn vastasi 66 henkilöä. Saadun palautteen mukaan kirjaston hankintaosasto on toiminut kohtalaisen hyvin ja organisaatio-uudistus on onnistunut välttävästi. Lähes 60 % vastaajista oli työhönsä tyytyväisiä.
	Kirjastotilojen käytön monipuolistaminen kuntalaisten kulttuurisena kohtauspaikkana	Tapahtumien lukumäärä Mediamaja-hankkeen eteneminen	Kirjastojen ja Mediamajan tapahtumissa ollut yht. 14495 osallistujaa, tapahtumia on ollut 438 kpl Mediamaja-hankkeeseen saatu ESR-rahoitus on vuoden 2011 loppuun.
Kulttuuri	Lasten ja nuorten tukeminen laadukkaan taidekasvatuksen avulla	Vaikuttavuus = asiakaspalaute	
	Yleisen kulttuuri- ja kotiseututyön edistäminen tarjoamalla osallistumis-mahdollisuuksia kuntalaisille ja kulttuuripalveluiden saatavuuden varmistaminen eri alueille suunnatulla palvelutarjonnalla erilaiset väestö- ja ikäryhmät huomioon ottaen	Asiakaspalaute Tapahtumien sijoittuminen = alueellinen toteuttuminen	Asiakaspalauteprosessin kehittäminen vasta aloitettu. epätasaista
	Museotoiminnan kehittämisen edelleen tallentaen ja vaalien aktiivisesti paikallista kulttuuriperinnettä	Kävijämäärät: Taidemuseo kaupunginmuseot Julkaisut, tiedotus	6948 7834 ei julkaisuja 2009

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Tilaaajapäällikkö Elina Koivisto

Toiminta-ajatus

Kulttuuritoimi jakautuu yleisiin kulttuuripalveluihin, museotoimintaan, kulttuurilaitoksiin, kulttuuritaloihin ja tapahtumatuotantoon. Kirjastotoiminnan muodostavat tietokokoelma-, palvelu- ja tapahtumatuotanto kirjaston eri toimipisteissä. Kansalaisopistotoiminta tarjoaa opetustoimintaa ympäri kaupunkia useissa eri paikoissa tuottaen palvelut itse. Poikkeuksen muodostaa Anjalankosken alue, jossa opistopalvelut tuottaa yksityinen Kymenlaakson opisto.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2009 talousarviomuutoksista tapahtumien ja tilaisuuksien kolmikantaneuvottelussa sivistystilaaajan/kulttuuri budjettiin siirtyi tapahtumien Minun Kouvolani, Uuno Klami – sävellyskilpailu, Anjalankosken elokuvapalkinto, kulttuuritoimen Tunne hanke sekä kaupungin johtoryhmässä sivistystoimelle osoitetun Kouvolan putkiradiomuseon toimintamäärärahat (60.000). Lisäksi muihin yhteistoimintaosuuksiin laitettiin Kouvolan-, Kuusankosken-, ja Myllykosken teattereiden, Pohjois-Kymen Musiikkiopiston sekä Kymenlaakson Orkesterin vuokra-avustukset (629.756). Toiminta-avustuksista yhteistoimintaosuuksiin siirrettiin mm. Kouvolan teatterin avustus.

Palvelualueen talous

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-593	-634	-516	81,4	118
Palkat ja palkkiot	-213	-213	-116	54,5	97
Henkilösivukulut	-380	-421	-401	95,2	20
Eläkekulut	-366	-407	-393	96,6	14
Muut henkilösivukulut	-14	-14	-7	50,0	7
Palveluiden ostot	-171	-871	-2 537	291,3	-1 666
Avustukset	-2 764	-2 763	-910	32,9	1 853
Vuokramenot		-13	-14	107,7	-1
Muut toimintamenot			-1		-1
Menot yhteensä	-3 528	-4 281	-3 978	92,9	303
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-23	-31	134,8	-8
Toimintakate	-3 528	-4 281	-3 978	92,9	303

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Liikunta- ja nuorisolautakunta

tilaajajohtaja Eero Mattila

Toiminta-ajatus

Lautakunta järjestää kaupungin liikunta- nuoriso- ja raittiuspalvelut ja siinä tarkoituksessa mm. huolehtii liikuntalain, nuorisolain ja raittiustyölain mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä. Raittiuspalveluista lautakunta huolehtii siltä osin kun ne koskevat nuoria.

Toimintaympäristön muutokset

Liikunta- ja nuorisolautakunnan alueen toimintayksiköissä ei asiakkaan näkökulmasta tapahtunut oleellisia muutoksia. Järjestöyhteistyö käynnistyi mm. kahden kaupungin järjestämän infotilaisuuden merkeissä. Organisaatiomuutokset, uusien toimintatapojen ja – mallien omaksuminen teki vuodesta henkilöstölle erityisen haastavan.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Liikunta	<p>Mahdollisimman monipuolisten liikuntapalveluiden saatavuuden turvaaminen eri väestöryhmien ja eri alueiden tarpeet huomioiden.</p> <p>Yhteistyön edistäminen liikuntajärjestöjen kanssa.</p> <p>Terveyttä edistävän liikunnan tukeminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa.</p>	<p>Kuntalaiskysely/-tilaisuudet</p> <p>Järjestökysely tyytyväisyydestä</p> <p>Liikuntaharrastuskysely</p>	<p>Kartoitettu eri kaupunginosien olemassa olevia palveluita ja palvelutarvetta kaupunginosakerroksilla. Kuntalaiskysely/-tilaisuudet toteutetaan myöhemmin palveluverkkoselvityksen edistyessä.</p> <p>Yhteistyötä edistetty liikuntajärjestöjen kahdella infotilaisuudella ja avustujärjestelmän uudistamisella. Järjestökyselyn valmistelu aloitettu.</p> <p>Kartoitettu terveyttä edistävän liikunnan uusia yhteistyökumppaneita ja uusia toimintatapoja mm. uusilla sopimuksilla. Kuntalaiskyselyn 2/2010 valmistelu aloitettu.</p>
Nuoriso	<p>Nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Ennaltaehkäisevän päihdetyön vahvistaminen.</p> <p>Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen</p>	<p>Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma/seuranta</p> <p>Päihdepoliittinen strategia/seuranta</p> <p>Vaikuttavuuden seuranta</p> <p>Laatukäsikirja EFQM/seuranta</p>	<p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on valmistumassa.</p> <p>Kouvolan päihdestrategia on valmis.</p> <p>Parikäätiön työhönvalmennustilasto 1-12/09 83 henk., 5062 pvt. OTE- nuorten työpajoissa 109 nuorta/09, harjoittelu- ja tukipäiviä yht. 5482.</p> <p>Etsivä työpari 1.7.-31.12.2009, yht. 250 kontaktia, 59 nuorta toimenpiteissä, 2/3 asiakkaista poikia, asiakkaiden keski-ikä 18v</p> <p>Vaikuttavuuden seuranta myöhemmin.</p>

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Tilajaapäällikkö Elina Koivisto

Toiminta-ajatus

Liikuntapalvelut jakautuvat liikuntatoimintaan (erityisliikunta, terveysliikunta, uimaopetus, uimahallipalvelut) ja liikuntayhteistyöhön (sidosryhmäyhteistyö, liikuntatilavaraukset, tapahtumat).

Nuorisopalvelut jakautuvat perusnuorisotyöhön, erityispalveluihin, tiedotukseen ja vaikuttamiseen, työpajatoimintaan sekä nuorisokeskus Anjalan toimintaan.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2009 talousarviomuutoksista tapahtumien ja tilaisuuksien kolmikantaneuvottelussa sivistystoimen tilaajalle/liikunta siirrettiin Veteraanien MM-painien, Maastopyöräilyn SM kisojen sekä Nuorten moniotteluiden SM kisojen avustukset (17 000) sekä Elimäen Puustellin ja Sami Hyypiä areenan ostopalvelusopimukset (0,28 milj. euroa).

Liikunta-alueiden hoidon ja kunnossapidon palvelusopimuksen kokonaishinta oli 2,47 milj. euroa.

Palvelualueen talous

Liikunta- ja nuorisopalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-301	-74	-191	258,1	-117
Palkat ja palkkiot	-15	-15	-108	720,0	-93
Henkilösivukulut	-286	-59	-83	140,7	-24
Eläkekulut	-286	-59	-76	128,8	-17
Muut henkilösivukulut			-7		-7
Palveluiden ostot	-368	-2 977	-3 087	103,7	-110
Aineet, tarvikkeet, tavarat			-1		-1
Avustukset	-373	-391	-396	101,3	-5
Vuokramenot		-6	-13	216,7	-7
Menot yhteensä	-1 042	-3 448	-3 688	107,0	-240
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-2 332	-2 454	105,2	-122
Toimintakate	-1 042	-3 448	-3 688	107,0	-240

2.2.4 Perusturva (ti)

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Perusturvalautakunta

Tilaaajohtaja Sakari Laari

Toimialan talous

Henkilöstön hyvä ammattitaito, joustavuus ja venyminen ovat mahdollistaneet vuositavoitteiden toteutumisen: kustannukset ovat toteutuneet raamin mukaisesti ja toiminnalliset tavoitteet sekä hoito- ja palvelutakuut ovat pääsääntöisesti toteutuneet tavoitteiden mukaisina.

Perusturva (ti) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 139	1 139	1 232	108,2	93
Maksutulot	15 040	16 190	16 420	101,4	230
Tuet ja avustukset	744	744	747	100,4	3
Muut toimintatulot	0	0	271		271
Tulot yhteensä	16 923	18 073	18 670	103,3	597
<i>joista sisäiset tulot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>12</i>		<i>12</i>
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-2 624	-2 598	-2 582	99,4	16
Palkat ja palkkiot	-720	-720	-702	97,5	18
Henkilösivukulut	-1 904	-1 878	-1 880	100,1	-2
Eläkekulut	-1 858	-1 832	-1 839	100,4	-7
Muut henkilösivukulut	-46	-46	-41	89,1	5
Palveluiden ostot	-83 001	-83 088	-83 301	100,3	-213
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-21	-21	-55	261,9	-34
Avustukset	-280	-280	-225	80,4	55
Vuokramenot	-7	-103	-125	121,4	-22
Muut toimintamenot	-13	-13	-74	569,2	-61
Menot yhteensä	-85 946	-86 103	-86 362	100,3	-259
<i>joista sisäiset menot</i>	<i>0</i>	<i>-183</i>	<i>-159</i>	<i>86,9</i>	<i>24</i>
Toimintakate	-69 023	-68 030	-67 692	99,5	338

Toiminta-ajatus

Perusturvan tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden ja yhteisöjen hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä

- järjestämällä tarpeen mukaisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluja
- vahvistamalla osallisuutta ja kehittämällä sosiaalisia oloja sekä
- takaamalla yksilöille ja perheille riittävä toimeentuloturva.

Toimintaympäristön muutokset

Perusturvan uusorganisointi, sosiaali- ja terveydenhuollon integrointi, hallittu rakennemuutos, ohjeiden ja maksujen harmonisointi sekä monien käytäntöjen uudistaminen luonnehtivat perusturvan ensimmäistä toimintavuotta. Kasvatavat asiakaspaineet, ikärakennemuutos ja taloudellisen taantumien aiheuttamat haasteet leimasivat vuoden toimintaympäristöä.

Rakennemuutoksen ohella terveydenhuoltoon erityispaineita aiheuttivat Noro- ja H1N1-virukset ja niihin liittyvät toimenpiteet. Joukkorokotusjärjestelyt toteutuivat hyvin, joskin ne aiheuttivat kouluterveydenhuoltoon ja lastenneuvoloiden määräaikaistarkastuksiin viivettä ja siirtymää.

Lukuisat kehittämishankkeet: Kaakon SOTE-INTO, KoTePa, tuotteistaminen, lapsen ääni, päihdestrategia sekä vanhustenhuollon ja tietohallinnon hankkeet sävyttivät toimintavuotta ja etenivät suunnitelmien mukaisesti. Erityisiä haasteita on ollut suositusten mukaisissa henkilöstömitoituksissa, maksujen harmonisoinnin aiheuttamassa vaihtelevassa asiakastyytyväisyydessä sekä sopimusohjauksen käytäntöjen sisäänajossa.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Asiakastyytyväisyys	tasolla HYVÄ, sovitaan palvelusopimuksessa	asiakastyytyväisyyskysely	<p>Vastaanotto toiminnan kahden asiakastyytyväisyyskyselyn keskiarvot asteikolla 1-5 olivat terveysasemakohtaisesti välillä 4,38 – 4,66.</p> <p>Suun terveydenhuollon asiakastyytyväisyyskyselyn vastaajista 91 % antoi arvosanan 9 tai 10 (asteikko 4- 10) ja 99 % päivystyskäynnillä käyneistä koki saaneensa riittävän avun vaivaansa.</p> <p>Hoivakotihoidon omaisille tehdyn kyselyn kysymysten (16 kpl) keskiarvot asteikolla 1-5 olivat 2,14 – 3,72.</p> <p>Sosiaalityön asiakkaat ovat osallistuneet asiakastyytyväisyyskyselyyn osallistavalla Bikva-menetelmällä. Palvelun taso tyydyttävä.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyihin liittyi myös mahdollisuus suorasanaiseen arviointiin ja palautteeseen.</p> <p>Sosiaalipalveluiden ostopalvelujen tuottajilta on saatu asiakaspalaute: 8/13 tuottajaa on tehnyt asiakastyytyväisyyskyselyn. Tulos keskimäärin ”Hyvä”</p>
Palvelujen laatu	palvelujen laatu on määriteltä ja laatusuositukset käytössä, sovitaan palvelusopimuksessa	laatusuositusten mitoitukset	<p>Palveluiden laatu on määriteltä mm. valtakunnallisissa laatusuosituksissa, palvelusopimusten palvelukuvauksissa, ostopalvelusopimuksissa ja valmistuneissa strategioissa.</p> <p>Hoito- ja palvelutakuun toteutumista on seurattu terveyspalveluissa, vanhustalveluissa, vammaispalveluissa, aikuissosiaalityössä ja perhepalveluissa.</p> <p>Palvelutakuiden ajat ovat pääosin toteutuneet, mutta haasteellisia ovat olleet vuosiloma-ajat ja muut poikkeukselliset järjestelyt, esim. joukkorokotukset.</p> <p>Henkilöstömitoitukset ovat toteutuneet suositusten mukaisesti ostopalveluyksiköissä. Oman toiminnan osalta mitoitusta vajeita suosituksiin verrattuna on vanhuspalveluissa.</p>
Kustannusvaikutavuus	palvelustrategia on laadittu ja kustannuksia ja vaikutuksia arvioidaan	palvelustrategia on hyväksytty ja kustannukset raamin mukaiset	<p>Perusturvan toimiala on päivittänyt ostopalvelusopimukset ja kartoittanut kustannuspaikoittain oman ja ostettavan asiakaspalvelun volyymit kaupungissa keväällä 2010 käynnistyvää palvelustrategiaa.</p>

			tegiatyötä varten. Perusturvan toimialan (ti) toteutumat sitovuustasolla: Tuotot 103,8 % Kulut 100,3 % Netto 99,4 %
Henkilöstön riittävyys ja osaaminen	henkilöstövakanssit täynnä ja täydennyskoulutus säädösten mukaista	henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat laadittu	Henkilöstösuunnitelma vuosille 2010–2012 laadittu. Terveyspalveluiden koulutusstrategia on laadittu. Muilta osin koulutussuunnitelmia ei ole laadittu, koska lakisääteisen täydennyskoulutuksen seurantajärjestelmä ei vielä kaikilta osin ole ollut yhtenäinen.

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Perusturvalautakunta (ti)

Tilaaajohtaja Sakari Laari

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunta järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. sosiaalihuoltolain, lukuun ottamatta lasten päivähoitoa, kansanterveystilain ja muiden em. toimialoja koskevien säännösten mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä. Palveluiden järjestämisen perustana ovat valtakunnalliset sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet sekä Kouvolan kaupungin hyväksymät strategiset linjaukset.

Palvelualue on vastannut perusturvalautakunnan ja yksilöjaoston asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta. Perusturvalautakunta on pitänyt 11 kokousta ja yksilöjaosto 10 kokousta.

Tilaaajaorganisaatio vastaa palvelujen järjestämisestä hankkimalla asukkaiden ja asiakkaiden tarvitsemat palvelukokonaisuudet joko kaupungin omalta palveluorganisaatiolta tai ulkopuoliselta palveluntuottajalta hyväksytyjen palvelusopimusten mukaisesti. Vuoden aikana tilaaajaorganisaatio on päivittänyt ulkoiset ostopalvelusopimukset ja valmistellut niiden määrärahojen siirtämisen tuottajalta tilaajalle vuoden 2010 talousarviossa.

Palvelualueen talous

Palvelualueen talous sisältää perusturvan tilaaajaorganisaation kulut sekä Kaste-ohjelman tuotot ja kulut.

Perusturvalautakunta 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot			21		21
Maksutulot			26		26
Tuet ja avustukset	478	478	381	79,7	-97
Muut toimintatulot			270		270
Tulot yhteensä	478	478	698	146,0	220
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-762	-762	-711	93,3	51
Palkat ja palkkiot	-628	-628	-588	93,6	40
Henkilösivukulut	-134	-134	-123	91,8	11
Eläkekulut	-94	-94	-88	93,6	6
Muut henkilösivukulut	-40	-40	-35	87,5	5
Palveluiden ostot	-206	-235	-368	156,6	-133
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-19	-19	-45	236,8	-26
Avustukset	-93	-93	-93	100,0	0
Vuokramenot	-5	-85	-92	108,2	-7
Muut toimintamenot	-6	-6	-4	66,7	2
Menot yhteensä	-1 091	-1 200	-1 313	109,4	-113
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-109	-103	94,5	6
Toimintakate	-613	-722	-615	85,2	107

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Terveyspalvelut (ti)

Tilajaapäällikkö Kati Myllymäki

Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden palvelualueella toimintavuoden kaksi keskeisintä asiaa olivat tilaaja-tuottaja-malliin siirtymisestä seurannut tuotteistaminen sekä Kouvolan terveyspalvelu-hanke (KoTePa-hanke). Rekrytointiin haasteet näkyivät myös palvelutuotannossa. Erityisesti terveyskeskuslääkärien, hammaslääkärien ja psykiatrien rekrytointissa on ollut vaikeuksia - kuten on tilanne koko maassa.

Terveyspalveluiden palvelualue osallistui kaupunkistrategian valmisteluun. Laaja, hallintokuntarajat ylittävä hyvinvointikertomus päätettiin ottaa valtuuston työkaluksi väestön hyvinvoinnin seuraamisessa. Terveyden edistämisen yksikkö on tässä valmistelun vastuutahona.

Terveyspalveluhanketta on viety eteenpäin kaupunginjohtajan johdolla ja hankkeeseen lähdettiin hakemaan myös sosiaali- ja terveysministeriön Kaste-hankerahoitusta. Tavoitteena on tulevan terveydenhuoltolain mukaisesti rakentaa Kouvolaan integroitu palvelukokonaisuus, jossa perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido yhdistetään eli nykyisin sairaanhoitopiiriin kuuluva Kuusankosken aluesairaala yhdistetään Kouvolan perusturvaan. Näin saavutettaisiin myös integraatio kaupunkilaisten tarvitsemiin sosiaalipalveluihin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi toimintavuoden aikana linjauksen.

Terveyskeskuksen vastaanottotoiminnasta päivystys mukaan lukien tuotetaan ostopalveluna 52 %. Toimintavuoden aikana pyrittiin kehittämään yhteistyötä yhteisen koulutuksen kautta ja myös laatumittareita kehittämällä. Hoitotakuu toteutui pääosin kohtuullisesti, alkuvuodesta oli ongelmia erityisesti puhelinpalveluissa. Toimintavuoden aikana lähdettiin suunnittelemaan Kuusankosken terveysaseman toiminnan ottamista takaisin kaupungin omaksi tuotannoksi. Tähän liittyen perustettiin uudelleen tarvittavat terveyskeskuslääkäri virat. Terveyskeskuksen vastaanottotyön tuotteistus eteni ja käyttöön otettiin APR-tuotteistus.

Toimintavuonna lisäkuormitusta aiheutui Influenssa A(H1N1)-epidemiasta, joka lopulta jäi pelättyä lievemmäksi. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukaan aloitettu koko väestön rokottaminen oli iso ponnistus ja väestöstä

saatiin noin puolet rokotetuksi vuoden loppuun mennessä. Rokotustoimintaan jouduttiin irrottamaan henkilöstöä kouluterveydenhuollosta ja neuvoloista, joissa määräaikaistarkastuksia on jouduttu siirtämään.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin myös päiväpäivystyksen siirtämistä aluesairaalan tiloihin ja tulevaisuuden yhteispäivystystä. Toimintavuoden aikana valmisteltiin työterveyshuollon siirtäminen osaksi Kymijoen työterveysliikelaitosta.

Suun terveydenhuollon keskeiset prosessit kuvattiin ja palvelut tuotteistettiin. Tuotteistuksen laskentamallin kehittäminen jatkuu laskenta-asiantuntijoiden kanssa. Suun terveydenhuollon röntgenkuvantaminen digitalisoitiin. Sähköinen katselu ja arkistointi parantavat diagnostiikan ja hoitopäätösten laatua sekä vähentävät uusintakuvausten tarvetta ja potilaiden sädealtistusta.

Vuoden aikana valmisteltiin vuodeosastohoidon tuotteistusta. Vuodeosastojen toimintaa on painotettu akuutti- ja kuntoutustoimintaa. Keskeisenä tavoitteena on ollut saada potilaat nopeasti erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon ja edelleen kotihoitoon tai hoivapalveluiden piiriin. Vuoden aikana oli kaksi noroviruksen aiheuttamaa vatsatauti-epidemiaa, jotka aiheuttivat poikkeusjärjestelyitä vuodeosastoilla lisääntyneen kuormituksen ja potilaiden eristämistarpeen vuoksi. Myös sikainfluenssaan varauduttiin suunnittelemalla vuodeosastojen käytön muutostarpeita.

Aikuispsykiatrian poliklinikka osallistui aktiivisesti terveyspalveluhankkeen mielenterveyskokonaisuuden valmisteluun. Hoitotakuu on toteutunut. Psykiatrisesta päiväsairalatoiminnasta luovuttiin ja palveluita on parannettu vahvistamalla psykiatrisia tiimejä alueilla.

Palvelualueen talous

Terveyspalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	340	340	474	139,4	134
Maksutulot	4 123	4 123	3 982	96,6	-141
Tulot yhteensä	4 463	4 463	4 456	99,8	-7
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 750	-1 724	-1 735	100,6	-11
Palkat ja palkkiot			-1		-1
Henkilösivukulut	-1 750	-1 724	-1 734	100,6	-10
Eläkekulut	-1 750	-1 724	-1 734	100,6	-10
Muut henkilösivukulut					0
Palveluiden ostot	-82 597	-82 614	-82 653	100,0	-39
Aineet, tarvikkeet, tavarat			-1		-1
Muut menot			-65		-65
Menot yhteensä	-84 347	-84 338	-84 454	100,1	-116
<i>joista sisäiset menot</i>		-17	-5	29,4	12
Toimintakate	-79 884	-79 875	-79 998	100,2	-123

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Vanhuspalvelut (ti)

Tilaajapäällikkö Eila Kohopää

Toiminta-ajatus

Vanhuspalveluiden palvelualue yhteisakselilla tilaaja-tuottaja on järjestänyt kuntalaisten palvelut hyvinvointipalveluiden, kotihoidon ja asumispalveluiden yksiköissä. Lisäksi omana yksikkönä on toiminut asumispalveluohjaus.

Vuoden 2009 strategisten tavoitteiden ja arvioitujen keskeisten muutosten toteutuminen;

- kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja tukemiseen on panostettu erityisesti ennaltaehkäisevällä työllä,
- tavoitetta osaltaan mahdollistaa Jaalan päiväkeskustilojen valmistuminen ja toiminnan käynnistyminen syksyllä,

- omatoimisuutta ja –vastuisuutta edellä mainittujen lisäksi ovat tukeneet järjestelyt kotihoidossa, mm. mahdollisimman lyhyet hoitoajat mahdollistava kotiutustiimi ja lyhytaikainen asumispalvelu,
- laitoshoidon hallittua vähentämistä on mahdollistanut saneerattu ja laajennettu 1.1.2009 aloittanut Mäntylän palvelukeskus ja uudet tehostetun palveluasumisen yksiköt, 1.6.2009 aloittanut Tähtee ja 21.9.2009 aloittanut Marjoniemi 1.

Toimintavuoden keskeisiä tekijöitä ovat olleet kuntalaisten palveluiden ja palveluihin liittyvien käytäntöjen, ohjeiden ja sääntöjen yhdenmukaistaminen. Perusturvalautakunta teki ensimmäisessä kokouksessaan tammikuussa päätökset mm. omaishoidon tuen myöntämiskriteereistä, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista ja niiden kunnallisista soveltamisohjeista sekä sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden ohjeista. Kuntien eri käytäntöjen ja ohjeiden yhdenmukaistaminen on osalle kuntalaisista merkinnyt oman vastuun kasvattamista taloudellisesti, näin mm. kuljetuspalvelun ja asiakasmaksujen osalta. Toisaalta harmonisointi on tuonut helpotusta nimenomaan pieniä eläkkeitä saavien ihmisten elämään. Yksilötasolla muutosten hyväksyminen on joissakin tilanteissa ollut vaikeaa ja aiheuttanut kohtuullisen paljon viranhaltijapäätöksistä tehtyjä oikaisuvaatimuksia.

Vuoden aikana on tehty runsaasti yhteistyötä yksityisten palveluiden tuottajien kanssa ostopalvelu- ja puitesopimusten sekä yhteistyökäytäntöjen päivittämisessä ja hiomisessa. Neuvottelut ovat toimineet myös ohjaus- ja valvontatyön käynteinä. Yhteistyön ja neuvottelujen lähtökohta on ollut vanhojen kuntien sopimusten ja käytäntöjen kunnioittaminen rakentavassa ja rauhallisesti etenevässä hengessä tavoitteena tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus sekä palvelun tuottajien että palveluja käyttävien asiakkaiden kannalta.

Kouvolan 2009 vanhuspalvelu-hanke on päättynyt 15.11.2009. Hankkeen työnä on tehty kaksi osahanketta; Omaishoidon kehittäminen ja Hoivakotihoidon kehittäminen. Hankkeen yhtenä tavoitteena ollut vanhuspalvelujen strategia on valmisteltu ja valmistuu Ikäpoliittinen ohjelma 2009–2012 –nimellä.

Investointihankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen on osallistuttu seuraavien kohteiden osalta; Elimäen hoivakotihoidon pienehkö saneeraushanke Sosiaali- ja terveysministeriön ns. elvytysrahalla, Marjoniemi 2 Kouvolan vuokratalot Oy:n toteuttamana ja Aran rahoituksella sekä Jaalan palvelukeskuksen 12-paikkainen laajennus myös Aran rahoituksella. Uutena hakemuksena valmisteltiin vanhan Kouvolan alueella sijaitseva Kotiharju 10 saneeraus ja jätettiin sekä investointiavustuksen että korkotukilainan osalta syksyllä Aran käsittelyyn.

Palvelualueen talous

Vanhuspalvelut	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
<i>1 000 e</i>	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Myyntitulot	711	711	738	103,8	27
Maksutulot	10 042	11 042	11 387	103,1	345
Tuet ja avustukset	153	153	163	106,5	10
Tulot yhteensä	10 906	11 906	12 288	103,2	382
<i>joista sisäiset tulot</i>			10		10
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-112	-112	-101	90,2	11
Palkat ja palkkiot	-92	-92	-83	90,2	9
Henkilösivukulut	-20	-20	-18	90,0	2
Eläkekulut	-14	-14	-13	92,9	1
Muut henkilösivukulut	-6	-6	-5	83,3	1
Palveluiden ostot	-75	-97	-96	99,0	1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3	-3	-3	100,0	0
Avustukset	-187	-187	-132	70,6	55
Vuokramenot		-15	-25	166,7	-10
Muut menot	-1	-1	-4	400,0	-3
Menot yhteensä	-378	-415	-361	87,0	54
<i>joista sisäiset menot</i>		-37	-41	110,8	-4
Toimintakate	10 528	11 491	11 927	103,8	436

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Sosiaalipalvelut

tilaajapäällikkö Niina Korpelainen

Toiminta-ajatus

Palvelualueen strategisena tavoitteena on asiakkaiden itsenäisen suoriutumisen tukeminen, sosiaalinen kuntoutus, syrjäytymisen ehkäisy sekä välttämättömän toimeentulon turvaaminen. Toiminta perustuu asianomaisiin lakeihin ja asetuksiin. Laadullisesti palvelut on pyritty toteuttamaan valtakunnallisten suositusten tasolla.

Vuoden alkupuolella neuvoteltiin ostopalvelukumppanien kanssa sopimusten päivitykset siten, että perusturvalautakunta hyväksyi viimeiset sopimukset kesäkuun kokouksessa.

Sosiaalityössä tehtäväraakenne on uudistettu ja etuuskäsittely siirretty pääosin etuuskäsittelijöille. Asiakasmäärä oli 47 % arvioitua suurempi. Sosiaalityön palvelutakuu toteutui 100 %:sti. Uusista toimeentulotukihakemuksista n. 17 % ja jatkohakemuksista n. 10 % ei ehditty käsitellä palvelutakuun edellyttämässä ajassa. Toimeentulotuen määräraha ylittyi hieman, mutta pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuutta kyettiin vähentämään n. 12 % tavoitteellisella työllistämistoiminnalla. Talous- ja velkaneuvonnan palveluja annettiin oleellisesti arvioitua enemmän.

Sosiaalityön kandidaattitasoinen koulutus aloitettiin Kouvolassa syyskuussa yhteistyössä Kuopion Yliopiston (nyk. Itä-Suomen yliopisto) kanssa, millä tavoitellaan mahdollisuutta sosiaalityöntekijöiden vakanssien täyttämiseen vähitellen päteillä sosiaalityöntekijöillä. Kouvolan kaupungilta opiskelun aloitti runsaat 50 työntekijää.

Maahanmuutto-ohjelman päivitys valmisteltiin ja ohjelma hyväksyttiin perusturvalautakunnassa syksyllä.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelustrategiaa valmisteltiin niin pitkälle, että kyettiin suunnittelemaan palvelurakenteen uudistamisen päälinjat. Sen mukaisesti Voikkaan palvelukoti lakkautettiin Tähteen yksikön käynnistämisen yhteydessä ja osa henkilökunnasta sekä asukkaista integroitui muihin yksiköihin. Päihdekuntoutujille suunniteltiin Salmentöyryntien asumisyksikkö, jolle haettiin ARA:n korkotukilainaa ja avustusta. Päihdestrategia valmistui syksyllä. Päihdehuollon ja mielenterveyskuntoutujien palvelut toteutuivat pääosin suunnitellun mukaisina, mutta A-klinikan katkaisuhuoltoaseman sulkeminen kesällä vaikeutti asiakkaiden sijoituksia. Erityisryhmien tuettua asumista laajennettiin yhteistyössä Y-säätiön ja vuokratuloyhtiöiden kanssa palvelurakennetavoitteiden mukaisesti. Työllisyyden heikkeneminen lisäsi loppuvuodesta Työvoiman palvelukeskuksen asiakasmäärää.

Vammaispalveluissa perustettiin yhteistyössä Kaakkois-Suomen kuntien kanssa henkilökohtaisen avun keskus, joka aloitti toimintansa 1.1.2010. Keskus vastaa osaltaan 1.9.2009 voimaan tulleen vammaispalvelulain muutoksen velvoitteisiin (oikeus henkilökohtaiseen apuun). Subjektiiivisten oikeuksien laajentumisen sekä uuden Kouvolan perustamisen myötä vammaispalvelun käyttäjien määrä kasvoi oleellisesti. Vammaispalvelun palvelutakuun osalta palvelutarpeen selvittäminen pystyttiin aloittamaan n. 75 %:ssa 7 päivän määräajassa ja vaikeavammaisten kuljetustarvetta koskeissa asioissa 94 %:n osalta määräajassa. Vammaispalvelupäätökset pystyttiin kaikki tekemään 3 kk:n määräajassa. Kaikille uusille asiakkaille laadittiin palvelusuunnitelmat. Kehitysvammaisten palvelurakenteen muutokseen liittyen Kouvolan toimintakeskus siirrettiin Kymenlaakson erityishuollon kuntayhtymältä kaupungin toiminnaksi vuoden lopulla sekä valmisteltiin Pihlajiston asumisyksikön peruskorjaus ja laajennus, jolle haettiin ARA:n korkotukilainaa ja avustusta.

Sosiaalipalvelujen palvelualue osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen KASTE-ohjelman toteuttamiseen osana Kaakon Sote-into – hanketta, joka keskittyy palvelurakenteen muutokseen ja palvelujen tuotteistamiseen. Vuoden aikana valmisteltiin em. hankkeelle jatkohanke sekä päihde- ja mielenterveyden palvelurakenteen uudistamiseen tähtäävä yhteispäivystys- ja kriisikeskushanke, jonka valtionavustuksilla pyritään palvelurakenteen muutostyö viemään loppuun kustannusneutraalisti.

Palvelualueen talous

Sosiaalipalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	88	88	0		-88
Maksutulot	584	884	880	99,5	-4
Tuet ja avustukset	113	113	190	168,1	77
Tulot yhteensä	785	1 085	1 070	98,6	-15
<i>joista sisäiset tulot</i>			2		2
Toimintamenot					
Henkilöstömenot			-17		-17
Palkat ja palkkiot			-14		-14
Henkilösivukulut			-3		-3
Eläkekulut			-2		-2
Muut henkilösivukulut			-1		-1
Palveluiden ostot	-122	-138	-178	129,0	-40
Aineet, tarvikkeet, tavarat			-6		-6
Vuokramenot	-2	-2	-9	450,0	-7
Muut toimintakulut	-6	-6	0		6
Menot yhteensä	-130	-146	-210	143,8	-64
<i>joista sisäiset menot</i>		-15	-7	46,7	8
Toimintakate	655	939	860	91,6	-79

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Perhepalvelut

Tilaajapäällikkö Kristiina Sihvonen

Toiminta-ajatus

Perhepalvelut vastaa sosiaalihuoltolain mukaisen kasvatus- ja perheneuvonnan, avioliittolain mukaisen perheasioiden sovittelun, lastensuojelun lain mukaisten palvelujen sekä isyyslaissa, laeissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, lapsen elatuksesta ja lapseksi ottamisesta säädettyjen tehtävien järjestämisestä. Palvelualueelle kuuluu myös sosiaalipäivystyksen järjestäminen. Koska valtuusto oli vuonna 2009 myöntänyt määrärahat suoraan tuottajaorganisaatiolle, lapsiperhepalveluiden palvelusopimuksessa sovittiin tilattavista palveluista ja niiden laadusta. Tilattavien palvelujen määrä kuvattiin ainoastaan arviona suoritemääristä, joita sitten seurattiin.

- Kasvatus- ja perheneuvonnan suoritemäärät olivat selvästi arvioitua suuremmat henkilöstövajauksesta huolimatta.
- Perheoikeudellisten palveluiden suoritemäärät olivat jonkin verran arvioitua pienemmät elatussopimuksia ja ottolapsineuvontaa saaneita lukuun ottamatta.
- Tavoitteena oli siirtää lastensuojelun painopistettä avohuoltoon ja vahvistaa perhetyötä. Perhetyön asiakkaina oli arvioitua enemmän lapsia vaikka yksikössä oli henkilöstövajaus. Intensiivistä perhetyötä ei pystytty järjestämään tarpeen mukaisesti.
- Lastensuojeluilmoituksia tuli arvioitua enemmän mutta uusia asiakassuunnitelmia tehtiin ja avohuollon asiakkuuksia jatkui arvioitua vähemmän. Sen sijaan avohuollon sijoituksia tehtiin arvioidun 75 sijasta 90 ja kiireellisiä sijoituksia arvioidun 70 sijasta 109. Huostaanottoja tehtiin arvioidun 10 sijasta 26.
- Sijaisperheiden palkkioita korotettiin ja perheille annettavaa valmennusta, koulutusta ja tukea lisättiin. Sijaishuollon painopistettä ei vuonna 2009 pystytty enempää siirtämään laitoshoidosta perhehoitoon. Perhehoidon osuus on kuitenkin jo yli 50 %. Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten määrä (144) oli lähellä arvioitua.
- Kolmen kunnan perhetukiyksiköt yhdistettiin hallinnollisesti ja palvelut tuotettiin kahdessa yksikössä. Samalla selkiytettiin palvelutuotantoa.
- Jälkihuoltoa vahvistettiin ja selkiytettiin mm. tuotteistamisen avulla.
- Perhepalvelujen tilaajapäällikkö on vastannut projektipäällikkönä Kouvolan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnasta ja toiminut ohjausryhmän ja projektiryhmän puheenjohtajana Etelä-Suomen Lapsen ääni kehittämisohjelmaan kuuluvassa Kouvolan perhepalveluverkosto – hankkeessa.

Palvelualueen talous

Perhepalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot			1		1
Maksutulot	291	141	144	102,1	3
Tuet ja avustukset			13		13
Tulot yhteensä	291	141	158	112,1	17
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot			-18		-18
Palkat ja palkkiot			-15		-15
Henkilösivukulut			-3		-3
Eläkekulut			-2		-2
Muut henkilösivukulut			-1		-1
Palveluiden ostot		-5	-5	100,0	0
Menot yhteensä	0	-5	-23	460,0	-18
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-5	-3	60,0	2
Toimintakate	291	136	135	99,3	-1

2.2.5 Tekninen ja ympäristö (ti)

TOIMIELIN

Tekninen lautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Tilaaajaohtaja Pertti Vanhala

Vastuuhenkilö

Toimialan talous

Tekninen ja ympäristö (ti) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 874	1 554	1 067	68,7	-487
Maksutulot	1 176	1 176	1 970	167,5	794
Tuet ja avustukset	494	490	466	95,1	-24
Vuokratulot	2 007	2 288	1 926	84,2	-362
Muut toimintatulot	1 113	1 113	2 201	197,8	1 088
Tulot yhteensä	6 664	6 621	7 630	115,2	1 009
<i>joista sisäiset tulot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>174</i>		<i>174</i>
Valmistus omaan käyttöön	120	120	105	87,5	-15
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-5 006	-5 745	-5 971	103,9	-226
Palkat ja palkkiot	-3 436	-3 857	-4 018	104,2	-161
Henkilösivukulut	-1 570	-1 888	-1 952	103,4	-64
Eläkekulut	-1 312	-1 630	-1 703	104,5	-73
Muut henkilösivukulut	-257	-258	-249	96,5	9
Palveluiden ostot	-9 517	-18 104	-17 301	95,6	803
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 257	-1 267	-1 426	112,5	-159
Avustukset	0	0	-37		-37
Vuokramenot	-117	-554	-514	92,8	40
Muut toimintamenot	-13	-13	-80	615,4	-67
Menot yhteensä	-15 910	-25 683	-25 329	98,6	354
<i>joista sisäiset menot</i>	<i>0</i>	<i>-8 891</i>	<i>-8 688</i>	<i>97,7</i>	<i>203</i>
Toimintakate	-9 126	-18 942	-17 594	92,9	1 348

Toiminta-ajatus

Teknisen ja ympäristötoimialan tilaajaorganisaation tarkoituksena on vastata yhdyskuntarakenteen kehittämisestä ja ylläpidosta laatimalla yleis- ja asemakaavoja, hankkimalla ja luovuttamalla maata sekä tilaamalla katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden rakentamista ja ylläpitoa teknisen ja ympäristötoimialan tuotannon liikelaitokselta ja yksityisiltä toimijoilta tehtävien sopimusten perusteella. Teknisen ja ympäristötoimialan tilaajaorganisaatio vastaa myös ympäristöpalveluista ja rakennusvalvonnasta sekä lupien myöntämisestä.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2009 budjetin laadinta tapahtui varsin epätarkoista lähtökohdista. Mm määräaikaisen henkilöstön osalta varaukset puuttuivat tyystin, vaikka ko. henkilöstön osalta jatkuvuus käytännössä toteutuikin, ja vasta vuoden mittaan osaksi voitiin näitä purkaa. Myös muita keskitettyjä eriä siirrettiin toimialoille vuoden kuluessa. Teknisen ja ympäristötoimialan tilaaja- ja tuottajabudjetit laadittiin yhteiseltä raamipohjalta. Kuitenkin kumpikin on vastannut omista osuuksistaan. Varsinaisesta tilaaja-tuottaja-budjetista ei ole vuoden 2009 budjetin yhteydessä ollut kyse. Kuitenkin toteutumatietoihin on otettu mukaan myös sisäisten erien osuudet näkyviin.

Keskeisenä tavoitteena oli, etteivät kuntalaisten palvelut kärsi siirryttäessä yhden kunnan toimintaan. Tehdyn palvelutyytyväisyyskyselyn ja muun palautteen perusteella on pääteltävissä, että tässä on onnistuttu.

Taantuma on merkittävin toimintaympäristötekijä, mikä on aiheuttanut sen, että toiminnassa on korostunut tuottavuuden parantamiseen liittyvä kehitystoiminta, ja tämä jatkuu myös tulevaisuudessa. Tilaaja-tuottajatoiminnan kautta ja henkilöstötarkastelulla pyritään saamaan aikaan oikeaan suuntaan johtavaa kehitystä. Lama lienee vaikuttanut myös siihen, ettei suurimmaksi investointihankkeeksi ajateltu Tervaskangas ja sinne suunnitella oleva ostoskeskus ei lähtenyt liikkeelle.

Henkilöstömuutokset

Palvelualue	1.1.2009 TA vakinaiset htv	Määräaikaiset IX/2009	Vakinaistettu XII/09	1.1.2010 TA vakinaiset htv	Muutos
Teknisen toimen hallinto	1			1	
Yhdyskuntatekniikka	16	2		14,6	-3,4
Maankäyttö	40	1	1	37,7	-4,3
Ympäristöpalvelut ja rakennusvalvonta	40	1		39,6	-1,4
Yhteensä	97	4	1	92,9	-8,1

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Asiakaspalvelun ja käytännön toiminnan sujuvuuden varmistaminen	Ei havaittavaa eroa palveluissa (huonompaan) Vastuuhenkilöt ja toiminta tutuksi kuntalaisille	on/ei	Ei aikaisemmista vuosista poikkeavaa negatiivista palautetta
Laatujärjestelmän ja prosessien kehittäminen	Laatujärjestelmän käyttöönotto EFQM-itsearviointi-koulutus Prosessit kuvattu	on/ei	EFQM-itsearviointikoulutusta annettu Itsearviointi suoritettu osassa yksiköitä Prosessikartat laadittu ja prosessikuvauksia tehty
Toimiva sopimusohjausjärjestelmä (tuotteistus, laatu, hinnoittelu)	Sopimukset käytössä syksyyn mennessä	on/ei	Palvelusopimus tehty yhdyskuntatekn. ja aluepalveluiden välillä
Toimiva johtajuus ja esimiestyö (kehityskeskustelut, koulutus)	Kehityskeskustelut käyty Esimiesvalmennus	on/ei	Kehityskeskustelut käyty Esimieskoulutusta järjestetty
Asiakas / kuntalainen (palvelutoimisto, sähköinen palvelu, asiakaspalautte)	Palvelutyytyväisyystutkimus Palvelupisteiden kehittäminen yhteispalvelutoimistojen kanssa	on/ei/kehityssuunta	On oltu FCG:n palvelutyytyväisyystutkimuksessa, tulos aikaisempaa tasoa Palautte- ja palvelujärjestelmä kehityksen alla mm. karttajärjestelmään liittyvää palauttejärjestelmää testattu Palveluesite laadittu
Joukkoliikenteen kehittäminen	Kehittämissuunnitelma valmis	on/ei	Suunnitelma valmistunut

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Yhteiset tukipalvelut

Kehittämisjohtaja Antti Laherto

Toiminta-ajatus

Tukipalvelut tuottaa tuki- ja hallintopalveluja sekä luo edellytykset mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan toimialan palvelualueilla ja – yksiköissä. Vastaa keskitetysti toimialan toimintojen kehittämisestä ja taloudesta yhdessä toimialan ja konsernihallinnon kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Tilaaajan tukipalvelujen kustannuspaikat ovat Teknisen toimen hallintopalvelut ja Pelastuspalvelut. Tukipalvelujen toimintakate on ollut 100,8 %. Tuloja on kertynyt 67 000 euroa arvioitua enemmän ja menot ovat ylittyneet 125 177 euroa. Menot sisältävät Nopeat itäradat – projektin kustannuserät. Projektin menot ovat olleet 62 585 euroa ja tulot 73 669 euroa. Tukipalveluiden suurin kustannuserä pelastuspalvelut toteutui talousarvion mukaisesti, toimintakate 6 346 543 euroa (99,9 %).

Lautakuntien menot (sisältää teknisen lautakunnan ja rakennus- ja ympäristölautakunnan kokous-, matka- ja ansionmenetyskorvaukset) arvioitiin n. 40 000 euroa pienemmäksi, kuin todelliset menot olivat.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Palvelualueen talous

Teknisen toimen hallinto <i>1 000 e</i>	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot			73		73
Tuet ja avustukset	274	87	81	93,1	-6
Tulot yhteensä	274	87	154	177,0	67
<i>joista sisäiset tulot</i>			82		82
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-396	-631	-689	109,2	-58
Palkat ja palkkiot	331	-110	-162	147,3	-52
Henkilösivukulut	-726	-521	-527	101,2	-6
Eläkekulut	-721	-516	-521	101,0	-5
Muut henkilösivukulut	-5	-5	-6	120,0	-1
Palveluiden ostot	-6 235	-6 320	-6 352	100,5	-32
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1	-11	-4	36,4	7
Avustukset			-37		-37
Vuokramenot		-86	-89	103,5	-3
Muut menot			-3		-3
Menot yhteensä	-6 630	-7 048	-7 174	101,8	-126
<i>joista sisäiset menot</i>		-170	-272	160,0	-102
Toimintakate	-6 356	-6 961	-7 020	100,8	-59

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan johtaja Erkki Becker

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntatekniikka-palvelualueen tehtävänä on katujen, puistojen, puistometsien ja yleisten alueiden hallinta ja näitä alueita koskeva suunnittelu, suunnittelun teettäminen, rakennuttaminen sekä ylläpidon teettäminen. Lisäksi tehtäviin kuuluvat jätehuollon tilaajatehtävät sekä kaikille avoimen joukkoliikenteen asiat. Palvelualue on teknisen tilaajahallinnon osa.

Toimintaympäristön muutokset

Eri peruskuntien käytäntöjä pyrittiin yhtenäistämään uuden Kouvolan käytännöksi ja asiaa koskevat päätökset saatiin pääosin aikaan. Eräitä päätöksiä jäi kuitenkin vielä vuonna 2010 toteutettavaksi. Kuntalaisille tarjottavan palvelun laadun suhteen oli tavoitteena, että kuntien yhdistyminen ei näkyisi palvelun laadussa tai laajuudessa. Tässä tavoitteessa onnistuttiin melko hyvin saadun palautteen perusteella arvosteltuna. Suurimmat ongelmat koettiin tuttujen yhdyskuntalaisten vaihtumisena ja uusien oikeiden henkilöiden löytämisessä.

Toimintaympäristöä koskevat suurimmat muutokset koettiin joukkoliikenteessä. Uusi joukkoliikennelaki ja palvelusuhdeasetus tulivat voimaan 3.12.2009. Kouvolan kaupungista tuli toimivaltainen lupaviranomainen ja entiset linjaliikenneluvat muuttuivat siirtymäajan liikennöintisopimuksiksi. Koko kaupungin alueella voimassa oleva 40 euron hintainen kaupunkilippu otettiin käyttöön 1.5.2009. Käyttönoton myötä joukkoliikenteen käyttö on lisääntynyt.

Tehdyn sopimuksen perusteella Kouvolan kaupunki hoitaa jätehuollon järjestämisen myös litin kunnan alueella. Käytännön jätehuoltotehtävien hoidosta on tehty palvelusopimus Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa.

EU:n tekemä päätös eräiden lampputyyppeiden kieltämisestä vaikuttaa jatkossa Kouvolan katuvalaistukseen. Vuonna 2009 vaikutus ei vielä ollut kovin iso, mutta vuoteen 2015 mennessä kaupungin on vaihdettava noin 20.000 elohopealamppua toisentyyppisiin lamppuihin. Kun samalla useimmiten joudutaan vaihtamaan myös valaisin, ovat aiheutuvat kustannukset useita miljoonia euroja. Toisaalta energiankulutus samalla vähenee.

Palvelualueen henkilöstöstä jäi vuoden aikana eläkkeelle 3 henkilöä ja yksi henkilö siirtyi toisen työnantajan palvelukseen. Kaksi tehtävistä täytettiin sisäisellä haulla siten, että heidän tilalleen ei palkattu uusia henkilöitä. Yhden tehtäviin palkattiin määräaikainen henkilö ja yksi jäi kokonaan täyttämättä.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Palvelualueen talous

Taloudellisesti vuosi onnistui hyvin eli sekä menot että tulot toteutuivat suunnitellulla tavalla. Menopuolta rasittivat alkuvuodesta vanhojen kuntien vuoden 2008 menot, joiden laskut tulivat kaupungille niin myöhään, että niitä ei enää voitu kirjata vanhan kunnan menoksi. Näiden kustannusten osuus menoista oli useita kymmeniä tuhansia euroja.

Yhdyskuntatekniikka 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 460	1 000	179	17,9	-821
Maksutulot	233	233	1 189	510,3	956
Tuet ja avustukset	220	403	384	95,3	-19
Vuokratulot	345	625	26	4,2	-599
Muut tulot	172	172	1 136	660,5	964
Tulot yhteensä	2 430	2 433	2 914	119,8	481
<i>joista sisäiset tulot</i>			10		10
Valmistus omaan käyttöön	120	120	105	87,5	-15
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-789	-1 080	-1 098	101,7	-18
Palkat ja palkkiot	-644	-642	-659	102,6	-17
Henkilösivukulut	-144	-438	-438	100,0	0
Eläkekulut	-101	-395	-398	100,8	-3
Muut henkilösivukulut	-43	-44	-40	90,9	4
Palveluiden ostot	-2 468	-10 134	-9 854	97,2	280
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 211	-1 211	-1 369	113,0	-158
Vuokramenot	-43	-118	-125	105,9	-7
Muut menot			-40		-40
Menot yhteensä	-4 511	-12 543	-12 486	99,5	57
<i>joista sisäiset menot</i>		-7 511	-7 521	100,1	-10
Toimintakate	-1 961	-9 990	-9 467	94,8	523

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Maankäyttö

Maankäyttöjohtaja Seppo Hasu

Toiminta-ajatus

Maankäytön palvelualueen tehtävänä on maankäytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta. Maankäytön suunnitteluun sisältyvät: Asemakaavoitus, yleiskaavoitus, asemakaavasta poikkeamiset ja suunnittelutarveratkaisut, kaupunkikuvaan ja rakennussuojeluun liittyvät asiat sekä rakennussuojeluasiat. Maaomaisuuden hallintaan sisältyvät: Tonttipalvelut (maan hankinta, hallinta ja luovutus), kiinteistöinsinöörin palvelut ja paikkatietopalvelut.

Toimintaympäristön muutokset

Yleiskaavoituksessa jatkuivat Kouvolan ja Kuusankosken taajama-alueiden virkistysalueiden osayleiskaavojen sekä Kasarminmäki-Ruskeasuo-Tanttari osayleiskaavan suunnittelu. Kouvolan taajama-alueiden virkistysalueiden osayleiskaavalla suoritettiin valmisteluvaiheen kuuleminen. Kuusankosken virkistysalueiden osayleiskaavan OAS oli nähtävillä ja perusselvitykset valmistuivat. Kasarminmäki yms. osayleiskaavan valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin. Kymijoen ranta-alueiden rantayleiskaavaehdotuksen valmistelu jatkui. Verlan osayleiskaavan perusselvitykset ja luonnos valmistuivat ja OAS oli nähtävillä. Vuoden aikana laadittiin kymmenen asemakaavaa ja asemakaavan muutosta, yhteensä 87 ha. Kaavojen rakennusoikeus oli yhteensä 242 000 kem². Poikkeamislausuntoja annettiin 70 kpl ja suunnittelutarvelausuntoja 24 kpl.

Maapoliittista ohjelmaa valmisteltiin yhteistyössä konsernihallinnon kanssa. Ohjelma on menossa hyväksymismenettelyyn alkuvuonna 2010. Myytävien ja vuokrattavien tonttien hinnoittelu on valmisteltu ja tuodaan hyväksyttäväksi maapoliittisen ohjelman tultua hyväksytyksi.

Kouvolan asemakaavoitettu alue vuoden 2009 lopussa oli 9 580 ha. Ajantasa-asemakaavaa vektorimuodossa oli 3 438 ha. Vuoden aikana laadittiin xcity-kaavaohjelmalla ajantasa-asemakaavaa 407 ha.

Lohkomistoimituksia suoritettiin 67 kpl, kiinteistöjä rekisteröitiin 117 kpl ja tonttijakoja laadittiin 42 kpl. Kaupungin kiinteistörekisterissä oli 11 354 kiinteistöä 31.12.2009.

Koko kaupungin alueelta tuotettiin uusi opaskartta joka julkaistiin digitaalisena mm. Internet – karttapalvelussa sekä paperilla 3 000 kappaleen painoksena. Kaupungin koordinaattoreiden ja korkeusjärjestelmien yhtenäistämistä valmisteltiin tarkistusmittauksin sekä selvityksin. Koordinaattien tasomuunnos saatetaan valmiiksi alkuvuonna 2010 ja korkeusmuunnos 2010 – 2011.

Maan hankinta ja luovutus:

- Maata hankittiin kaikkiaan 10,7 ha 1 133 181 eurolla.
- Maata myytiin yhteensä 12,5 ha 1 105 654 eurolla, josta kertyi myyntivoittoa 978 825 euroa.
- Maanvuokratulot olivat 1.913.264 euroa.
- Uudisrakentamiseen luovutettiin 50 pientalotonttia.
- Mittavien kiinteistöjärjestely toteutettiin Prismakeskuksen alueella, jossa suoritettujen vaihtojen kokonaisliikevaihto oli 429 480 euroa.
- Puuston myyntitulot olivat 366.750 euroa.

Uutta kaavan pohjakarttaa tehtiin Lautaron ja Hurmanmäen ja Jokelan alueilta yhteensä 420 ha. Pohjakarttaa on kaikkiaan noin 20 000 ha. Johtolaitosten kartta-aineistojen käyttöä koskevat vuosisopimukset uusittiin pääosin. Sopimusten tuotto oli noin 170 000 euroa. Kaupungin Mapinfo-lisenssit yhtenäistettiin. Laskennallinen lisenssien yhteismäärä on 37. Xcity-paikkatietojärjestelmän aiemmat seutusopimukset uudistettiin yhtenäisellä sopimuksella. Uusi sopimus kattaa Xcity-operatiivisen järjestelmän 53, XcityWebmap 180 sekä XcityWebInfo > 300 nimettyä käyttäjää.

Asiantuntijapalvelujen osto kohdistui yleis- ja asemakaavojen selvityksiin (liikenne-, luonto- ja ympäristöhäiriöt) ja rakennusinventoinnin täydentämiseen Kouvolan alueella. Rakennusinventointi käynnistettiin Kuusankosken alueella. Palvelujen ostoihin käytettiin 74 800 euroa. Painetun opaskartaston valmistuskustannukset olivat yhteensä noin 20 000 euroa.

Maankäytön suunnittelun budjetoidut myyntituotot 30 000 ylittyivät 52 500 ja olivat yhteensä 82 500. Tulot kertyivät kaavoitus sopimuksista ja poikkeamis päätöksistä.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Palvelualueen talous

Maankäyttö 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	412	412	668	162,1	256
Maksutulot	331	331	78	23,6	-253
Tuet ja avustukset			1		
Vuokratulot	1 663	1 663	1 899	114,2	236
Muut tulot	890	890	982	110,3	92
Tulot yhteensä	3 296	3 296	3 628	110,1	332
<i>joista sisäiset tulot</i>			11		11
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 850	-1 906	-1 830	96,0	76
Palkat ja palkkiot	-1 511	-1 504	-1 447	96,2	57
Henkilösivukulut	-338	-402	-382	95,0	20
Eläkekulut	-237	-300	-293	97,7	7
Muut henkilösivukulut	-101	-101	-89	88,1	12
Palveluiden ostot	-518	-973	-474	48,7	499
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-21	-21	-26	123,8	-5
Vuokramenot	-9	-84	-88	104,8	-4
Muut menot			-17		-17
Menot yhteensä	-2 398	-2 984	-2 435	81,6	549
<i>joista sisäiset menot</i>		-630	-271	43,0	359
Toimintakate	898	312	1 193	382,4	881

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Ympäristöpalvelut ja rakennusvalvonta

Ympäristöjohtaja Kyllikki Ala-Huikka

Toiminta-ajatus

Palvelualueen toiminnan tavoitteena on neuvonnalla, lupakäsittelyllä ja valvonnalla turvata kestävä kehityksen mukaisesti terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö seuraamalla ja valvomalla ympäristön tilaa ja terveydellisiä oloja sekä huolehtimalla rakentamisen, maankäytön ja rakennetun ympäristön laadusta.

Palvelualueen toimialaan kuuluvien lakien mukaisena viranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta. Käytännön toiminnasta huolehtii ympäristöterveydenhuolto (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto), ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.

Toimintaympäristön muutokset

Ympäristöpalvelujen viranomaistehtäviin liittyvä toiminta on toteutunut pääpiirteissään suunnitellulla tavalla. Henkilöresurssissa tapahtuneista muutoksista ja osittaisesta henkilöstövajauksesta johtuen ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset eivät kaikilta osin ole toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

Ympäristönsuojelun hankkeet ja vesistötutkimus ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Vesihuoltoverkoston liittymättömien kiinteistöjen kartoitus ja liittymiseen määräämisen valmistelu aloitettiin joulukuun alussa projektihenkilön työnä, joka jatkuu kesäkuulle 2010.

Pohjois-Kymenlaakson ilmanlaadun tarkkailun käytännön toteutus sekä ympäristöpalvelujen myynti litin kunnalle ovat toteutuneet sopimuksien mukaisesti vuoden 2009 aikana.

Rakennusvalvontapalveluiden osalta lupahakemusten kokonaismäärä ylitti arvion. Suurten rakennushankkeiden käynnistyminen oli kuitenkin vuoden 2009 aikana vähäistä verrattuna edellisvuosiin. Rakennusvalvontapalveluiden henkilöstöresurssit vähenivät yhden henkilön eläköitymisen takia.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Palvelualueen talous

Palvelualueen tuotot kertyivät ennakoitua paremmin. Toimintakulujen ylitys aiheutuu vuosilomapalkkojen ja säästövapaiden jaksotuksesta, josta palvelualueelle aiheutui kuluja 149 314 euroa.

Ymp.palvelut ja rak.valvonta 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	2	142	146	102,8	4
Maksutulot	612	612	703	114,9	91
Muut toimintatulot	51	51	84	164,7	33
Tulot yhteensä	665	805	933	115,9	128
<i>joista sisäiset tulot</i>			71		71
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 972	-2 128	-2 354	110,6	-226
Palkat ja palkkiot	-1 611	-1 601	-1 750	109,3	-149
Henkilösivukulut	-361	-527	-604	114,6	-77
Eläkekulut	-253	-419	-490	116,9	-71
Muut henkilösivukulut	-108	-108	-114	105,6	-6
Palveluiden ostot	-298	-676	-620	91,7	56
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-24	-24	-27	112,5	-3
Vuokramenot	-65	-266	-212	79,7	54
Muut toimintamenot	-13	-13	-20	153,8	-7
Menot yhteensä	-2 372	-3 107	-3 233	104,1	-126
<i>joista sisäiset menot</i>		-579	-624	107,8	-45
Toimintakate	-1 707	-2 302	-2 300	99,9	2

2.3 Tuottajan toteutumisvertailut

Tuottajan toteutumisvertailussa on esitetty palvelusektoreiden – konsernihallinnon, sivistyksen, perusturvan sekä tekninen ja ympäristö - vuositavoitteiden, tuloarvioiden ja sitovien määrärahojen toteumat. Palvelusektoreiden osalta sitovuustaso on merkitty harmaalla.

2.3.1 Konsernihallinto (tu)

Palvelusektorin talous

Konsernihallinnon tuottajien sekä tulo- että menoarviot ylittivät. Toimintakatteen toteutumaprosentiksi muodostui 97,1.

Konsernihallinto (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	264	7 177	7 192	100,2	15
Tuet ja avustukset	0	30	64	213,3	34
Vuokratulot	4 085	53 801	55 268	102,7	1 467
Muut toimintatulot	513	13	214	1 646,2	201
Tulot yhteensä	4 862	61 021	62 738	102,8	1 717
<i>joista sisäiset tulot</i>	<i>0</i>	<i>56 668</i>	<i>57 244</i>	<i>101,0</i>	<i>576</i>
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-5 332	-5 789	-5 706	98,6	83
Palkat ja palkkiot	-4 353	-4 291	-4 239	98,8	52
Henkilösivukulut	-979	-1 497	-1 467	98,0	30
Eläkekulut	-686	-1 208	-1 207	99,9	1
Muut henkilösivukulut	-293	-289	-260	90,0	29
Palveluiden ostot	-2 451	-20 613	-20 954	101,7	-341
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 775	-7 387	-8 972	121,5	-1 585
Vuokramenot	-2 102	-5 011	-5 502	109,8	-491
Muut toimintamenot	-2	-3	-29	966,7	-26
Menot yhteensä	-16 662	-38 803	-41 163	106,1	-2 360
<i>joista sisäiset menot</i>	<i>0</i>	<i>-18 638</i>	<i>-18 401</i>	<i>98,7</i>	<i>237</i>
Toimintakate	-11 800	22 218	21 575	97,1	-643

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Talouspalvelukeskus

talouspalvelukeskuksen johtaja Asko Rautala

Toiminta-ajatus

Talouspalvelukeskuksen tehtävä on hallita, kehittää ja tehostaa kaupungin taloushallinnon prosesseja kustannustehokkaasti ja olla mukana kaupungin hallinnon sähköistämisessä.

Toimintaympäristön muutokset

Uudet taloushallinnon ohjelmat (kirjanpito/Raindance, palkat/Personec, myyntilaskut/ProE, ostolaskut/Basware IP ja maksuliikenne/BaswarePay), uudet työttiimit, uusi toimipaikka ja kaupungin tiliorganisaatiomuutokset. Merkittävä työmäärä aiheutui lakkautettujen kuntien ja kuntayhtymien palkka- ja taloushallintojen yhdistämisestä. Vuonna 2009 otettiin käyttöön seuraavat uudet sähköiset järjestelmät: Työaikasuunnittelu/Titania, verkko-palkka, CPU-kassat ja sähköinen myyntilaskutus.

Tunnusluvut

	TA 2009 (muutettu TA)	TP 2009	TOT %
Suoritteet			
- kirjanpito, rivien lkm	..	2.039.449	
- palkat, lkm	110.000	110.006	100,0 %
- ostolaskut, lkm	125.000	125.565	100,5 %
- myyntilaskutus, lkm	280.000	266.098	95,04 %
Tehokkuus /taloudellisuus			
- kirjanpito, € / rivi	..	0,38	
- palkat, € / palkkalaskelma	11,60	15,18	130,9 %
- ostolaskut, € / lasku	7,00	5,48	78,3 %
- myyntilaskutus, € / lasku	4,40	2,59	58,9 %
Tilat yhteensä, m ²	3.000	3.058	101,9 %
Työhuonenehiöt, neliö/tt	14	15	107,1 %
Tehokkuus (huone-/kok.neliöt)	0,37	0,37	100,0 %
Toiminnan laajuustiedot			
- Kokonaismenot, milj. eur	1) 3,92	1) 3,79	96,7 %
1) 2009 ei sis. tietojärj.menoja 0,39 milj. eur			
- Osuus kaupungin menoista	0,8 %	0,8 %	100,0 %
Henkilöstö			
- vakinaiset	70	65	92,9 %
- määräaikaiset	10	10	100,0 %
- työllistysjärjestämistuella palkat.	..	3	

Palvelualueen talous

Muutetun talousarvion 2009 tulototeuma oli 100,2 % ja menototeuma oli 96,8 %. Toimintakate oli - 0,40 milj. euroa. Palkkahallinnon osuutta kokonaisresursseista jouduttiin kasvattamaan merkittävästi, mikä johtui palkkahallinnon manuaalisen työn osuudesta ja sähköisten järjestelmien (matkalaskut/Travel ja sähköinen ilmoitusjärjestelmä/ESS) käyttöönoton siirtymisestä.

Taloudellisuuteen heikentävästi vaikuttavat tekijät ja arvio niiden vaikutuksesta:

- Palkkahallinnon manuaalisen työn osuus, -308.000 e/v (8 htv)
- Toimitilakustannukset 338.411 e/v, -180.000 e/v
- Uusien tietojärjestelmien epätyytyttävä toimivuus, -190.000 e/v (5 htv)

Talouspalvelukeskus (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	100	3 356	3 361	100,1	5
Tuet ja avustukset		22	25	113,6	3
Tulot yhteensä	100	3 378	3 386	100,2	8
<i>joista sisäiset tulot</i>		3 296	3 296		0
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-2 979	-3 037	-2 937	96,7	100
Palkat ja palkkiot	-2 431	-2 350	-2 278	96,9	72
Henkilösivukulut	-549	-687	-658	95,8	29
Eläkekulut	-385	-528	-518	98,1	10
Muut henkilösivukulut	-164	-159	-140	88,1	19
Palveluiden ostot	-424	-486	-452	93,0	34
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-38	-50	-55	110,0	-5
Vuokramenot		-342	-344	100,6	-2
Menot yhteensä	-3 441	-3 915	-3 788	96,8	127
<i>joista sisäiset menot</i>		-406	-408	100,5	-2
Toimintakate	-3 341	-537	-402	74,9	135

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Pohjois-Kymen Tieto

Mika Lyytikäinen

Toiminta-ajatus

Pohjois-Kymen Tieto tuottaa kaupunkikonsernin tietotekniset palvelut mukaan lukien puhutietoliikenne ja vaihteenhoitopalvelut. Pohjois-Kymen Tieto on julkishallinnon tietoteknisiin erityistarpeisiin perehtynyt asiantuntijaorganisaatio, jolla on tietoa, taitoa ja kykyä tuottaa monitoimialaorganisaatiota edustavan kaupungin tarvitsemat tietotekniset palvelut.

Pohjois-Kymen Tieto hallinnoi kaupunkikonsernin tietoteknistä kokonaisuutta ja tuottaa tarvittavat tietotekniset palvelut itse tai kilpailuttaa ne tarvittavilta osin alihankintana siten, että laatu- ja kustannustehokkuustavoitteet saavutetaan. Pohjois-Kymen Tieto toteuttaa toiminnassaan tietohallinnon kaupunkikonsernia koskevia linjauksia ja toimii tiiviissä yhteistyössä tietohallinnon kanssa.

Pohjois-Kymen Tieto tekee tilaaja / tuottaja mallin mukaisena tuottajana palvelusopimukset kaupunkikonsernin tietohallinnon sekä eri toimialojen kanssa. Toiminnassaan Pohjois-Kymen Tieto käyttää osaltaan kaupunkikonsernin tuottamia yhteisiä tukipalveluja kuten esimerkiksi talouspalvelukeskuksen palveluja.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintavuosi 2009 oli kokonaisuudessaan Pohjois-Kymen Tiedolle haasteellinen, koska kaikkien toimialojen uuden Kouvolan mukaisen toiminnan käynnistyminen oli riippuvaista tarvittavien tietoteknisten järjestelmien nopeista käyttöönotoista. Toiminnallisesti haasteellisista oli integroida pika-aikataululla entisen Kouvolan seudun kuntayhtymän tietoverkko järjestelmineen Pohjois-Kymen tiedon järjestelmiin. Uusi puhelinvaihdetoiminta käynnistyi olosuhteisiin nähden hyvin. Vaikeuksia tuotti käyttäjä- ja kustannuspaikkatietojen saaminen ajan tasalle. Toimialat eivät toimittaneet Pohjois-Kymen Tiedon käyttöön kuin osin tarvittavia tietoja ja tietojen keruu muiden toimesta oli hidasta ja kallista.

Sisäinen laskutus saatiin käyntiin kesäkuun aikana. Vuoden aikana suoritettiin lukuisia uusien tietojärjestelmien käyttöönottoja sekä vanhojen kuntien pois käytöstä jäävien tietojärjestelmien alasajoja. Pohjois-Kymen Tiedon toiminnan loppuminen ns. vanhan muotoisena liikelaitoksena ja uuden perustamis päätöksen odottaminen koko vuoden aiheutti sekavuutta toimintaan ja päätöksentekoon, koska Pohjois-Kymen Tieto oli jo tottunut toimimaan liikelaitosmallin mukaisesti.

Toimintavuodelle asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Uuden Kouvolan työasema-, oheislaite- ja käyttäjäprosessien kehittäminen ja vakiointi.
 - Tavoite saavutettiin työasema- ja oheislaitevakioinnin osata. Käyttäjäprosessien kehittämistä jatketaan 2010.
2. Uusien ohjelmistojen käyttöönotot aikataulujen mukaisesti
 - Tavoite saavutettiin.
3. Vanhojen tietojärjestelmien käytön lopettaminen mahdollisimman kattavasti
 - Noin 15 vanhaa tietojärjestelmää voitiin poistaa käytöstä. Tämän tavoitteen saavuttaminen osoittautui vaikeaksi, koska toimialat halusivat pitää vanhat järjestelmät käytössä tietojen katselua varten. Vanhojen ohjelmistojen käyttökustannukset poistuvat vasta ohjelmistojen myötä.
4. Uuden puhutietoliikennejärjestelmän saaminen tehokkaaseen käyttöön
 - Tavoitteeseen päästiin loppuvuodesta 2009

Toiminnan suoritteina ja tunnuslukuina ovat tuotteistetut palvelut ja niiden tuotantomäärät. Vertailua ei voitu tehdä vuodesta 2009, koska kuntarakenteen muutos ja sitä kautta Pohjois-Kymen Tiedon tuotantomäärät ja laskutus rakenne eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa.

Palvelualueen talous

Tuotteistetut omakustannushintaiset palvelut mahdollistavat tasapainoiset talousarviot, koska palvelujen myynnistä saatavat tulot kattavat tuotantokustannukset. Vuoden 2009 toimintakate muodostuu ylijäämäiseksi, koska muutamia kasvaneiden palvelumäärien edellyttämiä hankintoja mm. sähköpostilisenssien 1000 kpl lisähankinta siirtyi vuoden 2010 puolelle.

Pohjois-Kymen Tieto 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	164	3 821	3 795	99,3	-26
Muut toimintatulot			1		1
Tulot yhteensä	164	3 821	3 796	99,3	-25
<i>joista sisäiset tulot</i>		3 657	3 705	101,3	48
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 389	-1 389	-1 339	96,4	50
Palkat ja palkkiot	-1 135	-1 135	-1 099	96,8	36
Henkilösivukulut	-254	-254	-240	94,5	14
Eläkekulut	-178	-178	-173	97,2	5
Muut henkilösivukulut	-76	-76	-67	88,2	9
Palveluiden ostot	-1 162	-1 187	-996	83,9	191
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-28	-28	-443	1 582,1	-415
Vuokramenot	-363	-495	-845	170,7	-350
Muut toimintamenot	-2	-2	-18	900,0	-16
Menot yhteensä	-2 944	-3 101	-3 641	117,4	-540
<i>joista sisäiset menot</i>		-157	-160	101,9	-3
Toimintakate	-2 780	720	155	21,5	-565

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Tilaliikelaitos

Toimitilajohtaja Timo Oksanen

Toiminta-ajatus

Tilaliikelaitos huolehtii Kouvolan toimitilakäyttäjien tyytyväisyydestä ja vastuullaan olevan toimitilavarallisuuden suunnitelmallisesta kehittämisestä ja hoidosta elinkaariajattelun pohjalta sekä vastaa omaisuusmassan arvon säilymisestä.

Tilaliikelaitos vastaa kaupungin suoraan omistaman rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta. Tilaliikelaitos hoitaa keskitetysti toimitilojen välivuokrauksen sekä toimii koko konsernin kiinteistöasiantuntijana.

Tilaliikelaitos vastaa kaupungin investointi- ja perusparannusohjelmien sekä elinkeinotoimen investointiohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Palvelualueen talous

Taloudellisesti vuosi onnistui hyvin. Tulopuolella korvaukset vuokratuista tiloista oli arvioitu liian pieneksi joten tulot ylittyivät selvästi. Vastaavasti ulkoa vuokrattujen tilojen vuokravastikkeet ylittyivät selvästi. Muutoin talousarvio muutosten jälkeen toteutui suunnitelmien mukaan, toteutuma 99,0 %.

Tilaliikelaitos	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
<i>1 000 e</i>	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Myyntitulot			35		
Tuet ja avustukset		8	39		31
Vuokratulot	4 085	53 801	55 268	102,7	1 467
Muut toimintatulot	513	13	213	1 638,5	200
Tulot yhteensä	4 598	53 822	55 555	103,2	1 733
<i>joista sisäiset tulot</i>		<i>49 715</i>	<i>50 243</i>	101,1	528
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-963	-1 362	-1 430	105,0	-68
Palkat ja palkkiot	-787	-805	-861	107,0	-56
Henkilösivukulut	-176	-556	-569	102,3	-13
Eläkekulut	-123	-502	-516	102,8	-14
Muut henkilösivukulut	-53	-54	-53	98,1	1
Palveluiden ostot	-865	-18 940	-19 507	103,0	-567
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 709	-7 309	-8 474	115,9	-1 165
Vuokramenot	-1 739	-4 175	-4 312	103,3	-137
Muut toimintamenot			-10		-10
Menot yhteensä	-10 276	-31 786	-33 733	106,1	-1 947
<i>joista sisäiset menot</i>		<i>-18 075</i>	<i>-17 833</i>	98,7	242
Toimintakate	-5 678	22 036	21 822	99,0	-214

2.3.2 Sivistys (tu)

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Sivistyspalvelujen johtokunta

Tuotantojohtaja Vesa Toikka

Palvelusektorin talous

Sivistyspalveluiden talouden toteuma oli muutetun talousarvion mukainen, joka oli 1,5 milj. euroa suurempi kuin talousarviokirjassa. Käyttötalouden toteutumaprosentti oli 99,2.

Sivistyspalvelut (tu)	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
1 000 e	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Myyntitulot	2 115	2 115	2 478	117,2	363
Maksutulot	1 043	1 043	1 143	109,6	100
Tuet ja avustukset	2 068	2 411	2 546	105,6	135
Vuokratulot	777	777	928	119,4	151
Muut toimintatulot	169	169	356	210,7	187
Tulot yhteensä	6 172	6 515	7 451	114,4	936
<i>joista sisäiset tulot</i>		0	641		641
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-91 179	-93 363	-94 813	101,6	-1 450
Palkat ja palkkiot	-71 949	-73 777	-75 514	102,4	-1 737
Henkilösivukulut	-19 230	-19 586	-19 299	98,5	287
Eläkekulut	-14 345	-14 578	-14 608	100,2	-30
Muut henkilösivukulut	-4 886	-5 008	-4 691	93,7	317
Palveluiden ostot	-11 815	-22 150	-19 780	89,3	2 370
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 791	-3 726	-4 863	130,5	-1 137
Avustukset	-7	-7	-170	2 428,6	-163
Vuokramenot	-1 076	-36 635	-36 028	98,3	607
Muut toimintamenot	-269	-269	-301	111,9	-32
Menot yhteensä	-108 137	-156 150	-155 955	99,9	195
<i>joista sisäiset menot</i>		-45 895	-45 685	99,5	210
Toimintakate	-101 965	-149 635	-148 504	99,2	1 131

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa ne strategiassa/ohjelmassa määritetyt palvelut, jotka sille on annettu vuodelle 2009 tuotettavaksi. Tuotanto järjestetään tehokkaasti ja joustavasti. Tavoitteena on tarjota palvelut, jotka antavat kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet hakeutua lähipalveluiden piiriin. Palvelukohtaiset tavoitteet hyväksytään johtokunnassa käyttösuunnitelman yhteydessä.

Toimintaympäristön muutokset

Sivistyspalveluille asetetut ensimmäisen vuoden tavoitteet saavutettiin. Tiukan talousarvion vuoksi erityisentuen strategian mukaisia tavoitteita jouduttiin tarkistamaan. Opetustuntien määrää vähennettiin yleissivistävässä koulutuksessa. Varhaiskasvatuksen palvelukysyntä kasvoi enemmän kuin oli suunniteltu. Nuorisopalveluiden tarjonta oli peruskuntien toiminnan tasoista määrällisesti. Lasten ja nuorten palvelualueen talousarvion ylitys oli suurin, johtuen alimitoitetusta palkka-arviosta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa pystyttiin järjestämään monipuolista ja laadukasta tarjontaa. Kirjaston ja vapaansivistystyön osalta palveluvolyymit säilytettiin ennallaan.

Ammattiopistossa pystyttiin saavuttamaan laadukasta koulutusta, josta ministeriö ohjasi tuloksellisuusrahaa koulutuksenjärjestäjälle 567 756 euroa.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Talouden toteutuminen	talousarvio	talousseuranta	+ 1,5 milj. €
Sivistyspalveluiden järjestäminen	palvelut toimivat joustavasti	asiakaspalaute	positiivinen
Palveluiden turvaaminen	Säilytetään aikaisempi taso	Palvelusopimukset	Saavutettiin

PALVELUEALUE

Vastuuhenkilö

Sivistyspalvelujen johtokunta

Tuotantojohtaja Vesa Toikka

Toimintaympäristön muutokset

Johtokunnan ensimmäisen vuoden työskentelyn pääpaino oli hallinnon järjestämisessä. Palvelukuvaukset ja päätösvallan delegoinnit hyväksyttiin. Talousarvion toteuman seuranta ja sitä tukevat päätökset saatiin tehtyä. Kouluverkkoa koskeva valmistelu tehtiin syksyllä 2009, josta johtokunta lausui oman esityksensä.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Hallinnon järjestäminen	toimiva organisaatio	palvelutuotannon hoitaminen	hallinnon toiminnan taso tyydyttävä

Palvelualueen talous

Sivistyspalvelujen johtokunta 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Tuet ja avustukset		11	12	109,1	1
Muut tulot			7		7
Tulot yhteensä	0	11	19	172,7	8
<i>joista sisäiset tulot</i>			4		4
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-596	-618	-694	112,3	-76
Palkat ja palkkiot	-490	-507	-573	113,0	-66
Henkilösivukulut	-106	-110	-121	110,0	-11
Eläkekulut	-75	-77	-87	113,0	-10
Muut henkilösivukulut	-32	-33	-34	103,0	-1
Palveluiden ostot	-38	-130	-232	178,5	-102
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7	-7	-8	114,3	-1
Vuokramenot	-6	-20	-18	90,0	2
Menot yhteensä	-647	-775	-952	122,8	-177
<i>joista sisäiset menot</i>		-107	-94	87,9	13
Toimintakate	-647	-764	-933	122,1	-169

PALVELUALUE

Vastuhenkilö

Lasten ja nuorten palvelut

Palvelujohtaja Sirkka Uusipaikka

Toiminta-ajatus

Palvelualueella tuotetaan palvelusopimusten mukaiset varhaiskasvatus- perusopetus- ja nuorisopalvelut. Palvelualueella tuotetaan myös koko sivistystoimen tuotannon tarvitsemat erityisen tuen palvelut sovittujen resurssien puitteissa.

Toimintaympäristön muutokset

Ensimmäinen toimintavuosi on ollut leimallisesti yhteisten käytäntöjen ja toiminnan yhtenäistämisen vuosi. Lasten ja nuorten palvelujen toimintakonseptia on hiottu koko vuoden ajan. Taloudellinen niukkuus on vaikuttanut siihen, että kaikkia tavoitteita ei ole voitu toteuttaa siinä laajuudessa kuin alun perin oli tarkoitus. Aluekohtaisia eroja laitekannassa ja varustetasossa ei ole pystytty poistamaan. Toiminnan suunnittelua on osittain rajoittanut myös palveluverkkosuunnitelmien keskeneräisyys sekä vireillä olevat kiinteistöjen myynnit. Palvelualueelle on yhteistyössä tilaajan kanssa haettu myönteisin tuloksin hankerahoituksia varsinkin perusopetuksen kehittämiseen.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Toimivat, turvalliset ja laadukkaat palvelut	Palveluja toteutetaan yhtenäisesti koko kaupungin alueella	Palvelujen yhtenäistämisen taso	Toiminnan painopisteenä on ollut yhteisten käytänteiden luominen ja toiminnan aluekohtaisten erojen vähentäminen.
Resurssien kohdentaminen lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi	Resurssia kohdennetaan talousarvion puitteissa	Talousarvion toteutuminen	Resurssien kohdentaminen lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi on ollut toiminnan painopisteenä.
Henkilöstön osallistumisen ja kehittymisen mahdollistaminen sekä toimivan asiakaspalautejärjestelmän luominen	Täydennyskoulutus toimii ja sitä kehitetään tarpeita vastaavaksi, asiakaspalautejärjestelmä kehittäminen aloitettu	Toteutusaste	Toimintakäytänteitä on luotu, kouluttautumismahdollisuuksia on ollut. Asiakaspalautejärjestelmän kehittämistä ei ole vielä käynnistetty.

Tuottajan tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
Varhaiskasvatus			
0-6 -vuotiaat	5 750	5 516	95,9 %
6 -vuotiaat	885	828	93,6 %
päivähoidon (ja esiopetuksen) piirissä lapsia %	50	56	112,0 %
Kotihoidon tuen piirissä	1 580	1 390	88,0 %
Yksityisen hoidon tuen piirissä	125	98	78,4 %
Perusopetuksen vuosiviikkotuntien määrä	17 300	17 300	100,0 %
Nuorisopalvelujen toimintaan osallistuneiden määrä	90 000	89 264	99,2 %
Tehokkuus /taloudellisuus			
Nuorisopalvelut			
€/nuori	106	103	97,2 %
Hyötyneliömetri alle 29 v	0,34	0,38	111,8 %
Toiminnan laajuustiedot			
Perusopetuksen oppilasmäärä	8 900	8 800	98,9 %
Perusopetuksen koulujen määrä	48	48	100,0 %
Nuorten määrä alle 29 v	27 331	27 093	99,1 %

Henkilöstö 15.12.2009				
Varhaiskasvatus				
Vakinaiset			603	
Määräaikaiset			212	
Perusopetus				
Vakinaiset			787	
Määräaikaiset			228	
Nuorisopalvelut				
Vakinaiset	44		33	75,0 %
Määräaikaiset	6		10	166,7 %

Palvelualueen talous

Lasten ja nuorten palvelut (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	395	395	835	211,4	440
Maksutulot	331	331	175	52,9	-156
Tuet ja avustukset	1 268	1 509	1 339	88,7	-170
Vuokratulot	181	181	219	121,0	38
Muut tulot	48	48	155	322,9	107
Tulot yhteensä	2 223	2 464	2 723	110,5	259
<i>joista sisäiset tulot</i>			280		280
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-64 049	-66 099	-67 699	102,4	-1 600
Palkat ja palkkiot	-50974	-52 628	-54 148	102,9	-1 520
Henkilösivukulut	-13076	-13 471	-13 551	100,6	-80
Eläkekulut	-9 622	-9 906	-10 175	102,7	-269
Muut henkilösivukulut	-3 454	-3 564	-3 376	94,7	188
Palveluiden ostot	-6 100	-13 688	-13 055	95,4	633
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 048	-2 048	-2 160	105,5	-112
Avustukset			-136		-136
Vuokramenot	-592	-18 815	-18 361	97,6	454
Muut menot	-135	-135	-167	123,7	-32
Menot yhteensä	-72 924	-100 785	-101 578	100,8	-793
<i>joista sisäiset menot</i>		-25 812	-25 790	99,9	22
Toimintakate	-70 701	-98 321	-98 855	100,5	-534

PALVELUALUE

Vastuhenkilö

Toisen asteen koulutuspalvelut

Palvelujohtaja Timo Tiainen

Toiminta-ajatus

Toisen asteen koulutuspalvelut tuottavat perusopetuksen jälkeistä koulutusta yleissivistävänä lukiokoulutuksena sekä ammatillisena koulutuksena johtokunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Koulutusta järjestetään kuudessa päivälukiassa ja yhdessä iltalukiassa sekä ammattiopiston seitsemässä toimipisteessä. Lisäksi koulutuspalvelut järjestävät oppisopimuskoulutusta.

Toimintaympäristön muutokset

Toisella asteella on tapahtumassa selvä muutos sekä valtakunnallisesti että paikallisesti koulutukseen hakeutumisessa. Lukiokiinnostus on putoamassa 40–41 %:n tasolle ikäluokasta. Tästä ja yleisestä ikäluokkien pienenemisestä johtuvan palveluverkkoselvityksen valmistelussa palvelualue oli mukana.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Koulutus kohdennetaan ja mitoitetaan alueen tarpeisiin ja valmistuneet saavat jatkokoulutuspaikan ja/tai työllistyvät hyvin. Koulutuspaikka tarjotaan koko perusopetuksen jälkeiselle ikäluokalle.	Koulutuspaikat oikein kohdennetut	Koulutukseen hakeutuminen ja sinne pääsy	Aloituspaikat määräytyivät ja täyttyivät sekä ammatillisessa että lukiokoulutuksessa aikaisempien kuntien ja kuntayhtymän päätöksillä. Uudet KSAO:n avaukset eivät olleet veto-voimaisia.
Lukion ja ammatillisen koulutuksen yhteistyön kehittäminen. Yhtenäinen toimintajärjestelmä ja toimintaperiaatteet on kirjattu.	Lukion ja ammatillisen koulutuksen kaksois- ja kolmoistutkintojen organisointimalli	Suunnitelman valmistuminen	Valmisteltiin uusi malli, jossa kaksois- ja kolmoistutkintoihin liittyvä lukio-opetus keskitetään KSAO:n liiketalouden yksikköön
Opetuksen laatuajattelun kehittäminen käynnistetään koko II asteella.	Käynnistyy KSAO:ssa	Päätökset	Loppuvuodesta tehtiin esitys laatupäällikön palkkaamiseksi KSAO:on, mut-ta lupaa ei saatu. Valmistelu käynnistyy KSAO:ssa vuonna 2010.

Tuottajan tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
Kurssit			
Päiväluokit	2 033	2300	113,1 %
Iltalukio	306	306	100,0 %
Opintoviikot			
KSAO	95 200	96 060	100,9 %
Toiminnan laajuustiedot			
Oppilasmäärät			
Lukio	1 457	1 457	100,0 %
Ammatillinen perustutkintokoulutus	2 380	2392	100,5 %
Ammatillinen lisäkoulutus	43	42	97,7 %
Oppisopimuskoulutus	450	631,5	140,3 %

Palvelualueen talous

II asteen koulutuspalvelut (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	763	763	647	84,8	-116
Maksutulot	240	240	503	209,6	263
Tuet ja avustukset	746	746	996	133,5	250
Vuokratulot	69	69	39	39,0	-30
Muut tulot			10	10,0	10
Tulot yhteensä	1 818	1 818	2 195	120,7	377
<i>joista sisäiset tulot</i>			166		166
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-19 920	-19 840	-19 799	99,8	41
Palkat ja palkkiot	-15 114	-15 114	-15 367	101,7	-253
Henkilösivukulut	-4 807	-4 725	-4 432	93,8	293
Eläkekulut	-3 784	-3 702	-3 484	94,1	218
Muut henkilösivukulut	-1 023	-1 023	-949	92,8	74
Palveluiden ostot	-4 346	-6 666	-5 234	78,5	1 432
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-952	-887	-1 803	203,3	-916
Avustukset	-6	-6	-34	566,7	-28
Vuokramenot	-166	-7 956	-7 844	98,6	112
Muut menot	-88	-88	-123	139,8	-35
Menot yhteensä	-25 478	-35 443	-34 837	98,3	606
<i>joista sisäiset menot</i>		-10 111	-9 750	96,4	361
Toimintakate	-23 660	-33 625	-32 642	97,1	983

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Palvelujohtaja Anne Eriksson

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa houkutellessa kuntalaiset ja asiakkaat käyttämään tarjottavia kirjasto-, kulttuuri-, opiskelu- ja liikuntapalveluita, osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja tuottamaan itse toimintaa. Palvelut järjestetään lainsäädännön ja kaupungin ohjeiden pohjalta. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sisältävät kansalaisopisto-, kirjasto- liikunta- ja kulttuuriyksiköt.

Toimintaympäristön muutokset

Kouvolan ensimmäinen vuosi oli työntäyteinen, uutta organisaatiota luotiin palvelutuotannon ohessa. Aikaisemmin hyväksi havaittujen palvelujen lisäksi kehitettiin uusia toimintatapoja. Palvelualueella ryhdyttiin luomaan toimintasektoreiden ylittävää yhteistyötä. Pienellä henkilöstöllä tehtiin paljon.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Paikallisen identiteetin vahvistaminen.	Palvelualueella työskennellään yhteisesti identiteetin vahvistamiseksi.	Yhteisten toimintojen suunnitelma.	Yhteisten toimintojen suunnittelu on aloitettu.
Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja itsensä kehittämiseen rohkaiseminen.	Palvelujen järjestäminen yhdessä eri toimijoiden kanssa ja monipuoliset palvelut.	Palveluiden alueellinen peitto ja palveluiden saatavuus.	Tapahtumia ja muuta toimintaa on toteutettu omana työnä ja eri toimijoiden kanssa eri puolilla kaupunkia.
Sopimusohjausjärjestelmän juurruttaminen sekä työskentelyyn kolmannen sektorin kanssa.	Toimintaa ohjaavien palvelusopimusten ja sopimusprosessin luominen.	Palvelusopimukset	Palvelusopimukset tehtiin ohjeiden mukaisesti, arviointia on kehitettävä.

Tuottajan tunnusluvut

Suoritteet	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Kansalaisopisto			
Opetustuntien määrä	31 760	30 870	97,2 %
Kurssilaisten määrä	18 422	18 504	100,5 %
Kirjasto			
Kokonaislainaus + fyysiset käynnit	2 600 000	2 448 394	94,2 %
Kulttuuri			
Tapahtumatuotannon myymät projektityöpäivät	20	0	0,0 %
Museopedagogiikka: työpajat, luennot, seminaarit	51 tapahtumaa	97 tapahtumaa	190,2 %
Liikunta			
Käyntikerrat:			
Erityisliikunta	45 306	25 464	56,2 %
Terveysliikunta	23 175	38 671	166,9 %
Uimaopetus	24 706	18 446	74,7 %
Vauva- ja perheuinti	16 847	12 254	72,7 %
Tehokkuus /taloudellisuus			
Kulttuuri			
Kulttuuritalojen käyttökerrat	6 100	5 817	95,4 %
Teostietokantaan luetteloidut teokset.	300/1200	544/1200	181,3 %
Liikunta			
Toiminnasta aiheutuneet kust. €/as.	9,17	84,32	
Toiminnan laajuustiedot			
Kansalaisopisto			
Kansalaisopiston toimipisteiden määrä	165	113	68,5 %
Kansalaisopiston yleisötapahtumat	20	38	190,0 %
Kirjasto			
Kirjaston käyttö, prosenttia asukkaista	47 %	37 %	78,7 %
Kulttuuri			
Museoiden kävijät	21 000	14 782	70,4 %
Yleiset kulttuuritilaisuudet	100	102	102,0 %
Taidemuseon näyttelyt	8	8	100,0 %
Kesällä auki olevat museot	11	11	100,0 %
Liikunta			
Kävijämäärät eri hlöä:			
Erityisliikunta	1 418	2 606	183,8 %
Terveysliikunta	1 270	4 674	368,0 %
Uimaopetus	3 852	3 753	97,4 %
Vauva- ja perheuinti	373	1 747	468,4 %
Ryhmien määrät liikuntatoiminnassa	409	306	74,8 %
Varattavien liikuntapaikkojen lukumäärä	358	358	100,0 %
Henkilöstö			
Kansalaisopisto			
Päätoimisen henkilökunnan määrä	16,25	16,25	100,0 %
Tuntiopettajien määrä	260	219	84,2 %
Kirjasto			
Vakinaiset		77	
Määräaikaiset			
Kulttuuri			
Vakinaiset	20	23	115,0 %
Määräaikaiset	5	2	40,0 %
Liikunta			
Vakinaiset	35	35	100,0 %
Määräaikaiset	37	40	108,1 %

Palvelualueen talous

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalv. (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	957	957	995	104,0	38
Maksutulot	472	472	465	98,5	-7
Tuet ja avustukset	54	145	199	137,2	54
Vuokratulot	527	527	670	127,1	143
Muut tulot	121	121	185	152,9	64
Tulot yhteensä	2 131	2 222	2 514	113,1	292
<i>joista sisäiset tulot</i>			191		191
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-6 613	-6 806	-6 621	97,3	185
Palkat ja palkkiot	-5 371	-5 526	-5 426	98,2	100
Henkilösivukulut	-1 241	-1 280	-1 195	93,4	85
Eläkekulut	-864	-892	-862	96,6	30
Muut henkilösivukulut	-377	-388	-333	85,8	55
Palveluiden ostot	-1 331	-1 666	-1 258	75,5	408
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-784	-784	-891	113,6	-107
Avustukset	-1	-1		0,0	1
Vuokramenot	-313	-9 844	-9 804	99,6	40
Muut menot	-45	-45	-11	24,4	34
Menot yhteensä	-9 087	-19 146	-18 585	97,1	561
<i>joista sisäiset menot</i>		-9 866	-10 051	101,9	-185
Toimintakate	-6 956	-16 924	-16 071	95,0	853

2.3.3 Perusturva (tu)

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Perusturvapalveluiden johtokunta

Tuotantojohtaja Mikko Komulainen

Palvelusektorin talous

Talousarviomuutoksiin sisältyy sisäisten erien katteet talouspalvelukeskuksen menoihin, atk-palveluihin, painatuksiin, ateriapalveluihin, logistiikkapalveluihin ja sisäisiin vuokriin. Myös varhemaksuihin ja työllisyystukiin on siirretty katteet ja eläkemenoperusteiset kuel-maksut on tarkistettu.

Ulkoihin menoihin on tehty talousarviomuutos avustuksiin (perustoimeentulotukeen ja avustuksiin vammaisille) sekä henkilöstömenoihin.

Muutettuun talousarvioon nähden perusturvapalvelujen toteutuma on 100,9 %, joka sisältää henkilöstömenoihin kirjatun lomapalkkavelan jaksotuksen 1,5 milj. euroa. Ilman jaksotuksia toteutuma on 100,1 %. Perusturvan tilaajan ja tuottajan talousarvion toteutuma on yhteensä 100,5 % ja ilman jaksotuksia 99,86 %.

Perusturvapalvelut <i>1 000 e</i>	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 322	2 152	2 383	110,7	231
Maksutulot	17	17	2	11,8	-15
Tuet ja avustukset	3 021	3 676	3 976	108,2	300
Vuokratulot	855	855	1 223	143,0	368
Muut toimintatulot	783	783	1 483	189,4	700
Tulot yhteensä	5 998	7 483	9 067	121,2	1 584
<i>joista sisäiset tulot</i>	<i>0</i>	<i>830</i>	<i>991</i>	<i>119,4</i>	<i>161</i>
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-75 405	-78 455	-80 484	102,6	-2 029
Palkat ja palkkiot	-58 430	-60 113	-61 920	103,0	-1 807
Henkilösivukulut	-16 975	-18 342	-18 564	101,2	-222
Eläkekulut	-13 021	-14 275	-14 741	103,3	-466
Muut henkilösivukulut	-3 954	-4 067	-3 823	94,0	244
Palveluiden ostot	-52 665	-61 996	-62 119	100,2	-123
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-5 349	-5 349	-6 549	122,4	-1 200
Avustukset	-15 907	-16 957	-16 762	98,9	195
Vuokramenot	-1 040	-11 942	-11 885	99,5	57
Muut toimintamenot	-221	-221	-172	77,8	49
Menot yhteensä	-150 587	-174 920	-177 971	101,7	-3 051
<i>joista sisäiset menot</i>	<i>0</i>	<i>-18 683</i>	<i>-18 817</i>	<i>100,7</i>	<i>-134</i>
Toimintakate	-144 589	-167 437	-168 904	100,9	-1 467

Toiminta-ajatus

Palvelutuotannon palvelut ovat kilpailukykyisiä, laadukkaita ja kustannustehokkaasti tuotettuja sekä johtamisjärjestelyt ovat nykyaikaisia.

Tuotanto pyrkii asiakaslähtöisiin ja laadukkaisiin palveluihin monipuolisella palvelutuotantorakenteella. Johtamisessa pyritään vuorovaikutukseen ja kannustavuuteen eri palvelutuotantoalueilla, huomioiden henkilöstöosaaminen ja kehittäminen. Tavoitteena on olla Suomen kärkikaupunkeja prosessien ja toimintatapojen kehittämisessä.

Toimintaympäristön muutokset

Palvelutuotannon haasteena on ollut erityisesti voimakas väestörakenteen muutos, johon on pyritty vastaamaan parantamalla palvelutoiminnan sisältöä, toimintatapoja, resurssien oikealla kohdentamisella ja käyttäen hyväksi uutta teknologiaa. Kuntien maksuvalmius on yleisen taloustilanteen vuoksi erityisen tiukka, mikä on aiheuttanut ylimääräisen haasteen myös perusturvapalveluiden toiminnalle. Kuntalaisten palvelutarpeet kasvavat samalla kun kustannuksia yritetään hillitä, esimerkiksi vanhustenhuollon palvelurakenteen muutos vaatii lisää resursseja. Palvelurakenteen tervehtyttäminen tuottaa kuitenkin kustannuksiltaan, asiakasvaikutuksiltaan ja laadultaan edullisemmän palvelutoiminnan 3-5 vuoden kuluessa.

Perusturvapalveluiden henkilöstöstä eläköityy 140 työntekijää vuoteen 2013 mennessä. Rekrytointitarve on samana aikana noin 345 henkilöä palvelutarpeiden lisääntymisen vuoksi, ja se on erityisen haastavaa. Toimintaympäristöön vaikuttavat tulevaisuudessa myös lukuisat kehittämiskohteet (KoTePa, VoPa, Tuisku, Kaakon Sote-Into ja Lapsen ääni). Lisäksi haasteita aiheuttaa jatkuva muutoksen hallinta, jossa toimivalta ja toimintatavat muuttuvat.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Asiakastyytyväisyys; seuraaminen ja menetelmien kehittäminen	tavoitetaso hyvä	asiakastyytyväisyyskysely	Asiakastyytyväisyyskyselyjä on tehty useampia ja seurantamenetelmiä on kehitetty näiden pohjalta.
Palvelujen laatu	palvelujen laatustandardit on määritetty	laatusuosituksen mitoitukset	Toteutuminen on hoidettu valvonnan kautta.
Kustannusvaikuttavuus	laaditaan palveluohjelma kustannusindikaattoreita kehitetään tilaaja-tuottajamallin käyttöönotto, ydinprosessin hallinta, tuotteistaminen	palveluohjelma hyväksytty ja kustannukset raamin mukaiset keskeisistä prosesseista kuvataan Pettu- ja APR-hankkeet	Palveluja tuotetaan palvelusopimusten puitteissa. Tuotteistaminen, sopimusohjausjärjestelmän käyttöönotto ja prosessikuvaukset ovat aloitettu.
Henkilöstön riittävyys ja osaaminen	saadaan riittävät resurssit ja henkilöstön osaamista kehitetään	valtakunnalliset suositukset	Henkilöstösuunnitelma on valmisteltu ja koulutuksen taataan palvelujen laatu.

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Perusturvapalveluiden johtokunta

Tuotantojohtaja Mikko Komulainen

Palvelualueen talous

Perusturvapalvelujen johtokunta 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot			94		94
Maksutulot	0		3		3
Tuet ja avustukset	0	5	21	420,0	16
Muut tulot	0		9		
Tulot yhteensä	0	5	127	2 540,0	122
<i>joista sisäiset tulot</i>					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-2 124	-2 216	-2 191	98,9	25
Palkat ja palkkiot	-1 659	-1 688	-1 676	99,3	12
Henkilösivukulut	-465	-527	-516	97,9	11
Eläkekulut	-355	-415	-415	100,0	0
Muut henkilösivukulut	-110	-112	-101	90,2	11
Palveluiden ostot	-284	-451	-431	95,6	20
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-48	-48	-180	375,0	-132
Vuokramenot	-33	-255	-241	94,5	14
Muut menot	-26	-26	-13	50,0	13
Menot yhteensä	-2 515	-2 996	-3 056	102,0	-60
<i>joista sisäiset menot</i>					
		-389	-394	101,3	-5
Toimintakate	-2 515	-2 991	-2 929	97,9	62

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Terveystuotopalvelut

Palvelujohtaja Asta Saario

Toiminta-ajatus

Terveystuotun painopisteenä on kaikessa toiminnassa terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisevä työ. Riittävät palvelut tuotetaan lähi- ja keskitettyinä palveluina tasalaatuisesti kaikille uuden Kouvolan asukkaille. Oma palvelutuotantoa vahvistetaan kuvaamalla keskeiset ydinprosessit ja kehittämällä niitä osaksi saumattomia hoito- ja palveluketjuja. Yhteistyötä tehdään organisaation eri toimijoiden kanssa sekä alueellisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Terveystuotun palvelurakenteen muutos käynnistyi, kun pitkäaikainen laitoshoidon siirtyi kotihoidon ja vanhuspalvelujen palvelualueelle ja vastaavasti ennaltaehkäisevä perhetyö sekä kehitysneuvolatoiminta käynnistyivät neuvolatoiminnassa uusina työmuotoina. Terveystuotun palvelualue käsitti vuonna 2009 avopalvelujen, suun terveydenhuollon, aikuispsykiatrian, työterveyshuollon sekä sairaalahoidon palvelukokonaisuudet. Palvelut järjestettiin joko omana toimintana tai ostopalveluna.

Avoterveydenhuolto

Vastaanotto toiminnan kehittämisessä vuonna 2009 on ollut kolme painopistealuetta: Vo-2010-vastaanottomallin kehittäminen, avoterveydenhuollon palvelujen tuotteistus ja laadunseurantamittariston jatkuva kehittäminen. VO-2010-mallin tavoitteena on toimintamallin ja työtapojen yhtenäistäminen, työssä jaksamisen tukeminen. Tuotteistuksessa käytetty APR-kirjaaminen käynnistyi 6/2009. APR ja ASL-tilastointi otettiin käyttöön samalla. Vuoden 2009 lopulla saatiin alustavia tuloksia toiminnan sisällöistä. Laadunseurantamittaristo vakiintui käyttöön vuoden 2009 aikana. Vuonna 2009 osallistuttiin valtimotautien kansalliseen laatuverkostoon.

Vastaanottojen kohdalla sijaismääräraha ylitettiin. Hoitohenkilöstön sairauspoissaolot ja syksyn H1N1 rokotustoiminta THL:n ohjeistamassa järjestyksessä. Marevan-hoidon hoitajan osuuden koulutus järjestettiin vuonna 2009 yhteensä yli 450 hoitohenkilökunnan edustajalle. KoTePa-työryhmätyöskentelyyn on osallistuttu.

Uutena toimintana aloitettiin neuvolan ennaltaehkäisevä perhetyö. Äitiys- ja lastenneuvoloiden työpareina toimii 4 perhetyöntekijää. Vuoden 2009 aikana perhetyöntekijät tekivät 562 kotikäyntiä. Uutena toimintamuotona aloitti myös kehitysneuvola syksyn 2009 aikana. Kehitysneuvolassa tehdään moniammatillista työtä yli hallintorajojen; toiminnassa ovat keskeisesti mukana myös kuntoutuksen ja perheneuvolan työntekijät.

Terveyden edistäminen on painottunut promotiiviseen ja preventiiviseen toimintaan ja **perustunut valtakunnallisiin** (terveyden edistämisen politiikkaohjelma, Kaste-ohjelma, terveyden edistämisen laatusuositus) ja **maakunnalliseen terveyden edistämisen toimintasuunnitelmiin** sekä paikallisiin haasteisiin. Terveyden edistämisen yksikkö on tehnyt yhteistyötä sekä poikkihallinnollisesti kaupungin kaikkien toimialojen kanssa, että kolmannen sektorin kanssa.

Suun terveydenhuolto

Vuonna 2009 suun terveydenhuollossa toteutui 80 553 hoitokäyntiä (91 % vuoden tavoitteesta) ja palveluita käytti yhteensä 33 539 asiakasta. Käyntejä asiakasta kohden oli siis keskimäärin 2.4. Asiakasmaksutulotavoite (1,8 milj. euroa) saavutettiin. Hoitoon pääsy toteutui hoitotakuulain ja hoidontarpeen kiireellisyyden mukaisesti. Kiireellisyyden arviointi tapahtui suun terveydenhuollon keskitetyn ajanvarauksen kautta. Asiakkaiden käytettävissä olivat myös tekstiviesti- ja verkkopalvelut ajan perumiseksi, siirtämiseksi tai ajan tiedustelua varten. Hammaslääkäripäivystys toteutui arkisin omana toimintana, viikonloppupäivystys järjestettiin Kymenlaakson kuntien yhteisenä. Viidennes hoitokäynneistä oli käyntejä päivystysajoilla, näistä 90 % oli aikuisten käyntejä.

Suun terveydenhuollon kuvantaminen digitalisoitiin vuoden 2009 aikana. Röntgenkuvien sähköinen katselu ja arkistointi parantavat diagnostiikan ja hoitopäätösten laatua sekä vähentävät uusintakuvausten tarvetta ja potilaiden sädealtistusta.

Suun terveydenhuollon palvelut tuotteistettiin, mallinnettiin ja laskentamallin kehittäminen jatkuu talousasiantuntijoiden kanssa. Keskeisimpien prosessien kuvaukset ja ohjeistukset valmistuivat. Laatukansio toteutettiin jatkuvasti päivittyvään sähköiseen muotoon ja henkilökunta koulutettiin sen käyttöön.

Sairalahoito

Terveyskeskuksen sairaala muuttui vuoden 2009 alusta akuuttihoitoa antavaksi perusterveyden-huollon sairaalaksi. Anjalankosken sekä Kuusankosken sairaalaosastot siirrettiin asumispalvelujen hoitoon. Elimäen vuodeosastot siirtyivät asumispalvelujen hoitoon maaliskuun alusta. Potilaspaiikkoja vuonna 2009 oli 158–165.

Sairalahoito on tuotteistettu ja se on ollut yksi kaupungin tuotteistamisen pilottikohteista. Ensimmäinen versio on saatu valmiiksi juuri ennen vuoden vaihdetta. Kyseessä on useamman vuoden kestävä jatkuva kehitysprosessi. Terveyskeskuksen sairaala on pystynyt täyttämään tehtävänsä akuuttisairaalana hyvin ja se on korvannut omalla toiminnallaan myös konservatiivisen erikoissairaanhoidon osastohoitoa.

Sairaala on osallistunut KoTePa-hankkeen työryhmien työskentelyyn. Sairaalan ylihoitaja on määräaikaisesti siirtynyt hankkeen projektivastaavaksi. Sähköisen potilastietojärjestelmän käytön tehostamiseksi kaikille osastoille on nyt hankittu mobiilikiertokärryt. Hygieniakoordinaattori aloitti työnsä vastuualueenaan mm. sairaalainfektioiden ja ongelmamikrobien seuranta ja torjunta.

Aikuispsykiatrian avohoito

Toiminta on muuttunut keväällä 2008 laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Uudet toimitilat Pohjoiselle työryhmälle saatiin loppuvuodesta 2009. Toiminta jakaantuu selkeästi kolmeen osaan, jotka koostuvat tutkimusyksikön kahdesta työryhmästä, hoito- ja kuntoutusyksikön neljästä alueellista työryhmästä, jotka antavat lähipalveluita Keltakankaalle ja Elimäelle, sekä ryhmätoimintayksiköstä.

Ryhmätoimintayksikön kehittäminen jatkui koko viime vuoden ajan ja se laajeni toiminnaltaan käsittäen jo loppuvuodesta erilaisia oireenhallintaryhmiä ja pitkäaikaispotilaille tarkoitettuja ryhmä-käyntejä.

Lähetteidien määrä on kasvanut viimeisen kahden vuoden aikana lähes 50 %:lla ilman, että sairastavuus on lisääntynyt.

Työterveyshuolto

Kouvolan työterveyshuolto siirtyi osaksi Kymijoen työterveyshuollon liikelaitosta vuoden 2010 alussa. Työterveyshuollossa valmisteltiin muutosta kesästä 2009 alkaen.

Tuottajan tunnusluvut

Terveydenhuolto (tu)	TA 2009	TP 2009	TOT %
Suoritteet			
Avopalvelut	270 000	283 480	105,0 %
Suunterveydenhuolto			
- käynnit	88 500	80 553	91,0 %
- potilaat	36 000	33 539	93,2 %
Psykiatrian avopalvelut; tunnit	26 000	23 508	90,4 %
Sairaalahoito; hoitopäivät	53 000	59 373	112,0 %
Työterveys			
- terveystarkastukset	3 600	3 996	111,0 %
- sairaanhoitokäynnit	14 500	13 573	93,6 %
- työpaikkakäynnit	450	141	31,3 %
Tehokkuus/taloudellisuus/peittävyys			
Avopalvelut	61 %		
Psykiatrian avopalvelut	3 %		
Työterveys	4 %		
Toiminnan laajuustiedot			
Psykiatrian avopalvelut	2 100	2 500	119,1 %
Sairaalahoito; sairaalan potilaspaikat	160	160	100,0 %
Työterveys			
- työnantaja	770	864	112,2 %
- työntekijät	8 000	7 347	91,8 %
Henkilöstö (vakinaiset)			
Avopalvelut	230	201	87,4 %
Suun terveydenhuolto	107,5	107,5	100,0 %
Psykiatrian avopalvelut	59	49	83,1 %
Sairaalahoito	123	123	100,0 %
Työterveys	22	21	95,5 %

Palvelualueen talous

Terveydenhuolto (tu) <i>1 000 e</i>	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	820	1 650	1 364	82,7	-286
Maksutulot	8	8	7	87,5	-1
Tuet ja avustukset	0	0	17		17
Vuokratulot	0	0	186		186
Muut tulot	38	38	704	1 852,6	666
Tulot yhteensä	866	1 696	2 278	134,3	582
<i>joista sisäiset tulot</i>		830	885	106,6	55
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-24 370	-24 655	-24 805	100,6	-150
Palkat ja palkkiot	-18 961	-18 961	-19 182	101,2	-221
Henkilösivukulut	-5 409	-5 694	-5 622	98,7	72
Eläkekulut	-4 121	-4 405	-4 444	100,9	-39
Muut henkilösivukulut	-1 288	-1 289	-1 179	91,5	110
Palveluiden ostot	-11 395	-13 416	-14 505	108,1	-1 089
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 204	-3 204	-4 153	129,6	-949
Avustukset	-13	-13	-6	46,2	7
Vuokramenot	-231	-4 803	-4 844	100,9	-41
Muut menot	-47	-47	-5	10,6	42
Menot yhteensä	-39 260	-46 138	-48 318	104,7	-2 180
<i>joista sisäiset menot</i>		-6 094	-6 204	101,8	-110
Toimintakate	-38 394	-44 442	-46 040	103,6	-1 598

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Kotihoito- ja vanhuspalvelut

Palvelujohtaja Martti Toukoaho

Toiminta-ajatus

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa hyvinvointipalvelut, kotihoidon palvelut ja asumispalvelut.

Hyvinvointipalvelujen tavoitteena on ennaltaehkäisevän toiminnan sekä varhaisen puuttumisen lisääminen ja tukeminen niin, että kotona asuvien ikäihmisten osallisuutta oman elämän hallintaan vahvistetaan, syrjäytymistä ehkäistään sekä toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tuetaan.

Kotihoito auttaa silloin, kun henkilö ei sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia selviydy jokapäiväisistä toimista itsenäisesti tai omaisten avulla omassa kodissaan tai kun henkilö tarvitsee sairaanhoidollista apua kotiin. Kotihoito tukee toimintakyvyn ylläpitämistä järjestämällä tukipalveluja ja päiväkeskuspalveluja. Omaishoitoa tuetaan järjestämällä palveluja kotona oleville omaishoidettaville ja heitä hoitaville omaisille ja maksamalla omaishoidon palkkiota.

Asumispalvelut on tarkoitettu 65 vuotta täyttäneille ikäihmisille, jotka eivät selviä omassa kodissaan kotona asumista tukevien kotihoidon ja muiden palvelujen turvin ja jotka eivät tarvitse sairaalatasoista hoitoa. Asumispalvelut sisältävät palveluasumisen, tehostetun palveluasumisen, vanhainkotihoidon ja hoivakotihoidon. Asumispalveluissa järjestetään myös lyhytaikaishoitoa.

Toimintaympäristön muutokset

Palvelualueen toiminta käynnistyi vuonna 2008 suunnitellun ja hyväksytyin organisaatiomallin mukaisesti. Keskeisin muutos oli kuuden kunnan ja yhden kuntayhtymän toimintojen yhteensovittaminen ja toimintojen uudelleen järjestelyt. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen hyvinvointipalveluissa (muistipoliklinikan siirtyminen vanhuspalveluihin), kotihoidossa (kotisairaanhoidon ja kotipalvelun yhdistyminen) ja asumispalveluissa (terveyskeskuksen pitkäaikaisosastojen siirtyminen vanhuspalveluihin) aiheutti suurimmat haasteet. Palvelut organisoitiin hyvinvointipalveluissa ja kotihoidossa alueellisesti eteläiseen, keskiseen ja pohjoiseen alueeseen. Asumispalvelut tukeutuivat olemassa olevaan palveluverkoston.

Hyvinvointipalvelut muodostettiin uutena palvelukokonaisuutena, jollaista entisissä kunnissa ei aikaisemmin sellaisenaan ole ollut. Muistipoliklinikan toimintaan liitettiin oleellisena osana muistikoordinaattoreiden työ tukemaan muistisairaana henkilön kotona selviytymistä. Senioriterveysneuvonta käynnistettiin uutena palveluna ikäihmisten terveyden edistämistä tukevana toimintana. Ikänsä yhteyteen perustettiin seniori-info matalan kynnyksen yhteydenotto paikaksi. Gerontologinen sosiaalityö, palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi ja ehkäisevät kotikäynnit käynnistettiin alueellisesti. Lisäksi järjestettiin sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut ja asunnon muutostöitä.

Kotihoidossa muodostettiin kotisairaanhoidon ja kotipalvelun yhteiset alueelliset tiimit. Kotiutustiimi käynnistettiin 1.7.2009 lukien kokeiluna, jonka tavoitteena oli asiakkaiden mahdollisimman nopea ja tarkoituksenmukainen kotiuttaminen. Syksyllä käynnistettiin alueellisten kotihoitokeskusten suunnittelu, jonka seurauksena pohjoisen alueen Kuusankosken tiimit muuttivat vuoden lopulla yhteisiin tiloihin. Tukipalveluihin kuuluivat mm. ateria-, kauppa-, sauna- ja turvapalvelut sekä päiväkeskustoiminta. Omaishoidon palvelujen piiriin kuuluivat kaikki asiakkaat iästä riippumatta.

Asumispalveluihin yhdistettiin terveyskeskuksen pitkäaikaisairaiden vuodeosastot Keltakankaalla ja Kuusankoskella 1.1.2009 ja Elimäellä 1.3.2009 lukien. Peruskorjattu Mäntylän palveluasunnot otettiin käyttöön 1.1.2009. Tähteen palveluasunnot (46 paikkaa) otettiin käyttöön 1.6.2009 ja Marjoniemen palveluasunnot (48 paikkaa) 21.9.2009. Molempien palveluasuntojen rakentaminen oli käynnistynyt vuoden 2008 puolella. Marjoniemen palveluasunnoissa on kotialue psykogeriatrisille asiakkaille. Kaunisnurmen palvelukeskuksessa käynnistettiin vuoden alussa vastaanottoyksikkö Apila, jonka tavoitteena oli vastaanottaa yli 65-vuotiaita asiakkaita ympärivuorokauden sosiaali- ja terveydenhuollon päivystyksestä ja kotiuttaa heidät omaan kotiin tai muihin asumispalveluyksiköihin. Hoivakotipaikkojen määrän vähentämisestä on valmistunut suunnitelma. Henkilöstömitoituksen korjaamisesta lääninhallituksen vaatimalle tasolle on myös tehty suunnitelma. Ympärivuorokautiseen pitkäaikaiseen hoivaan hakeutuminen järjestettiin siten, että asumispalveluohjaustiimi käsittelee kaikki hakemukset ja tekee päätökset hoivapaikoista.

Palvelualue oli mukana seuraavissa hankkeissa:

- Kouvola 2009 vanhuspalvelut -hanke
 - hoivakotihoito, omaishoito
- Kaakon Sote-Into, Kouvolan osahanke
- Vanhus- ja vammaistyön kehittämisverkosto, Kaakkois-Suomi
- Asuva-hanke (vanhusten asuntojen muutostyöt)
- Perusturvan sähköinen ohjaus- ja palvelujärjestelmä
- Sote-tietojohdaminen
- Tuottava kuntaliitos – tuottavuuden verkostohanke
- Palvelujen tuotteistaminen

Toiminnan vaikutukset:

Keskeinen tavoite on ollut käynnistää palvelurakenteen muutos raskaasta laitospohjaisesta hoidosta kevyempiin palveluihin. Hyvinvointipalvelujen osalta tämä on merkinnyt ennaltaehkäisevien palvelujen lisäämistä, joka vaikuttaa asiakkaiden tietoisuuden lisääntymiseen omista voimavaroistaan ja sitä kautta hakeutumista tarvittavien palvelujen piiriin oikea-aikaisesti. Kotihoidossa palvelujen yhtenäistäminen on lisännyt kokonaisvaltaisen näkemyksen omaksumista asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaa toteutettaessa. Lisäksi kotiutustiimin avulla on säästetty kalliimpien palvelujen käytössä. Asumispalveluohjaus on nopeuttanut oikean hoivapaikan löytymistä. Hoivakotihoiton liittäminen asumispalveluihin on lisännyt vanhusasiakkaiden tarpeiden mukaista hoivapaikkojen käyttöä. Vastaanottoyksikön toiminnan avulla asiakkaiden hakeutuminen perusterveydenhuoltoon /erikoissairaanhoidon on vähentynyt ja vastaavasti kotiutustoimenpiteet ovat nopeutuneet. Tähteen ja Marjonien uudet palveluasunnot vastasivat dementiaa sairastavien ikäihmisten palvelujen tarpeeseen. Vuoden aikana toteutetut uudet toiminnot tukivat rakennemuutosta, mutta kustannusten nousun hillitsemiseksi tarvitaan lähivuosina erittäin voimakas panostus ennaltaehkäiseviin ja kotona asumista / kodinomaisissa olosuhteissa asumista tukeviin palveluihin.

Tuottajan tunnusluvut

Kotihoito ja vanhuspalvelut (tu)	TA 2009	TP 2009	TOT %
Suoritteet			
Hyvinvointipalvelujen käynnit	35 450	52 175	147,2 %
Hyvinvointipalvelujen asiakasmäärä		1 219	
Ikäaseman ja Etapin asiakasmääräarvio		5 700	
Kotihoidon käynnit	506 782	467 512	92,3 %
Kotihoidon asiakasmäärä		3 601	
Asumispalveluiden hoitopäivät	512 000	512 911	100,2 %
Asumispalveluiden asiakasmäärä		1 475	
Tehokkuus/taloudellisuus/peittävyys			
Toiminnan laajuustiedot			
Hyvinvointipalvelut, asiakasmäärä yli 65 v.	1 281	6 919	540,1 %
Hyvinvointipalvelut, peittävyys yli 65 v.	7,20 %	38,86 %	
Säännöllinen kotihoito, asiakasmäärä yli 75 v.	1 056	1 002	94,9 %
Säännöllinen kotihoito, peittävyys yli 75 v.	12,60 %	11,96 %	
Omaishoito asiakasmäärä yht.		770	
Omaishoito, asiakasmäärä yli 75 v.	344	309	89,8 %
Omaishoito, peittävyys yli 75 v.	4,10 %	3,66 %	
Tehostettu palveluasuminen oma / ostopaikka			
Tehostettu palveluasuminen	315 / 270	328 / 256	
Peittävyys yli 75 v.	7,00 %	6,92 %	

Pitkäaikainen laitos, v-koti /hoivakotipaikka Pitkäaikainen laitoshoido, peittävyys yli 75 v.	316 / 201 6,20 %	274 / 201 5,63 %	
Lyhtyaikainen laitoshoido, paikka	43	43	100,0 %
Henkilöstö Vakinaiset	900	922	102,4 %

Palvelualueen talous

Kotihoido ja vanhuspalvelut (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	131	131	81	61,8	-50
Maksutulot	7	7	-10	-142,9	-17
Tuet ja avustukset	0	270	323	119,6	53
Vuokratulot	672	672	676	100,6	4
Muut tulot	89	90	200	222,2	110
Tulot yhteensä	899	1 170	1 270	108,5	100
<i>joista sisäiset tulot</i>			89		89
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-38 163	-40 253	-42 240	104,9	-1 987
Palkat ja palkkiot	-29 259	-30 588	-32 338	105,7	-1 750
Henkilösivukulut	-8 904	-9 664	-9 901	102,5	-237
Eläkekulut	-6 905	-7 577	-7 910	104,4	-333
Muut henkilösivukulut	-1 999	-2 089	-1 991	95,3	98
Palveluiden ostot	-11 789	-18 024	-17 978	99,7	46
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 770	-1 770	-1 905	107,6	-135
Avustukset	-3 200	-3 200	-3 008	94,0	192
Vuokramenot	-476	-5 454	-5 450	99,9	4
Muut menot	-121	-121	-26	21,5	95
Menot yhteensä	-55 519	-68 822	-70 607	102,6	-1 785
<i>joista sisäiset menot</i>		-10 613	-10 507	99,0	106
Toimintakate	-54 620	-67 652	-69 337	102,5	-1 685

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Aikuissosiaalipalvelut

Palvelujohtaja Ritva-Liisa Juntunen

Toiminta-ajatus

Aikuissosiaalipalveluilla tuetaan asiakkaiden itsenäistä suoriutumista, osallisuutta ja sosiaalista kuntoutumista.

Toimintaympäristön muutokset

Yleinen talous- ja työllisyystilanteen heikkeneminen vaikutti aikuissosiaalipalvelujen tarpeen lisääntymiseen.

Palvelutarpeen arviointi oli haasteellista uudessa suurkunnassa ja tilanteeseen nähden asiakkaiden palvelutarpeisiin pystyttiin vastaamaan tyydyttävästi. Toimintavuonna pääpaino oli tilojen ja henkilöstön organisoinnissa sekä toimintamallien ja –käytäntöjen harmonisoinnissa.

Vammaispalvelulain uudistuksessa 1.9.2009 alkaen vammaispalveluihin tuli palvelutakuu ja henkilökohtaisesta avusta tuli subjektiivinen oikeus vaikeavammaisille henkilöille.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityössä toteutettiin sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön tehtävärakennesuosituksen mukainen muutos. Muutoksen juurruttamista käytäntöön toteutettiin Kaakon Sote-into hankkeen Kouvolan osahankkeessa ja Asiantuntijuutta aikuissosiaalityöhön hankkeessa.

Toimeentulotuen myöntämisen perusteita harmonisoitiin ja käsittelyä tehostettiin siirtämällä se pääosin etuuskäsittelijöille kirjalliseen käsittelyyn. Toimeentulotuen palvelutakuuseen pystyttiin vastaamaan keskimääräisesti hyvin. Ajoittain toimeentulotukipäätöksiä ei saatu asiakkaille lain määrittämässä 7 vuorokauden ajassa. Ongelmat palvelutakuun toteutumisessa johtuivat henkilöstön loma- ja sairauslomista, koska varahenkilöstöä ei ollut käytettävissä.

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen siirrosta valtiolle ei saatu aikataulua. Valtio maksoi toimintavuonna kunnille ylimääräistä korvausta talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä. Tämä mahdollisti lisäresurssien palkkaamisen ja pysymisen kohtuullisissa määräajoissa asiakaspalvelussa.

Maahanmuutto-ohjelma päivitettiin yhteistyössä tilaajan kanssa. Maahanmuuttajien ja pakolaisten vastaanottoa ja kotiuttamista hoidettiin pääsääntöisesti määräaikaisesti palkatulla henkilöstöllä. Toimintavuonna pakolaisten määrä kasvoi ja vuoden lopussa pakolaisia oli 147. Valtion kunnalle maksamat pakolaiskorvaukset kattoivat pakolaisten vastaanotosta aiheutuvat kulut. Toimeentulotukimenot maksetaan paluumuuttajien ja pakolaisten osalta kolmen ensimmäisen vuoden ajalta 100 %:sti.

Sosiaalinen kuntoutus

Sosiaalisessa kuntoutuksen palveluissa painopisteenä on asiakkaiden aktivointi ja kuntouttavat palvelut. Suurin osa sosiaalisen kuntoutuksen palveluista järjestettiin ostopalveluina. Asiakkaiden palvelutarpeen arviointi, sijoittaminen palveluihin ja tarvittavat päätökset tehtiin palveluyksikössä.

Yhteistyössä tilaajan ja sidosryhmien kanssa valmisteltiin päihdestrategia, jonka koordinoinnista vastaa sosiaalisen kuntoutuksen palveluyksikkö. Työtoiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan uudelleen organisointi ja tehostaminen näkyi mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioitua pienempinä kustannuksina. Työtoiminnan järjestämistä ja kehittämistä valmistelemaan käynnistettiin työryhmä. Työvoiman palvelukeskuksen asiakasmäärä kasvoi arvioidusta 100:lla.

Erityisryhmien asumispalveluista suurin osa järjestettiin ostopalveluina. Asumispalvelujen tarkoituksenmukaista järjestämistä ja tuottamista työstettiin yhteistyössä tilaajan kanssa. Voikkaan palvelukoti lakkautettiin 1.6.2009 ja osa asukkaista ja henkilöstöstä siirtyi valmistuneeseen Tähteen asumisyksikköön. Päihitteiden käyttäjille suunnatun a Salmentöyrän asumisyksikön suunnittelu käynnistettiin yhteistyössä tilaajan ja Kouvolan Vuokratulojen kanssa. Hankkeeseen haettiin avustusta ARA:lta. Erityisryhmien asumispalvelut osallistui pilottina asumispalvelujen tuotteistamiseen.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluyksikkö tuottaa vammaispalvelulain mukaiset sosiaalityön palvelut ja osan kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisista palveluista ja tukitoimista. Vammaispalveluissa keskeisenä asia oli tehtävärakenteen uudistaminen ja toimintamallien ja -käytäntöjen yhtenäistäminen. Tehtävärakenteen selkeyttämiseksi yksi sosiaalityöntekijän vakanssi muutettiin johtavan sosiaalityöntekijän vakanssiksi.

Vammaispalvelun palvelutakuun mukaan asiakkaalla on oikeus palvelutarveselvitykseen, palvelusuunnitelmaan ja päätökseen määräajassa. Henkilökohtaisesta avusta tuli uusi subjektiivinen oikeus vaikeavammaisille vammaispalvelulain uudistuksen yhteydessä. Uusi vammaispalvelulaki astui voimaan 1.9.2009 ja vammaispalvelulain mukaiseen palvelutakuuseen pystyttiin vastaamaan.

Tarve kehitysvammaisten asumispalveluista on kasvava. Tätä lisää myös valtakunnallinen linjaus kehitysvammaisten laitoshoidosta luopumisesta. ASPA teki kesällä 2009 tarvekartoituksen kotona asuvien kehitysvammaisten asumispalvelujen tarpeesta, missä todettiin asumispalvelujen nopeasti lisääntyvä tarve. Yhteistyössä tilaajan kanssa laadittiin suunnitelman Pihlajiston asumisyksikön peruskorjauksesta ja laajennuksesta ja hanketta koskeva rahoitushakemus jätettiin ARA:an. Kumpolan asumisyksikön peruskorjaus- ja laajennushankkeen suunnittelu käynnistettiin. Kehitysvammaisten asumispalvelut osallistui asumispalvelujen tuotteistamisen pilottihankkeeseen.

Vammaispalveluyksikkö osallistui yhteistyössä Vammaistyön kehittämisyksikön kanssa vammaispalvelujen alueelliseen kehittämiseen. Kehittämistyön tuloksena käynnistyi vuoden 2010 alussa Socom:in hallinnoima henkilökohtaisen avun keskus (HENKKA).

Vammaispalvelujen kustannukset sekä asiakasmäärät kasvoivat selvästi toimintavuonna. Uuden kaupungin maantieteellinen laajuus lisäsi erityisesti vaikeavammaisten kuljetuspalvelukustannuksia.

Henkilöstö

Toimintavuoden alussa arvioitiin palvelualueen vakinaisen henkilöstön tarpeeksi 144. Vuoden lopussa vakinaista henkilöstöä oli 122,5 ja määräaikaista 21,5.

Määräaikaisen henkilöstön suuri määrä johtuu osittain siitä, että sosiaalityöhön ei saatu rekrytoitua kelpoisuuden omaavaa henkilökuntaa. Lisäksi useita sosiaalityöntekijöitä jäi eläkkeelle toimintavuoden aikana. Määräaikaista henkilöstöä on palvelutakuun piirissä olevissa palveluissa; aikuissosiaalityössä, etuuskäsittelyssä ja vammaispalveluissa. Sosiaalityöntekijän vakansseista kelpoisella henkilöllä oli vuoden vaihteessa täytetty 50 % (9) mukaan lukien johtavat sosiaalityöntekijät. Sosiaaliohjaajien ja johtavien sosiaalityöntekijöiden vakansseille on saatu kelpoisuuden omaavaa henkilökuntaa.

Palvelualueella hoidettiin määräaikaisesti useita tehtäviä, joita ei ollut vakinaistettu vanhoissa kunnissa. Myöskään sosiaalityön asiakastieto- ja maksatusjärjestelmien edellyttämää tukipalveluhenkilöstöä ei saatu vakinaistettua.

Tuottajan tunnusluvut

Aikuissosiaalipalvelut (tu)	TA 2009	TP 2009	TOT %
Suoritteet			
Asumispalvelupäivät	181 000	126 112	69,7 %
Polikliinisen päihdehuollon käynnit	17 500	15 707	89,8 %
Kuntouttavan työtoiminnan päivät	23 000	21393	93,0 %
Tehokkuus / taloudellisuus			
Toiminnan laajuustiedot			
Toimeentulotukea saavat perheet	3 500	3537	101,1 %
Työvoiman palvelukeskus asiakkaat	900	1000	111,1 %
Erytisryhmien asumispalveluasiakkaat	230	335	145,7 %
Vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat	1400	1591	113,6 %
Henkilökohtaisen avun asiakkaat	90	132	146,7 %
Kehitysvammahuollon asiakkaat	480	527	109,8 %
Pakolaisten määrä	80	147	183,8 %
Henkilöstö			
Vakinaiset	144	122,5	85,1 %

Määräaikaiset	2	21,5	1075,0 %
Yhteensä	146	144	98,6 %
Kelpoisuuden omaavien sosiaalityöntekijöiden % -osuus	61 %	50 %	82,0 %

Palvelualueen talous

Aikuissosiaalipalvelut (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	329	329	719	218,5	390
Maksutulot	2	2	3	150,0	1
Tuet ja avustukset	3 021	3 401	3 614	106,3	213
Vuokratulot	183	183	360	196,7	177
Muut tulot	470	470	409	87,0	-61
Tulot yhteensä	4 005	4 385	5 105	116,4	720
<i>joista sisäiset tulot</i>			16		16
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-5 747	-6 306	-6 345	100,6	-39
Palkat ja palkkiot	-4 538	-4 863	-4 910	101,0	-47
Henkilösivukulut	-1 209	-1 443	-1 434	99,4	9
Eläkekulut	-903	-1 115	-1 133	101,6	-18
Muut henkilösivukulut	-306	-328	-301	91,8	27
Palveluiden ostot	-20 901	-21 661	-21 563	99,5	98
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-227	-227	-183	80,6	44
Avustukset	-11 729	-12 779	-12 962	101,4	-183
Vuokramenot	-235	-997	-952	95,5	45
Muut menot	-12	-12	-35	291,7	-23
Menot yhteensä	-38 851	-41 982	-42 040	100,1	-58
<i>joista sisäiset menot</i>		-1 072	-1 188	110,8	-116
Toimintakate	-34 846	-37 597	-36 935	98,2	662

PALVELUALUE

Vastuuhenkilö

Lapsiperhepalvelut

Palvelujohtaja Liisa Korppi

Toiminta-ajatus

Lapsiperhepalvelujen toiminta-ajatuksena on tukea lapsen ja perheen hyvinvointia oikea-aikaisin palveluin ja toteuttaa lapsen oikeus erityiseen suojeluun ja turvaan lastensuojelulain keinoin. Toiminnassa noudatetaan lapsen edun ja asiakkaan osallisuuden periaatteita.

Toimintaympäristön muutokset

Lapsiperhepalvelujen palvelualueella keskityttiin vuoden aikana käynnistämään ja vakiinnuttamaan palvelutuotanto uusissa rakenteissa. Perustyon lisäksi osallistuttiin kehittämishankkeisiin, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintaan. Kaikissa palveluyksiköissä aloitettiin keskeisten palvelujen tuotteistus. Toimintaa vaikeutti tiukka talous ja henkilöstön vaikea saatavuus. Etenkin psykologeista ja pätevästä sosiaalityöntekijöistä oli pulaa. Palvelualueen talousarvion toteutuma oli 92,6 %. Käyttämättä jäi sijaishuollon ostopalvelujen määrärahaa.

Psykososiaaliset palvelut

Palveluyksikkö tuotti kasvatus- ja perheneuvontaa sekä perheasioiden sovittelua neljässä toimipisteessä: Kouvolan, Kuusankosken ja Inkeröisten toimipisteissä sekä Kuusankoskella nuorisoneuvolassa. Palvelujen kysyntä oli tarjontaa suurempaa. Vuoden lopussa jonossa palveluihin oli noin sata asiakasta, joista puheterapiajonossa oli 45 asiakasta. Kiireellisyysluokitus oli käytössä, jotta eniten tarvitsevat pääsivät palvelujen piiriin kohtuujassa. Nuorisoneuvolan palvelujen kysyntä painottui kaupungin keskiselle ja eteläiselle alueelle, joten henkilökunta otti vastaan asiakkaita myös Kouvolan toimipisteessä. Talousarvion toteutuma oli 86 %. Palkkamäärärahoja jäi käyttämättä, koska psykologin sijaisia ei saatu palkattua toivottua määrää. Toiminnan seuranta hankaloitti Efficasiakastietojärjestelmän perheneuvolasovelluksen kehittymättömyys.

Lastensuojelun avopalvelut

Lastensuojelun avopalvelut vastasi lastensuojelulain mukaisista lastensuojelutarpeen arvioista ja selvityksistä, sosiaalityöstä, avohuollon tukitoimista sekä huostaanotoista. Vuoden alussa siirryttiin lastensuojelun uuteen palvelurakenteeseen, jossa lastensuojelulain mukaisia tehtäviä hoitivat sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien muodostamat tiimit. Vuoden aikana ilmeni, että lastensuojeluilmoitusten ja eri toimenpiteiden määrä oli arvioitu liian alhaiseksi. Avopalveluihin varattu henkilöstömäärä osoittautui liian pieneksi. Tilannetta vaikeutti se, että yhdeksästä sosiaalityöntekijän virasta vain neljä voitiin täyttää vakinaisesti pätevilla työntekijöillä. Lastensuojelulain mukainen palvelutakuu ei toteutunut. Pieni henkilöstömäärä aiheutti tarpeen ostaa palveluja, koska lasten tilanne täytyi turvata myös silloin, kun selvitysten teko viivästyi henkilöstöpulan vuoksi. Tämä näkyi talousarvion toteutuksessa, joka oli 135,6 %. Ylityksen aiheuttivat palvelujen ostot. Palveluyksikkö osti lasten kiireellisen sijoituksen ja avohuollon sijoituksen palveluja yksityisiltä palveluntuottajilta. Myös perhetyötä jouduttiin ostamaan.

Lasten sijaishuolto

Lasten sijaishuollossa panostettiin perhehoidon vahvistamiseen valmennuksen, koulutuksen ja työntekijöiden sijaisperheille antaman tuen avulla. Tavoitteena oli painopisteen siirto laitoshoidosta perhehoitoon. Vuoden lopussa sijoitettuna olevista 52 % oli perhehoidossa. Jälkihuollon sisältöjä kehitettiin ja jälkihuolto tuotteistettiin yhtenä piloteista. Sijaishuollon palveluyksikkö osti sijoitettujen lasten hoidon ja kasvatuksen suurelta osin yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Perhetukikeskus tuotti nuorten kuntouttavaa hoitoa, vastaanottohoitoa ja arviointihoitoa lastensuojelun avopalvelujen asiakkaille. Vastaanottohoitoon oli jonoa, jonka takia avopalvelujen yksikkö joutui ostamaan odotettua enemmän sijoituspalveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Perhetukikeskuksen käyttöprosentti oli 84,1. Sosiaalipäivystys toteutettiin jo usean vuoden toimineella kaksiportaisella järjestelmällä, jossa perhetukikeskuksen vastaanotto-osasto ja poliisilaitoksen sosiaaliohjaajat vastasivat etupäivystyksestä ja sosiaalityöntekijät takapäivystyksestä. Päivystyksen asiakastapauksista lapsiperheiden osuus oli 95 %. Päivystyspalveluja myytiin litin kunnalle. Lasten sijaishuollon palveluyksikön talousarvion toteutuma oli 77,9 %. Ostopalveluihin oli varattu määrärahaa vanhojen kuntien v. 2008 ilmoittaman tarpeen mukaan, mutta tarvearviot osoittautuivat ylimitoitetuiksi. Lastensuojelun kokonaisuudessa sijoitustarve painottui yllättäen avopalveluihin, joten sijaishuollon määrärahasta voitiin kattaa myös tämä tarve.

Tuottajan tunnusluvut

Lapsiperhepalvelut (tu)	TA 2009	TP 2009	TOT %
Suoritteet			
Lasten sijaishuolto			
Perhetukikeskuksen hoitopäiviä	6 132	6 445	105,1 %
Tehokkuus / taloudellisuus			
Lasten sijaishuolto			
Perhetukikeskuksen käyttöprosentti	80	84,1	105,1 %
Toiminnan laajuustiedot			
Psykososiaaliset palvelut			
- asiakasmäärä	2 300	2 139	93,0 %
Lastensuojelun avopalvelut			
- lasten määrä avohuollossa	950	797	83,9 %
Lasten sijaishuolto			
- sijoitettujen lasten määrä	200	144	72,0 %
Henkilöstö			
Psykososiaaliset palvelut, vakinaiset	25	24	96,0 %
Lastensuojelun avopalvelut, vakinaiset	32	25	78,1 %
Lasten sijaishuolto, vakinaiset	45	42	93,3 %

Palvelualueen talous

Lapsiperhepalvelut (tu)	Alkuper.	Muutettu	Toteuma	Tot.	Poikkeama
1 000 e	TA 2009	TA 2009	2009	%	
Toimintatulot					
Myyntitulot	43	43	125	290,7	82
Muut tulot	185	185	160	86,5	-25
Tulot yhteensä	228	228	285	125,0	57
<i>joista sisäiset tulot</i>			2		2
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-5 001	-5 026	-4 902	97,5	124
Palkat ja palkkiot	-4 013	-4 013	-3 813	95,0	200
Henkilösivukulut	-988	-1 013	-1 089	107,5	-76
Eläkekulut	-734	-761	-838	110,1	-77
Muut henkilösivukulut	-251	-251	-251	100,0	0
Palveluiden ostot	-8 296	-8 444	-7 641	90,5	803
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-99	-99	-129	130,3	-30
Avustukset	-965	-965	-786	81,5	179
Vuokramenot	-66	-433	-397	91,7	36
Muut menot	-15	-15	-93	620,0	-78
Menot yhteensä	-14 442	-14 982	-13 948	93,1	1 034
<i>joista sisäiset menot</i>		-515	-524	101,7	-9
Toimintakate	-14 214	-14 754	-13 663	92,6	1 091

2.3.4 Tekninen ja ympäristö (tu)

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Teknisten palvelujen johtokunta

Tuotantojohtaja Heikki Kyyrönen

Palvelusektorin talous

Koko teknisen ja ympäristötoimialan ulkoisten erien toimintakatteen toteuma oli 0,93 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Toimialan kokonaistuottojen ja – kulujen (sisäiset erät mukana) toimintakate ylitti muutetun talousarvion 0,31 milj. eurolla.

Tuotannon palvelualueilla suurin poikkeama koskee rakennuspalveluiden ja tilaliikelaitoksen välistä sopimusta, jossa talous- ja strategiyksikön ohjeen mukaan tilaliikelaitosta laskutettiin talousarvion mukaisella summalla, joka oli 1,4 milj. euroa todellisia kustannuksia pienempi.

Käyttäjäpalveluissa ruokapalveluiden tulojen toteutuma oli 1,3 milj. euroa ennakoitua pienempi. Talousarviomuutoksissa oli mukana v. 2010 uudet ruokapalvelutoiminnot (KSAO).

Tekninen ja ympäristö (tu) 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 076	49 158	47 240	96,1	-1 918
Maksutulot			105		105
Tuet ja avustukset		562	556	98,9	-6
Vuokratulot	55	55	1	1,8	-54
Muut toimintatulot			14		14
Tulot yhteensä	1 131	49 775	47 916	96,3	-1 859
<i>joista sisäiset tulot</i>	<i>0</i>	<i>47 320</i>	<i>44 638</i>	<i>94,3</i>	<i>-2 682</i>
Valmistus omaan käyttöön	3 241	722	896	124,1	174
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-26 595	-30 297	-32 463	107,1	-2 166
Palkat ja palkkiot	-21 730	-23 177	-25 062	108,1	-1 885
Henkilösivukulut	-4 865	-7 120	-7 401	103,9	-281
Eläkekulut	-3 410	-5 539	-5 856	105,7	-317
Muut henkilösivukulut	-1 455	-1 580	-1 545	97,8	35
Palveluiden ostot	-6 075	-12 879	-11 080	86,0	1 799
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 580	-7 001	-6 975	99,6	26
Vuokramenot	-267	-1 844	-1 869	101,4	-25
Muut toimintamenot	-292	-292	-663	227,1	-371
Menot yhteensä	-39 809	-52 313	-53 050	101,4	-737
<i>joista sisäiset menot</i>	<i>0</i>	<i>-7 960</i>	<i>-6 901</i>	<i>86,7</i>	<i>1 059</i>
Toimintakate	-35 437	-1 816	-4 238	233,4	-2 422

Toiminta-ajatus

Tekninen tuotanto tuottaa käyttäjä- ja logistiikkapalveluja sekä teknisiä työsuorituksia. Näitä ovat liikenneväylien, viheralueiden ja liikuntapaikkojen sekä kaupungin omistamien rakennusten rakentaminen ja hoito. Palvelujen tilaajia ovat kaupungin toimialat ja konserniyhtiöt.

Toimintaympäristön muutokset

Talousarvio laadittiin teknisenä talousarviona. Annettujen ohjeiden mukaan talousarvioon ei sisällytetty määräaikaisten palkkakustannuksia, jotka kuitenkin näkyvät toteumassa.

Toimintavuoden aikana laadittiin ensimmäiset palvelusopimukset tilaaja-tuottaja mallin pohjalta. Sopimusten perusteella pyrittiin arvioimaan talousarviomuutoksia. Muutoksia ei täysin pystytty arvioimaan oikean suuruisina, koska talousraportointi ei sisältänyt ajantasaista tietoa sisäisistä eristä. Erityisen suuri ylitys aiheutui lomapalkka- ja säättövapaajaksotuksista.

Toimintavuoden aikana selvitettiin ketjutetut määräaikaiset palvelusuhteet, joita jatkettiin. Kokonaisuudessaan henkilöstö vuoden aikana väheni noin 10 %:lla. Tuottavuutta lisättiin kuvaamalla pääprosessit, tekemättä kaikilla palvelualueilla itsearviointi sekä keskittämällä toimintoja mahdollisimman harvoihin teknisiin tukikohtiin. Siirtymäajan organisaatioon tehtiin vuoden aikana joitakin tarkennuksia.

Henkilöstömuutokset

Palvelualue	1.1.2009 TA vakinaiset htv	Määräaikaiset IX/2009	Vakinaistettu XII/09	1.1.2010 TA vakinaiset htv	Muutos
Yhteiset tukipalvelut	25	5	1	24,5	-5,5
Rakennuspalvelut	146	13	4	150,3	-8,7
Aluepalvelut	75	4	1	72,6	-6,4
Käyttäjäpalvelut	481	47	23	486,7	-41,3
Logistiikkapalvelut	61	10	6	59	-12
Yhteensä	788	79	35	793,0	-73,9

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Ta 2009	Tavoitetaso 2009	Mittari	Toteuma
Asiakaspalvelun ja käytännön toiminnan sujuvuuden varmistaminen	Säännölliset tapaamiset tilaajien ja tuottajien kanssa Palvelusopimusten tekeminen	Määrä Palvelusopimusten määrä	Tilaajien kanssa on pidetty raamineuvottelut elokuussa 5 / 6
Laatujärjestelmän ja prosessien kehittäminen	Ruokapalvelujen laatuhanke Prosessit kuvattu Itsearviointikoulutus	Prosessikuvauksien määrä Itsearviointien määrä	Pääprosessit kuvattu 7 kpl Itsearvioinnit 4 palveluyksikköä
Toimiva sopimusohjausjärjestelmä	Tuotannonohjausjärjestelmien hankinta ja päivitys Puhtauspalvelut tuotteistamisen pilottihankkeessa mukana	Fastroi mobiili Atops Aromi Pilottihanke	Laajennettu kaikille palvelualueille Hankittu Hankittu Toteutunut
Henkilöstö: Toimiva johtajuus ja esimiestyö	Säännöllinen, johdonmukainen koulutus ja valmennus	Esimieskokoukset Työpaikkakokoukset	Säännöllinen toteutus Säännöllinen toteutus

PALVELUYKSIKKÖ

Vastuuhenkilö

Yhteiset tukipalvelut

Hallintojohtaja Antti Laherto

Toiminta-ajatus

Tukipalvelut tuottaa tuki- ja hallintopalveluja sekä luo edellytykset mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan toimialan palvelualueilla ja – yksiköissä. Tukipalvelut vastaa keskitetysti toimialan toimintojen kehittämisestä ja taloudesta yhdessä toimialan ja konsernihallinnon kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Talousarviossa ei huomioitu määräaikaista vakansseja annettujen ohjeiden mukaan. Keskimäärin määräaikaista henkilöitä oli 3, joiden palkat huomioitiin talousarvion muutoksissa. Vuoden aikana hankittiin toimialan henkilöstölle laatu-, prosessi- ja itsearviointikoulutusta toiminnan tehostamiseksi. Lisäksi kokoushuoneiden kalustoa parannettiin ja työhuoneita järjesteltiin sekä kalustettiin.

Tukipalvelujen työajanmittaus suoritettiin kahtena erillisenä työkuukautena. Mittaus osoitti, että tuotannon osuus tukipalvelujen menoista 48,3 %. Menot laskutettiin mittauksen perusteella palvelualueilta.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Tuottajan tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
Tehokkuus / taloudellisuus		28 htv	
Toiminnan laajuustiedot			
Henkilöstö			
- Vakinaiset		25	
- Määräaikaiset		3	

Palvelualueen talous

Yhteiset tukipalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot		800	905	113,1	105
Tulot yhteensä		800	905	113,1	105
<i>joista sisäiset tulot</i>		<i>800</i>	<i>905</i>	<i>113,1</i>	<i>105</i>
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-957	-1 188	-1 176	99,0	12
Palkat ja palkkiot	-783	-853	-849	99,5	4
Henkilösivukulut	-173	-334	-327	97,9	7
Eläkekulut	-121	-278	-276	99,3	2
Muut henkilösivukulut	-52	-57	-51	89,5	6
Palveluiden ostot	-80	-257	-265	103,1	-8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-20	-20	-27	135,0	-7
Vuokramenot	-18	-47	-42	89,4	5
Muut toimintamenot	-5	-5	-1	20,0	4
Menot yhteensä	-1 080	-1 517	-1 511	99,6	6
<i>joista sisäiset menot</i>		<i>-206</i>	<i>-192</i>	<i>93,2</i>	<i>14</i>
Toimintakate	-1 080	-717	-606	84,5	111

PALVELUYKSIKKÖ

Vastuuhenkilö

Rakennuspalvelut

Rakennuspalvelujohtaja Kyösti Arola

Toiminta-ajatus

Rakennuspalvelut vastaa Kouvolan kaupungin omistuksessa ja hallinnassa olevien rakennusten ja liikuntapaikkojen rakentamisesta ja hoidosta sopimusten mukaisesti. Rakennuspalvelut on jaettu rakentamis- ja kiinteistöhoitopalveluihin. Hoitopalveluihin sisältyvät myös liikuntapaikkojen ylläpitoon liittyvät tehtävät.

Toimintaympäristön muutokset

Tehtyjä toimenpiteitä ovat mm. henkilöstön koulutus ja perehdyttäminen sekä päivystys- ja varallaoloaikojen muutokset. Neuvottelut työaikajärjestelmämuutoksista käynnistettiin. Hälytysten siirrot mm. Koriolla ja Elimäellä olevista rakennuksista yhdistettiin Keltakankaan käyttövalvomoon. Selvitys käytössä olevista valvonta- ja kaukokäyttöjärjestelmistä valmistui.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Tuottajan tunnusluvut

Suoritteet (m ² , m ³ , km, h, €)	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Toiminnan laajuustiedot			
- Rakennukset	538 000 m ²	529 260 m ²	98,4 %
- Ulkoilureitit		358 km	
- Valaistut ulkoilureitit		106 km	
- Uimapaikat		25 kpl	
- Pallokentät		35 kpl	
- Uimahallit		5 kpl	
- Jäähallit		4 kpl	
- Liikuntahallit		12 kpl	
- Erikoiskohteet (moottoriradat, hyppyrimäet, laskettelukeskukset, keilahalli, ratsastuskeskus ym.)		12 kpl	
Henkilöstö			
- Vakinaiset	146	146	100,0 %
- Määräaikaiset		13	

Palvelualueen talous

Osa vuonna 2008 aloitettujen investointien menoista on kirjattu Tilahallinnon ohjeen mukaisesti toimintakuluihin. Samoin Kouvola 2009 – organisaation tilamuutokset ja kuljetuskustannukset yms. ovat aiheuttaneet lisäkustannuksia, jotka näkyvät toimintakulujen toteutuksessa. Edellä mainitut seikat ovat nostaneet rakennuspalvelujen suoritteiden yksikkökustannuksia.

Lokakuun toteutuman perusteella vuoden 2009 talousarvion muutosesitystä tehtäessä ei osattu arvioida kaikkia kustannuseriä. Mm. palvelujen ostot ja tarvikeostot toteutuivat n. 0,90 milj. euroa suurempana, josta sisäisen laskutuksen osuus (logistiikka) 0,39 milj. euroa. Rakennusten pihojen hoito on toteutettu osittain aluepalvelujen henkilöstön toimesta ja kustannukset on kohdistettu suoraan rakennuspalvelujen palvelualueelle. Tämän kustannusvaikutus on n. 0,50 milj. euroa ja tämä näkyy vastaavasti aluepalvelujen toimintakatteen säästönä. Toimintakatteen ylityksestä 0,11 milj. euroa aiheutuu vuosilomapalkkojen ja säästövapaiden jaksotuksesta. Tilahallinnon kanssa rajapinnat ovat epäselvät rakennusten hoitoon kuuluvien tehtävien osalta.

Rakennuspalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot		9 773	10 127	103,6	354
Tuet ja avustukset		47	51		4
Tulot yhteensä		9 820	10 178	103,6	358
<i>joista sisäiset tulot</i>		9 773	9 879	101,1	106
Valmistus omaan käyttöön	1 670	302	293	97,0	-9
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-4 820	-5 679	-7 223	127,2	-1 544
Palkat ja palkkiot	-3 938	-3 997	-5 281	132,1	-1 284
Henkilösivukulut	-882	-1 682	-1 941	115,4	-259
Eläkekulut	-618	-1 411	-1 619	114,7	-208
Muut henkilösivukulut	-264	-271	-323	119,2	-52
Palveluiden ostot	-2 166	-3 077	-3 823	124,2	-746
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-605	-805	-937	116,4	-132
Vuokramenot	-6	-313	-349	111,5	-36
Muut toimintamenot			-3		-3
Menot yhteensä	-7 597	-9 874	-12 335	124,9	-2 461
<i>joista sisäiset menot</i>		-818	-1 318	161,1	-500
Toimintakate	-5 927	248	-1 864	-751,6	-2 112

PALVELUYKSIKKÖ

Vastuuhenkilö

Aluepalvelut

Aluepalvelujohtaja Jari Horppu

Toiminta-ajatus

Aluepalvelut – palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja kehittää katujen, puistojen, puistometsien ja yleisten alueiden rakentamiseen ja hoitoon liittyviä palveluja sekä tuottaa ja kehittää kustannustehokkaita maastotietopalveluja palvelusopimusten mukaisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Palvelusopimus laadittiin suurimman tilaajan, yhdyskuntatekniikan kanssa. Päivystyksen kehittämistyö jatkuu edelleen. Tilaajan kanssa tehty investointiohjelma omana työnä tehdyistä kohteista toteutettiin aikaisen talven aiheuttamia muutoksia lukuun ottamatta sovitusti. Maastotietopalvelujen yksikkö tuotti maastotietopalvelut eri toimijoille sovitusti. Pilottihankkeena käynnistetty alueiden hoidon tuotteistaminen valmistui ja toimintojen tiivistäminen vastaamaan kaupunkirakennetta aloitettiin.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Tuottajan tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
- Liikenneväylät €/km		6438	
- Alueet €/ha		600	
Tehokkuus / taloudellisuus			
Toiminnan laajuustiedot			
- Kadut		673 km	
- Kevyen liikenteen väylät		268 km	
- Jalkakäytävät		23 km	
- Liikenteen viheralueet		111 ha	
- Puistot ja leikkipaikat		219 ha	

-	Torit ja pysäköintialueet		132 ha	
Henkilöstö				
-	Vakinaiset	75	75	100,0 %
-	Määräaikaiset		4	

Palvelualueen talous

Talous toteutui loppuvuodesta talousarvioon tehtyjen muutosten ansiosta varsin kohtuullisesti. Valmistus omaan käyttöön toteutui yli arvion, toimintatuotot jäivät puolestaan hieman alle arvion. Toimintakulut (90 %) jäivät arviota pienemmäksi ja toimintakate oli 48 %.

Aluepalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	360	8 095	7 688	95,0	-407
Maksutulot			105		105
Tuet ja avustukset		206	226	109,7	20
Vuokratulot			1		1
Muut toimintatulot			1		1
Tulot yhteensä	360	8 301	8 021	96,6	-280
<i>joista sisäiset tulot</i>		7 735	7 496	96,9	-239
Valmistus omaan käyttöön	930	420	603	143,6	183
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-3 034	-3 496	-4 005	114,6	-509
Palkat ja palkkiot	-2 479	-2 716	-3 169	116,7	-453
Henkilösivukulut	-555	-780	-836	107,2	-56
Eläkekulut	-389	-595	-648	108,9	-53
Muut henkilösivukulut	-166	-185	-188	101,6	-3
Palveluiden ostot	-1 993	-6 327	-4 644	73,4	1 683
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-396	-396	-621	156,8	-225
Vuokramenot	-103	-103	-186	180,6	-83
Muut toimintamenot		-154	-4	2,6	150
Menot yhteensä	-5 526	-10 476	-9 460	90,3	1 016
<i>joista sisäiset menot</i>		-4 487	-2 842	63,3	1 645
Toimintakate	-4 236	-1 755	-836	47,6	919

PALVELUYKSIKKÖ

Vastuhenkilö

Käyttäjäpalvelut

Käyttäjäpalvelujohtaja Päivi Takkinen

Toiminta-ajatus

Käyttäjäpalvelut tuottaa, kehittää, markkinoi ja koordinoi kokonaisvaltaisia, kustannustehokkaita puhtaus-, ruoka- ja vahtimestaripalveluja. Palvelumme on ympäristömyönteistä ja noudatamme kestävän kehityksen periaatteita.

Haluamme toimia moniosaavana ja oppivana organisaationa. Henkilöstön sitoutuneisuutta työhön johdetaan hyvällä henkilöstöpolitiikalla, johon kuuluvat laadukkaat hyvinvointipalvelut, työaikajärjestelyt, ajan tasalla pitävä koulutus sekä vuorovaikutteinen esimiestoiminta. Käyttäjäpalveluista saat aina parhaat neuvot sekä palvelun ruokaan, puhtauteen ja vahtimestaripalveluihin liittyvissä kysymyksissä.

Toimintaympäristön muutokset

Käyttäjäpalveluista siirtyi eläkkeelle 16 henkilöä; puhtaus- ja vahtimestaripalveluista 11 ja ruokapalveluista 5. Toimia ei täytetty eläköitymisen yhteydessä vaan toimintaa yhdenmukaistettiin ja tehostettiin.

Käyttäjäpalvelujen määräaikaista henkilöstöä vakinaistettiin 1.12.2009 alkaen 22 henkilöä; puhtauspalveluissa 16 ja ruokapalveluissa 6. Puhtauspalvelujen tuotteistaminen aloitettiin vuoden alussa ja näin saatiin toimintojen kustannukset ja hinnat läpinäkyviksi sekä toimintakäytännöt puretuksi. Tuotteistaminen toimii johtamisen, asiakasneuvottelujen ja henkilöstöressurssien suunnittelun apuna.

Ruoka- ja puhtauspalvelujen uusina kohteina aloitti syksyllä Tähteen- ja Marjoniemen palveluasunnot ja KSAO:n liiketalouden toimipiste. Sivistystoimelta siirtyi 6 vahtimestaria puhtaus- ja vahtimestaripalveluihin.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Tuottajan tunnusluvut

Ruokapalvelut	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
Ateriasuoritteet ja niiden jakauma toimialoittain	4 670 600	4 428 000	94,8 %
- Sivistyksen toimiala 59 %		2 605 200	
- Perusturvan toimiala 37 %		1 618 300	
- Konsernihallinto/Henkilöstöruokailu 4 %		150 000	
- Muut ruokailut 1 %		54 500	
Tehokkuus / taloudellisuus			
- Suoritemäärä/henkilö/päivä		85	
- €/suorite		2,85	
Toiminnan laajuustiedot			
- Tuotantokeittiöt	45	44	97,8 %
- Palvelukeittiöt	44	45	102,3 %
- Toimituspisteet	43	46	107,0 %
Henkilöstö			
- Vakinaiset	210	209	99,5 %
- Määräaikaiset		8	

Puhtauspalvelut	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
- Työtunnit/päivä		2041	
Tehokkuus / taloudellisuus			
- m ² /tunti		181	
- €/m ²		31,00	
- €/tunti		21,95	
Toiminnan laajuustiedot			
- Siivottavat neliöt	386 000	370 000	95,9 %
- Siivottavia rakennuksia	244	288	118,0 %
Henkilöstö			
- Vakinaiset	266	297	111,7 %
- Määräaikaiset		22	

Palvelualueen talous

Ruokapalvelun tuotto-odotukset eivät täyttyneet. Sisäiset tuotot jäivät 1,2 milj. euroa alle arvion ja ulkoiset tuotot n. 0,11 milj. euroa. Talousarviomuutoksissa oli mukana v. 2010 uudet ruokapalvelutoiminnot (KSAO) 0,90 milj. euroa. Terveystuotannon ja sairaalahoidon suoritteiden määrä oli talousarviomuutoksissa 0,13 milj. euroa suurempi kuin toteutunut määrä. Ulkoisten tuottojen alijäämä aiheutuu henkilöstöruokailun epätarkkuuksista.

Käyttäjäpalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	168	24 192	22 619	93,5	-1 573
Tuet ja avustukset		299	270		-29
Tulot yhteensä	168	24 491	22 889	93,5	-1 602
<i>joista sisäiset tulot</i>		23 262	21 916	94,2	-1 346
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-15 797	-17 374	-17 222	99,1	152
Palkat ja palkkiot	-12 906	-13 816	-13 735	99,4	81
Henkilösivukulut	-2 891	-3 557	-3 487	98,0	70
Eläkekulut	-2 026	-2 611	-2 629	100,7	-18
Muut henkilösivukulut	-865	-946	-858	90,7	88
Palveluiden ostot	-553	-1 174	-1 115	95,0	59
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 321	-4 541	-4 553	100,3	-12
Vuokramenot	-37	-796	-805	101,1	-9
Muut toimintamenot	-24	-24	-40	166,7	-16
Menot yhteensä	-20 732	-23 909	-23 735	99,3	174
<i>joista sisäiset menot</i>		-1 359	-1 436	105,7	-77
Toimintakate	-20 564	582	-846	-145,4	-1 428

PALVELUYKSIKÖ

Vastuuhenkilö

Logistiikkapalvelut

Logistiikkapalvelujohtaja Ari Sakki

Toiminta-ajatus

Logistiikkapalvelut tuottaa tilaajalle, kaupunkikonsernille ja yrityksille niiden tarvitsemat materiaali- ja logistiikkapalvelut. Palvelut tuotetaan yhtenä kokonaisuutena edullisesti ja tehokkaasti.

Logistiikkapalvelut vastaa materiaalin hankinnasta ja varastoinnista, välinevuokrauksesta sekä kuljetuspalvelusta ja osittaisesta korjaamopalvelusta. Palvelu kattaa tekniset materiaalit sekä ajoneuvot, koneet, varaosat, korjaamopalvelun ja liikkuvan kalustohuollon käyttökohteen tarpeen mukaan.

Toimintaympäristön muutokset

Kuljetus- ja materiaali palveluissa siirryttiin käyttämään yhtä atk-ohjelmaa, Tk-mathaa. Myös korjaamon osalta päätettiin aloittaa saman ohjelman käyttö. Korjaamon toiminta päätettiin keskittää yhteen toimintapisteeseen.

Valkealan materiaali varasto lopetettiin ja materiaalihoitaja siirtyi vastaamaan Keltakankaan materiaali myymälästä. Logistiikkapalveluiden laskutus ja kirjanpitosiirrot keskitettiin yhteen toimipisteeseen. Kolmelle materiaali myymälälle tehtiin yksi yhteinen tuoteluettelo. Mobiilijärjestelmän laajennus aloitettiin koskemaan koko logistiikan kuljetushenkilöstöä.

Vuositavoitteiden toteuma (sitovat)

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa ei ollut palvelualueiden sitovia vuositavoitteita. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet määriteltiin vuosisuunnitelmassa.

Tuottajan tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT %
Suoritteet			
- myyntilaskut, kpl/v		600	
Tehokkuus / taloudellisuus			
- kuorma-autojen ja työkoneiden käyttöaste, %		65	
- materiaalin kierto nopeus		3,9	
Toiminnan laajuustiedot			
- rek. kaluston määrä, kpl		350	
Henkilöstö			
- Vakinaiset	61	62	101,6 %
- Määräaikaiset		10	

Palvelualueen talous

Toimintatuottojen kertymä jäi alle odotusten, mutta vastaavasti toimintakulujen toteutumisessa jäätin myös alle arvioidun. Näin toimintakate jäi 0,01 milj. euroa arvioitua paremmaksi.

Logistiikkapalvelut 1 000 e	Alkuper. TA 2009	Muutettu TA 2009	Toteuma 2009	Tot. %	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	548	6 298	5 901	93,7	-397
Tuet ja avustukset		8	8	100,0	0
Vuokratulot	55	55			-55
Muut toimintatulot			12		12
Tulot yhteensä	603	6 361	5 921	93,1	-440
<i>joista sisäiset tulot</i>		<i>5 750</i>	<i>4 442</i>	<i>77,3</i>	<i>-1 308</i>
Valmistus omaan käyttöön	642	0	0		
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 987	-2 559	-2 837	110,9	-278
Palkat ja palkkiot	-1 623	-1 794	-2 029	113,1	-235
Henkilösivukulut	-364	-765	-809	105,8	-44
Eläkekulut	-255	-644	-684	106,2	-40
Muut henkilösivukulut	-109	-121	-124	102,5	-3
Palveluiden ostot	-1 283	-2 044	-1 232	60,3	812
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 238	-1 238	-836	67,5	402
Vuokramenot	-103	-432	-486	112,5	-54
Muut toimintamenot	-263	-263	-615	233,8	-352
Menot yhteensä	-4 874	-6 536	-6 006	91,9	530
<i>joista sisäiset menot</i>		<i>-1 090</i>	<i>-1 113</i>	<i>102,1</i>	<i>-23</i>
Toimintakate	-3 629	-175	-85	48,6	90

2.4 Tuloslaskelman toteutuminen

Peruskaupungin talousarvion tuloslaskelman toteumavertailut esitetään sisältäen sisäiset erät. Alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt sisäisiä eriä. Sisäiset erät hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.12.2009 talousarviomuutosten hyväksymisen yhteydessä.

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat 5,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina (9,4 %). Suurimmat poikkeamat tiliryhmätasolla olivat muiden toimintatuottojen 3,4 milj. euron ja maksutuottojen 1,1 milj. euron muutettua talousarviota paremmat toteutumat. Myyntituotot sekä avustukset toteutuivat 0,5 milj. euroa arvioitua suurempina. Muut toimintatuotot kohdalle kertyi sekalaisia tuottoeriä, joita ei ollut osattu arvioida talousarvioon.

Toimintakulut

Toimintakulut ylittivät 5,2 milj. euroa muutetun talousarvion (1,1 %). Suurimmat poikkeamat tiliryhmätasolla olivat henkilöstökulujen 5,9 milj. euron sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 3,8 milj. euron muutettua talousarviota suuremmat toteutumat. Arvioitua pienempinä toteutuivat palvelujen ostot 2,4 milj. euroa ja avustukset 1,9 milj. euroa. Valmistus omaan käyttöön erä huomioiden toimintakulujen toteutuma oli 5 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi.

Toimintakate

Talousarvion tuloslaskelman toteumavertailun toimintakate eli nettomenot oli 418,5 milj. euroa alijäämäinen ja se toteutui 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Nettomenot olivat 13 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suuremmat.

Vuosikate

Julkinen rahoitus (verotulot ja valtionosuudet) 422,3 milj. euroa toteutui hieman talousarviota paremmin (100,9 %). Verotulot 282,3 milj. euroa toteutuivat 3,3 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Valtionosuuksien kertymä 140 milj. euroa oli 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat yhteensä 2 milj. euroa talousarviota parempana, mikä johtui lähinnä lainojen korkokulujen jäämisestä 2,5 milj. euroa arvioitua pienemmäksi. Vuosikate muodostui 6,1 milj. euroa muutettua talousarviota paremmaksi.

Tilikauden tulos

Muutetussa talousarviossa suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 15 milj. euroa. Poistosuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa 2009. Poistot toteutuivat 3,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Tilikauden tulos ilman satunnaisia eriä on 10,6 milj. euroa alijäämäinen. Yhdistettynä vesilaitoksen tulos (-0,7 milj. euroa), alijäämä ilman satunnaisia eriä on 11,3 milj. euroa.

Tilikauden tulokseksi muodostui satunnaisten erien johdosta 34,9 milj. euroa positiiviseksi. Satunnaisia tuottoja olivat Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusioerotus 3,9 milj. euroa sekä energiayhtiökauppojen myyntivoitto 41,5 milj. euroa.

Tuloslaskelman toteutumisvertailulaskelma

	Alkuper. Ta 2009 *	Muutettu Ta 2009	Toteutuma 2009	Alkup. ta tot-%	Muutt. ta tot-%	Poikkeama
Toimintatuotot	55 810 069	57 335 162	62 744 106	112,4 %	109,4	5 408 944
Myyntituotot	9 596 066	10 054 659	10 530 935	109,7 %	104,7	476 276
Maksutuotot	21 030 800	22 180 800	23 261 243	110,6 %	104,9	1 080 443
Tuet ja avustukset	14 159 012	14 421 512	14 896 792	105,2 %	103,3	475 280
Muut toimintatuotot	11 024 191	10 678 191	14 055 136	127,5 %	131,6	3 376 945
Valmistus omaan käyttöön	3 361 500	842 000	1 001 964	29,8 %	119,0	159 964
Toimintakulut	-464 751 736	-477 086 838	-482 281 361	103,8 %	101,1	-5 194 523
Henkilöstökulut	-226 463 612	-231 133 554	-237 069 899	104,7 %	102,6	-5 936 345
Palkat ja palkkiot	-170 927 926	-174 235 060	-179 861 575	105,2 %	103,2	-5 626 515
Henkilösivukulut	-55 535 687	-56 898 494	-57 208 324	103,0 %	100,5	-309 830
Eläkekulut	-43 986 024	-45 127 060	-46 122 361	104,9 %	102,2	-995 301
Muut henkilösivukulut	-11 549 662	-11 771 434	-11 085 963	96,0 %	94,2	685 471
Palvelujen ostot	-182 350 390	-185 309 785	-182 866 006	100,3 %	98,7	2 443 779
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 061 190	-25 129 890	-28 971 293	120,4 %	115,3	-3 841 403
Avustukset	-25 946 800	-27 106 665	-25 235 805	97,3 %	93,1	1 870 860
Muut toimintakulut	-5 929 744	-8 406 944	-8 138 358	137,2 %	96,8	268 586
Toimintakate	-405 580 167	-418 909 676	-418 535 291	103,2 %	99,9	374 385
Verotulot	280 555 000	279 000 000	282 279 758	100,6 %	101,2	3 279 758
Valtionsuudet	138 000 000	139 555 000	139 985 705	101,4 %	100,3	430 705
Rahoitustuotot ja -kulut	2 132 000	2 132 000	4 146 457	194,5 %	194,5	2 014 457
Korkotuotot	892 000	892 000	504 879	56,6 %	56,6	-387 121
Muut rahoitustuotot	6 980 000	6 980 000	7 152 994	102,5 %	102,5	172 994
Korkokulut	-5 497 000	-5 497 000	-3 007 618	54,7 %	54,7	2 489 382
Muut rahoituskulut	-243 000	-243 000	-503 798	207,3 %	207,3	-260 798
Vuosikate	15 106 833	1 777 324	7 876 629	52,1 %	443,2	6 099 305
Poistot ja arvonalentumiset	-17 710 000	-15 000 000	-18 435 445	104,1 %	122,9	-3 435 445
Suunnitelman muk. poistot	-17 710 000	-15 000 000	-18 435 445	104,1 %	122,9	-3 435 445
Satunnaiset erät	0	0	45 447 166		****	45 447 166
Satunnaiset tuotot	0	0	45 447 166		****	45 447 166
Tilikauden tulos	-2 603 167	-13 222 676	34 888 350	-1340,2 %	-263,9	48 111 026
Poistoeron muutos	160 000	160 000	14 934	9,3 %	9,3	-145 066
Varausten muutos	0	0	404 306			404 306
Rahastojen muutos	2 500 000	2 500 000	-33 864 000	-1354,6 %	-1354,6	-36 364 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	56 833	-10 562 676	1 443 590	2540,1 %	-13,7	12 006 266

Ei sis. Kouvolan Veden lukuja

* ei sisällä sisäisiä eriä

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

Peruskaupungin talousarvion rahoituslaskelman toteumavertailut esitetään sisältäen myös sisäiset erät.

Vuosikatteeksi kertyi 7,9 milj. euroa, mikä on 6,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempi tulos. Satunnaisina erinä rahoitusta on parantanut Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusiokirjaus 3,9 milj. euroa ja energiajärjestelyt 41,5 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauseriin sisältyy edellä mainittujen satunnaisten erien lisäksi 1,1 milj. euroa omaisuuden myyntivoittoja.

Investointimenojen toteutumisesta on jäljempänä erillinen selvitys. Rahoitettavia investointimenoja kertyi 37,9 milj. euroa, joihin saatiin rahoitusosuuksia 0,7 milj. euroa.

Omaisuuden luovutustuottoja kertyi 58,6 milj. euroa, josta 43,6 milj. euroa energiajärjestelyistä, 9,6 milj. euroa Kouvolan seudun kuntayhtymäosuuden poistosta sekä varsinaisia omaisuuden luovutustuottoja 5,3 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien yhteenlaskettu rahavirta oli positiivinen 27,9 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirtalaskelmaa muuttaa talousarvioon verrattuna energiajärjestelyjen antolainaukset, yhteensä 26,1 milj. euroa, joista pitkäaikaisissa antolainoissa 17,5 milj. euroa ja muissa lainasaamisissa 8,6 milj. euroa. Muita antolainasaamisia on Kymenlaakson ammattikorkeakoululle myönnetty pääomalainat 4,2 milj. euroa.

Antolainasaamisten vähennyksinä on kertynyt Kuusankosken Asunnonhankinta Oy:n lyhennys 0,8 milj. euroa sekä vesilaitosten lyhennykset 0,2 milj. euroa. Poistettuja lainasaamisia on 0,1 milj. euroa ja vuokrataloyhtiöiden fuusioituessa lainoja on hyväksytty muutettavaksi osakepääomaksi 0,9 milj. euroa.

Lainakannan muutoksena lainakanta on pienentynyt 2,3 milj. euroa. Uutta lainaa on otettu 25 milj. euroa ja maksettu pitkäaikaisia lyhennyksiä 19,3 milj. euroa ja lyhytaikaista 8 milj. euroa.

Oman pääoman muutoksena toteutui 5,3 milj. euroa sisältäen Kouvolan seudun kuntayhtymän rahastojen pääomat.

Muut maksuvalmiudet muutokset sisältävät lyhytaikaisten velkojen ja saamisten muutokset. Lyhytaikaiset velat ovat lisääntyneet 2,3 milj. euroa saamia enemmän.

Rahoitustoiminnan rahavirta jäi 15,6 milj. euroa alijäämäiseksi. Kokonaisuutena rahavarat lisääntyivät 12,3 milj. euroa, joka sisältää energiajärjestelyistä 17,5 milj. euron suuruisen rahasiirron. Ilman energiajärjestelyjä rahavarat olisivat vähentyneet vuoden aikana 5,2 milj. euroa, kun se muutetussa talousarviossa oli arvioitu 6,4 milj. euroksi.

Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Alkuper. Ta 2009	Muutettu Ta 2009	Toteutuma 2009	Muutt. ta tot-%	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	15 106 833	1 777 324	7 876 629	443,2	6 099 305
Satunnaiset erät			45 447 166		45 447 166
Tulorahoituksen korjauserät	1 160 000	1 160 000	-46 718 553	-4 027,5	-47 878 553
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-33 813 000	-37 898 000	-37 914 371	100,0	-16 371
Rahoitusosuudet	1 625 000	1 625 000	658 269	40,5	-966 731
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot	1 000 000	500 000	58 548 000	11 709,6	58 048 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 921 167	-32 835 676	27 897 140	-85,0	60 732 816
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-2 700 000	-3 790 000	-20 931 504	552,3	-17 141 504
Antolainasaamisten lisäykset	-2 800 000	-3 800 000	-22 918 930	603,1	-19 118 930
Antolainasaamisten vähennykset	100 000	10 000	1 987 426	19 874,3	1 977 426
Lainakannan muutokset	18 500 000	28 500 000	-2 312 041	-8,1	-30 812 041
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000 000	25 000 000	24 999 997	100,0	-3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 500 000	-16 500 000	-19 312 038	117,0	-2 812 038
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 000 000	20 000 000	-8 000 000	-40,0	-28 000 000
Oman pääoman muutokset			5 310 734		5 310 734
Muut maksuvalmiuden muutokset	8 500 000	1 724 000	2 313 749	134,2	589 749
Rahoituksen rahavirta	24 300 000	26 434 000	-15 619 062	-59,1	-42 053 062
Rahavarojen muutos	9 378 833	-6 401 676	12 278 078	-191,8	18 679 754

Ei sis. Kouvolan Veden lukuja

2.6 Investointien toteutuminen

Investointien toteutumisvertailu on esitetty taseen pysyvien vastaavien mukaisesti jaoteltuna tase-erittäin sisältäen sisäiset erät. Investointien toteutumisvertailu käsittää tässä koko kaupungin investoinnit eli konsernihallinnon, toimialojen, palvelusektoreiden ja liikelaitoksen investoinnit.

Investointimenojen osalta erillisten investointihankkeiden hyväksytyt kustannusarvio on niiden sitovuustaso, johon verrataan hankkeen todellisia rakentamiskustannuksia hankkeen valmistumisen jälkeen. Määrärahat arvioidaan toteuttamissuunnitelman mukaisesti yhtä vuotta pitemmälle ajalle talousarvioon. Alle yhden miljoonan ns. pienet kohteet ovat sitovia myönnettyjen määrärahojen kokonaismäärän puitteissa vuositasolla. Tällaisia hankkeita ei ole valmistunut vuonna 2009.

Kaupungin investointimenot olivat muutetussa talousarviossa yhteensä 41,5 milj. euroa, josta toteutui 40 milj. euroa. Peruskunnan osuus investoinneista oli 37,9 milj. euroa, tästä Kouvolan seudun kuntayhtymän osuus 9,4 milj. euroa ja liikelaitoksen osuus oli 2,1 milj. euroa. Investointien toteutumisissa ovat mukana Kouvolan seudun kuntayhtymältä 1.6.2009 siirtyneet pysyvät vastaavat fuusion tapahduttua kesken vuotta. Investointitulot olivat talousarviossa yhteensä 1,6 milj. euroa ja niiden toteutuma 12,1 milj. euroa. Rahoitusosuuksiksi oli arvioitu 1,3 milj. euroa, joista toteutui 0,7 milj. euroa. Pysyvien vastaavien myynti käsitellään investointiosan toteutumisvertailussa tulona vastaavalla tavalla kuin se on käsitelty talousarviossa. Pysyvien vastaavien myyntivoitot on käsitelty tulosvaikutteisesti ja investointiosassa tuloksi on merkitty myydyin hyödykkeen kirjanpitoarvo. Pysyvien vastaavien luovutuksia oli talousarviossa arvioitu 0,32 milj. euroa ja niitä toteutui 12,1 milj. euroa, josta 9,6 milj. euroa on Kouvolan seudun kuntayhtymäosuuden poistoa. Varsinaisiksi myynneiksi jää 2,5 milj. euroa.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet

Aineettomiin hyödykkeisiin oli muutetussa talousarviossa varattu 0,4 milj. euroa, mutta investointeja toteutui 0,8 milj. euroa. Aineettomien hyödykkeiden ryhmään tehtiin tietokoneohjelmistojen käyttöoikeuksia ja valmistusarvoja koskevia investointeja 0,7 miljoonalla eurolla. Investoinneilla kehitettiin sekä palvelutuotannon että tuki- ja hallintoprosesseja. Merkittävimmät peruskaupungin investoinnit olivat Dynasty-asiakirjahallintajärjestelmän lisälisenssit 38 000 euroa, teknisen toimialan järjestelmä Tekla 0,13 milj. euroa, perusturvan potilastietojärjestelmä Effican uudet ominaisuudet 0,27 milj. euroa, Effican perhehuolto 17 000 euroa, Titania työjärjestysohjelman lisälisenssit 60 000 euroa, konsernilaskentaohjelma Basware GC 44 000 euroa, sähköisen ostolaskujärjestelmän lisälisenssit 22 000 euroa, CPU-kassapankkijärjestelmä 43 000 euroa, Travel sähköinen matkustuksenhallintajärjestelmä 92 000 euroa sekä kirjaston lainaus- ja palautusautomaattiikka 49 000 euroa. Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusion vaikutus aineettomiin hyödykkeisiin investointeihin oli 20 000 euroa.

Ennakkomaksuja maksettiin perusturvan Efficajärjestelmästä 67 000 euroa.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueiden investointimenot olivat 2,7 milj. euroa, josta Kouvolan seudun kuntayhtymältä fuusion yhteydessä siirtyi maa-alueita 1,7 milj. euron arvosta, muutetun talousarvion ollessa 3,7 milj. euroa. Maata hankittiin kaikkiaan 10,7 ha. Maata myytiin yhteensä 12,5 ha ja myyntivoittoa kertyi 978 825 euroa. Luovutettujen maa-alueiden hankinta-arvo on 126 830 euroa. Maa-alueiden tasearvon ylittävät myyntitulot kirjattiin käyttötalousmenon myyntivoitoina.

Mittavin kiinteistöjärjestely toteutettiin Prismakeskuksen alueella, jossa kaupunki luovutti yhteensä 14 756 m² korttelialueita ja vastaanotti yhteensä 13594 m² katualueita. Suoritettujen vaihtojen kokonaisliikevaihto oli 429 480 euroa. Tykkimäen (Kullasvaaran) logistiikka-alueen hankinnat siirtyivät osittain tulevaisuuteen, joten hankintaan varattua määrärahaa säästy merkittävästi.

Rakennukset

Rakennusinvestointeja toteutettiin 9,1 milj. eurolla. Rakennuksien investointeja olivat Kouvolan Veden Mäkikylän puhdistamon saneeraus 0,42 milj. euroa sekä tilalaitoksen toteuttamat rakennusinvestoinnit (valmiit 4,9 milj. euroa, keskeneräiset 4,9 milj. euroa). Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusion vaikutus investointien lisäyksiin rakennuksien osalta oli 3,7 milj. euroa. Rakennuksiin oli muutetussa talousarviossa varattu 13,6 milj. euroa.

Myllykosken päiväkodin saneeraus muuttui uudisrakennukseksi. Väliaikaiset tilat päiväkodille kunnostettiin entiseen Keltakankaan koulun tiloihin. Kustannukset olivat v. 2009 n. 83 000 euroa. Hanke on siirretty toteutettavaksi vuosina 2011–2012.

Vaskirinteen palvelukeskuksen saneeraus jatkui vuodelta 2008 ja kustannukset olivat v. 2009 n. 0,44 milj. euroa. Kokonaiskustannukset olivat 1,24 milj. euroa.

Vaskirinteen tehostettu asumisyksikön suunnittelua eikä rakentamista käynnistetty ja hanke ei ole enää valtuuston hyväksymässä investointiohjelmassa vuosille 2010–2014.

Elimäen terveyskeskuksen muutostöiden rakentaminen käynnistyi joulukuussa ja hanke valmistuu v. 2010. Kustannukset v. 2009 olivat 64 000 euroa. Hankkeen kustannusarvio on 0,35 milj. euroa. Valtionavustusta hankkeelle saadaan n. 0,17 milj. euroa.

Jaalan palvelukeskuksen laajennus A valmistui heinäkuussa ja kustannukset olivat 0,29 milj. euroa. Hoivakodin rakentaminen käynnistyi joulukuussa ja valmistuu elokuussa 2010. Kustannukset vuonna 2009 olivat 7 000 euroa. Kustannusarvio on 1,4 milj. euroa. ARA on myöntänyt hankkeelle korkotukilainaa sekä avustusta n. 0,46 euroa.

Eskolanmäen koulun peruskorjaus käynnistyi kesäkuussa ja hanke valmistuu heinäkuussa 2010. Kustannukset v. 2009 olivat 2,6 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 6,6 milj. euroa. Valtionavustusta hankkeelle saadaan n. 2,7 milj. euroa.

Tähteenkadun koulun peruskorjaus käynnistyi kesäkuussa ja valmistuu toukokuussa 2010. Kustannukset v. 2009 olivat 1,6 milj. euroa. Kokonaiskustannusarvio on 3,6 milj. euroa. Valtionavustusta hankkeelle saadaan n. 1,6 milj. euroa avustusta. Mansikka-ahon koulu peruskorjaus/uudisrakennus siirtyi vuosille 2011–2013.

Anjalankosken lukion uudisrakennusta ei tehdä. Valkealan yläkoulun peruskorjauksen suunnittelua ei voitu aloittaa koska hankkeesta ei ole tehty tarveselvitystä. Anjalankosken kaupungintalon talotekniikan uusimisen suunnittelu ei käynnistynyt. Hanke on siirretty vuodelle 2011. Jaalan paloaseman peruskorjaustyön suunnittelun aloitus siirtyi vuodelle 2010 ja toteutus vuodelle 2011.

Anjalankosken uimahallin peruskorjaus käynnistyi v. 2008 ja valmistui huhtikuussa 2009. Hankkeen kustannukset v. 2009 olivat n. 1,5 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat n. 2,95 milj. euroa.

Ammattiopiston Kuusankosken toimipisteen lattioita uusittiin. Kustannukset olivat n. 0,27 milj. euroa. Ammattiopiston Anjalankosken toimipisteen ilmanvaihtoon tehtiin muutoksia, kustannukset olivat 14 000 euroa. Ammattiopisto Luonnonvaran muutostyöt käynnistyivät v. 2008 ja valmistuivat helmikuussa 2009. Kustannukset olivat v. 2009 n. 0,45 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat n. 0,8 milj. euroa.

Kasarmimäen viipalekoulu purettiin syyskuussa. Kustannukset olivat n. 93 000 euroa ja ne käsiteltiin käyttötalousosassa.

Kouvola Innovation Oy:lle saneerattiin toimitiloja Kasarmimäelle. Työt aloitettiin elokuussa ja hanke valmistuu helmikuussa 2010. Kustannukset v. 2009 olivat 0,53 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 1,3 milj. euroa. Te-keskukselta ja Euroopan aluekehitysrahastolta saadaan avustusta n. 0,37 milj. euroa.

Keskusurheilukentän pukuhuoneiden saneeraus käynnistyi v. 2008 ja valmistui lokakuussa. Kustannukset v. 2009 olivat 88 000 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 0,35 milj. euroa.

Suursuon ratsastuskeskuksen tallien saneeraus valmistui joulukuussa. Kustannukset olivat 0,13 milj. euroa. Valtionavustusta hankkeelle myönnettiin 25 000 euroa, josta 10 000 euroa saatiin vuonna 2009.

Marjonien terveysaseman investointeja olivat paikoitusalueiden rakentaminen. Kustannukset olivat n. 0,14 milj. euroa.

Pieninvestointeja toteutettiin yhteensä 28 kpl yhteisarvoltaan n. 2 milj. euroa, jotka käsiteltiin luonteensa mukaisesti käyttötalousosassa. Talousarviossa pieninvestointeihin oli varattu 2,5 milj. euroa.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointimenot olivat muutetussa talousarviossa 19,8 milj. euroa, josta toteutui 9,7 milj. euroa. Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusion vaikutus oli 0,6 milj. euroa. Kaupungin investoinnit olivat 7,7 milj. euroa ja Kouvolan Veden 1,4 milj. euroa vesi- ja viemäriverkostoihin.

Tilalaitoksen investointeja olivat Lehtomäen pallokentän lämmitetty tekonurmi, jonka teko alkoi v. 2008 ja valmistui syyskuussa 2009. Kustannukset v. 2009 olivat 0,46 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannukset olivat 0,7 milj. euroa. Valtionavustusta hankkeelle saatiin 50 000 euroa.

Tekninen ja ympäristö -toimiala

Eri syistä johtuen investointiohjelma toteutui vain osittain. Hankkeita siirtyi osin toimialasta riippumattomista syistä myöhemmin toteutettavaksi. Toisaalta myös kustannukset olivat selvästi budjetoituja pienemmät.

Vuodelle 2009 budjetoitu Tervaskankaan rakentaminen ei käynnistynyt suunnitellussa laajuudessa Keskon siirrettyä kauppakeskuksen rakentamisen aloituspäätöstään. Alueella tehtiin vähäisessä määrin valmistelevia töitä ja laadittiin suunnitelmia tulevaa toteutusta varten. Huomioiden saatu valtionavustus hankkeen nettovaikutus oli 70 000 euroa.

Edellisenä vuonna aloitettua Kuusankosken keskustan saneerausta jatkettiin. Molemmat kiertoliittymät valmistuivat käyttöönottoon samoin torialue. Luvatut veloitteet kiinteistöille täytettiin. Hanke on useampivuotinen ja valmistuu vuonna 2011. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 1,5 milj. euroa, josta kolmasosa oli vesihuollon kustannuksia.

Tykkimäen logistiikka-alueella aloitettiin teollisuusradan rakentaminen kortteliin 10008 sekä viereisen tonttialueen maan- ja källionleikkausurakka noin 10 ha suuruisen teollisuusrataan tukeutuvan tonttialueen aikaansaamiseksi. Tarkoitusta varten valtuusto myönsi 2,4 milj. euron ylitysoikeuden. Hankkeen aloitus siirtyi kuitenkin eri syistä niin loppuvuoteen, että hanke valmistuu vasta kesällä 2010. Hankkeen toteutuma oli 1,2 milj. euroa.

Liikenneväylien uudelleenpäällystykseseen käytettiin 1,06 milj. euroa ja siltasaneerauksiin 80 000 euroa. Hankkeiden suunnittelukustannukset olivat yhteensä 164 000 euroa.

Tommolankadun kiertoliittymä otettiin liikenteelle käyttöön marraskuussa 2009. Hankkeen viimeistelytöitä mm. päällysfalitti ja vihertyöt toteutetaan vuonna 2010. Koriolla toteutettiin yhteistyössä tiepiirin kanssa kiertoliittymän rakentaminen. Kaupunki maksoi kolmasosan kustannuksista eli 122 000 euroa. Valkealassa toteutettiin EU-hankkeena ABC-aseman liikennejärjestelyjen parantaminen. Hankkeen rakennutti tiepiiri. Kaupungin kustannusosuus oli 123 000 euroa.

Vanhan Kouvolan alueella tehtiin asfaltointi- ja viimeistelytöitä Ravilehdon ja Penttilän alueilla. Ravikylään toteutettiin myös melukaide valtatie alittavien raittitudunnelien kohdalle. Myös Alakyläntien varteen rakennettiin meluvalli/aita. Ylävatajan alueella ja Mielakanrinteellä rakennettiin uutta katua.

Kasarmialueelle rakennettiin Kasarminkadun raitti ja Kuuselankatu. Kouvolankadun saneerausta suunniteltiin. Keskuspuiston saneeraus käynnistettiin sadevesien tasausaltaan rakentamisella. Saneerausta toteutettiin Sarkolassa, Kaunisnurmella ja Käpylänrinteellä.

Kuusankoskella toteutettiin mm. Suksimäentie, Ahdintie, Muurikintie, Vanhainkodintie, Purhatie, Pohjankorventien raitti, Laukasmäentie ja Kyminkatu suunnitelmien mukaisesti. Säveltie ja Juurikkokuja siirtyivät käytännössä vuodelle 2010 Kouvolan Veden aikatauluongelmien vuoksi.

Anjalankoskella saneerattiin osa Niittysaarentiestä, Auratie ja Mutkapolku, Aatuntie ja Rautakorventie. Pokintien ja Pappilantien saneerausta jatkettiin. Kevyen liikenteen väylät rakennettiin Anjalaan ja Kaipiaisiin.

Valkealassa investointikohteet olivat Hurmanmäen ja Lautaron asuntoalueiden valmiiksi rakentamista. Katuja asfaltoitiin ja valaistusta rakennettiin. Lautarontien raitin rakentamista jatkettiin. Pienistä kohteista voi mainita

Energiaväylän pohjauksen ja Katajakujan rakentamisen Vuohijärvellä. Hyväksytyistä kohteista jäi toteutumatta Fasaanikujan rakentaminen Hurmanmäessä (vrt Säveltie).

Elimäellä toteutettiin tähtitaajamahankkeena kirkonkylän keskustan kehittämistä. Korian aseman yhteyteen rakennettiin yhteistyössä RHK:n kanssa pysäköintipaikka liityntäpysäköintiä varten. Jaalassa ei ollut merkittäviä investointikohteita vuonna 2009.

Merkittävimmät puistokohteet olivat Urheilupuiston saneerauksen loppuunsaattaminen ja Laarinpellon leikkipaikan rakentaminen. Läänipuistoon rakennettiin sankarivainajien muistomerkki.

Koneet ja kalusto

Kaupungille hankittiin kalustoa yhteensä 2,7 milj. eurolla, josta Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusiossa siirtyneiden koneiden ja kaluston osuus oli 1,2 milj. euroa. Kouvolan Vedellä ei ollut kalustoinvestointeja vuonna 2009.

Perusturvaan hankittiin vanhainkotihoidon hoitajakutsujärjestelmä 51 000 euroa sekä vanhuspalveluiden uusien palveluasuntojen kalusteet 0,4 milj. euroa. Sivistyksen toimialalla hankittiin perusopetukseen kalusteita 0,16 milj. euroa, ammattiopistoon 3 traktoria, 0,16 milj. euroa, sekä muita koneita ja laitteita 0,13 milj. euroa. Kuusankoski- ja Kouvola-taloihin hankittiin ääni- ja valolaitteita yhteensä 23 000 eurolla. Tekninen ja ympäristö – toimiala hankki ympäristöterveydenhuoltoon hiukkasmonitorin 24 000 euroa sekä teknisen tuotannon logistiikkapalvelut hankki 10 henkilö- ja pakettiautoa sekä 3 työkonetta, joiden hankintakustannukset olivat yhteensä 0,64 milj. euroa.

Muut aineelliset hyödykkeet

Taideteosten hankintaan käytettiin 25 000 euroa. Taidekokoelmiin hankittiin investointimenoista yhteensä 6 teosta, jotka liitettiin Kouvolan taidemuseon kokoelmaan. Hankinnat tehtiin kokoelmapolitiikan mukaisesti kartuttamaan kiinalaisen taiteen kokoelmaa ja kouvolaisten taiteilijoiden kokoelmaa.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen käyttöön oli varattu määrärahaa yhteensä 1,8 milj. euroa. Kouvolan seudun kuntayhtymän fuusiossa siirtyi osakkeita ja osuuksia 2,9 milj. euron arvosta. Peruskaupungin varsinaiseksi investointimenoksi jäi 2,4 milj. euroa. Kouvolan Vesi investoi 0,2 milj. euroa Kymen Bioenergia Oy:n Biokaasulaitoksen osakepääoman korotukseen.

Peruskaupungin investoinnit olivat Kouvolan Teatterin osakepääoman korotus 0,25 milj. euroa, Kuntarahhoitus Oyj:n osakkeita hankittiin 0,44 milj. eurolla, Eskolanmäen Lämmön ja KSS Energian osakkeet yhteensä 13 200 euroa, Kouvolan Innovation Oy:n osakepääoman korotus 0,8 milj. euroa. Lisäksi vuokrataloyhtiöiden fuusioiden yhteydessä pääomallinat 0,9 milj. euroa muutettiin osakepääomaksi.

Investointien toteutumisvertailu

Kaupunki ja liikelaitos	Alkuper. Ta 2009	Muutettu Ta 2009	Toteutuma 2009	Muut. ta tot-%	Poikkeama	kuntayht. osuus
AINEETOMAT HYÖDYKKEET	-211 000	-431 000	-788 347	182,9	-290 147	-20 003
Tietokoneohjelmistot	-211 000	-431 000	-721 147	167,3	-290 147	-20 003
Ennakkomaksut			-67 200		-67 200	
AINEELLISET HYÖDYKKEET	-36 936 000	-39 296 000	-33 744 004	85,9	15 068 216	-7 558 785
Maa- ja vesialueet	-1 000 000	-3 725 000	-2 666 393	71,6	1 058 607	-1 696 589
Rakennukset	-16 491 000	-13 561 000	-9 126 892	67,3	4 434 108	-3 731 148
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-17 432 000	-19 832 000	-9 717 900	49,0	10 114 100	-551 887
Koneet ja kalusto	-1 838 000	-2 003 000	-2 691 598	134,4	-688 598	-1 168 471
Muut aineelliset hyödykkeet	-175 000	-175 000	-25 001	14,3	149 999	0
Keskener. hankinnat ja ennakkomaksut			-9 516 220			-410 691
SIJOITUKSET	-314 000	-1 819 000	-5 497 006	302,2	-3 678 006	-1 792 466
Osakkeet ja osuudet	-314 000	-1 819 000	-5 497 006	302,2	-3 678 006	-1 792 466
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-37 461 000	-41 546 000	-40 029 357	96,3	11 100 063	-9 371 254
Rahoitusosuudet	1 305 000	1 305 000	693 107	53,1	-611 893	
Pysyvien vastaavien luovutustuotot	320 000	320 000	12 111 277	3 784,8	11 791 277	9 643 093
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	1 625 000	1 625 000	12 804 384	788,0	11 179 384	
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-35 836 000	-39 921 000	-27 224 973	68,2	22 279 447	271 838

Sis. Kouvolan Veden luvut

2.7 Erillistilinpäätökset

Tilikauden aikana ainoastaan Liikelaitos Kouvolan Vedestä on laadittu erillistilinpäätös.

2.7.1 Kouvolan Vesi Liikelaitos

TOIMIELIN

Vastuuhenkilö

Kouvolan Veden johtokunta

Vesihuoltojohtaja Mikko Isakow

Toimintakertomus

Kouvolan Vesi huolehtii Kouvolan kaupungin alueen vesihuollosta.

Ennen uutta kuntaa vesihuoltotoimintaa oli harjoitettu liikelaitosmuotoisena vanhan Kouvolan ja Kuusankosken alueella. Anjalankoski on järjestänyt vesihuoltonsa Kymen Vesi Oy:ssä. Elimäellä vesihuolto toimi epäitsenäisenä taseyksikkönä ja Jaalassa sekä Valkealassa vesihuoltolaitokset toimivat laskennallisesti eriyettyinä yksikköinä.

Kouvolan kaupunginvaltuusto päätti 15.12.2008 § 45 vesihuoltoliikelaitoksen perustamisesta kuntalain 10a luvun tarkoittamaksi kunnalliseksi liikelaitokseksi 1.1.2009 alkaen nimellä Liikelaitos Kouvolan Vesi. Liikelaitos kattaa toiminnastaan saamallaan tuloilla investoinnit ja kaikki käyttökustannukset.

Kouvolan kaupungin hallintosäännön mukaan liikelaitoksen johtokunnassa on 5 jäsentä ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Vuoden 2009 Kouvolan Veden toiminta on normaalin palvelutoiminnan ohella ollut todella haasteellista uudessa toimintaympäristössä. Veden myynti laski vuoteen 2008 verrattuna noin 3,3 %. Yhtenä syynä siihen oli oletettavasti mediassa käyty vilkas keskustelu veden perusmaksuista. Vaikka veden hintoja jouduttiin korottamaan, vesihuoltolaitoksen käyttömenot olivat selvästi valtakunnallisen keskiarvon alapuolella.

Kouvolan Vedellä on vuosina 2010–2011 tulossa huomattavan suuret investoinnit. Mäkikylän jätevesipuhdistamon ja siirtoviemärin Akanoja-Mäkikylä suunnittelu aloitettiin vuonna 2009. Vuoden aikana tehtiin myös päätös kaupungin/vesihuoltolaitoksen osallistumisesta Kymen Bioenergia Oy:n biokaasulaitoksen toimintaan.

Liikevaihto oli 9,7 miljoonaa euroa, josta vesi- ja jätevesimaksut 93 % ja muut liiketoiminnan tuotot 6 %. Toimintakulut olivat 7,0 miljoonaa euroa, josta henkilöstömenot 47 % ja tavaroiden ja palvelujen osuus 46 %. Poistot olivat 2,8 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot ja kulut olivat 0,98 miljoonaa euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Taloussäännön 3 §:n mukaan: Kaupungin toiminnot on järjestettävä ja toimintaa johdettava niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikessa toiminnassa on riittävä sisäinen valvonta. Toimielin ja sen alainen johtava viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta. Kouvolan Veden valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaavat johtokunta ja vesihuoltojohtaja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ensimmäisenä toimintavuotena todetaan, että valmiussuunnitelman päivittäminen on käynnistetty ja konsernin sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty Kouvolan Veden johtokunnassa.

Esitys tilikauden tuloksen käsittely

Liikelaitos Kouvolan Veden johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 743.280,17 euroa siirretään taseen oman pääoman erään Tilikauden yli-/alijäämä. Alijäämä katetaan edellisten vuosien ylijäämällä.

Liikelaitoksen toiminnan ja talouden toteutuminen

Toiminnan tunnusluvut

	TA 2009	TOT 2009	TOT -%
Suoritteet			
Veden myynti m ³	3 957 780		
Jäteveden laskutus m ³	4 392 731		
Tehokkuus / taloudellisuus			
esim. käyttöprosentti			
Tilat yht. m ²			
Toiminnan laajuustiedot			
Henkilöstö			
Vakinaiset	59		
Määräaikaiset	3		

Tuloslaskelman toteutumisvertailulaskelma

Tuloslaskelma	TA 2009	Toteuma	Tot-%	Poikkeama
1 000 €				
Liikevaihto	10 380	9 747	93,9	- 633
Valmistus omaan käyttöön	220	187	84,8	- 33
Liiketoiminnan muut tuotot	60	107	179,0	47
Materiaalit ja palvelut	- 3 712	- 3 266	88,0	446
Henkilöstökulut	- 2 927	- 3 282	112,1	- 356
Poistot ja arvonalentumiset	- 2 194	- 2 769	126,2	- 575
Liiketoiminnan muut kulut	- 463	- 488	105,3	- 25
Liikeliijäämä (-alijäämä)	1 365	236	17,3	- 1 129
Rahoitustuotot ja -kulut	- 990	- 979	98,9	10
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	375	- 743	- 198,3	- 1 118

Talousarvion toteutumisvertailu

	Talousarvio	Toteutuma	Jäljellä	tot-%
Vesilaitos				
Tuotot	4 887 500	4 249 082	638 418	86,9
Kulut	<u>-5 119 122</u>	<u>-5 696 508</u>	<u>577 386</u>	111,3
Netto	-231 622	-1 447 427	1 215 804	624,9
Viemärlaitos				
Tuotot	5 774 500	5 809 603	-35 103	100,6
Kulut	<u>-5 168 112</u>	<u>-5 105 456</u>	<u>-62 655</u>	98,8
Netto	606 388	704 147	-97 758	116,1
Yhteensä				
Tuotot	10 662 000	10 058 684	603 316	94,3
Kulut	<u>-10 287 234</u>	<u>-10 801 965</u>	<u>514 730</u>	105
Netto	374 766	-743 280	1 118 046	-198,3

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2009

Liikevaihto		9 746 894,17
Valmistus omaan käyttöön		186 569,53
Liiketoiminnan muut tuotot		107 404,18
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 494 720,58	
Varastojen väh (-)	-27 088,88	
Palvelujen ostot	-1 743 922,00	-3 265 731,46
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 417 671,17	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-712 732,01	
Muut henkilösivukulut	-151 783,43	-3 282 186,61
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 769 415,13
Liiketoiminnan muut kulut		-487 502,77
Liikelyijämä		236 031,91
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13 653,62	
Muut rahoitustuotot	4 162,89	
Kunnalle maksetut korkokulut	-10 889,06	
Muille maksetut korkokulut	-7 339,34	
Korvaus peruspääomasta	-978 900,00	
Muut rahoituskulut	-0,19	-979 312,08
Alijäämä ennen satunnaisia eriä		-743 280,17
Alijäämä ennen varauksia		-743 280,17
Tilikauden alijäämä		-743 280,17
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,92	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,90	
Voitto %	-7,63	

Rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2009**Toiminnan ja investointien rahavirta**

Tulorahoitus		
Liikeliikemää	236 031,91	
Poistot ja arvonalentumiset	2 769 415,13	
Rahoitustuotot ja -kulut	-979 312,08	
Tulorahoitus yhteensä		2 026 134,96
Investoinnit		
Investointimenot	-2 114 986,76	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 838,09	
Investoinnit yhteensä		-2 080 148,67
Toiminnan ja investointien rahavirta		-54 013,71

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		-269 057,57
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	27 088,88	
Saamisten muutokset muilta	-371 196,27	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	352 640,10	
Korottomien velkojen muutos muilta	29 122,07	
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä		37 654,78
Rahoituksen rahavirta		-231 402,79
Rahavarojen muutos		-285 416,50
Rahavarat 31.12.2009	0,00	
Rahavarat 1.1.2009	285 416,50	-285 416,50

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitus %	97,4
Pääomamenojen tulorahoitus %	86,2
Lainanhoitokate	7,12

T a s e 31.12.2009

VASTAAVAA		Avaava tase 1.1.	31.12.2009
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		
I	Aineelliset hyödykkeet		
1.	Maa- ja vesialueet	45 613,64	45 613,64
2.	Rakennukset	2 538 123,74	2 810 317,83
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	27 367 592,07	26 159 232,92
4.	Koneet ja kalusto	71 608,19	73 878,47
5.	Enn.maksut ja keskener.h.	12 838,36	47 466,68
I	Aineelliset hyödykkeet	30 035 776,00	29 136 509,54
II	Sijoitukset		
1.	Osakkeet ja osuudet		210 000,00
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	30 035 776,00	29 346 509,54
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus		
	Aineet ja tarvikkeet	27 088,88	0,00
II	Saamiset		
	Lyhytaikaiset saamiset		
1.	Myyntisaamiset	348 271,96	749 276,71
2.	Muut saamiset	107 234,86	71 276,08
3.	Siirtosaamiset	10 221,75	16 372,05
II	Saamiset	465 728,57	836 924,84
III	Rahat ja pankkisaamiset	285 416,50	0,00
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT	778 233,95	836 924,84
VASTAAVAA		30 814 009,95	30 183 434,38
VASTATTAVAA		Avaava tase 1.1.	31.12.2009
A	OMA PÄÄOMA		
I	Peruspääoma	22 384 928,95	22 384 928,95
II	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	5 147 123,42	5 091 194,81
III	Tilikauden yli-/alijäämä		-743 280,17
A	OMA PÄÄOMA	27 532 052,37	26 732 843,59
B	VIERAS PÄÄOMA		
I	Pitkäaikainen		
1.	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	101 045,04	75 787,94
2.	Lainat julkisyhteisöiltä	477 867,98	265 602,75
3.	Muut velat/liitt.maksut ja muut velat	1 132 018,96	1 132 018,96
I	Pitkäaikainen	1 710 931,98	1 473 409,65
II	Lyhytaikainen		
1.	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	25 257,10	25 257,10
2.	Lainat julkisyhteisöiltä	243 800,50	212 265,23
3.	Ostovelat	772 130,11	563 114,92
4.	Korottomat velat kunnalta/kunt	152 729,99	505 370,12
5.	Muut velat/liitt.maksut ja muut velat	26 813,38	71 979,64
6.	Siirtovelat	350 294,52	599 194,13
II	Lyhytaikainen	1 571 025,60	1 977 181,14
B	VIERAS PÄÄOMA	3 281 957,58	3 450 590,79
VASTATTAVAA		30 814 009,95	30 183 434,38
Taseen tunnusluvut			
	Omavaraisuusaste %	88,96	
	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,16	
	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	4 348	

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty avaavaan taseeseen entisten kuntien Kouvolan, Kuusankosken, Valkealan, Elimäen ja Jaalan vesihuoltolaitosten yhteenlasketuista taseen 2008 loppusummista sekä vuoden 2009 tasetileille kirjatut hyödykkeet hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelma kohdassa 12.

Vaihto-omaisuudessa vanha Elimäen vesilaitoksen varasto on kirjattu menotilille varaston vähentymiseksi.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kuntaliitoksesta johtuen tilinpäätöslaskelmissä ei ole edellisen tilikauden vertailutietoja.

5. Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Edellisten tilikausien ylijäämää on oikaistu vuoden 2008 lomapalkkavelan oikaisulla 55.928,61 euroa.

Tuloslaskelmaa koskevat tiedot

8. Toimintuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2009
5400 Vesilaitoksen tukipalvelut	3 673 875
5500 Viemärlaitoksen tukipalvelut	<u>5 553 131</u>
Yhteensä	9 227 006
5410 Vesilaitoksen suunnittelu	11 500
5420 Vesilaitoksen verkostot	549 154
5520 Viemärlaitoksen verkostot	<u>102 939</u>
Yhteensä	652 093
5430 Vesilaitoksen laitokset	600
5530 Viemärlaitoksen laitokset	<u>149 668</u>
Yhteensä	150 268
Liikelaitos yhteensä	10 040 868

12. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kouvolan Vedellä on käytössä Kouvolan kaupungin poistosuunnitelma.

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

21. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineet- tomat oikeu- det	Muut pit- kävaikut- teiset menot	Yhteen- sä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				45 613,64	2 538 123,74	27 367 592,07	71 608,19	12 838,36	30 035 776,00
Lisäykset tilikauden aikana					419 808,17	1 415 712,18	0,00	69 466,41	1 904 986,76
Rahoitusosuudet tilikaudella								-34 838,09	-34 838,09
Vähennykset tilikauden aikana									0,00
Siirto erien välillä						-32 450,00	32 450,00		0,00
Tilikauden poisto					-147 614,08	-2 591 621,33	-30 179,72		-2 769 415,13
Arvonlennukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.				45 613,64	2 810 317,83	26 159 232,92	73 878,47	47 466,68	29 136 509,54
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	0,00	0,00	0,00	45 613,64	2 810 317,83	26 159 232,92	73 878,47	47 466,68	29 136 509,54

24. Omistuksia muissa yhteisöissä

Pysyvien vastaavien vaihto-omaisuudessa osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenuun. Kouvolan kaupunki/Kouvolan Vesi on osakkaana perustetussa Kymen Bioenergia Oy:ssä osakeannin jälkeen 30 %:n omistussuudella. Mäkikylän jätevesipuhdistamon läheisyyteen rakennetaan jätevesilietettä hyödyntävä bioenergialaitos.

Osuuksien jakautuminen

KSS Energia 60 %

Kouvolan kaupunki/Kouvolan Vesi 30 %

Kymenlaakson Jäte Oy 10 %

25. Saamisten erittely

Myyntisaamiset lyhytaikaiset

Tytäryhteisöiltä

17 145,69

Osakkuus ja muilta omistusyhteisyyksiltä

11 773,73

Muilta

720 357,29

749 276,71

Muut saamiset (alv-saamiset)

71 276,08

Siirtosaamiset muilta

16 372,05

Lyhytaikaiset saamiset

836 924,84

28. Oman pääoman erittely

Peruspääoma 1.1.

22 384 928,95

Peruspääoma 31.12

22 384 928,95

Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.

5 147 123,42

Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.

5 091 194,81

Tilikauden alijäämä

- 743 280,17

Oma pääoma 31.12. 26 732 843,59

33. Lyhyt- ja pitkäaikainen vieras pääoma

Vieras pääoma

Pitkäaikainen

Lainat julkisyhteisöiltä	265 602,75
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	75 787,94
Muut velat/liitt.maksut ja muut velat	1 132 018,96
Pitkäaikainen yhteensä	1 473 409,65

Lyhytaikainen

Lainat julkisyhteisöiltä	212 265,23
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	25 257,10
Ostovelat	
Tytäryhteisöille	34 951,56
Osakkuus- ja muille omistusyhteisöille	2 376,07
Muille	525 787,29
Ostovelat yhteensä	563 114,92
Korottomat velat kunnalta	505 370,12
Muut velat (ennakonpid., sosiaaliturvamaksuvelka)	71 979,64
Siirtovelat	
Siirtyvät korot muille	11,42
Lomapalkkajaksotus	509 079,66
Siirtovelat osakkuus- ja muille omistusyht.yht.	90 000,00
Siirtovelat muille	103,05
Siirtovelat yhteensä	599 194,13
Lyhytaikainen yhteensä	1 977 181,14

Vakituisen henkilökunnan lukumäärä 31.12.2009 61

Tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Kouvolassa ____/____ 2010

Oy Audiator Ab
JHTT- yhteisö

Johann Lundström,
JHTT, HTM

2.8 Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tulokseen ja rahoitukseen

Kaupungin talousarviossa ja toteutumisvertailussa liikelaitosta käsitellään ulkoisena talousyksikkönä. Tilinpäätöksessä liikelaitos on osa kaupungin taloutta. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä liikelaitoksen vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen sekä vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen esitetään laskelmien avulla. Liikelaitoksen vaikutus on esitetty laskelmassa peruskaupungin eli kaupungin ilman liikelaitosta sekä liikelaitos eliminoitujen lukujen avulla.

Liikelaitoksen osuus kaupungin toimintatuotoista on 13,8 prosenttia. Kouvolan Veden myyntituotot muodostavat 88,3 prosenttia koko kaupungin myyntituotoista. Liikelaitoksen osuus kaupungin kuluista on 1,4 prosenttia ja niistä henkilöstökulut ovat 1,4 prosenttia koko kaupungin henkilöstökuluista.

Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta oli 0,98 milj. euroa. Suunnitelman mukaisista poistoista Kouvolan Veden osuus on 13,1 prosenttia.

kaupungin investoinnit olivat 25,1 milj. euroa ja Kouvolan Veden investoinnit 2,1 milj. euroa, joka 7,8 on prosenttia kokonaisinvestoinneista.

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Kaupunki yhteensä	Eliminoinnit yhteensä	Erillistilinpäätös yhteensä	Peruskaupunki	Kouvolan Vesi
Toimintatuotot	71 261 839,95	-1 336 563,89	72 598 403,84	62 744 105,49	9 854 298,35
Toimintakulut	-486 791 683,95	1 336 563,89	-488 128 247,84	-481 279 396,53	-6 848 851,31
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
TOIMINTAKATE	-415 529 844,00	0,00	-415 529 844,00	-418 535 291,04	3 005 447,04
Verotulot	282 279 757,94		282 279 757,94	282 279 757,94	
Valtionosuudet	139 985 705,00		139 985 705,00	139 985 705,00	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	507 643,50	-10 889,06	518 532,56	504 878,94	13 653,62
Muut rahoitustuotot	6 178 257,24	-978 900,00	7 157 157,24	7 152 994,35	4 162,89
Korkokulut	-3 014 957,72		-3 014 957,72	-3 007 618,38	-7 339,34
Muut rahoituskulut	-503 797,99	10 889,06	-514 687,05	-503 797,80	-10 889,25
Rahoitustuotot ja -kulut	3 167 145,03	0,00	3 167 145,03	4 146 457,11	-979 312,08
VUOSIKATE	9 902 763,97	0,00	9 902 763,97	7 876 629,01	2 026 134,96
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 204 860,54		-21 204 860,54	-18 435 445,41	-2 769 415,13
Tilikauden yli- ja alipariarvot					
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-21 204 860,54		-21 204 860,54	-18 435 445,41	-2 769 415,13
Satunnaiset erät	45 447 166,14		45 447 166,14	45 447 166,14	
TILIKAUDEN TULOS	34 145 069,57	0,00	34 145 069,57	34 888 349,74	-743 280,17
Tilinpäätössiirrot	-33 444 760,28	0,00	-33 444 760,28	-33 444 760,28	
Vähemmistöosuus					
Osuus kuntayhtymien tuloksesta					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	700 309,29	0,00	700 309,29	1 443 589,46	-743 280,17

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tilikauden rahoituksen muodostumiseen

RAHOITUSLASKELMA	Kaupunki yhteensä	Eliminoinnit yhteensä	Erillistilinpäätös yhteensä	Peruskaupunki	Kouvolan Vesi
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	9 902 763,97		9 902 763,97	7 876 629,01	2 026 134,96
Satunnaiset erät	45 447 166,14		45 447 166,14	45 447 166,14	
Tulorahoituksen korjauserät	-46 718 553,76		-46 718 553,76	-46 718 553,76	
	8 631 376,35		8 631 376,35	6 605 241,39	2 026 134,96
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-40 029 357,42		-40 029 357,42	-37 914 370,66	-2 114 986,76
Rahojutusosuudet investointimenoihin	693 106,91		693 106,91	658 268,82	34 838,09
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58 548 000,27		58 548 000,27	58 548 000,27	
	19 211 749,76		19 211 749,76	21 291 898,43	-2 080 148,67
Toiminnan ja investointien rahavirta	27 843 126,11		27 843 126,11	27 897 139,82	-54 013,71
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-22 918 929,86		-22 918 929,86	-22 918 929,86	
Antolainasaamisten vähennykset	1 814 584,35	-172 842,00	1 987 426,35	1 987 426,35	
	-21 104 345,51	-172 842,00	-20 931 503,51	-20 931 503,51	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 999 997,46		24 999 997,46	24 999 997,46	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 408 253,93	172 842,00	-19 581 095,93	-19 312 038,36	-269 057,57
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 000 000,00		-8 000 000,00	-8 000 000,00	0,00
	-2 408 256,47	172 842,00	-2 581 098,47	-2 312 040,90	-269 057,57
Oman pääoman muutokset					
Oman pääoman muutokset	5 310 733,67		5 310 733,67	5 310 733,67	
Muutokset vähemmistön osuudessa					
	5 310 733,67		5 310 733,67	5 310 733,67	
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	48 123,34		48 123,34	48 123,34	
Vaihto-omaisuuden muutos	-116 073,53		-116 073,53	-143 162,41	27 088,88
Saamisten muutos	-1 775 947,54	352 640,13	-2 128 587,67	-1 757 391,40	-371 196,27
Korottomien velkojen muutos	4 195 301,00	-352 640,13	4 547 941,13	4 166 178,96	381 762,17
	2 351 403,27		2 351 403,27	2 313 748,49	37 654,78
Rahoituksen rahavirta	-15 850 465,04		-15 850 465,04	-15 619 062,25	-231 402,79
Rahavarojen muutos	11 992 661,07	0,00	11 992 661,07	12 278 077,57	-285 416,50

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Kaupungin tuloslaskelma

(kaupunki + liikelaitos)

	2009
Toimintatuotot	
Myyntituotot	19 406 014,55
Maksutuotot	23 250 451,28
Tuet ja avustukset	14 896 791,68
Muut toimintatuotot	13 708 582,44
	<u>71 261 839,95</u>
Valmistus omaan käyttöön	1 188 533,90
Toimintakulut	
Henkilöstökulut	- 240 352 085,42
Palkat ja palkkiot	- 182 279 245,91
Henkilösivukulut	- 58 072 839,51
Eläkekulut	- 46 835 092,76
Muut henkilösivukulut	- 11 237 746,75
Palvelujen ostot	- 183 990 423,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 30 229 400,80
Avustukset	- 25 235 805,00
Muut toimintakulut	- 8 172 503,04
	<u>- 487 980 217,85</u>
TOIMINTAKATE	- 415 529 844,00
Verotulot	282 279 757,94
Valtionosuudet	139 985 705,00
Rahoitustuotot ja -kulut	3 167 145,03
Korkotuotot	507 643,50
Muut rahoitustuotot	6 178 257,24
Korkokulut	- 3 014 957,72
Muut rahoituskulut	- 503 797,99
	<u>9 902 763,97</u>
VUOSIKATE	9 902 763,97
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	- 21 204 860,54
Satunnaiset erät	
Satunnaiset tuotot	45 447 166,14
	<u>34 145 069,57</u>
TILIKAUDEN TULOS	34 145 069,57
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	14 934,04
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)	404 305,68
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	- 33 864 000,00
	<u>700 309,29</u>
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	700 309,29

3.2 Kaupungin rahoituslaskelma

(kaupunki + liikelaitos)

2009

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	9 902 763,97
Satunnaiset erät	45 447 166,14
Tulorahoituksen korjauserät	-46 718 553,76
	<u>8 631 376,35</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	-40 029 357,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	693 106,91
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58 548 000,27
	<u>19 211 749,76</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta27 843 126,11**Rahoituksen rahavirta**

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset	-22 918 929,86
Antolainasaamisten vähennykset	1 814 584,35
	<u>-21 104 345,51</u>

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 999 997,46
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 408 253,93
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 000 000,00
	<u>-2 408 256,47</u>

Oman pääoman muutokset

5 310 733,67

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	48 123,34
Vaihto-omaisuuden muutos	-116 073,53
Saamisten muutos	-1 775 947,54
Korottomien velkojen muutos	4 195 301,00
	<u>2 351 403,27</u>

Rahoituksen rahavirta-15 850 465,04**Rahavarojen muutos****11 992 661,07****Rahavarat 31.12.**

30 944 664,17

Rahavarat 1.1.18 952 003,10

11 992 661,07

3.3 Kaupungin tase

(kaupunki + liikelaitos)

VASTAAVAA	2009	avaava tase 1.1.09	VASTATTAVAA	2009	avaava tase 1.1.09
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	324 873 775,00	284 998 732,04
Aineettomat hyödykkeet	1 977 747,95	2 476 211,13	Peruspääoma	285 680 540,57	285 680 540,57
Aineettomat oikeudet	1 267 664,38	672 842,17	Arvonkorotusrahasto	39 192 681,94	17 948,27
Muut pitkävaikutteiset menot	642 883,57	1 803 368,96	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-699 756,80	4 978 299,57
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hyödykkeet	67 200,00	0,00	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	700 309,29	-5 678 056,37
Aineelliset hyödykkeet	325 859 568,52	313 016 572,52	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 953 596,09	6 372 835,81
Maa- ja vesialueet	57 888 102,39	55 348 539,34	Poistoero	5 953 596,09	5 968 530,13
Rakennukset	146 156 330,71	140 531 403,38	Vapaaehtoiset varaukset		404 305,68
Kiinteät rakenteet ja laitteet	101 136 988,07	99 886 292,10	PAKOLLISET VARAUKSET	157 500,00	439 330,89
Koneet ja kalusto	7 192 819,72	6 560 693,44	Eläkevaraukset	157 500,00	70 200,00
Muut aineelliset hyödykkeet	1 279 855,89	1 254 855,24	Muut pakolliset varaukset	0,00	369 130,89
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	12 205 471,74	9 434 789,02	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 920 064,95	2 885 635,01
Sijoitukset	130 829 201,34	116 039 053,62	Valtion toimeksiannot	694 625,13	825 140,73
Osakkeet ja -osuudet tytäryhteisöissä	41 980 211,11	40 162 151,85	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 488 428,57	976 312,95
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	61 207 881,85	69 350 361,36	Muut toimeksiantojen pääomat	737 011,25	1 084 181,33
Muut lainasaamiset	27 641 108,38	6 526 540,41	VIERAS PÄÄOMA	98 034 126,00	93 048 557,74
Muut saamiset			Pitkäaikainen	98 034 126,00	90 025 013,92
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 282 193,68	1 295 887,08	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	95 244 744,88	90 025 013,92
Valtion toimeksiannot	501 698,66	803 832,62	Lainat julkisyhteisöiltä	1 657 362,16	1 872 519,75
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	751 458,70	468 072,38	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	19 005,11
Muut toimeksiantojen varat	29 036,32	23 982,08	Muut velat	1 132 018,96	1 132 018,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen	89 048 150,17	92 246 673,90
Vaihto-omaisuus	990 525,94	874 452,41	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 780 261,58	27 088 870,28
Aineet ja tarvikkeet	842 792,57	780 465,84	Lainat julkisyhteisöiltä	187 708,47	191 235,58
Kesken-eräiset tuotteet	122 907,58	0,00	Lainat muilta luotonantajilta	19 005,11	100 694,06
Valmiit tuotteet/Tavarat	24 825,79	0,00	Saadut ennakot	1 597 489,64	356 892,88
Muu vaihto-omaisuus	0,00	93 986,57	Ostovelat	23 224 683,60	26 507 217,05
Saamiset	29 103 310,61	27 337 585,53	Muut velat	8 228 816,65	6 080 906,25
Pitkäaikaiset saamiset	13 426 885,53	6 094 414,76	Siirtovelat	36 010 185,12	31 920 857,80
Myyntisaamiset	3 905 495,15	3 948 966,16			
Lainasaamiset	8 655 927,63	487 610,43			
Muut saamiset	865 462,75	1 657 838,17			
Lyhytaikaiset saamiset	15 676 425,08	21 243 170,77			
Myyntisaamiset	6 760 601,73	12 521 025,57			
Lainasaamiset	755 772,33	672 776,82			
Muut saamiset	5 537 058,90	5 655 196,87			
Siirtosaamiset	2 622 992,12	2 394 171,51			
Rahoitusarvopaperit	1 389 340,12	4 288 051,04			
Muut arvopaperit	1 389 340,12	4 288 051,04			
Rahat ja pankkisaamiset	29 555 324,05	14 663 952,06			
	520 987 212,21	479 991 765,39			

3.4 Konsernin tuloslaskelma

	2009
Toimintatuotot	264 485 171,55
Toimintakulut	-657 074 930,16
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 779 081,11
TOIMINTAKATE	-390 810 677,50
Verotulot	281 774 885,14
Valtionosuudet	139 985 705,00
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	1 012 182,16
Muut rahoitustuotot	2 380 565,68
Korkokulut	-7 944 574,97
Muut rahoituskulut	-858 759,68
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 410 586,80
VUOSIKATE	25 539 325,84
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-36 676 605,26
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-14 716,06
Arvonalentumiset	
Poistot ja arvonalentumiset	-36 691 321,32
Satunnaiset erät	74 512,98
TILIKAUDEN TULOS	-11 077 482,50
Tilinpäätössiirrot	-35 164 535,77
Vähemmistöosuus	-150 338,01
Osuus kuntayhtymien tuloksesta	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-46 392 356,28

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2009
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	25 539 325,84
Satunnaiset erät	74 512,98
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-3 259 853,07</u>
	22 353 985,75
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-62 508 671,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	691 728,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>6 132 969,52</u>
	-55 683 973,38
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-33 329 987,63</u>
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	-3 642 207,11
Antolainasaamisten vähennykset	<u>130 495,30</u>
	-3 511 711,81
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	59 813 785,04
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 922 788,54
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-12 742 859,66</u>
	20 148 136,84
Oman pääoman muutokset	4 031 170,62
Muutokset vähemmistön osuudessa	<u>25 359,09</u>
	4 056 529,71
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14 127,29
Vaihto-omaisuuden muutos	28 730,17
Saamisten muutos	9 476 023,29
Korottomien velkojen muutos	<u>1 670 816,60</u>
	11 189 697,35
Rahoituksen rahavirta	<u>31 882 652,09</u>
Rahavarojen muutos	-1 447 335,54
Rahavarat 31.12.	53 894 947,81
Rahavarat 1.1.	<u>55 342 283,35</u>
Rahavarojen muutos	-1 447 335,54

3.6 Konsernin tase

VASTAAVAA	2009	VASTATTAVAA	2009
PYSYVÄT VASTAAVAT	623 231 036,58	OMA PÄÄOMA	297 441 199,71
Aineettomat hyödykkeet	4 938 963,80	Peruspääoma	285 680 540,56
Aineettomat oikeudet	3 351 262,89	Ylikurssirahasto	3 916 538,10
Konserniliikearvo	234 310,33	Arvonkorotusrahasto	396 485,05
Muut pitkävaikutteiset menot	1 010 977,07		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	342 413,51	Muut omat rahastot	46 427 761,26
		Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 412 231,02
		Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-46 392 356,28
Aineelliset hyödykkeet	559 091 815,28	VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 440 044,28
Maa- ja vesialueet	66 980 321,45	KONSERNIRESERVI	474 279,19
Rakennukset	301 324 962,23		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	143 546 589,31	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	
Koneet ja kalusto	21 375 733,96	VARAUKSET	31 593 714,50
Muut aineelliset hyödykkeet	2 288 252,50	Poistoero	29 963 221,80
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	23 575 955,83	Vapaaehtoiset varaukset	1 630 492,70
Sijoitukset	59 200 257,50	PAKOLLISET VARAUKSET	2 832 664,44
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	66 228,07		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	26 054 827,09	Eläkevaraukset	157 500,00
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	26 725 728,51	Muut pakolliset varaukset	2 675 164,44
Muut lainasaamiset	6 314 218,04		
Muut saamiset	39 255,79	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 144 367,96
		Valtion toimeksiannot	2 834 150,75
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 543 287,26	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 573 205,96
Valtion toimeksiannot	2 656 561,07	Muut toimeksiantojen pääomat	737 011,25
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	857 689,87		
Muut toimeksiantojen varat	29 036,32		
		VIERAS PÄÄOMA	396 985 956,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT	111 137 902,73	Pitkäaikainen	270 921 279,00
Vaihto-omaisuus	3 617 710,29	Joukkovelkakirjalainat	
		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	170 928 045,47
Aineet ja tarvikkeet	2 826 379,21	Lainat julkisyhteisöiltä	24 210 881,93
Keskeneräiset tuotteet	126 051,48	Lainat muilta luotonantajilta	43 322 225,85
Valmiit tuotteet/Tavarat	26 507,67	Saadut ennakot	195 124,87
Muu vaihto-omaisuus	637 271,93	Ostovelat	
Ennakkomaksut	1 500,00	Muut velat	32 265 000,88
		Siirtovelat	
Saamiset	53 625 244,63	Lyhytaikainen	126 064 677,49
Pitkäaikaiset saamiset	7 530 997,04	Joukkovelkakirjalainat	
Myyntisaamiset	3 775 990,59	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	27 747 724,47
Lainasaamiset	2 339 543,70	Lainat julkisyhteisöiltä	1 364 315,66
Muut saamiset	1 415 462,75	Lainat muilta luotonantajilta	1 982 911,93
Siirtosaamiset		Saadut ennakot	2 718 168,20
Lyhytaikaiset saamiset	46 094 247,59	Ostovelat	31 042 543,70
Myyntisaamiset	28 996 038,78	Muut velat	9 837 072,66
Lainasaamiset	3 747 198,12	Siirtovelat	51 371 940,87
Muut saamiset	6 883 766,07		
Siirtosaamiset	6 467 244,62		
Rahoitusarvopaperit	9 349 361,45		737 912 226,57
Osakkeet ja osuudet	7 371 555,39		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin			
Joukkovelkakirjalainasaamiset			
Muut arvopaperit	1 977 806,06		
Rahat ja pankkisaamiset	44 545 586,36		
	737 912 226,57		

3.7 Kaupungin ja konsernin tunnusluvut

Kaupunki	2009	Konserni	2009
Tuloslaskelman tunnusluvut		Konsernituloslaskelman tunnusluvut	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,6 %	Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,3 %
Vuosikate/Poistot, %	46,7 %	Vuosikate/Poistot, %	69,6 %
Vuosikate, € / asukas	112	Vuosikate, € / asukas	290
Asukasmäärä	88 193	Asukasmäärä	88 193
Henkilöstön lukumäärä	6 173	Henkilöstön lukumäärä *)	6 736
Rahoituslaskelman tunnusluvut		Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut	
Investointien tulorahoitus, %	25,2 %	Investointien tulorahoitus, %	41,3 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	12,4 %	Pääomamenojen tulorahoitus, %	27,7 %
Lainanhoitokate	0,6	Lainanhoitokate	1,0
Kassan riittävyys, pv	20	Kassan riittävyys, pv	26
Taseen tunnusluvut		Konsernitaseen tunnusluvut	
Omavaraisuusaste, %	63,7 %	Omavaraisuusaste, %	45,3 %
Rahoitusvarallisuus eur/asukas	-1 422	Rahoitusvarallisuus eur/asukas	-3 249
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,6 %	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	57,4 %
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-442
Lainat eur/asukas	1 325	Lainat eur/asukas	3 056
Lainakanta 31.12., 1000 eur	116 889	Lainakanta 31.12., 1000 eur	269 556
Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	27 641	Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	6 353

*) ei sisällä kuntayhtymien henkilöstöä

Taulukko 8. Kaupungin ja konsernin tunnusluvut

4. LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO periaatteen mukaisesti hankintameno määräisenä.

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti. Mikäli yleisohjeen mukaiseen liitetietoon ei tule mitään tietoja ei kyseistä liitetietoa esitetä. Kaupungilla ei ole liitetietoina ilmoitettavaa seuraavien liitetietojen osalta: 2, 3, 6, 7, 18, 20, 29, 31, 34, 35, 41, 42, 43 ja 45.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamia vähentänyt muun yhteisön negatiivinen tilin saldo on esitetty vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 7,53 milj. euroa, joka jakautuu lainoihin muilta luotonantajilta 8,27 milj. euroa ja lainasaamisiin 0,73 milj. euroa. Ilman konsernitiliä rahojen ja pankkisaamisten määrä olisi 4,33 milj. euroa. Konsernitilin vaikutus heijastuu myös rahoituslaskelman eriin. Saamisten muutokseen konsernitili vaikuttaa 0,73 milj. euroa (ilman konsernitiliä muutos olisi 1,02 milj. euroa). Rahavarojen muutokseen konsernitili vaikuttaa 8,27 milj. euroa, ilman konsernitilin varoja rahavarojen muutos olisi 4,01 milj. euroa.

4. Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Kirjanpitolautakunnan lausunnon 90/2009 mukaisesti kuntaliitoksen jälkeen ensimmäisessä tilinpäätöksessä kaupunki antaa taseen vertailutietona liitoskuntien ja lakkaavien kuntayhtymien viimeisten taseiden perusteella laaditun avaavan taseen tiedot. Tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta vertailutietojen esittämistä edelliseltä tilikaudelta ei esitetä.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät virheiden korjaukset

Edellisten tilikausien ylijäämään on korjattu aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia lomapalkkavelan jaksotuksia 3,6 milj. euroa sekä pysyvissä vastaavissa olevan sijoituksen arvonalentuminen 1 milj. euroa (Ebic Oy).

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin liitetietoina esitetään yleisohjeen mukaisesti seuraavat liitetiedot: 8,11, 14, 15, 19, 21 (maa- ja vesialueet), 22, 23, 24, 26, 28, 32, 36, 37, 40, 41, 43, 44, 46, ja 47. Kouvola konsernissa ei ole ilmoitettavaa liitetietoihin 43 ja 47. Yleisohjeen mukaisten liitetietojen lisäksi on ilmoitettu konsernin liitetieto myös liitetietojen 16, 27, 30 osalta.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Satokallaa, koska Kouvolan-Valkealan vuokralatot Oy ei tehnyt alakonsernitilinpäätöstä eikä tietoja ole saatu. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita oli kuusi. Ankkapurhan Kiinteistöt Oy, Kouvolan Yritysmagneetti ja Kouvolan Valkealan Terveyskeskuksen Vuokralatot Oy eivät ole tehneet alakonsernitilinpäätöstä eikä niiden tytäryhteisöt sisälly konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Muita osakkuusyhteisöjä ei yhdistelty, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

8. Toimintatuotot

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Konsernihallinto	7 290 450,22	7 056 610,73
Elinkeino	2 409 830,33	2 409 83,33
Perusturva	26 733 561,22	91 782 852,04
Sivistystoimi	10 288 907,59	11 589 611,72
Tekninen ja ympäristö	24 599 090,59	142 112 702,72
Muut palvelut		9 443 564,01
Yhteensä	71 261 839,95	264 485 171,55

9. Verotulojen erittely

	2009
Kunnan tulovero	252 365 794,67
Osuus yhteisöveron tuotosta	15 007 838,53
Kiinteistövero	14 906 124,74
Verotulot yhteensä	282 279 757,94

10. Valtionosuuksien erittely

	2009
Laskennalliset valtionosuudet	
Yleinen valtionosuus	4 676 395,00
Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus	106 011 864,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	29 297 446,00
Valtionosuudet yhteensä	139 985 705,00

11. Satunnaiset erät

	kaupunki 2009	konserni 2009
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot, Lämpöyhtiöiden yhtiöittäminen	41 536 628,82	
Muut pysyvien vastaavien myyntivoitot	0	164 666,23
Kouvolan seudun ky yhdistelyn fuusioerotus	3 910 537,32	
Satunnaiset tuotot yhteensä	45 447 166,14	164 666,23
Pysyvien vastaavien myyntitappiot		-90 153,25
Satunnaiset kulut yhteensä		-90 153,25

12. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman mukaiset arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

	vuotta	poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5	Tasapoisto
Rakennukset		
Asuinrakennukset	40	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	40	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30	Tasapoisto
Muut rakennukset	30	Tasapoisto

Talousrakennukset	15	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	15- 20	Tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	10-40	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	10	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	3-10	Tasapoisto

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi. Perusparannusmeno alle 200 000 euroa suhteutetaan alkuperäisen hankkeen poistoaikaan.

13. Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuonna 2009–2012, (1 000 euroa)

Suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuusselvityksessä ei ole huomioitu tilinpäätösvoutta edeltävän vuoden tietoja.

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	9 599
Poistonalaisten investointien omahankintameno	15 783
Poikkeama, euroa	- 6 183
Poikkeama %	-39 %

Suunnitelman mukaiset poistot poikkeama on -39 prosenttia. Investointi- ja poistotason poikkeaman syynä on kaupungin suuri investointitarve. Kaupunki joutuu jatkossakin panostamaan tuntuvasti korvausinvestointeihin. Poistosuunnitelmaa tultaneen kuluvalle tilikaudella tarkistamaan tietyiltä osilta.

14. Pakollisten varausten muutokset

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Eläkevastuut 1.1.	70 200,00	70 200,00
Lisäykset	87 300,00	87 300,00
Vähennykset	0	0
Eläkevastuut 31.12.	157 500,00	157 500,00
Kaatopaikan varaus 1.1	369 130,89	369 130,89
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-369 130,89	-369 130,89
Kaatopaikan varaus 31.12	0,0	0
Potilasvahinkovaraus 1.1		2 948 611,43
Lisäykset		
Vähennykset		-373 446,99
Potilasvahinkovaraus 31.12		2 575 164,44
Pylväiden hävittämisvaraus 1.1		301 500,00
Lisäykset		
Vähennykset		-201 500,00
Pylväiden hävittämisvaraus 31.12		100 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	157 500,00	2 832 664,44

15. Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Muut toimintatuotot		
Osakkeiden myynnistä	4 231,65	-101 441,53

Kiinteistöjen myynnistä	6 565,51	26 980,86
Koneiden ja kaluston myynnistä	19 917,37	25 998,60
Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden myynnistä	60 816,85	60 816,85
Maa-alueiden myynnistä	974 849,87	974 849,87
Myyntivoitot yhteensä	1 066 381,25	987 204,66
Muut toimintakulut		
Osakkeiden myynnistä	73 832,86	47 208,82
Maa-alueiden myynnistä	2 991,66	
Koneiden ja kaluston myynnistä		98 684,12
Myyntitappiot yhteensä	76 824,52	145 892,94

16. Rahoitustuotot ja -kulut

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Osinkotuotot	5 716 124,02	5 943,49

17. Erittely poistoeron muutoksista

	Kaupunki 2009
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	14 934,04
Poistoeron muutos yhteensä	14 934,04

4.3 Taseen liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****19. Arvonkorotukset**

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	0	1 208 376,86
Arvonkorotukset	845 312,52	34 150,17
Arvonkorotusten purku	-845 312,52	-846 041,97
Arvo 31.12.	0	396 485,05
Rakennukset		
Arvo 1.1	0	1 515 584,75
Arvonkorotukset	795 312,52	32 132,79
Arvonkorotuksen purku	-795 377,52	-795 377,52
Arvo 31.12	0	752 340,02
Arvonkorotukset yhteensä	0	1 148 825,07

21. Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 2009

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	672 842,17	1 803 368,96	0,00	2 476 211,13
Lisäykset tilikauden aikana	721 147,38	0,00	67 200,00	788 347,38
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirto erien välillä	182 594,48	0,00	0,00	182 594,48
Tilikauden poisto	-308 919,65	-1 160 485,39	0,00	-1 469 405,04
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 267 664,38	642 883,57	67 200,00	1 977 747,95
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	1 267 664,38	642 883,57	67 200,00	1 977 747,95

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaks. ja kesk.eräiset	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	55 348 539,34	140 531 403,38	99 886 292,10	6 560 693,44	9 434 789,02	1 254 855,24	313 016 572,52
Lisäykset tilikauden aikana	2 666 392,75	9 126 891,90	9 717 900,56	2 691 598,11	9 516 220,32	25 000,65	33 744 004,29
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-10 000,00	-141 271,11	-13 196,73	-528 639,07	0,00	-693 106,91
Vähennykset tilikauden aikana	-126 829,70	-47 934,47	-45 374,74	-19 712,49	0,00	0,00	-239 851,40
Siirto erien välillä	0,00	5 418 928,79	481 943,43	83 431,83	-6 216 898,53	0,00	-232 594,48
Tilikauden poisto	0,00	-8 862 958,89	-8 762 502,17	-2 109 994,44	0,00	0,00	-19 735 455,50
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 888 102,39	146 156 330,71	101 136 988,07	7 192 819,72	12 205 471,74	1 279 855,89	325 859 568,52
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	57 888 102,39	146 156 330,71	101 136 988,07	7 192 819,72	12 205 471,74	1 279 855,89	325 859 568,52

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuus- ja omistusyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä	Muut lainasaamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1	41 156 715,85	12 775 196,81	50 067 989,25	6 507 175,30	110 507 077,21	803 603,43	1 009 591,38	11 455,29	1 824 650,10
Lisäykset tilikauden aikana	4 000 907,43	1 047 001,64	0,00	442 404,00	5 490 313,07	17 500 000,00	4 231 313,73	1 197 838,59	22 929 152,32
Vähennykset tilikauden aikana	-2 219 406,72	0,00	-9 643 092,81	-8 926,47	-11 871 426,00	-803 603,43	0,00	-130 495,30	-934 098,73
Siirto erien välillä	41 994,55	0,00	-42 030,38	50 035,83	50 000,00	0,00	-5 485,62	0,00	-5 485,62
Hankintameno 31.12	42 980 211,11	13 822 198,45	40 382 866,06	6 990 688,66	104 175 964,28	17 500 000,00	5 235 419,49	1 078 798,58	23 814 218,07
Arvonlennukset	-1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	-1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	12 128,68	12 128,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	41 980 211,11	13 822 198,45	40 382 866,06	7 002 817,34	103 188 092,96	17 500 000,00	5 235 419,49	1 078 798,58	23 814 218,07

Erittely maa- ja vesialueet

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	57 444,00	279 380,97
Muut maa ja vesialueet	57 785 044,75	66 304 455,43
Maa- ja vesialueet yhteensä	57 842 488,75	66 583 836,40

22. Omistukset tytäryhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden voitosta (€)
Anjalankosken Jäähalli Oy	Kouvola	94,25	94,25	271 568,83	284 738,98	-1 157,33
Ankkapurhan Kiinteistöt Oy	Kouvola	100,00	100,00	7 146 130,54	24 896 792,12	0,00
Asunto Oy Elimäen Napansäde	Kouvola	66,62	66,62	391 471,17	776 082,40	0,00
Asunto Oy Elimäen Peipollanvatro	Kouvola	100,00	100,00	-278 455,29	851 091,30	2 537,81
Asunto Oy Elimäen Suviojantie	Kouvola	100,00	100,00	-2 234,10	783 427,53	-4 760,53
Asunto Oy Elopuisto	Kouvola	84,10	84,10	114 380,32	303 369,01	21,66
Elimäen Vuokrakiinteistöt Oy	Kouvola	100,00	100,00	-1 078 713,96	8 702 086,85	-38 291,02
European Business Innovation Center Kymi Oy	Kouvola	80,00	80,00	988 897,94	300 932,04	113 280,06
Jaalan Vuokratalot Oy	Kouvola	100,00	100,00	-203 817,31	1 430 542,71	0,00
Kiinteistö Oy Elimäen Kartanontie 3	Kouvola	100,00	100,00	-54 751,33	322 052,72	-6 281,49
Kiinteistö Oy Kallenkuja	Kouvola	80,00	80,00	2 576,09	10 871,16	-4 249,71
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	Kouvola	58,95	58,94	236 498,14	61 197,90	-2 641,69
Kiinteistö Oy Korianjousi	Kouvola	58,30	58,30	-566,42	24 305,24	-1 730,19
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	Kouvola	100,00	100,00	494 833,73	190 247,65	25 431,34
Kiinteistö Oy Kouvolan Vuokratalot	Kouvola	100,00	100,00	-3 006 897,37	42 199 890,27	57 555,98
Kiinteistö Oy Leinikintie 2	Kouvola	52,38	52,38	-107 219,20	87 678,72	-273,06
Kiinteistö Oy Madekuja 1	Kouvola	68,09	68,09	343 911,85	2 547,85	-5 102,59
Kiinteistö Oy Okanrinne	Kouvola	100,00	100,00	1 319 434,19	21 280 786,04	2 556,29
Kiinteistö Oy Pihlajakara	Kouvola	79,00	79,00	1 422,20	88 245,42	23,37
Kiinteistö Oy Päätie 19	Kouvola	100,00	100,00	454 278,73	4 037,72	-192,57
Kiinteistö Oy Tasankotie 6	Kouvola	100,00	100,00	918 676,61	1 835,00	-30 801,63
Kiinteistö Oy Valkealan Kotola	Kouvola	100,00	100,00	-76 989,45	15 794 512,24	51 235,43
Kiinteistö Oy Vaskinotko	Kouvola	90,00	100,00	-78 005,55	723 294,31	-12 668,86
Kouvola Innovation Oy	Kouvola	100,00	100,00	1 007 117,73	504 451,20	12 404,10
Kouvolan Hansapysäköinti Oy	Kouvola	37,84	37,84	1 148 068,77	12 913,02	-4 071,45
Kouvolan Teatteri Oy	Kouvola	100,00	100,00	215 636,97	669 381,68	-84 363,03
Kouvolan Yritysmagneetti Oy	Kouvola	100,00	100,00	7 190 351,52	5 033 977,31	-2 465 270,13
Kouvolan-Valkealan Terveyskeskuksen Vuokratalot Oy	Kouvola	100,00	100,00	384 323,32	2 926,31	0,00
Kiinteistö Oy Satokalla Oy	Kouvola	2,00	100,00			
KSS Energia Oy	Kouvola	100,00	100,00	24 058 355,47	100 856 079,98	2 873 376,16
Kuusankosken Asunnonhankinta Oy	Kouvola	100,00	100,00	768 458,69	420 202,22	95 005,48
Kuusankosken Kehitys Oy	Kouvola	100,00	100,00	4 861 130,35	5 232 990,89	153 577,90
Kiinteistö Oy Katajajarjun Yritystalo	Kouvola	14,70	100,00			
Kuusankosken Kiinteistötalous Oy	Kouvola	100,00	100,00	50 343,46	64 525,63	-9 175,11
Kuusankosken Tennishalli Oy	Kouvola	86,99	87,02	272 780,98	26 817,99	-3 738,17
Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy	Kouvola	95,06	95,06	154 841,14	1 020,70	-7 654,53
Valkealan Asunnonhankinta Oy	Kouvola	100,00	100,00	1 686 131,76	4 141,65	43 017,54
Säätiö						
Jaalan, Elimäen ja Valkealan kehittämissäätiö	Kouvola	100,00	100,00	2 192 843,39	1 982,71	47 293,39

23. Omistukset kuntayhtymistä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden voitosta (€)
Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä	Mäntyharju	6,20	6,20	96 746,33	70 943,89	-3 001,85
Kymenlaakson erityishuollon kuntayhtymä	Kouvola	53,02	53,02	3 417 601,21	1 636 337,55	84 492,98
Kymenlaakson liitto	Kotka	48,73	48,73	168 404,31	125 010,79	22 463,85
Kymenlaakson Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	Kotka	50,76	50,76	20 573 647,14	19 332 299,65	810 990,77
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	5,75	5,75	62 486,59	17 555,96	-19 604,53

24. Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden voitosta (€)
Asunto Oy Anjalantie 2	Kouvola	31,26	31,26	0	0	0
Asunto Oy Aron-Kara I	Kouvola		48,48	0	0	0
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli	Kouvola	30,57	30,57	0	0	0
Asunto Oy Enärivi	Kouvola		40,77	0	0	0
Asunto Oy Eväkujankaari	Kouvola	34,67	34,67	0	0	0
Asunto Oy Henrynnauha	Kouvola		23,24	0	0	0
Asunto Oy Huusarinmäki	Kouvola		30,39	0	0	0
Asunto Oy Jaalan Hokkarinharju	Kouvola	21,68	21,68	0	0	0
Asunto Oy Kaipiaistensato	Kouvola		40,72	0	0	0
Asunto Oy Kasakkakara	Kouvola	7,70	38,51	0	0	0
Asunto Oy Kataja-Haikula	Kouvola		34,08	0	0	0
Asunto Oy Kimmelmani	Kouvola		45,38	0	0	0
Asunto Oy Kirkkovourentie 2	Kouvola		48,51	0	0	0
Asunto Oy Kuntalantie 9	Kouvola	26,31	26,31	103 574,90	3 281,88	-288,22
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10	Kouvola		26,20	0	0	0
Asunto Oy Kuusankosken Koulurinne	Kouvola	22,31	22,31	96 548,66	792,27	-305,85
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto	Kouvola		25,00	0	0	0
Asunto Oy Kuusankosken Voikkaantie 3	Kouvola	21,44	21,44	0	0	0
Asunto Oy Lohitie 5	Kouvola	33,27	33,27	0	0	0
Asunto Oy Myllykaari	Kouvola		32,44	0	0	0
Asunto Oy Puutarhurinjousi	Kouvola		29,28	0	0	0
Asunto Oy Silmutie	Kouvola		27,85	0	0	0
Asunto Oy Siltapuisto 1	Kouvola	30,57	30,57	54 742,33	15 001,52	1 402,87
Asunto Oy Suolasenkoski	Kouvola		23,72	0	0	0
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo	Kouvola		27,86	0	0	0
Asunto Oy Valkealan Riihikaari (osaomistus)	Kouvola		44,00	0	0	0
Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus	Kouvola	29,86	37,50	51 015,65	50 605,50	14 697,25
Kiinteistö Oy Jaalanharju	Kouvola	39,01	39,01	0	0	0
Kiinteistö Oy Korian Portti	Kouvola	39,92	39,92	735 688,94	3 587,68	107,73
Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1	Kouvola		39,07	0	0	0
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	Kouvola	32,80	32,80	70 385,42	240,25	5 064,61
Kiinteistö Oy Tarmonlehto	Kouvola	34,00	34,00	0	0	0
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	Kouvola	21,57	35,57	40 765,92	5 082,42	-6 853,46
Kymen Vesi Oy	Kotka	22,15	22,16	8 125 539,96	15 497 017,31	5,88
Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy	Kotka	47,00	47,00	4 763 738,42	12 434 781,31	868 533,55
Kymenlaakson Jäte Oy	Kouvola	46,70	46,70	1 217 870,65	1 649 945,27	555 673,90
Kymenlaakson Orkesteri Oy	Kotka	33,33	33,5	98 485,20	192 414,01	22 276,75
Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy	Kouvola	46,15	46,15	1 976 651,57	50 906,98	328 972,62
Venehamina Oy	Hamina	20,90	28,10	0	0	0
Voikkaan Linjatalo Oy	Kouvola	6,00	20,95	30 339,01	1 314,47	-1 441,76

25. Vaihtuvien vastaavien saamisten erittely

	2009 pitkäaikaiset	2009 lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	129 504,56	525 328,06
Lainasaamiset	7 963 368,37	1 416 157,15
Siirtosaamiset	0	103 097,73
Saamiset tytäryhteisöiltä yhteensä	8 092 872,93	2 044 582,94
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	0	7 152,47
Siirtosaamiset	0	264 811,00
Saamiset kuntayhtymiltä yhteensä	0	271 963,47
Saamiset osakkuus- sekä omistusyhteisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	3 775 687,87	269 570,88
Siirtosaamiset	0	65 702,00
Saamiset osakkuus- sekä omistusyhteisyhteisöiltä yhteensä	3 775 687,87	335 272,88
Saamiset yhteensä	11 868 560,80	2 651 819,29

26. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	76 893,36	303 965,99
Kelan korvaus työterveyshuollosta	815 000,00	1 069 974,95
Valtion avustuksia ja korvauksia	684 011,64	684 011,64
Verosaamiset	0	96 232,02
EU-avustukset	94 720,46	1 175 041,02
Siirtosaamiset muilta	952 366,66	3 138 019,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 622 992,12	6 467 244,62

27. Rahoitusarvopaperit

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	0	7 371 555,39
Kirjanpitoarvo	0	7 371 555,39
Erotus	0	0
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	1 389 340,12	5 773 458,38
Kirjanpitoarvo	1 389 340,12	5 773 458,38
Erotus	0	0

Taseen vastattavaa koskevat liitetiedot

28. Oma pääoma

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Peruspääoma 1.1	285 680 540,57	285 680 540,57
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	285 680 540,57	285 680 540,57
Ylikurssirahasto 1.1	0,00	3 821 806,10
Lisäykset tilikaudella	0,00	94 732,00
Ylikurssirahasto 31.12.	0,00	3 916 538,10
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	1 971 620,67
Vähennykset tilikaudella	0,00	-1 575 135,62
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	396 485,05
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	919 200,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,00	919 200,00
Rakennusrahasto 1.1	0,00	475 629,66
Lisäykset tilikaudella	0,00	72 792,85
Rakennusrahasto 31.12.	0,00	548 422,51
Käyttörahasto 1.1	0,00	463 110,84
Lisäykset tilikaudella	0,00	5 000 000,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-12,57
Käyttörahasto 31.12	0,00	5 463 098,27
Muut omat rahastot 1.1	0,00	7 313 432,89
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-7 009 074,36
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	304 358,53
Nuorten opintoavustusrahasto 1.1.	17 948,27	17 948,27
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Nuorten opintoavustusrahasto 31.12.	17 948,27	17 948,27
Kouvolan kaupungin pääomarahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	33 864 000,00	33 864 000,00
Kouvolan kaupungin pääomarahasto 31.12	33 864 000,00	33 864 000,00
Kehittämisorahaston pääoma 1.1	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	5 310 733,67	5 310 733,67
Kehittämisorahaston pääoma 31.12	5 310 733,67	5 310 733,67
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.	3 953 307,20	7 687 885,08
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	-4 653 064,00	-4 656 009,68
Konsernirakenteen muutoksesta johtuvat oikaisut	0,00	4 380 355,62
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-699 756,80	7 412 231,02
Tilikauden yli-/alijäämä	700 309,29	-46 392 356,28
Oma pääoma yhteensä	324 873 775,00	297 441 199,71

30. Pitkäaikainen vieras pääoma

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 805 208,40	57 114 378,55
Lainat julkisyhteisöiltä	319 941,83	16 039 925,90
Lainat muilta luotonantajilta	0	32 456 702,33
Yhteensä	28 125 150,23	105 611 006,78

32. Pakolliset varaukset

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevastuuvaraus	157 500,00	157 500,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	0	2 575 164,44
Pylväiden hävittämis varaukset	0	100 000,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	157 500,00	2 832 664,44

33. Vieras pääoma

	kaupunki 2009	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä		
Saadut ennakot		0
Ostovelat	2 681 151,24	
Muut velat	3 781 656,08	
Siirtovelat	315 978,05	
Yhteensä	6 778 785,37	
Velat kuntayhtymiltä		
Saadut ennakot		0
Ostovelat	7 854 181,39	
Muut velat		0
Siirtovelat		7 621,27
Yhteensä	7 861 802,66	
Velat osakkuus- sekä omistusyhteisyyksiltä		
Saadut ennakot		0
Ostovelat	237 231,91	
Muut velat		0
Siirtovelat	90 000,00	
Yhteensä	327 231,91	
Vieras pääoma yhteensä	14 967 819,94	

36. Muiden velkojen erittely

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Muut velat	0	22 277,71
Liittymismaksut	1 132 018,96	32 253 429,56
Muut velat yhteensä	1 132 018,96	32 275 707,27

37. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	29 878 913,95	39 522 631,20
Korkojaksotukset	386 062,28	1 749 723,53
Valtionosuuden palautus OPM:lle	1 082 228,00	1 082 228,00
Verovelat		244 774,47
Muut siirtovelat muille	4 662 980,89	8 772 583,67
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	36 010 185,12	51 371 940,87

38. Huollettavien varat

	Kaupunki 2009
Huollettavien varat	229 348,83

39. Elatustuen takautumissaatavat

Elatustukilaki (580/2008) tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009. Lailla kumottiin 7 päivänä elokuuta 1998 annettu elatusturvalaki (671/1998). Muutoksen myötä elatustuen maksatus sekä elatusavun perintään ja perittyjen varojen jakoon liittyvät tehtävät siirtyivät kunnilta Kansaneläkelaitokselle. Siirtymäkauden 2009–2013 aikana valtionosuusjärjestelmän kautta saatavat laskennalliset korvaukset merkitään takautumissaatavan vähennykseksi.

Elatustukisaamiset 1.1.2009	359 573,01
Perinnästä poistettu tilikauden aikana	0,00
Kunnan takautumissaatavat 31.12.2009	359 573,01
Kirjattu muihin saamisiin	359 573,01

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**40. Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuusvelkojen vakuutena**

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	26 8231,83
Lainat julkisyhteisöiltä	0	15 297 521,10
Lainat yhteensä		15 565 752,93

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	5 340 847,67

44. Leasingvastuiden yhteismäärä

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Seuraavalla kaudella maksettavat	1 210 543,04	2 125 612,82
Myöhemmin maksettavat	1 773 837,45	15 216 748,59
Yhteensä	2 984 380,49	17 342 361,41

46. Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset

	Kaupunki 2009	Konserni 2009
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	166 665 956,82	166 665 956,82
Jäljellä oleva pääoma	122 994 782,18	122 994 782,18
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	50 589 876,03	50 589 876,03
Jäljellä oleva pääoma	30 172 635,78	30 172 635,78
Vastuu Kuntien takauskeskuksen vastuista	2009	
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	220 568 539,20	
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	192 997,17	

47. Muut taloudelliset vastuut**Kymenlaakson sairaanhoito ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän kattamattomat alijäämät**

Kuntalain taloutta ja tarkastusta koskevia säännöksiä on muutettu 1.8.2006 voimaan tullessa kuntalain muutoksessa. Talousarviota ja -suunnitelmaa koskeva 65 § 3 momentissa säädetään tasapainottamista koskevan suunnitelman laatimisesta alijäämäisessä kunnassa ja mahdollisuudesta jo kertyneen alijäämän kattamisesta erityisellä toimenpideohjelmalla.

Kymenlaakson sairaanhoito ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän peruspääoma on 6 532 140,30 euroa. Kuntayhtymän vuoden 2009 tulos osoittaa ylijäämää 1 914 966,81 euroa ja edellisten tilikausien alijäämää on kertynyt 24 547 570,74 euroa. Tilivuoden ja edellisten tilikausien alijäämät ovat yhteensä -22 632 603,93 euroa, josta Kouvolan osuus on -11 497 362,80 euroa. Kouvolan kaupungin osuus kuntayhtymästä on 50,8 prosenttia.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuut

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta tai avustusta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan kokonaan tai osaksi määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Palautusta ei määrätä suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21.8.1998/632 § 49 sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/833 § 30.

Arvonlisäveron palautusvastuut

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustöistä. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 11 lukuun.

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

48. Henkilöstön lukumäärä

31.12.2009

Henkilöstömäärä	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Oppisop.	Yhteensä
Konsernihallinto (ti)	115	7	1		123
Elinkeinoitoimi (ti)	73	39			112
Sivistys (ti)	17				17
Perusturva (ti)	7	5			12
Tekninen ja ympäristötoimiala (ti)	94	7			101
Konsernihallinto (tu)	118	14	3		135
Sivistys (tu)	1825	540	69	9	2443
Perusturva (tu)	1599	577	46	8	2230
Tekninen ja ympäristötoimiala (tu)	797	107	27	1	932
Kouvola Ves	62	6			68
Yhteensä	4707	1302	146	18	6173
Henkilöstömäärä 31.8.2009	4648	1329	148	16	6141
Henkilöstömäärä 30.4.2009	4629	1472	120	20	6241

49. Henkilöstökulut

	Kaupunki 2009
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	184 898 852,59
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-2 619 606,68
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	46 835 092,76
Muut henkilösivukulut	11 237 746,75
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	240 352 085,42
joista henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin	714 566,25

5. LUETTELOT JA SELVITYKSET

5.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Pääkirjanpito

Kassanhallinta	atktuloste
Käyttöomaisuuskirjanpito	atktuloste
Myyntireskontra	atktuloste
OmaisuuDENhallinta	atktuloste
Ostoreskontra	atktuloste
Päiväkirja	atktuloste
Pääkirja	atktuloste

Varastokirjanpito

Myyntireskontra	
Vesilaskutus	atktuloste
Antolainalaskutus	atktuloste
Asuntotoimen vuokrareskontra	atktuloste

Konsernikirjanpito atktuloste

Palkkaluettelo atktuloste

Maksuliikenne

Tiliotteiden tiliöintiytteenveto

Tasekirja

Tase-erittelyt

Kaikki asiakirjat säilytetään paperimuotoisena.

Tasekirja säilytetään pysyvästi, ja muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä

5.2 Luettelo käytetyistä tositelajeista

ALKUSA	Alkusaldot
ATKSLA	ATKSLA Sis.laskut
EXCEL	Excel-muistiot
IRTAIN	Irtaimisto
KASSA	CPU kassa
KASSA2	Kassatositteet 2
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet
MR10	MR Laskulaji 10
MR99	MR-koodin vaihto
MRAHA	Talousarvio
MRAHR	Rinnakkaistalousarvio
MRHYV	MR hyvityslaskun kuittaus
MRMANU	MR Manuaalisuoritukset
MRVIIT	MR Viitesuoritukset
MUIST1	Muistiotositteet 1
MUIST9	Kassatositteet/Manuaaliset
MUISTR	Muistiot/Rakla
OMAKSU	Ostoreskontra maksut
OSTOI1	Ostolaskut, IP 1
OSTOIR	Ostolaskut, IP RAKLA
OSTOT	Ostolaskut
PALKAR	Palkkatositteet/rakla
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
SISLAS	Sisäiset laskut
TRAVEL	Travel
VARAS1	Varasto 1
VESISI	Sis.vesilaskut.kirjanpitoon
YPHEFF	YPH Effic

6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kouvola _____pvä _____kuuta 2010

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

6.2 Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kouvolassa ____/____ 2010

Oy Audiator Ab

JHTT-yhteisö

Johanna Lundström
JHTT, HTM